

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prognozy zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym

raport opracowany w ramach projektu: *Program Prak-
tyk Pedagogicznych podnoszący jakość kształcenia przy-
szłych nauczycieli – Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej
i Turystyki im. Haliny Konopackiej*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe).

PUBLIKACJA DYSTRYBUOWANA BEZPŁATNIE

Raport opracowany przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych sp. z o.o.

ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17, lok. 4 A, 90–248 Łódź

tel. (42) 633 17 19

faks (42) 209 36 85

Raport opracował zespół w składzie:

dr Michał Mackiewicz

Krzysztof Kwaśniewski

Edyta Łaskiewicz

Marzena Pawłowska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp.....	7
1. Województwo mazowieckie.....	8
2. Podregion ciechanowsko-płocki.....	11
2.1. Powiat ciechanowski	13
2.2. Powiat gostyniński.....	15
2.3. Powiat mławski.....	17
2.4. Powiat płocki	19
2.5. Powiat płoński	21
2.6. Powiat sierpecki.....	23
2.7. Powiat żuromiński	25
2.8. Miasto Płock	27
3. Podregion ostrołęcko-siedlecki	30
3.1. Powiat łosicki.....	32
3.2. Powiat makowski.....	34
3.3. Powiat ostrołęcki	36
3.4. Powiat ostrowski	38
3.5. Powiat przasnyski	40
3.6. Powiat pułtuski.....	42
3.7. Powiat siedlecki	44
3.8. Powiat sokołowski	46
3.9. Powiat węgrowski.....	48
3.10. Powiat wyszkowski	50
3.11. Powiat m. Ostrołęka	52
3.12. Powiat m. Siedlce.....	54
4. Podregion radomski	57
4.1. Powiat białobrzegi.....	59
4.2. Powiat kozienicki.....	61
4.3. Powiat lipski.....	63
4.4. Powiat przysuski	65
4.5. Powiat radomski.....	67
4.6. Powiat szydłowiecki.....	69
4.7. Powiat zwoleński	71
4.8. Powiat m. Radom	73
5. Podregion m. Warszawa.....	76
6. Podregion warszawski wschodni.....	78
6.1. Powiat garwoliński.....	80
6.2. Powiat legionowski.....	82
6.3. Powiat miński	84
6.4. Powiat nowodworski	86
6.5. Powiat otwocki	88

6.6. Powiat wołomiński	90
7. Podregion warszawski zachodni.....	93
7.1. Powiat grodziski.....	95
7.2. Powiat grójecki	97
7.3. Powiat piaseczyński	99
7.4. Powiat pruszkowski	101
7.5. Powiat sochaczewski	103
7.6. Powiat warszawski zachodni	105
7.7. Powiat żyrardowski	107
Podsumowanie	110
Metodologia	112
Bibliografia.....	113

Wstęp

Poniższe opracowanie zostało sporządzone w ramach *Programu Praktyk Pedagogicznych podnoszącego jakość kształcenia przyszłych nauczycieli* w Wyższej Szkole Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej. Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie prognoz dotyczących zapotrzebowania, jakie będzie zgłaszane na rynku pracy na absolwentów uczelni pedagogicznych, poszukujących zatrudnienia w charakterze nauczyciela w szkołach podstawowych i gimnazjach województwa mazowieckiego, w podziale na poszczególne podregiony i powiaty. Wyniki predykcji zaprezentowane w długofalowej perspektywie – do 2025 roku – mogą być wykorzystane do formułowania rekomendacji dla mazowieckiego rynku edukacyjnego.

Wyniki prognoz zawarte w raporcie dotyczą analizy liczby etatów nauczycieli oraz liczby dzieci uczęszczających do szkół szczebla podstawowego i gimnazjalnego w podziale na płeć. Zmiany kierunku i tempa poziomu zatrudnienia wśród nauczycieli pozwalają określić wielkość zapotrzebowania na rynku edukacyjnym i tym samym wskazywać na właściwą skalę kształcenia. Prognoza struktury zatrudnienia według płci na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym wskazuje głównych odbiorców ofert pracy w profesji nauczyciela. Wyniki prognoz zapotrzebowania na absolwentów kierunku wychowanie fizyczne w szkołach podstawowych wskazują na spodziewany wzrost tej wartości w perspektywie do roku 2020.¹ Do roku 2013 może mieć jeszcze miejsce spadek zatrudnienia w omawianej grupie lecz w kolejnych latach należy spodziewać się wzrostu zapotrzebowania na absolwentów tego kierunku w szkołach podstawowych.

Z kolei zawarta w opracowaniu prognoza liczby dzieci kształcących się w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim stanowi jeden z kluczowych czynników determinujących zmiany zapotrzebowania na nauczycieli. Na potrzeby poniższego raportu został również opracowany wskaźnik wyrażający liczbę uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski, który pozwala na identyfikację warunków pracy zatrudnionych nauczycieli i jakości kształcenia na analizowanym szczeblu edukacji.

W zestawieniu zawarto również dane historyczne dotyczące liczby placówek szkolnych oraz współczynnika skolaryzacji brutto i netto. Współczynnik ten w ujęciu brutto stanowi relację liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej, jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Natomiast w ujęciu netto jest to stosunek liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia i w danej grupie wieku do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

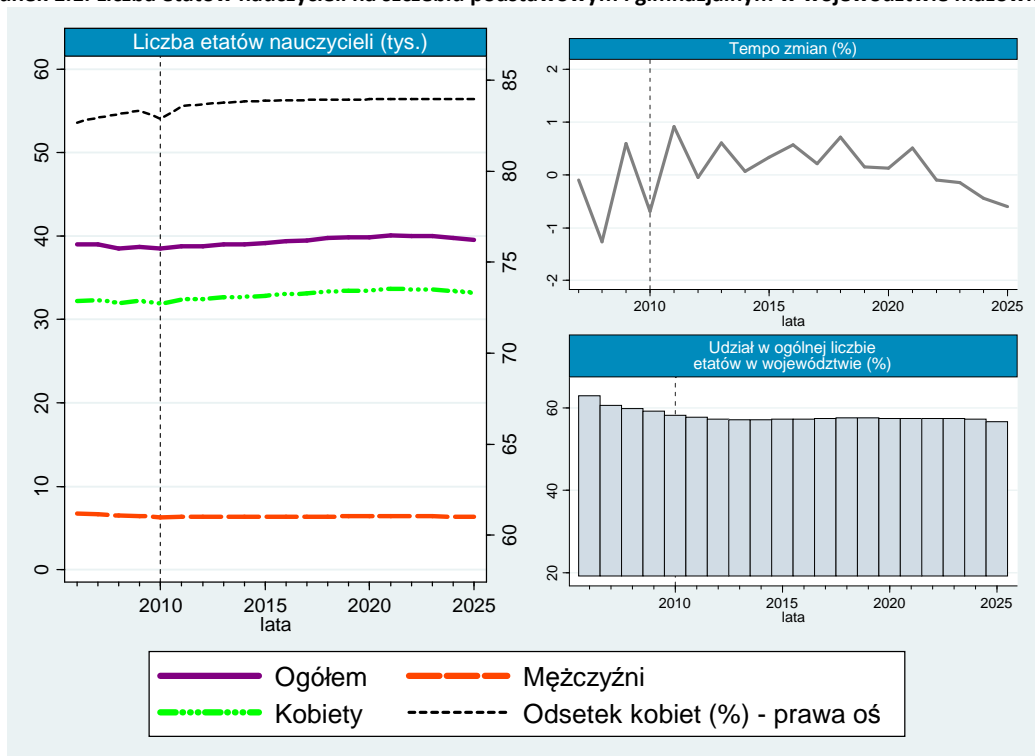
Niniejszy raport może stanowić cenną informację dla osób pragnących podjąć pracę w zawodzie nauczyciela, placówek kształcących osoby na kierunkach pedagogicznych oraz organów administracji publicznej i samorządowej. Należy także dodać, że przedstawienie prognoz na poziomie powiatów pozwoliło na otrzymanie zestawienia, cechującego się możliwie wysokim stopniem szczegółowości.

¹ Rokicki P., „Oszacowanie poziomu zatrudnienia oraz zapotrzebowania rynku pracy dla nauczycieli na absolwentów kierunku wychowanie fizyczne w województwie mazowieckim”, referat wygłoszony na seminarium 20.01.2011 r. w Wyższej Szkole Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej w Pruszkowie.

1. Województwo mazowieckie²

Na terenie województwa mazowieckiego w 2009 roku znajdowały się 1792 szkoły podstawowe, z czego 112 placówek stanowiły szkoły specjalne. Ponadto na terenie omawianego obszaru umiejscowionych było 976 gimnazjów, w tym 122 specjalne, oraz 13 placówek szkolnych dla dorosłych. Współczynniki skolaryzacji brutto obliczone dla województwa mazowieckiego w roku 2009 wskazywały, że zarówno na poziomie szkoły podstawowej (100,89%) jak i gimnazjum (101,44%) uczęszczało do tych szkół więcej dzieci, niż wynosiła w tym roku liczba osób w grupie wiekowej, odpowiadającej temu poziomowi nauczania. Natomiast w przypadku współczynnika skolaryzacji netto jedynie 98,73% osób w wieku 7–12 lat oraz 95,92% osób w wieku 13–15 lat kształciło się na odpowiadających im szczeblach edukacji.

Rysunek 1.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w województwie mazowieckim

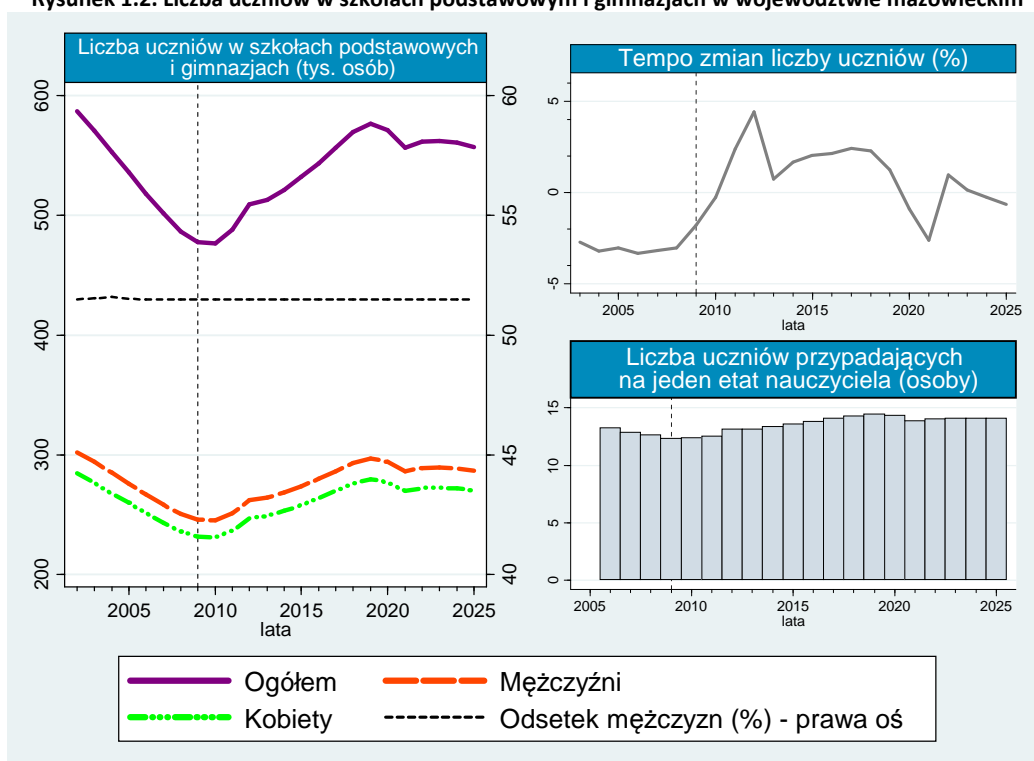

Zgodnie z rysunkiem 1.1., prezentującym liczbę etatów nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach na obszarze województwa mazowieckiego, można zaobserwować, że pomimo wystąpienia malejącej tendencji tej kategorii w okresie historycznym (spadek z 39 022 etatów w 2006 roku do 38 718 etatów w 2009 roku), prognozowany jest wzrost liczby posad oferowanych nauczycielom na badanym szczeblu. W 2025 roku poziom zatrudnienia w analizowanym zawodzie ukształtuje się na poziomie 39 552 etatów, zatem będzie to o 1104 etatów więcej niż w roku 2010. Należy dodać, że zarówno przez cały okres próby jak i w czasie prognozy zawód ten będzie wykonywany przede wszystkim przez kobiety (33 210 etatów w 2025 roku). Oczekiwane jest, że w latach 2010–2025 udział płci żeńskiej wśród nauczycieli danego szczebla będzie systematycznie, aczkolwiek powoli, rósł, osiągając na koniec predykcji poziom 83,97%. Będzie to o 1,09 pkt. proc. więcej niż w pierwszym roku

² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

prognozy. Wzrost odsetka kobiet w omawianym zawodzie, w województwie mazowieckim będzie wywołany rosnącą liczbą etatów przypadających kobietom oraz w miarę stałą liczbą posad nauczycielskich wśród mężczyzn – średnio na poziomie 6367 etatów. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż zaobserwowany w latach 2007–2009 spadek liczby etatów nauczycielskich omawianego szczebla edukacji spowodowane było głównie znaczną redukcją liczby etatów wśród mężczyzn (o 312 etatów w okresie historycznym). Szacuje się, iż w latach 2013–2021 tempa zmian badanej kategorii będzie dodatnie, oscylując pomiędzy poziomem 0,07% (2014 rok), a poziomem 0,71% (2018 rok). W kolejnych latach liczba badanych etatów ulegać coraz bardziej dynamicznej redukcji – szacowany jest wzrost rocznego tempa zmian z poziomu 0,10% w 2022 roku do poziomu 0,60% w 2025 roku. Rozpatrując udział liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie posad nauczycielskich w skali województwa można zauważyć, że najwyższą wartość tego odsetka zanotowano w pierwszym roku próby (62,79%). Zgodnie z predykcją odnotowana w okresie próby redukcja wartości powyższego wskaźnika będzie kontynuowana do 2025 roku, ale nadal większość nauczycieli pracujących na omawianym obszarze znajdzie zatrudnienie w szkołach podstawowych i gimnazjach (w 2010 roku 58,13%, a w 2025 roku 56,59%).

Rysunek 1.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w województwie mazowieckim

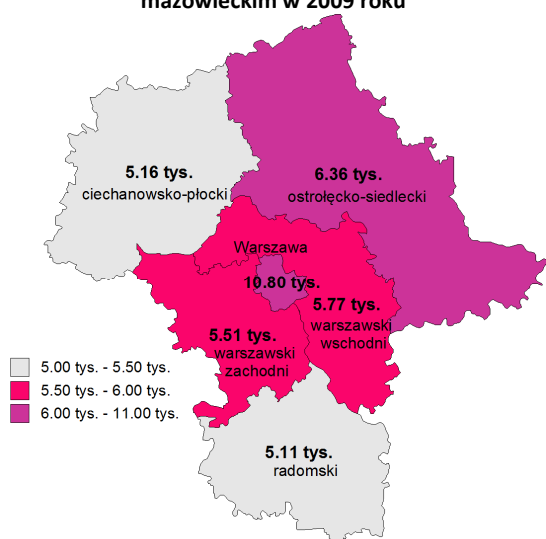

Analiza liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, przedstawionych na rysunku 1.2., pozwala stwierdzić, że w latach 2002–2009 kategoria ta charakteryzowała się tendencją malejącą. W tym czasie liczba dzieci omawianego szczebla spadła z 586 726 do 477 792 osób, z czego 51,50% uczniów w 2010 roku stanowili chłopcy. Warto zaznaczyć, że odsetek ten w przyszłości będzie kształtował się na podobnym poziomie – średnio 51,49% – pomimo, że według prognoz liczba dzieci wzrośnie. W 2025 roku osiągnie ona poziom 557 116 dzieci (w tym 286 885 chłopców). Jednak zgodnie z szacunkami najwięcej dzieci w latach predykcji będzie uczęszczać do szkół podstawowych i gimnazjów w 2019 roku (296 800 chłopców i 279 574 dziewcząt). Na uwagę zasługuje również fakt, iż zmiany liczby uczniów nie będą przebiegały w przyszłości z jednakowym nasileniem. Szybsze tempo wzrostu przewidywane jest dla początkowych lat progno-

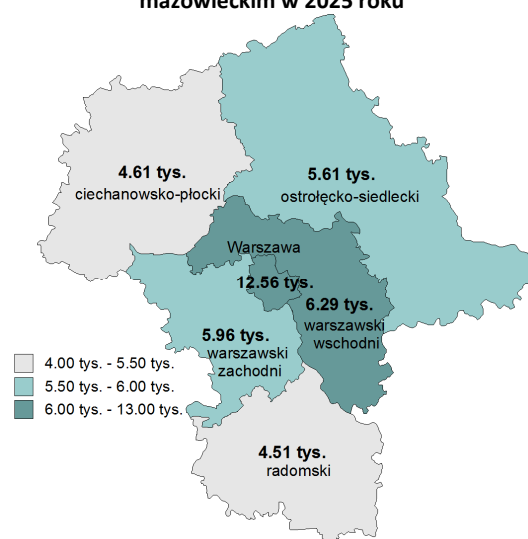
zy. Największy wzrost liczby uczniów w stosunku do roku poprzedniego będzie miał miejsce w 2012 roku. W dużej mierze będzie to spowodowane wprowadzeniem obowiązku szkolnego dla sześciolatków. W końcowych latach predykcji należy oczekiwać spadków omawianej kategorii. Zmianie ulegnie również liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W okresie historycznym było to średnio 13 dzieci, natomiast w latach prognozowanych średnia ta wyniesie 14 uczniów na jednego nauczyciela. Prognozy dotyczące województwa mazowieckiego, wskazują na wzrost liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych oraz gimnazjów o 16,60%. Zwiększeniu ulegnie również poziom zatrudnienia nauczycieli na danym szczeblu nauczania (o 2,78%), jednakże będzie ono mniej dynamiczne, niż w przypadku liczby uczniów. Warto przy tym nadmienić, że w poszczególnych podregionach widoczne będą istotne dysproporcje kształtowania się analizowanych wartości.

Na rysunku 1.3. przedstawiona została liczba etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach, w roku 2009. Zgodnie z danymi w analizowanym okresie najwięcej etatów dla nauczycieli danego szczebla oferowały placówki w Warszawie (10 798 etatów) oraz w podregionie ostrołęcko-siedleckim (6362 etaty). Najmniejszy poziom zatrudnienia nauczycieli odnotowano w placówkach szkolnych na obszarze podregionu radomskiego (5114 etatów) oraz ciechanowsko-płockiego (5160 etatów). Natomiast w podregionie warszawskim wschodnim i warszawskim zachodnim nauczycielom omawianego szczebla przysługiwało odpowiednio 5774 etatów i 5511 etatów.

Rysunek 1.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w województwie mazowieckim w 2009 roku

Rysunek 1.4. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w województwie mazowieckim w 2025 roku

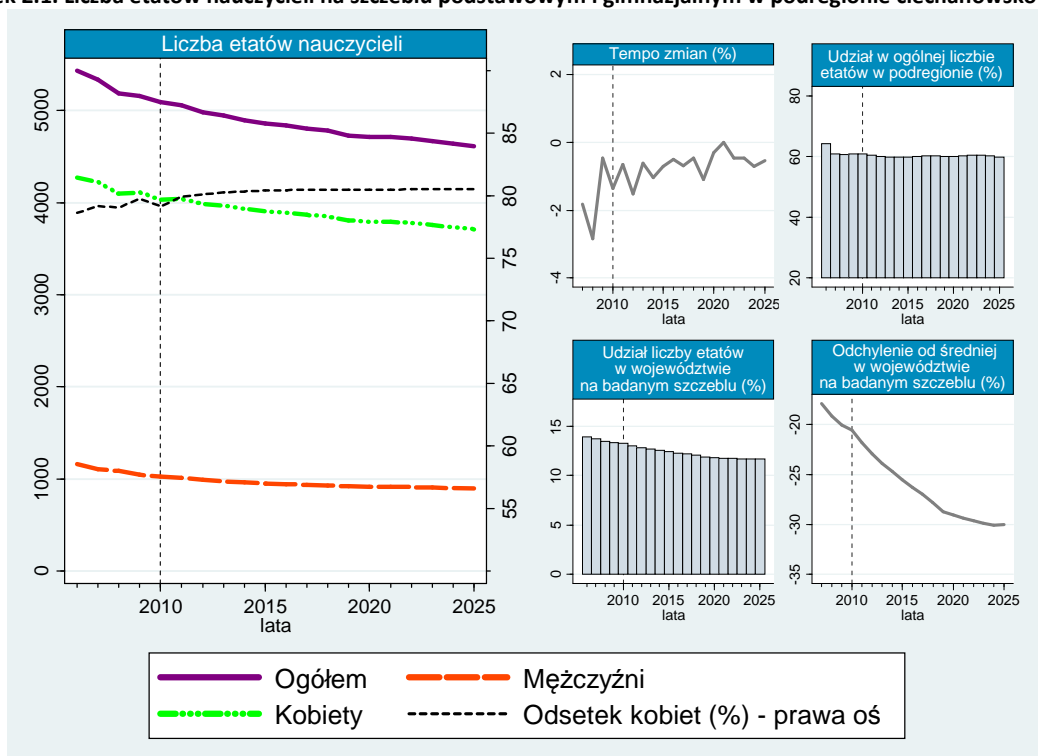

Zgodnie z wynikami predykcji zaprezentowanymi na rysunku 1.4. przewiduje się, iż w 2025 roku tendencja wzrostowa omawianej kategorii wystąpi jedynie w podregionie warszawskim wschodnim, warszawskim zachodnim oraz w Warszawie. W pozostałych, spośród wyszczególnionych jednostek administracyjnych, prognozowany jest spadek liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Największy wzrost spodziewany jest w Warszawie, gdzie liczba etatów zwiększy się w porównaniu do roku 2009 o 16,34% i wyniesie 12 563 etatów w 2025 roku. W przypadku podregionu warszawskiego wschodniego i warszawskiego zachodniego szacowana jest zmiana odpowiednio o 8,90% (do poziomu 6288 etatów) i o 8,20% (do poziomu 5963 etatów). W latach 2009—2025 omawiana kategoria ulegnie obniżeniu o 11,76% zarówno w powiecie ostrołęcko-siedleckim (5614 etaty w 2025 roku) jak i w powiecie radomskim (4512 etatów w 2025 roku). W podregionie ciechanowsko-płockim w 2025 roku poziom zatrudnienia nauczycieli analizowanego szczebla osiągnie wartość 4613 etatów (spadek o 10,60% w stosunku do stanu z roku 2009).

2. Podregion ciechanowsko-płocki³

W 2009 roku na terenie podregionu ciechanowsko-płockiego znajdowało się 275 szkół podstawowych (w tym 11 specjalnych) oraz 136 gimnazjów (w tym 12 specjalnych oraz 3 gimnazja dla dorosłych). W pierwszej grupie ww. placówek kształciło się w tym czasie 40 396 uczniów, zaś do drugiej z nich uczęszczało 24 952 uczniów. Współczynniki skolarzacji brutto i netto, mierzące powszechność nauczania, dla pierwszej grupy placówek szkolnych wyniosły odpowiednio 100,63% i 98,89%. W przypadku drugiej grupy kształtowały się one na poziomie 101,79% oraz 96,37% i były wyższe od omawianych wskaźników dla całego województwa.

Rysunek 2.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ciechanowsko-płockim

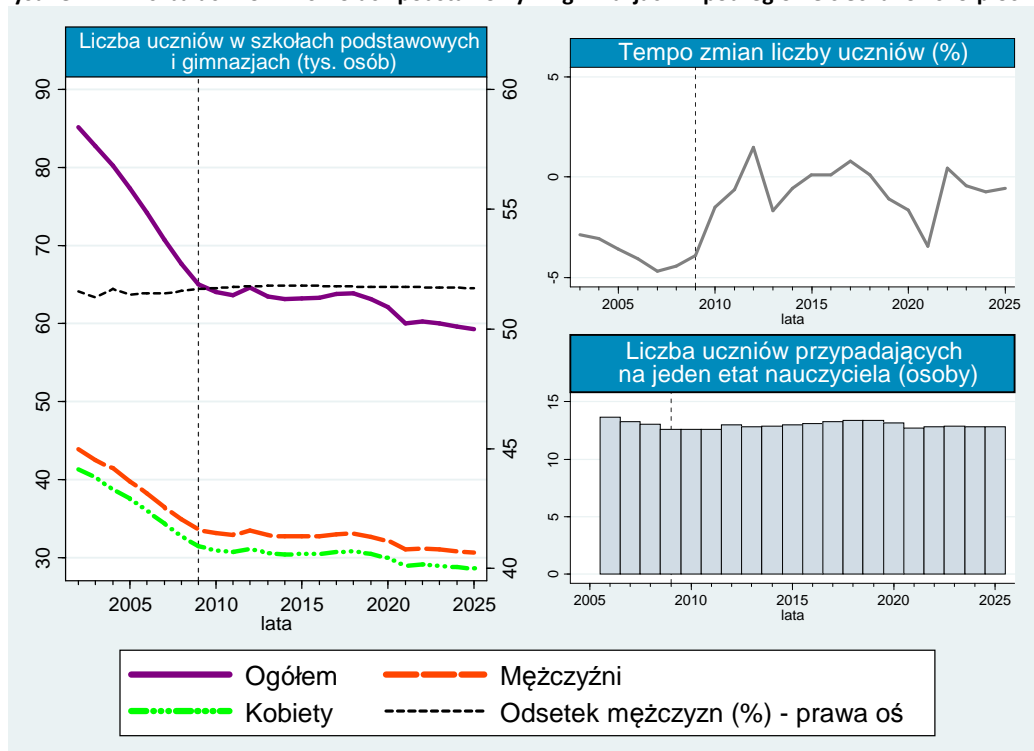

Na rysunku 2.1. zaprezentowane zostały dane dotyczące liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ciechanowsko-płockim. W latach 2006—2009 poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie charakteryzował się trendem malejącym (spadek z 5435 do 5160 etatów), który będzie kontynuowany również w przyszłości. W 2025 roku osiągnie on poziom 4613 etatów, będąc tym samym niższy o 30,02% od liczby etatów przypadającej przeciętnie na jeden podregion województwa mazowieckiego. Biorąc pod uwagę okres próby największy spadek liczby etatów nauczycieli miał miejsce w 2008 roku – 2,84% mniej etatów w stosunku do roku poprzedniego. Zgodnie z wynikami prognozy w latach 2010-2025 roczne tempo zmian poziomu zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu będzie znajdować się pomiędzy poziomem poniżej 0,01% (2021 rok) a poziomem 1,53% (2012 rok). Ponadto szacuje się, iż liczba etatów przysługujących mężczyznom ulegnie redukcji z poziomu 1027 w 2010 roku do poziomu 899 w 2025 roku. W tym samym czasie liczba etatów, zajmowanych przez kobiety, obniży się z poziomu 4028 do poziomu 3714 etatów. Po-

³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

wyższe tendencję będą determinować niewielki wzrost udziału poziomu zatrudnienia kobiet w ogólnej liczbie etatów nauczycieli. W horyzoncie czasowym predykcji zwiększy się on z poziomu 79,14% w 2010 roku do poziomu 80,52% w 2025 roku. Badając udział liczby etatów nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w ogólnym poziomie zatrudnienia nauczycieli w podregionie można zauważyć, iż jego najwyższą wartość odnotowano w 2006 roku – na poziomie 64,3%. W latach prognozy analizowany wskaźnik podlegać będzie nieznacznym fluktuacjom, kształtując się w 2025 roku na poziomie 59,92%. Natomiast udział poziomu zatrudnienia badanej grupy zawodowej w całkowitej liczbie etatów nauczycieli omawianego szczebla w województwie uległ zmniejszeniu z 13,93% w 2006 roku do 13,33% w 2009. Tendencja ta utrzyma się także w latach objętych predykcją, przy czym odsetek ten ulegnie stabilizacji na poziomie 11,66% w ostatnich dwóch latach prognozy.

Rysunek 2.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w podregionie ciechanowsko-płockim

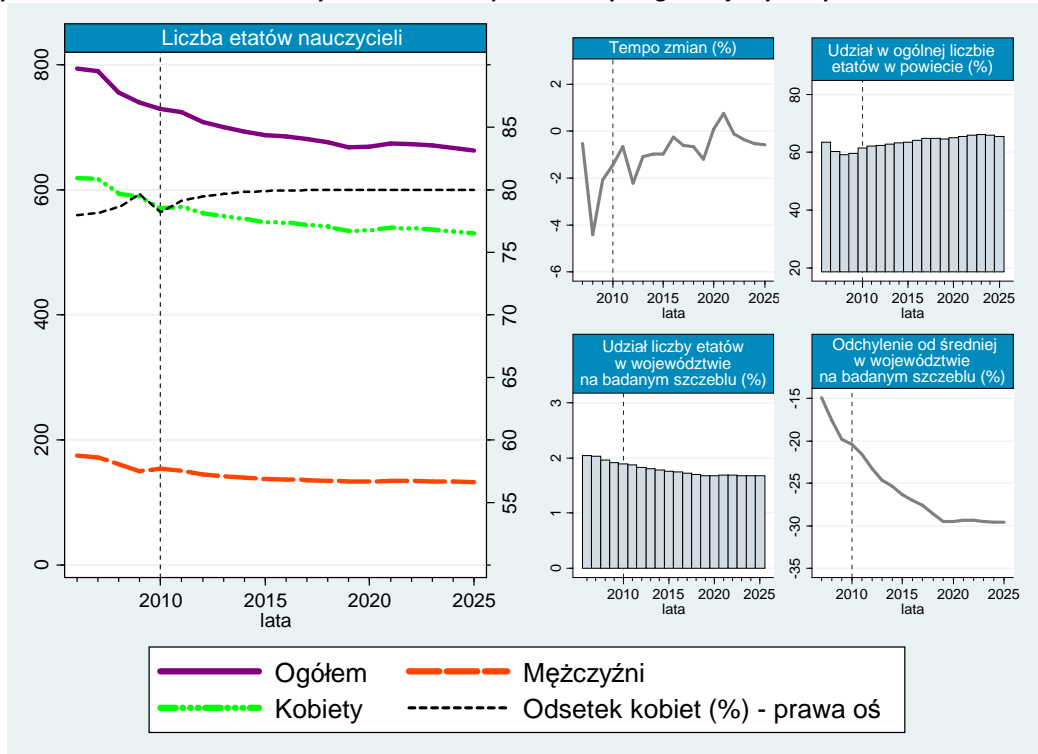
Analizując kształtowanie się liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w omawianym podregionie można zauważyć wyraźną tendencję spadkową. Widoczna jest ona zwłaszcza w okresie historycznym, kiedy to liczba uczniów uczęszczających do tego typu placówek zmniejszyła się z 85 182 osób w 2002 roku do 65 007 w 2009 roku. W okresie prognozy trend malejący nie będzie już tak silny, a w 2025 roku liczba uczniów omawianego szczebla wyniesie 59 258 osób, z czego 51,70% będą stanowić chłopcy. Ponadto w roku 2012 i 2018 w wyniku zmian wprowadzonych na mocy reformy w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie kształcić się więcej dzieci w stosunku do lat poprzednich, co znajduje odzwierciedlenie w dodatnim tempie wzrostu w tych okresach. Należy zauważyć, że od 2007 roku na 1 etat nauczycielski w szkołach podstawowych i gimnazjach w podregionie ciechanowsko-płockim przypadało 13 uczniów. Pomimo, że liczba uczniów w placówkach szkolnych danego szczebla będzie podlegać tendencji malejącej, spadek liczby etatów nauczycieli będzie implikować, iż w latach 2010—2025 nadal na jeden etat nauczycielski przypadać będzie średnio 13 dzieci.

W latach 2009—2025 tendencja kształtowania się liczby uczniów oraz liczby etatów nauczycieli będzie odwrotna w podregionie ciechanowsko-płockim niż na terenie całego województwa mazowieckiego.

2.1. Powiat ciechanowski⁴

Powiat ciechanowski w roku 2009 obejmował swym zasięgiem 36 szkół podstawowych (w tym jedną specjalną) oraz 21 gimnazjów, wśród których znajdowały się 2 placówki specjalne i jedna dla dorosłych. Należy zaznaczyć, że dla każdego w wyżej wymienionych rodzajów szkół współczynnik powszechności nauczania był wyższy od analogicznego wskaźnika wyliczonego dla całego województwa. Ukształtował się on w tym czasie odpowiednio na poziomie 102,52% i 103,84% (współczynnik skolaryzacji brutto) oraz 100,6% i 96,92% (współczynnik solaryzacji netto).

Rysunek 2.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie ciechanowskim

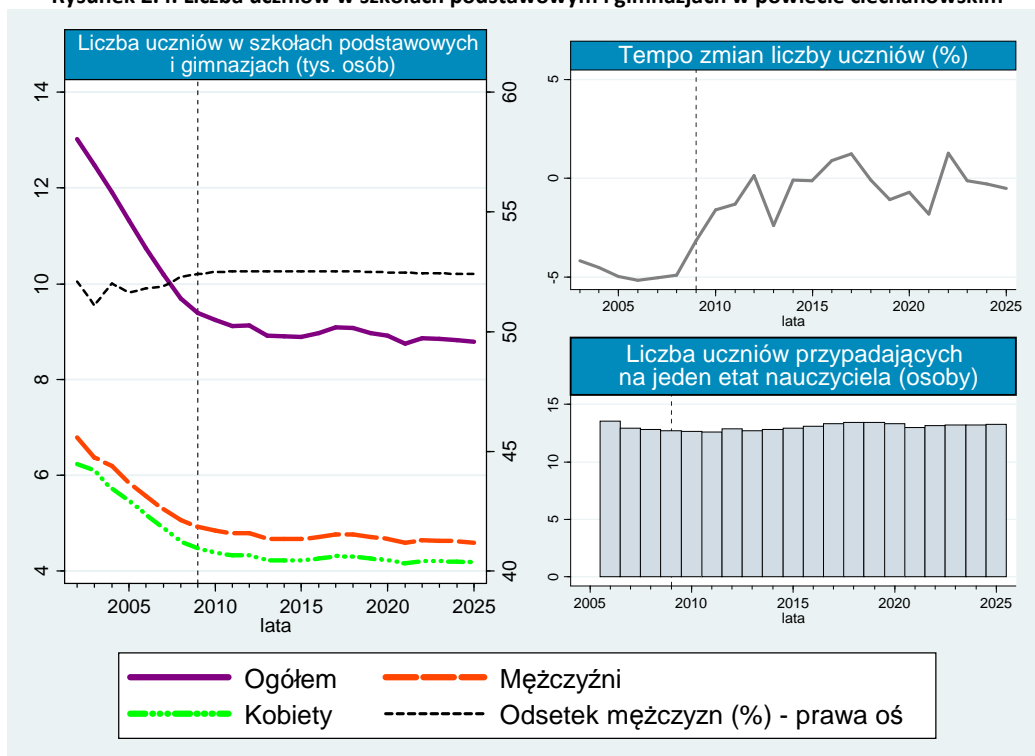
Zgodnie z rysunkiem 2.3., przedstawiającym liczbę nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie powiatu ciechanowskiego, prognozowane jest, że spadkowy trend z okresu historycznego będzie kontynuowany także w latach 2010–2025. Szacuje się, iż w tym czasie liczba etatów nauczycielskich obniży się z 729 w 2010 roku do 663 w 2025 roku, a udział etatów zajmowanych przez kobiety ulegnie zwiększeniu z 78,2% w 2010 roku do 79,97% w 2025 roku. Biorąc pod uwagę analizowany okres historyczny, największy procentowy spadek badanej zmiennej w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w 2008 roku – o 4,41%. W latach predykcji najwyższy spadek szacowany jest dla 2012 roku (o 2,20%), zaś największy przyrost badanej zmiennej wystąpi w 2021 roku (o 0,75%). Ponadto analiza udziału liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów nauczycieli, znajdujących się na terenie powiatu ciechanowskiego, wskazuje, iż uległ on zmniejszeniu z poziomu 63,57% w 2006 roku do poziomu 59,68% w 2009 roku. Szacuje się, iż w latach 2010–2025 powyższa tendencją ulegnie odwróceniu. Zgodnie z predykcją omawiany odsetek będzie rósł w kolejnych latach, osiągając na koniec prognozy wartość 65,49%. W 2009 roku 1,91% etatów nauczycieli danego szczebla szkolnictwa w województwie mazowieckim znajdowało się na terenie

⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

powiatu ciechanowskiego. W przypadku powyższej relacji szacowany jest spadek do poziomu 1,68% w 2019 roku. Przewiduje się, iż od tego roku do końca prognozy omawiany odsetek będzie utrzymywał się na stałym poziomie. W ostatnim roku prognozy poziom zatrudnienia nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym będzie o 29,56% niższy, od jego wartości przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego.

Na podstawie rysunku 2.4., prezentującego liczbę uczniów uczęszczających do szkół podstawowych oraz gimnazjów w powiecie ciechanowskim, można wywnioskować, że zaobserwowany w próbie drastyczny trend spadkowy – z 13 020 uczniów w 2002 roku do 9388 uczniów w 2009 – będzie kontynuowany w przyszłości. Jednakże szacuje się, iż w latach 2010–2025 tendencja ta będzie miała bardziej łagodny przebieg. Liczba uczniów ulegnie redukcji do poziomu 8779 osób w 2025 roku, z czego aż 52,41 % będą stanowić chłopcy. Jednak najwyższy udział chłopców w ogólnej liczbie uczniów omawianego szczebla prognozowany jest dla roku 2013 – 52,52%. Najwyższe tempo wzrostu spodziewane są dla 2017 roku (wzrost o 1,23%) i 2022 roku (wzrost 1,27%). Z kolei najwyższa zmiana w stronę przeciwną szacowana jest dla 2013 roku (spadek o 2,40%) oraz dla 2018 roku (1,82%). Zmiany te są w dużym stopniu spowodowane wprowadzeniem reformy edukacyjnej, obejmującej od 2012 roku obowiązkiem szkolnym dzieci 6-letnie. Należy dodać, że liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski będzie kształtować się tak samo jak w podregionie. Tym samym tylko w 2006 roku na jednego nauczyciela w powiecie przypadało 14 uczniów. W pozostałych latach próby oraz w okresie predykcji będzie to 13 dzieci na etat.

Rysunek 2.4. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie ciechanowskim

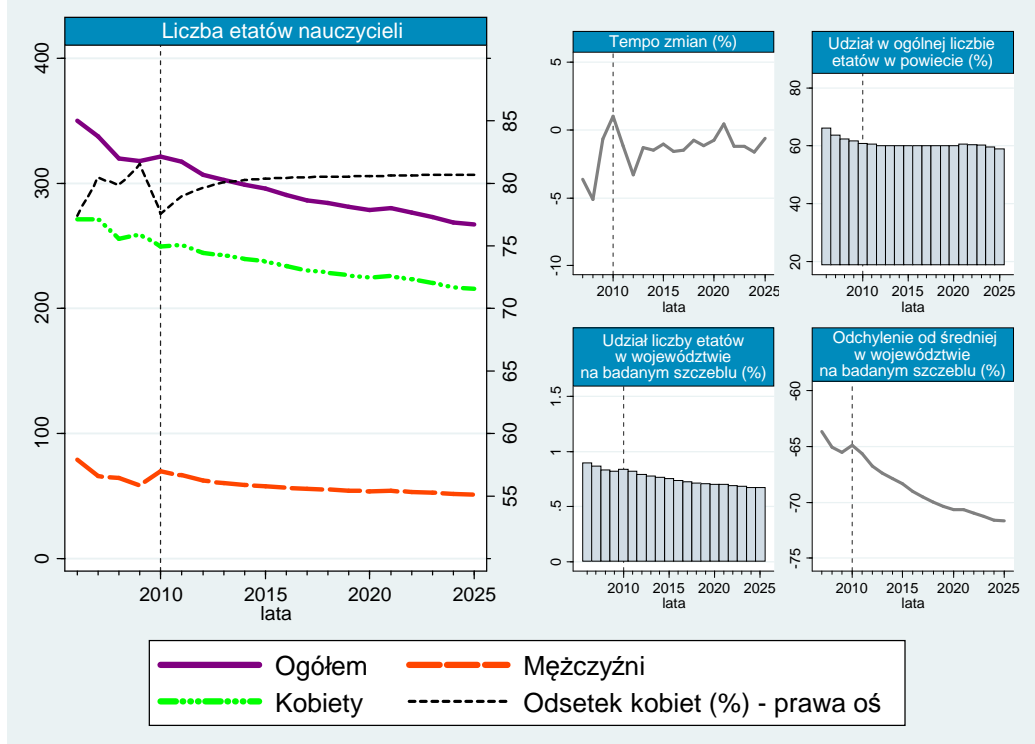

Analiza prognoz, zaprezentowanych powyżej, pozwala zauważyć, iż powiat ciechanowski będzie się charakteryzował podobną dynamiką spadków liczby etatów nauczycieli na omawianym szczeblu do podregionu ciechanowsko-płockiego – redukcja o 10,30% w latach 2009–2025 – oraz nieznacznie niższym spadkiem liczby uczniów – o 6,48% – niż w ww. podregionie.

2.2. Powiat gostyniński⁵

W powiecie gostynińskim w 2009 roku funkcjonowało 19 szkół podstawowych (w tym 2 specjalne) i 12 gimnazjów, w których skład wchodziły 2 placówki specjalne. Współczynniki skolaryzacji brutto obliczone dla omawianego terenu wskazywały, że zarówno do szkół podstawowych jak i gimnazjów uczęszczało mniej dzieci, niż wskazywała na to liczba osób w grupie wiekowej, odpowiadającej temu poziomowi nauczania. Ukształtowały się one na poziomie odpowiednio 95,75% i 98,70%. Natomiast w przypadku współczynnika skolaryzacji netto jedynie 93,88% dzieci w wieku 7–12 lat oraz 92,76% dzieci w wieku 13–15 lat kształciło się w analizowanych typach szkół. Należy dodać, że współczynniki te były niższe od odpowiadających im wskaźników, obliczonych dla całego podregionu, oraz od analogicznych wskaźników dla województwa mazowieckiego.

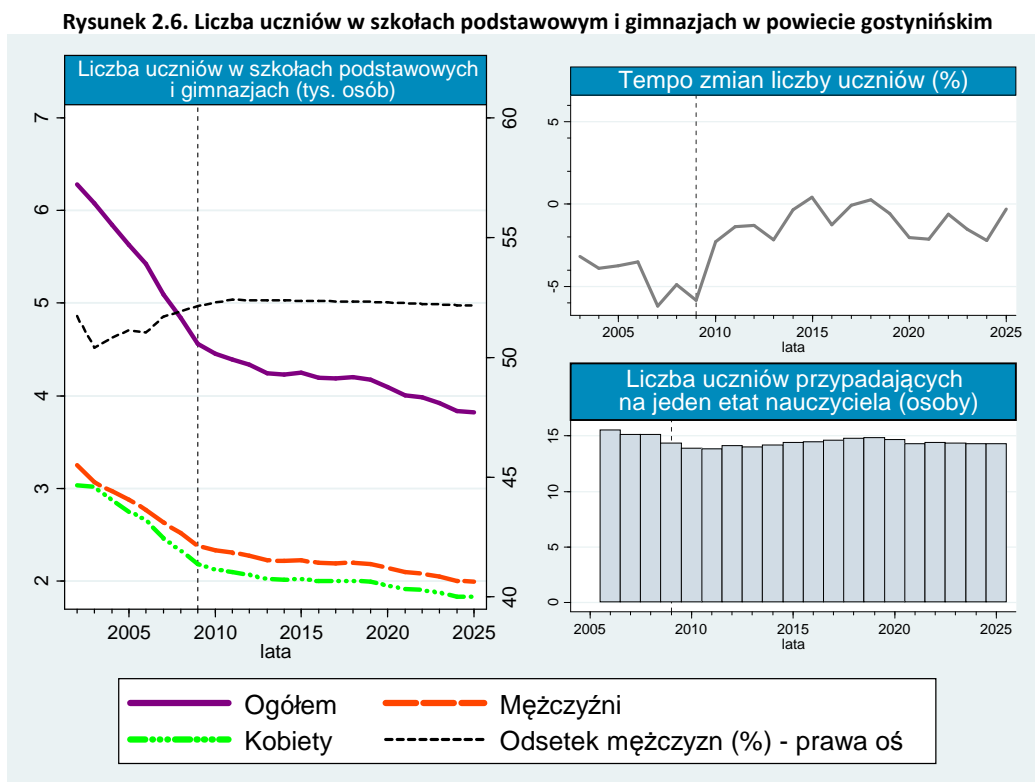
Rysunek 2.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie gostynińskim

Analiza danych historycznych i prognoz zobrazowanych na rysunku 2.5. dotyczy liczby etatów nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych oraz gimnazjach na terenie powiatu gostynińskiego. Zgodnie z badaniem w całym okresie próby wartość ta ulegała trendowi spadkowemu. Tym samym pomiędzy 2006 i 2010 rokiem zauważono obniżenie tej wielkości o 8,19%, do poziomu 321 etatów w 2010 roku. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż znacząca większość omawianej kategorii, bo aż 81,52%, przysługiwała w 2009 roku kobietom, zaś w 2010 roku odsetek ten wynosił 77,59%. Przewiduje się jego stopniowy wzrost do poziomu 80,69% w 2025 roku, co odpowiadać będzie 216 etatom wśród kobiet. W tym czasie przewidywane jest, że mężczyźni zajmować będą jedynie 52 etaty na stanowisku nauczyciela w szkole podstawowej lub gimnazjum, w powiecie gostynińskim. Ponadto powyższym zmianom, szacowanym dla okresu prognozy będą towarzyszyć wahania rocznego tempa spadków. Szacuje się, iż będzie się ono mieścić w przedziale od 0,45% (2021 rok) do 3,32% (2012 rok).

⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Udział badanej kategorii w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie w przeciągu 4 lat próby znacząco zmalały – z 66,2% w 2006 roku do 60,98% w 2010 roku. W latach predykcji będzie on względnie stabilny, kształtując się w 2025 roku na poziomie 59,01%. Natomiast liczba etatów oferowanych nauczycielom na danym szczeblu nauczania będzie znacząco niższa w powiecie gostyńskim w porównaniu do liczby etatów przypadającej przeciętnie na jeden powiat w województwie mazowieckim. W 2010 roku omawiane odchylenie osiągnęło poziom 64,90%, zaś w latach 2010–2025 relacja ta ulegnie pogorszeniu, wynosząc w ostatnich dwóch latach predykcji 71,62%.

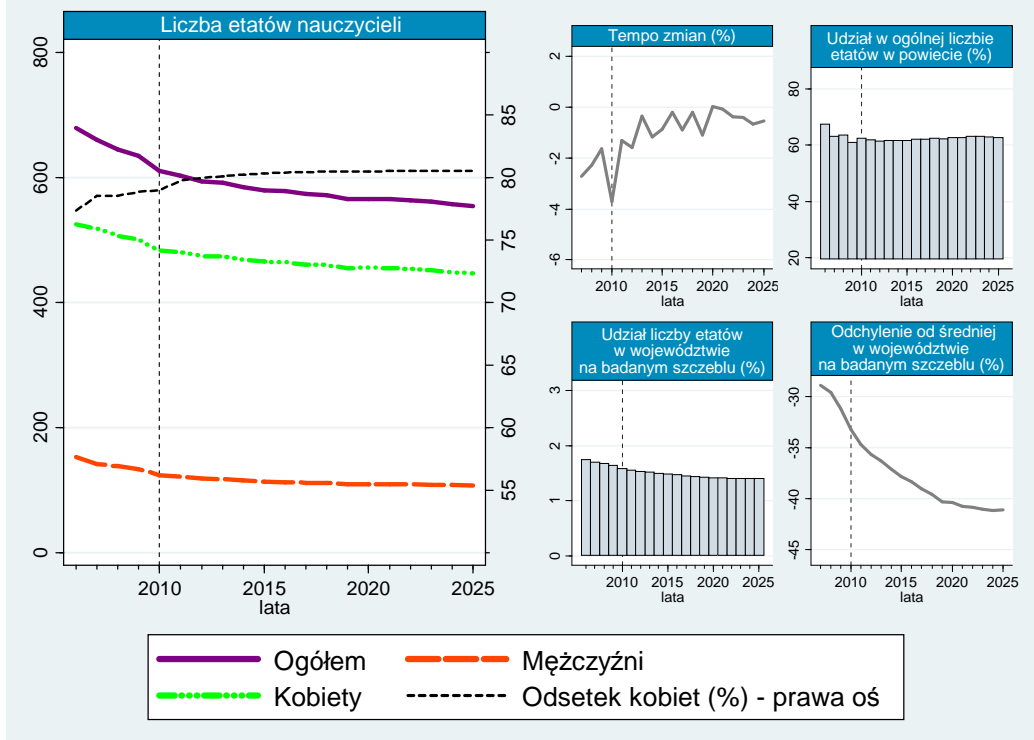
W latach 2002–2009 liczba uczniów charakteryzowała się tendencją spadkową. W tym czasie liczba uczniów zmalała z poziomu 6278 osób w 2002 roku do 4560 osób w 2009 roku. W 2009 roku udział chłopców w badanej populacji osiągnął wartość 52,15%, z kolei odsetek ten w okresie prognozy będzie oscylował w granicach 52,31%. Malejący trend w liczbie dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach oczekiwany jest również w latach 2010–2025. Z tej przyczyny w ostatnim roku predykcji należy spodziewać się, że liczba ta osiągnie poziom 3821 dzieci, co będzie stanowić zaledwie 60,86% stanu z 2002 roku. Należy dodać, iż prognozy wskazują, że jedynie w latach 2015 i 2018 roczne tempo zmian w liczbie dzieci będzie dodatnie. W pozostałych latach osiągnie ono wartości ujemne, jednakże kolejne spadki nie będą tak dynamiczne, jak w okresie historycznym. Zmianie ulegnie także liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. W 2006 roku było to aż 16 dzieci, jednak wielkość ta zmalała do 14 dzieci na etat w 2009 roku. Szacuje się, iż omawiana relacja będzie się utrzymywać na podobnym poziomie w latach 2010–2016 oraz 2021–2025, natomiast w pozostałych okresach predykcji na jednego nauczyciela w powiecie gostyńskim będzie przypadać 15 dzieci.

Prognozy przedstawione wyżej wskazują, że wraz ze spadkiem liczby dzieci, uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów, widoczna będzie również redukcja poziomu zatrudnienia nauczycieli na omawianym szczeblu. Ponadto procentowy spadek badanych kategorii będzie znacznie bardziej dynamiczny na terenie powiatu gostyńskiego, niż w całym badanym podregionie.

2.3. Powiat mławski⁶

W 2009 roku w powiecie mławskim funkcjonowało 38 szkół podstawowych (w tym jedna specjalna) oraz 16 gimnazjów (1 placówka specjalna). Współczynniki skolaryzacji brutto w tym czasie kształtowały się na poziomie odpowiednio 101,02% i 101,67%. Z kolei współczynnik ten w ujęciu netto osiągnął poziom odpowiednio 99,14% i 96,98%. Ponadto każdy z powyższych wskaźników był wyższy od analogicznej wartości obliczonej dla województwa mazowieckiego.

Rysunek 2.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie mławskim

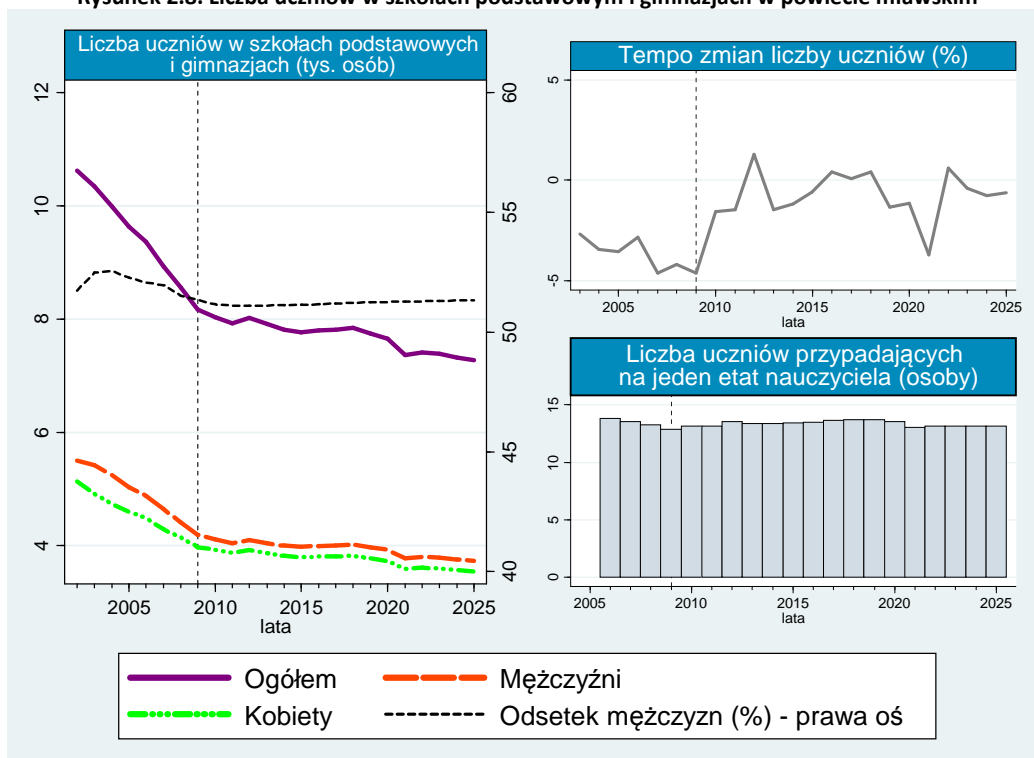

Zgodnie z rysunkiem 2.7., obrazującym liczbę etatów nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w powiecie mławskim, można wywnioskować, że trend malejący zaobserwowany w przeszłości (spadek z 679 w 2006 roku do 603 w roku 2010) będzie kontynuowany także w okresie prognozy. Tym samym oczekiwane jest, że poziom omawianego zatrudnienia ulegnie redukcji do 554 etatów w 2025 roku, co będzie wskazywać na 9,30% spadek w stosunku do 2010 roku. Będzie to szczególnie widoczne wśród etatów zajmowanych przez kobiety, gdyż ich liczba zmniejszy się w tym czasie o 13,05%. W przypadku poziomu zatrudnienia mężczyzn będzie to spadek jedynie o 7,53%. Pomimo tych zmian udział kobiet w sumie nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym będzie się zwiększał w przedziale czasowym prognozy. W 2023 roku osiągnie on poziom 80,53% i ustabilizuje się na nim do 2025 roku. W przypadku rocznego tempa zmian liczby etatów nauczycielskich na terenie powiatu spodziewane jest, że wartość ta w latach 2010–2025 będzie kształtować się poniżej zera. Wyjątek stanowi rok 2020, kiedy prognozowany jest niewielki wzrost tej kategorii (o 0,03%). Z kolei udział liczby etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w ogólnym poziomie zatrudnienia nauczycieli na terenie powiatu mławskiego najwyższą wartość osiągnął w 2006 roku (67,53%). Następnie odsetek ten gwałtownie zmalał i w 2009 roku wyniósł 60,90%. W latach 2010–

⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

2025 oczekuje się, że wartość ta będzie oscylować w granicach 62,31%. Analizując udziały liczby etatów nauczycieli badanego szczebla w liczbie etatów nauczycieli tego szczebla w województwie należy podkreślić, że tendencja malejąca z lat 2006–2009 zostanie zachowana, ale nie będzie ona już tak silna jak w przeszłości. Prognozy wskazują, że odsetek ten w ostatnich trzech latach predykcji ustabilizuje się na poziomie 1,40%, co wskazuje na spadek w stosunku do pierwszego roku predykcji o 0,19 pkt. proc.

Rysunek 2.8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie mławskim

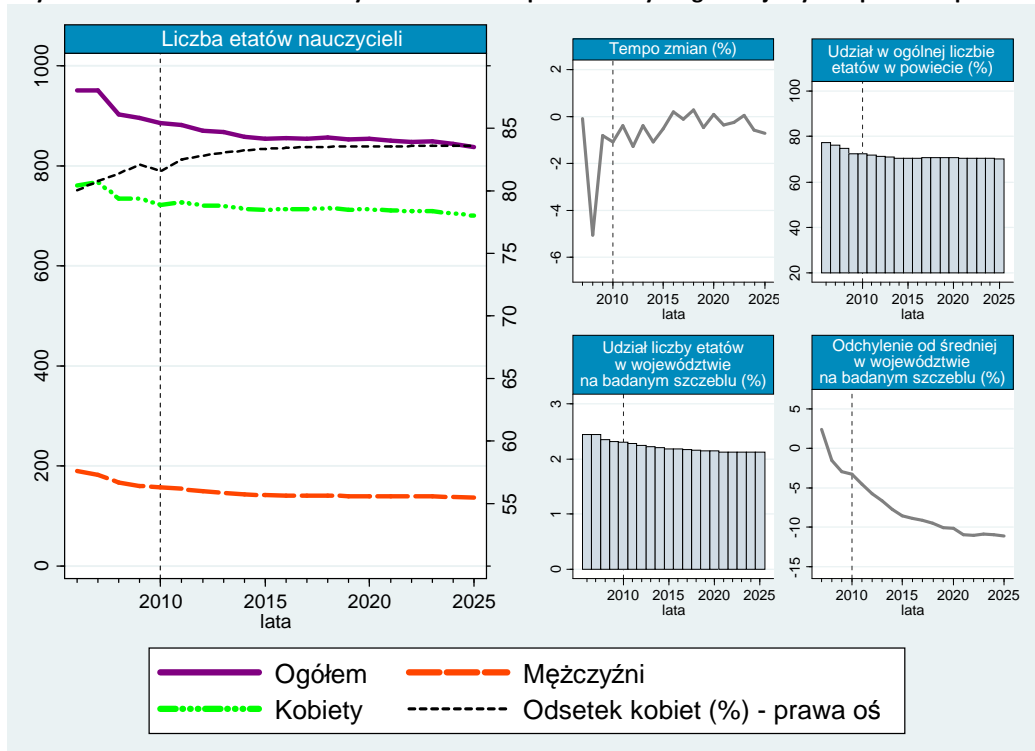
Największe spadki liczby uczniów miały miejsce w przeszłości (z 10 628 dzieci w 2002 roku do 8165 dzieci w 2009 roku), czemu towarzyszyło wysokie ujemne tempo zmian w przedziale od 2,7% do 4,6% rocznie. Szacuje się, iż w latach objętych prognozą najwyższy przyrost badanej zmiennej odnotowany zostanie w 2012 roku (o 1,30%), zaś najwyższe roczne tempo spadków przewidywane jest dla 2021 roku (o 3,71%). Tym samym spadek liczby dzieci uczęszczających do szkół omawianego szczebla w okresie predykcji nie będzie już tak drastyczny jak uprzednio. W 2025 w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie się uczyć 7281 dzieci, czyli o 10,82% mniej niż w 2009 roku. Należy również podkreślić, że w badanym okresie większość dzieci uczęszczających do omawianych placówek stanowili chłopcy (w roku 2004 aż 52,54%), ale do ostatniego roku próby odsetek ten zmniejszył się do 51,52%. Przewiduje się, iż w 2025 roku ww. udział osiągnie wartość 51,34%. Natomiast analiza liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w szkołach podstawowych i gimnazjach wskazuje, że wskaźnik ten będzie podlegał w przyszłości pewnym fluktuacjom. Spodziewane jest, że w roku 2012 oraz w latach 2017–2020 na jeden etat nauczyciela przypadają 14 uczniów, zaś w pozostałych okresach prognozy relacja ta ukształtuje się na poziomie 13 uczniów na etat.

Zgodnie z prognozami, zaprezentowanymi powyżej, zarówno spadek liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów jak i redukcja poziomu zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu będą bardziej dynamiczne w powiecie mławskim, niż na terenie podregionu ciechanowsko-płockiego.

2.4. Powiat płocki⁷

W 2009 roku powiat płocki obejmował swym zasięgiem 66 szkół podstawowych, z których jedna była placówka specjalną oraz 25 gimnazjów (w tym 1 specjalne). Z badań wynika, że omawiana jednostka administracyjna charakteryzowała się najniższym w podregionie współczynnikiem skolaryzacji zarówno w ujęciu brutto jak i netto. Dla szkół podstawowych wartość ta wyniosła w tym czasie odpowiednio 93,69% i 92,34%. W przypadku gimnazjów było to analogicznie 96,07% oraz 92,38%.

Rysunek 2.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie płockim

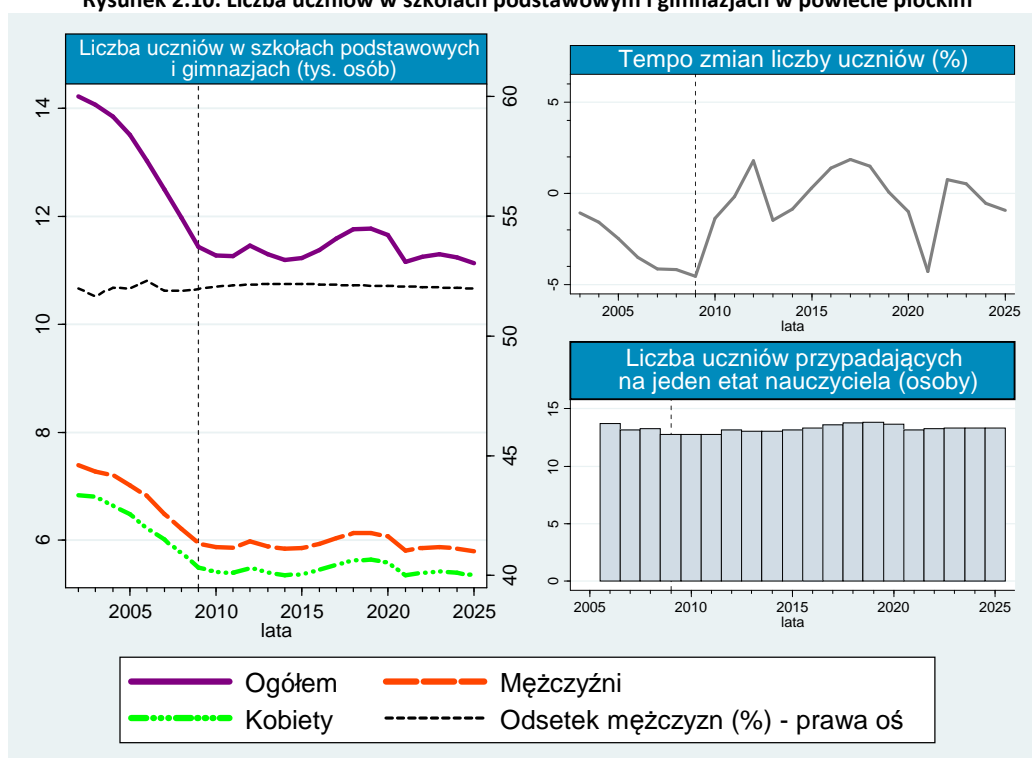

Na rysunku 2.9. zaprezentowane zostały dane historyczne i prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach, w powiecie płockim, w podziale na płeć. W latach 2006–2010 poziom zatrudnienia w tym zawodzie – na badanym terenie – charakteryzował się tendencją malejącą. W tym czasie liczba etatów uległa redukcji z poziomu 951 w 2006 roku do 885 w 2010 roku. Liczba zajmowanych przez kobiety etatów nauczycieli danego szczebla zmalała w tym czasie z poziomu 761 do 722 etatów. Udział mężczyzn w omawianej grupie zawodowej był w okresie historycznym niewielki i kształtował się średnio na poziomie bliskim 18,92%, wykazując przy tym tendencję spadkową. Zgodnie z prognozami w latach 2010–2021 trend ten straci na sile, a w ostatnich 4 latach prognozy spodziewana jest wyraźna stabilizacja tego odsetka na badanym terenie (16,42% w 2025 roku). Szacuje się, iż w 2025 roku na badanym terenie mężczyznom przysługiwać będzie 138 etatów, zaś kobietom 700 etatów w analizowanej profesji. Biorąc po uwagę okres historyczny, najwyższy spadek poziomu zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu odnotowano w 2008 roku (o 5,05% względem roku poprzedniego). Ponadto należy podkreślić, iż dla okresu predykcji nie są szacowane tak wysokie ujemne tempo zmian danej kategorii jak to miało miejsce w latach 2006–2010. Prognozy wskazują, że roczne tempo zmian będzie kształtować się pomiędzy dodatnią wartością, wynoszącą 0,27% (2018 rok), a ujemnym poziomem, wynoszącym 1,28% (2012 rok). Udział

⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w ogólnej liczbie etatów nauczycieli na terenie badanej jednostki administracyjnej znacząco zmalał w okresie próby – z 77,25% w 2006 roku do 72,31% w 2010 roku. Zgodnie z prognozą powyższa relacja będą oscylować wokół poziomu 70,73% w latach 2011–2025. Natomiast odchylenie liczby etatów oferowanych nauczycielom na danym szczeblu nauczania w powiecie plockim od jej wartości przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego charakteryzują się wartością ujemną. W 2010 roku osiągnęło ono poziom 3,29%, zaś w ostatnim roku prognozy wartość bezwzględna powyższej relacja ukształtuje się na poziomie 11,06%. Tym samym spodziewane jest, że odsetek liczby etatów na badanym szczeblu w całkowitej ich liczbie na terenie województwa ulegnie spadkowi w porównaniu do roku 2009 o 0,19 pkt. proc. i ustabilizuje się w 2021 roku na poziomie 2,12%.

Rysunek 2.10. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie plockim

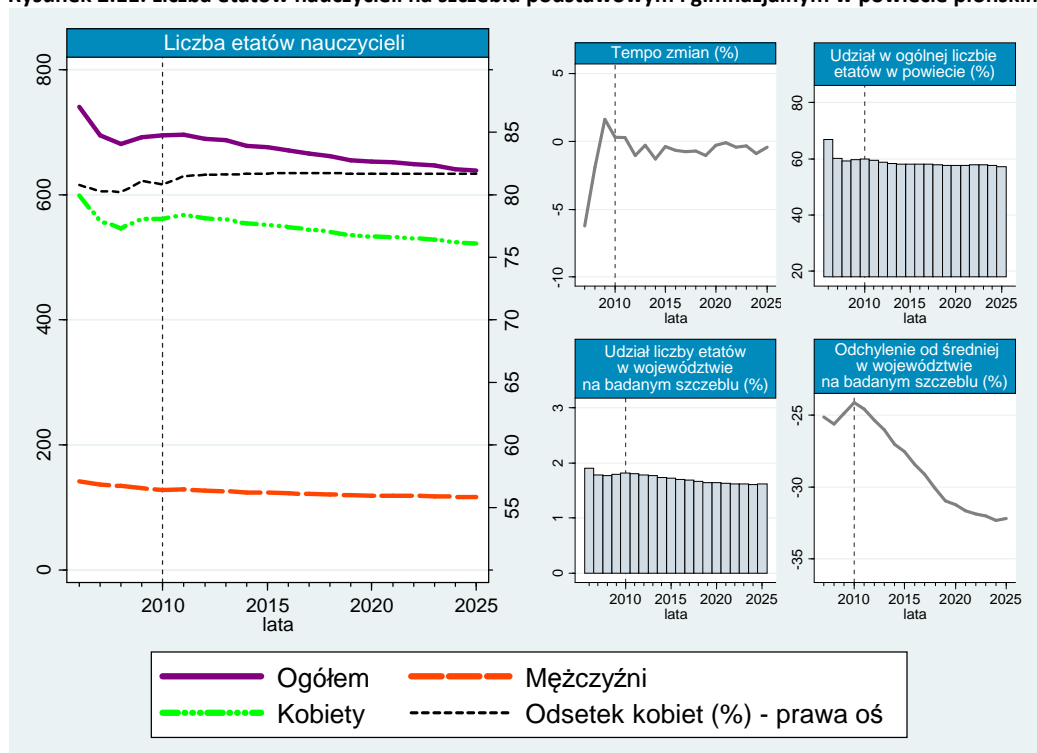
Analizując liczbę dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach można zaobserwować wyraźną malejącą tendencję w okresie próby, zaś w latach predykcji liczba ta będzie podlegała fluktuacjom. W okresie historycznym najwięcej dzieci uczęszczało do tego rodzaju placówek w roku 2002 – 14 223 osoby. Do końca okresu próby – rok 2009 – liczba dzieci uczęszczających do szkół badanego szczebla zmalała do poziomu 11 434 osób – 5942 chłopców i 5492 dziewcząt. Szacuje się, iż w okresie predykcji najwyższa wartość tej kategorii wystąpi w roku 2019 – 11 774 osób, natomiast najniższy jej poziom odnotowany zostanie w 2025 roku – 11 139 osób, w tym 5791 chłopców. Roczne tempo zmian liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie plockim w latach 2003–2009 przyjmowało wartości ujemne z zakresu 1,07% – 4,53%. Zgodnie z predykcją w latach 2010–2025 najwyższy spadek odnotowany zostanie w 2021 roku (o 4,25%), zaś największy przyrost w 2017 roku (o 1,85%). W latach 2010–2025 na 1 etat nauczycielski przypadać będzie średnio 13 dzieci.

Prognozy wskazują, że w latach 2009–2010 poziom zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji w powiecie plockim ulegnie redukcji o 6,41%, zaś łączna liczba ich uczniów zmniejszy się o 2,58%. Tym samym spadek poziomu badanych zmiennych będzie znacząco mniej dynamiczny w powiecie plockim niż w podregionie ciechanowsko-plockim.

2.5. Powiat płoński⁸

Na obszarze powiatu płońskiego w 2009 roku znajdowały się 43 placówki szkolne na szczeblu podstawowym (w tym dwie specjalne) oraz 23 na szczeblu gimnazjalnym (w tym 2 gimnazja specjalne). Współczynnik skolaryzacji brutto (netto) obliczony dla szkół podstawowych wynosił w tym czasie 102,18% (100,24%). Omawiany wskaźnik dla gimnazjów kształtował się w tym czasie na poziomie 102,67% (wartość brutto) oraz na poziomie 97,87% (wartość netto). Należy dodać, że wartości te znacząco przewyższały poziom współczynników powszechności nauczania dla podregionu ciechanowsko-płockiego oraz województwa mazowieckiego.

Rysunek 2.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie płońskim

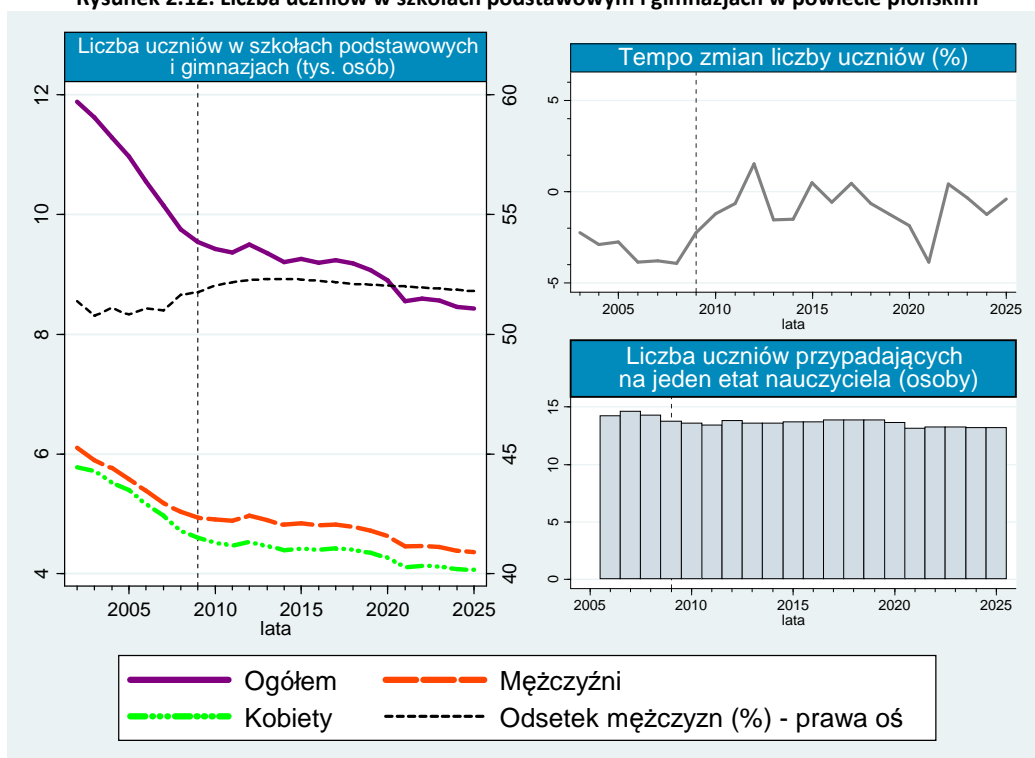

Na podstawie danych za lata 2006–2009 oraz prognoz w perspektywie 2025 roku można wywnioskować, że liczba etatów nauczycielskich w powiecie płońskim na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym – rysunek 2.11. – będzie podlegać tendencji malejącej w całym analizowanym przedziale czasowym. W latach historycznych trend ten w dużej mierze był spowodowany spadkiem liczby etatów przypadających kobietom (pomiędzy 2006 a 2009 rokiem spadek o 37 etatów). Szacuje się, że podobna sytuacja będzie miała miejsce w latach predykcji. Prognozy wskazują, iż w 2025 roku poziom zatrudnienia kobiet osiągnie poziom 522 etatów, czyli o 40 mniej niż 15 lat wcześniej, a w przypadku mężczyzn poziom 117 etatów (12 mniej, niż w 2010 roku). Należy dodać, że w okresie predykcji udział etatów przysługujących kobietom w ogólnym poziomie zatrudnienia nauczycieli omawianego szczebla w powiecie płońskim będą kształtować się na poziomie bliskim 81,62%. Ponadto przewiduje się, iż w latach 2010–2025 roczne tempo zmian liczby etatów nauczycieli będzie oscylować pomiędzy ujemną wartością, wynoszącą 1,31%, a dodatnim poziomem 0,31%. Z tego wynika, iż zmiany analizowanej kategorii nie będą już tak dynamiczne jak w okresie historycznym. Z kolei udział poziomu

⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

zatrudnienia nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w sumie etatów przysługujących nauczycielom na terenie powiatu płońskiego osiągnął najwyższą wartość w 2006 roku (66,76%). Następnie odsetek ten gwałtownie zmalał i w 2009 roku wyniósł 59,69%. W latach 2010–2025 oczekuje się, że wartość ta również ulegać będzie stopniowej tendencji spadkowej z poziomu 59,95% w 2010 roku do poziomu 57,22% w 2025 roku. Analizując prognozy udziału liczby etatów nauczycieli badanego szczebla w powiecie płońskim, w całkowitej ich liczbie w województwie mazowieckim można zaobserwować, iż będzie on systematycznie spadał, kształtując się w ostatnich dwóch latach predykcji na poziomie 1,61% (spadek w stosunku do roku 2010 o 0,19 pkt. proc.). Tym samym odchylenie liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu w powiecie płońskim od średniej w województwie będzie ujemne i zgodnie z predykcją ulegnie pogorszeniu w latach 2010–2025 o 8,08 pkt. proc., osiągając w ostatnim roku prognozy poziom – 32,19%.

Rysunek 2.12. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie płońskim

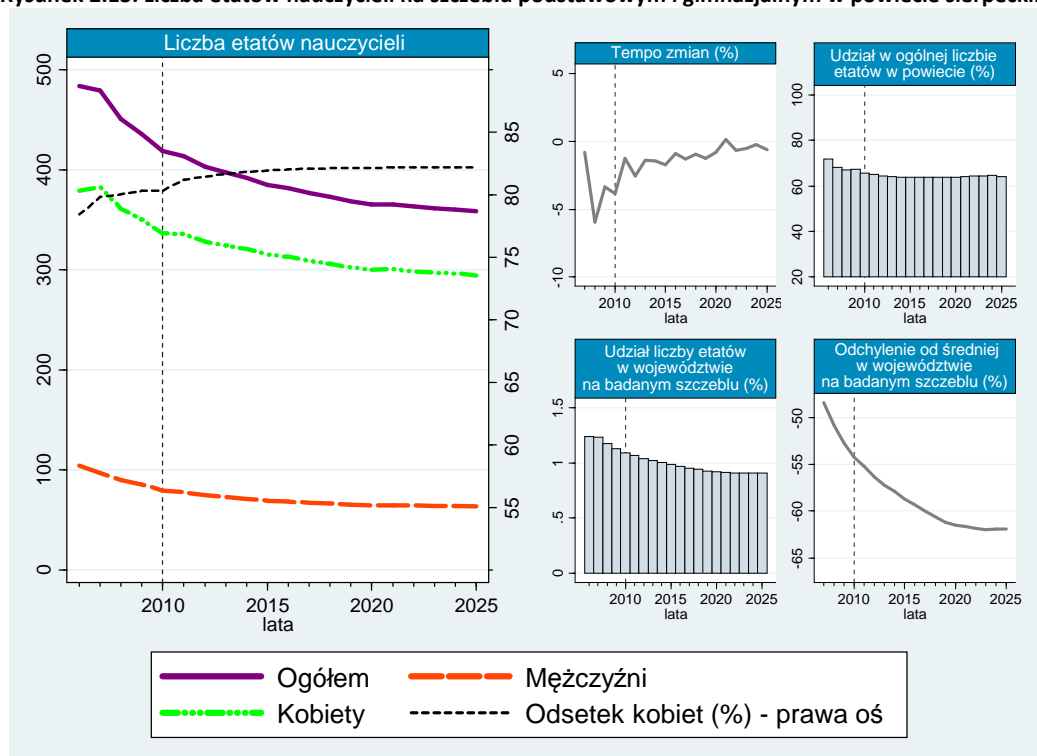
W latach 2002–2009 liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych podlegała silnemu trendowi spadkowemu. W przeciągu 7 lat próby ich liczebność zmalała o 2349, kształtując się w 2009 roku na poziomie 9536 osób (z czego 51,75% stanowili chłopcy). W latach predykcji tendencja ta nie będzie już tak silna, ale w tym czasie liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów ulegnie redukcji do poziomu 8424 osób w 2025 roku, w tym 4363 chłopców i 4061 dziewcząt. W latach 2003–2009 tempo zmian liczby uczniów analizowanego szczebla było ujemne, znajdując się w przedziale od 2,22% (rok 2009) do 3,91% (2008 rok). Szacuje się, iż pomiędzy 2010 a 2025 rokiem wielkość ta będzie podlegać fluktuacjom. Najwyższe dodatnie zmiany w skali roku, wynikające głównie z reformy edukacji, prognozowane są dla 2012 roku – wzrost o 1,5% – a największy procentowy spadek odnotowany zostanie w 2021 roku (o 3,84%). Przewiduje się ponadto, iż liczba dzieci przypadających średnio na jeden etat nauczyciela wyniesie około 13–14 uczniów.

W latach 2010–2025 oczekiwany spadek liczby dzieci, uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych, będzie w znacznym stopniu bardziej dynamiczny w powiecie płońskim niż na terenie podregionu ciechanowsko-płockiego.

2.6. Powiat sierpecki⁹

Na terenie powiatu sierpeckiego w 2009 r. znajdowały się 23 szkoły podstawowe (w tym jedna szkoła specjalna) oraz 12 gimnazjów dla dzieci i młodzieży (w tym jedna placówka specjalna). Współczynnik skolaryzacji brutto obliczony dla omawianego obszaru wskazywał, że do szkół podstawowych (100,76%) uczęszczało w tym czasie więcej dzieci, niż wynosiła liczba osób w grupie wiekowej, odpowiadającej temu poziomowi nauczania. Dla gimnazjów współczynnik ten był niższy i wynosił 98,81%. Natomiast w przypadku współczynnika skolaryzacji netto jedynie 99,00% dzieci w wieku 7–12 lat oraz 95,23% dzieci w wieku 13–15 lat kształciło się w analizowanych placówkach szkolnych.

Rysunek 2.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie sierpeckim

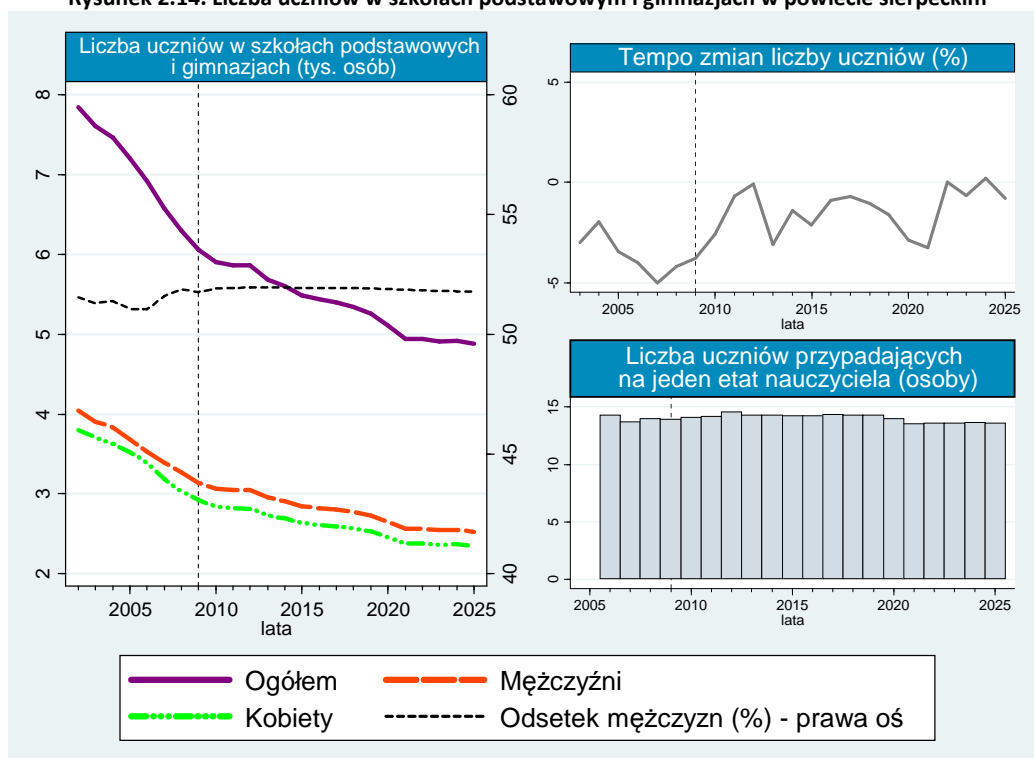

Na rysunku 2.13. została przedstawiona liczba etatów nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie sierpeckim, wraz z podziałem na płeć. Zgodnie z danymi historycznymi w latach 2006–2010 zaobserwowano wyraźną tendencję spadkową. W tym czasie poziom zatrudnienia nauczycieli zmniejszył się z poziomu 483 etatów do poziomu 419 etatów. Największy bezwzględny spadek odnotowano w tym czasie w przypadku etatów przysługujących kobietom – aż o 42 etaty. Mimo tego w przeciągu 4 lat próby udział kobiet w łącznej liczbie etatów nauczycieli stopniowo rósł, kształtując się w 2010 roku na poziomie 80,34%. Oczekiwane jest, że w latach predykcji odsetek ten będzie zmieniał się w tym samym kierunku i w 2025 roku osiągnie poziom 82,20%. Będzie to odpowiadać 295 etatom zajmowanym przez kobiety. Mężczyznom w tym czasie przysługiwać będą jedynie 64 etaty. Należy dodać, iż roczne tempo spadku liczby etatów nauczycielskich na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w analizowanej jednostce administracyjnej było dość wysokie w okresie próby (największy spadek o 5,93% w 2008 roku). W latach predykcji ujemna stopa omawianego współczynnika powinna się utrzymywać, jednakże przy zmniejszającej się dynamice

⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

zmian. Natomiast jedynie w 2021 roku prognozowany jest wzrost badanej zmiennej względem poprzedniego roku – o 13%. Nauczyciele pracujący w szkołach podstawowych i gimnazjach stanowili w 2009 roku 67,36% wszystkich pracujących przedstawicieli tego zawodu w powiecie sierpeckim. Zgodnie z prognozą udział ten w latach 2010–2025 będzie kształtował się na poziomie bliskim 64,18%. W przypadku odsetka etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w powiecie sierpeckim, w liczbie etatów nauczycieli tego samego szczebla w całym województwie spodziewane jest, że zapoczątkowany w okresie próby trend spadkowy utrzyma się do 2023 roku, po czym wartość ta ustabilizuje się na poziomie 0,91%. Zgodnie z prognozą w 2025 roku poziom zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji osiągnie wartość 358 etatów. Tym samym będzie on niższy o 61,95% od analogicznej wartości, przypadającej przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego.

Rysunek 2.14. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie sierpeckim

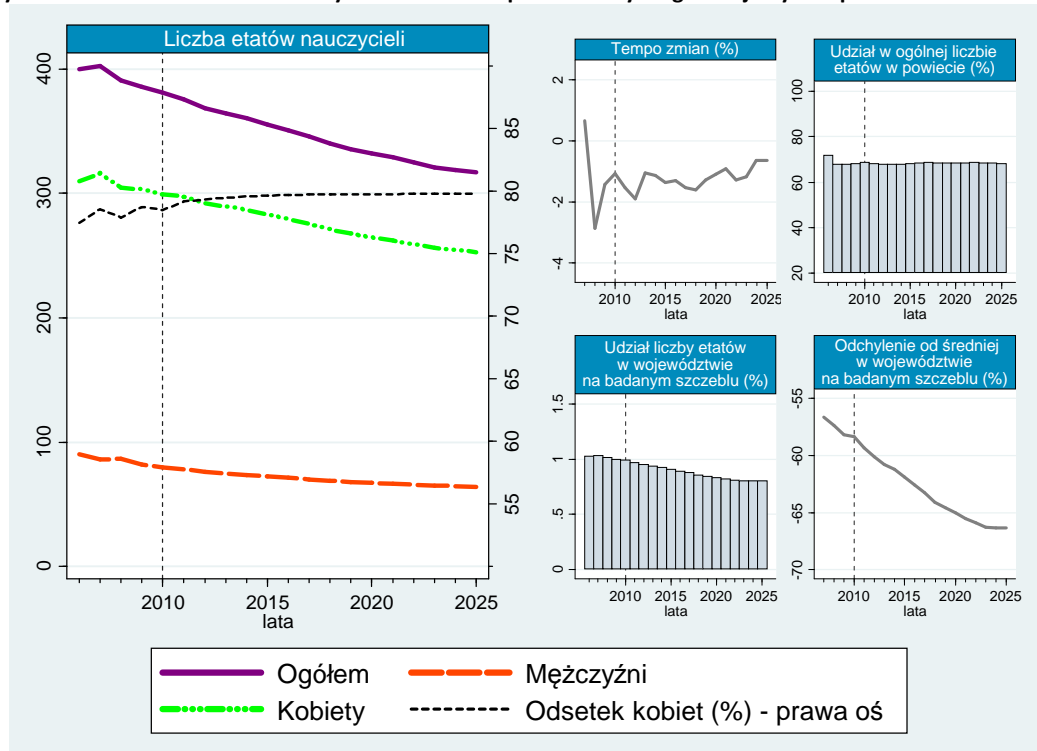
Analiza danych historycznych i prognoz liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie sierpeckim wskazuje na ogólną tendencję spadkową. Wysokie tempo spadku omawianej wartości w latach 2002–2009 (od 1,96% do 4,99% rocznie) spowodowało, że w tym czasie liczba dzieci obniżyła się o 1782 osoby. Tym samym ukształtowała się ona w 2009 roku na poziomie 6063 uczniów – 3138 chłopców i 2925 dziewcząt. Oczekuje się, że w 2025 roku jedynie 4878 dzieci będzie uczęszczać do miejscowych szkół podstawowych i gimnazjów, co w porównaniu do roku 2009 ma stanowić spadek o 1185 osób. Szacuje się, iż liczba 14 uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski, którą odnotowano w latach 2006–2009, nie ulegnie zmianie w okresie predykcji, poza rokiem 2012 (15 uczniów na jeden etat nauczyciela).

Zgodnie z predykcją dla powiatu sierpeckiego szacowana jest relatywnie dynamiczna redukcja zarówno liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, jak i poziomu zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji. Biorąc pod uwagę wszystkie powiaty badanego podregionu, wyższy procentowy spadek widoczny będzie jedynie w powiecie żuromińskim.

2.7. Powiat żuromiński¹⁰

W roku 2009 roku w powiecie żuromińskim znajdowało się 30 szkół podstawowych, z których jedna była placówką specjalną. Również w przypadku gimnazjów, znajdujących się na terenie omawianego województwa, jedynie jedno spośród 11 było szkołą specjalną. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szczebla podstawowego w analizowanej jednostce administracyjnej kształtował się w roku 2009 na poziomie 100,04%, zaś dla szczebla gimnazjalnego był o 1,49 pkt. proc. niższy, wynosząc 98,55%. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wskazywał, że jedynie 98,92% dzieci w wieku 12–13 lat oraz 96,57% dzieci w wieku 13–15 lat uczęszczało do szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie żuromińskim.

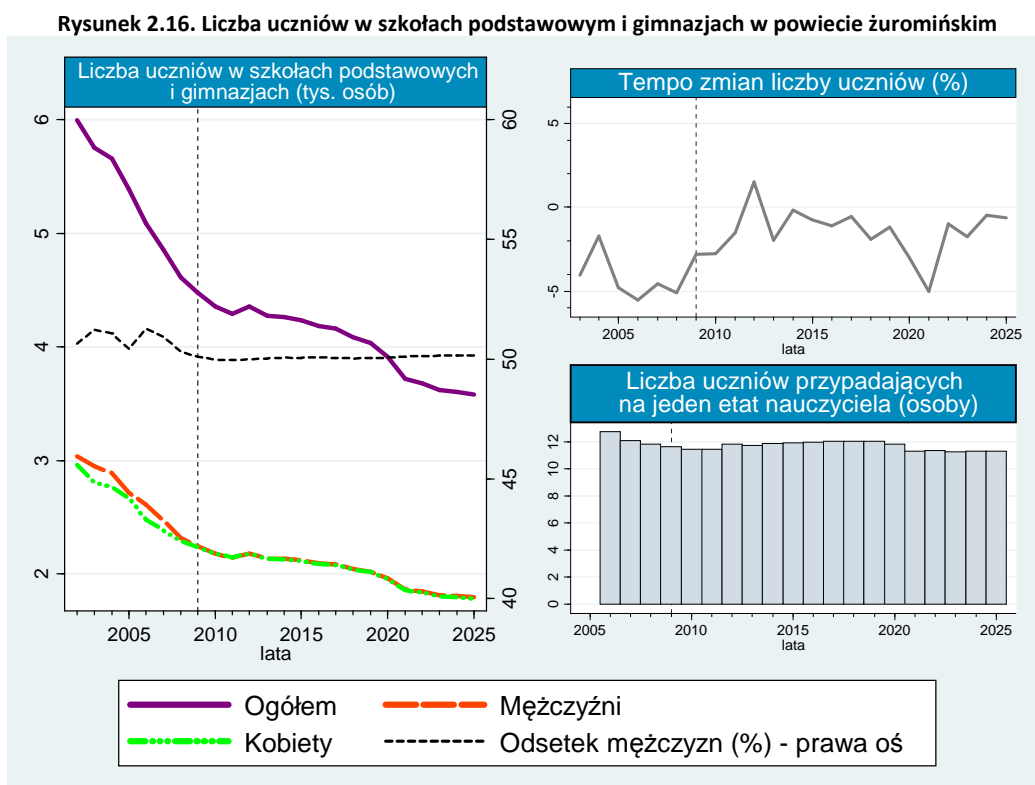
Rysunek 2.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie żuromińskim

Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie żuromińskim – por. rysunek 2.15. – ulegnie w przyszłości tendencji malejącej, zapoczątkowanej jeszcze w okresie historycznym. W przedziale czasowym próby poziom zatrudnienia w analizowanym zawodzie zmniejszył się z 400 etatów w 2006 roku do 386 etatów w 2009 roku. Prognozy wskazują, że w ostatnim roku predykcji na terenie powiatu żuromińskiego będzie jedynie 317 etatów nauczycieli na analizowanym szczeblu, z czego 79,77% przypadnie kobietom. Tym samym poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie ulegnie redukcji w całym horyzoncie czasowym predykcji o 15,5% w przypadku kobiet, natomiast w przypadku mężczyzn aż o 19,35%. Z kolei udział liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w badanej jednostce administracyjnej w przeciągu czterech lat próby zmalał z 71,70% do 68,69% w 2010 roku. Przewiduje się, iż w latach predykcji będzie on nieznacznie oscylować wokół poziomu 68,34%. Natomiast liczba etatów oferowanych nauczycielom na danym szczeblu nauczania w powiecie żuromińskim będzie

¹⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

niższa od analogicznej wartości, przypadającej przeciętnie na jeden powiat w województwie mazowieckim, zarówno w okresie historycznym jak i prognozowanym. Ponadto zgodnie z predykcją wartość analizowanego odchylenia ulegnie zwiększeniu z poziomu 58,33% w 2010 roku do poziomu 66,34% w 2025 roku. Tym samym spodziewane jest, że odsetek liczby etatów na badanym szczeblu w skali województwa zmaleje w latach prognozy z 0,99% w 2010 roku do 0,81% w 2022 roku i ustabilizuje się w trzech ostatnich latach predykcji na poziomie 0,8%.

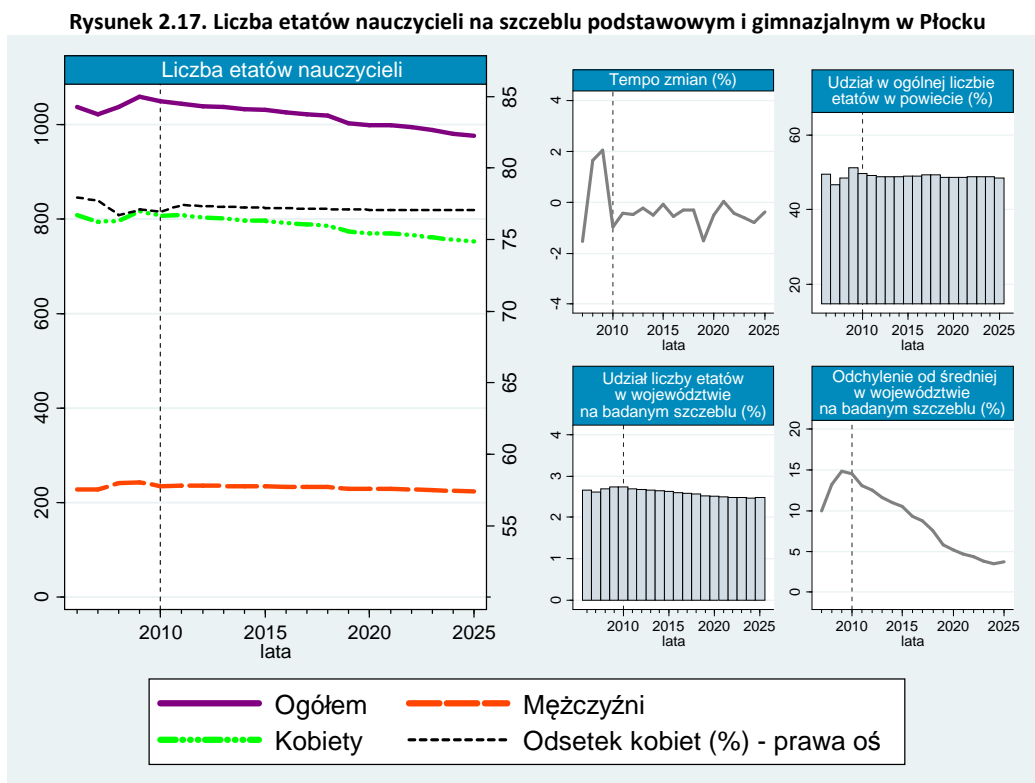

Wśród liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie żuromińskim prognozuje się, że trend malejący, będzie się pogłębiać także w latach 2010–2025, ale jego tempo nie będzie już tak silne. Szacuje się, iż w okresie predykcji jedynie rok 2012 będzie charakteryzował się dodatnim rocznym tempem zmian (o 1,53%), na co prawdopodobnie w znacznym stopniu wpływ wywrze wprowadzenie od tego roku obowiązku szkolnego dla sześciolatków. Najwyższa stopa spadku liczby dzieci oczekiwana jest w 2021 roku (o 5,02% w stosunku do roku poprzedniego), co będzie związane z zakończeniem okresu przejściowego reformy edukacji. Należy nadmienić, iż w latach 2009–2025 liczba dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach badanego powiatu ulegnie zmniejszeniu o 778 osób, kształtując się w 2025 roku na poziomie 3758 uczniów (w tym 1795 chłopców). Dla porównania w 2009 roku do ww. placówek uczęszczało 4479 dzieci (2244 chłopców i 2235 dziewcząt), czyli o 1516 osób mniej niż w pierwszym roku próby. Z kolei analiza liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w omawianym powiecie na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym wskazuje, iż w latach 2006–2009 zaobserwowano spadek tej relacji z 13 uczniów w 2003 roku do 12 uczniów w 2009 roku. Zgodnie z predykcją badany współczynnik wyniesie 12 dzieci na etat.

Wyniki predykcji poziomu zatrudnienia nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym wskazują, iż w latach 2010–2025 powiat żuromiński będzie się charakteryzował wyższą dynamiką spadku badanej wartości, niż pozostałe powiaty podregionu ciechanowsko-płockiego. Ponadto podobna tendencja szacowana jest również dla liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji.

2.8. Miasto Płock¹¹

Na terenie Płocka w 2009 roku znajdowało się 20 szkół podstawowych (w tym 2 specjalne) oraz 16 gimnazjów, w tym 2 placówki specjalne oraz jedno gimnazjum dla dorosłych. Na uwagę zasługuje fakt, iż współczynniki skolaryzacji brutto i netto omawianego miasta kształtowały się w tym czasie na poziomie dużo wyższym niż analogiczne wskaźniki obliczone dla podregionu ciechanowsko-płockiego i dla całego analizowanego województwa. W przypadku szkół podstawowych osiągnęły one poziom odpowiednio 107,54% i 105,58%. Natomiast dla szczebla gimnazjalnego przybrały one wartość 110,29% oraz 100,82%.

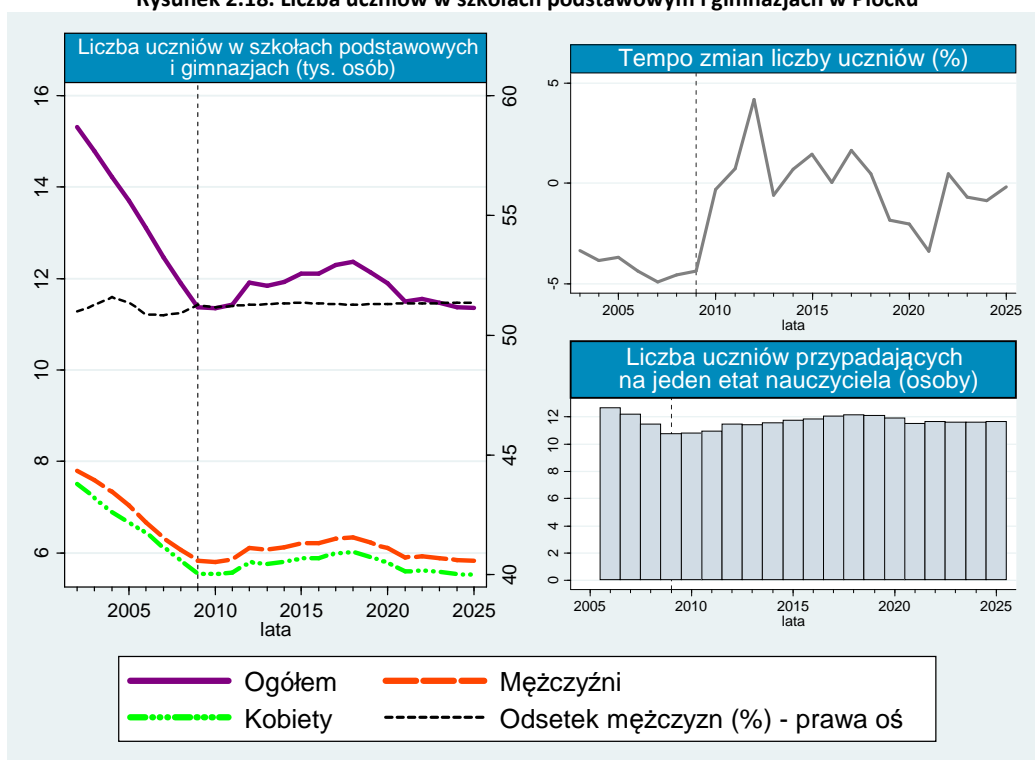
Rysunek 2.17. przedstawia dane historyczne i prognozy, dotyczące ilości etatów przysługujących nauczycielom w szkołach podstawowych i gimnazjach w Płocku. W latach próby najniższą wartość omawianej liczby zanotowano w roku 2007 (1021 etatów), a najwyższą w 2009 roku (1059 etatów). Z kolei przewiduje się, że w przyszłości wielkość ta ulegnie trendowi malejącemu i do 2025 roku obniży się do poziomu 977 etatów, z czego 753 etaty przysługiwać będą kobietom. Szacuje się, iż w okresie predykcji bardziej dynamiczny spadek poziomu zatrudnienia odnotowany zostanie w przypadku płci żeńskiej (o 6,75%), niż w przypadku liczby etatów zajmowanych przez mężczyzn (o 4,42%). Zgodnie z predykcją, jedynie rok 2021 będzie cechować się dodatnim rocznym tempem zmian badanej wartości. W pozostałych latach prognozy będzie ono ujemne, znajdując się w przedziale od 1,53% do 0,09%. W 2009 roku liczba etatów nauczycieli pracujący w szkołach podstawowych i gimnazjach w Płocku stanowiła 51,24% całkowitej wartości poziomu zatrudnienia nauczycieli w Płocku. Zgodnie z prognozą udział ten w latach 2010–2025 będzie kształtował się na poziomie bliskim 48,98%. W przypadku odsetka etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w Płocku w liczbie

¹¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

etatów nauczycieli tego samego szczebla w województwie spodziewane jest, że zaobserwowany w okresie próby trend wzrostowy ulegnie odwróceniu, po czym wartość ta ustabilizuje się w 2003 roku na poziomie 2,47%. W 2025 roku poziom zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu edukacji w Płocku będzie o 3,71% wyższy, niż wynosi średnia dla województwa mazowieckiego. Pomimo więc dodatniej wartości analizowanego odchylenia, szacowany jest jego znaczący spadek w porównaniu z 2010 rokiem (14,57%).

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w Płocku, gwałtownie zmalała z 15 308 osób w 2002 roku do poziomu 11 382 osób w 2009 roku. W latach 2010–2018 oczekuje się odwrócenia tej tendencji, gdyż zgodnie z prognozami liczba dzieci uczęszczających do placówek omawianego szczebla wzrośnie do poziomu 12 364 dzieci w 2018 roku. Najwyższa roczna stopa wzrostu w tym okresie spodziewana jest dla roku 2012 – o 4,18% – na co największy wpływ wywrą zmiany wprowadzone w drodze reformy edukacji, związanej z obniżeniem wieku obowiązku szkolnego. W pozostałych latach prognozy zostanie zauważony malejący trend liczby uczniów, w tym najwyższy procentowy spadek badanej wartości – o 3,35% – szacowany jest dla 2021 roku, co związane jest z zakończeniem okresu przejściowego ww. reformy edukacji. W 2025 roku do szkół podstawowych i gimnazjów w Płocku uczęszczać będzie 11 357 uczniów, w tym 5832 chłopców i 5525 dziewcząt. Należy podkreślić, że przez cały okres prognozy udział chłopców w badanej populacji będzie kształtować się na poziomie bliskim 51,31%. Ponadto zgodnie z predykcją malejąca tendencja liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski pomiędzy 2006 a 2009 rokiem (spadek z poziomu 13 uczniów do poziomu 11 uczniów na etat), zostanie zahamowana w przyszłości. Od 2014 roku na jeden etat nauczyciela w szkole podstawowej i gimnazjum przypadać będzie średnio 12 dzieci.

Rysunek 2.18. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w Płocku

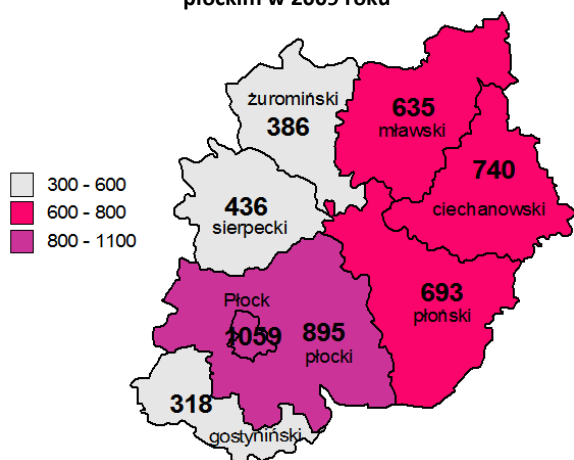

Prognozy dla Płocka wskazują, że pomimo wzrostu liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w pierwszych latach predykcji, ilość etatów przysługujących nauczycielom w tych placówkach ulegać będzie zmniejszeniu. Ponadto szacuje się, iż w całym horyzoncie czasowym prognozy na terenie Płocka widoczny będzie niewielki spadek liczebności populacji uczniów na analizowanym

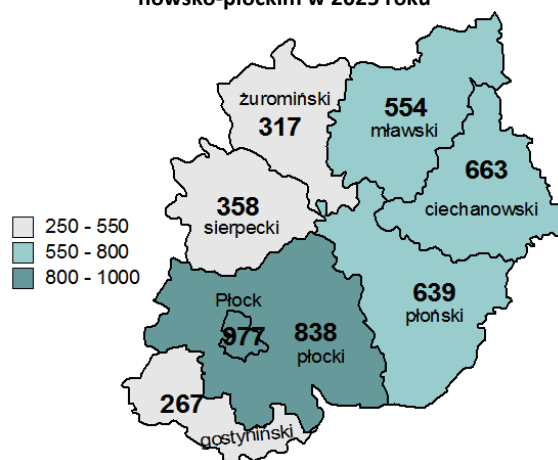
szczeblu edukacji (o 0,22%), jednakże jego dynamika będzie zdecydowanie niższa, niż w pozostałych powiatach podregionu ciechanowsko-płockiego.

Rysunek 2.19. przedstawia liczbę 5160 etatów przysługujących nauczycielom szczebla podstawowego i gimnazjalnego w podregionie ciechanowsko-płockim w podziale na poszczególne powiaty w 2009 roku. Największą liczbą etatów dla nauczycieli w tym czasie dysponowały szkoły w Płocku oraz powiecie płockim i było to odpowiednio 1059 i 895 etatów. Z kolei najmniejszym poziomem zatrudnienia omawianego zawodu charakteryzował się powiat gostyniński, żuromiński i sierpecki. W tych jednostkach administracyjnych pracę znalazło analogicznie 318, 386 i 436 nauczycieli. Natomiast w pozostałych powiatach, czyli ciechanowskim, płońskim i mławskim omawiany zawód skupiał średnio 689 osób.

Rysunek 2.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ciechanowsko-płockim w 2009 roku

Rysunek 2.20. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ciechanowsko-płockim w 2025 roku

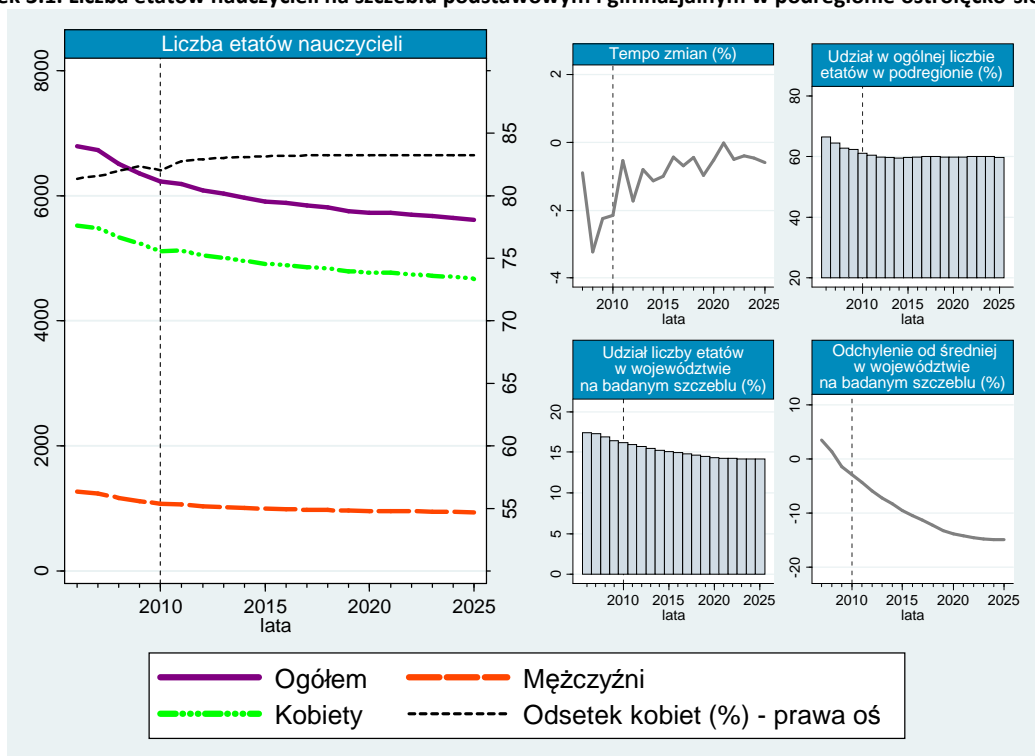
W oparciu o rysunek 2.20. można wywnioskować, że w 2025 roku na terenie podregionu ciechanowsko-płockiego liczba nauczycieli zmaleje. Szacuje się, że poziom zatrudnienia nauczycieli w tym okresie będzie o 547 osoby niższy w porównaniu do roku 2009 i wyniesie 4613 etatów nauczycielskich. Zgodnie z prognozami w dalszym ciągu najwyższej wartości omawianej liczby etatów należy spodziewać się w Płocku (977) i również dla tego miasta oczekiwany jest największy bezwzględny spadek tej wielkości (-82 etaty). Podobna zmiana ma zgodnie z predykcją nastąpić w powiecie mławskim (zmniejszenie o 81 etatów nauczycielskich w stosunku do roku 2009) i sierpeckim (-78 etatów). Jednakże w przypadku ostatniej z wymienionych jednostek administracyjnych szacuje się, że spadek względny o 17,89% w porównaniu do poziomu z 2009 roku może okazać się najwyższym w podregionie. Zbliżona sytuacja będzie mieć miejsce w powiecie żuromińskim (relatywny spadek o 17,88%), ale na terenie tego powiatu zatrudnienie w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdzie 69 nauczycieli mniej niż w 2009 roku. Jednak nadal wraz z powiatem gostynińskim (267) i sierpeckim (358 etatów w 2025 roku) w tej jednostce podziału terytorialnego pracować będzie najmniej nauczycieli. Najmniejsze względne zmiany w poziomie zatrudnienia nauczycieli badanego szczebla według prognoz będą mieć miejsce na obszarze powiatu płockiego (-6,37% w porównaniu do stanu z roku 2009). Natomiast w przypadku powiatu ciechanowskiego i płońskiego, prognozowane zatrudnienie zmniejszy się odpowiednio o 77 i 54 etaty nauczycielskie.

Szacunki na rok 2025 wskazują, iż liczba etatów oferowanych nauczycielom w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w podregionie ciechanowsko-płockim będzie znacznie niższa niż w roku 2009. Tym samym oczekiwane jest, że w tym czasie zapotrzebowanie na absolwentów kierunków pedagogicznych na analizowanym obszarze również ulegnie zmniejszeniu.

3. Podregion ostrołęcko-siedlecki¹²

W 2009 roku na terenie podregionu ostrołęcko-siedleckiego znajdowały się 442 szkoły podstawowe, z czego 19 miało status placówki specjalnej oraz 193 gimnazja (w tym 15 specjalnych i jedno dla dorosłych). Współczynnik powszechności nauczania w ujęciu brutto wyliczony dla szczebla podstawowego wyniósł w omawianym okresie dla analizowanego podregionu 100,53% a dla szczebla gimnazjalnego 100,66%. Natomiast w tym samym czasie 99,60% w wieku 7–12 lat oraz 96,78% dzieci w wieku 13–15 lat uczęszczało w tym czasie do ww. placówek szkolnych – współczynnik skolaryzacji netto.

Rysunek 3.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim

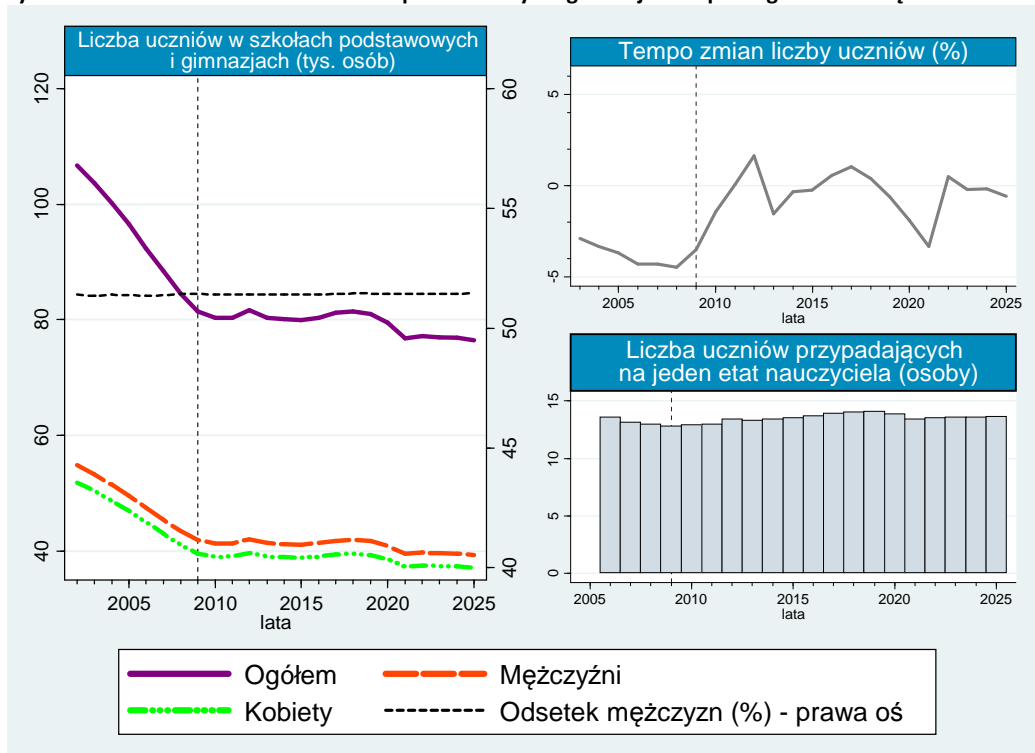
W oparciu o dane historyczne i prognozy zawarte na rysunku 3.1. można zauważyć, iż odnotowany w latach 2006–2009 trend malejącej liczby etatów nauczycieli na analizowanym szczeblu w podregionie ostrołęcko-siedleckim (spadek z poziomu 6788 etatów do 6362 etatów) będzie również kontynuowany w przyszłości. Oczekiwania prognostyczne wskazują, że pomiędzy 2010 a 2025 rokiem wartość ta zmniejszy się z poziomu 6225 etatów do poziomu 5614 etatów. Szacuje się, że odsetek poziomu zatrudnienia kobiet w omawianym zawodzie będzie kształtować się w okresie prognozy średnio na poziomie 83,08%, przy czym w ostatnich 8 latach predykcji wartość ta ustabilizuje się na poziomie 83,24%. W latach 2006–2010 roczne tempo zmian liczby etatów nauczycielskich było ujemne. Zgodnie z prognozą powyższa tendencja zostanie utrzymana do 2025 roku. W okresie historycznym roczne tempo spadków oscylowała pomiędzy poziomem 3,24%–0,90%. Przewiduje się, iż w latach 2010–2025 będzie się ono znajdować pomiędzy wartością 2,15%, a wartością 0,02%. Analiza prognoz, dotyczących udziału poziomu zatrudnienia nauczycieli szkół podstawowych i gimna-

¹² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

zjów w sumie etatów nauczycieli w omawianym podregionie wskazuje, iż w latach prognozy będzie on oscylował w granicach 59,97%. Natomiast udział badanej wartości w całkowitej liczbie etatów nauczycieli tego szczebla w województwie mazowieckim od początku okresu historycznego ulegał zmniejszeniu. Tendencja ta utrzyma się także w latach 2010–2023, po czym odsetek ten ulegnie stabilizacji na poziomie 14,19% w ostatnich dwóch latach prognozy. Należy również zaznaczyć, że odchylenie liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu w podregionie od liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu przypadających przeciętnie na jeden podregion zgodnie z prognozami będzie ujemne, a omawiane dysproporcje ulegną pogłębieniu z poziomu 2,85% w 2010 roku do poziomu 14,83% w 2025 roku. Dla porównania w pierwszych latach próby wartość ta kształtowała się powyżej zera.

W okresie historycznym na badanym terenie zanotowano wyraźny trend malejący liczby uczniów omawianego szczebla nauczania. Tym samym wielkość ta zmalała z poziomu 106 769 osób w 2002 roku do 81 512 osób w roku 2009. Prognozy wskazują, iż powyższa tendencja zostanie zahamowana w latach 2010–2018 roku, kiedy to liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych będzie kształtować się średnio na poziomie 80 677 osób. Natomiast w kolejnych latach omawiana wielkość ulegać będzie ponownym spadkom, osiągając w ostatnim roku predykcji poziom 76 453 dzieci – 39 336 chłopców i 37 117 dziewcząt. Przewiduje się, iż w większości lat objętych predykcją roczne tempo zmian badanej populacji będzie ujemne, podlegając znacznym fluktuacjom. Najwyższy procentowy wzrost liczby uczniów szacowany jest dla roku 2012 (o 1,61% w stosunku do roku poprzedniego), zaś najwyższy spadek przewidywany jest dla roku 2021 (o 3,33%). Zgodnie z prognozami liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w analizowanym podregionie będzie w latach 2010–2025 znajdować się w przedziale 13–14 dzieci na etat.

Rysunek 3.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w podregionie ostrołęcko-siedleckim

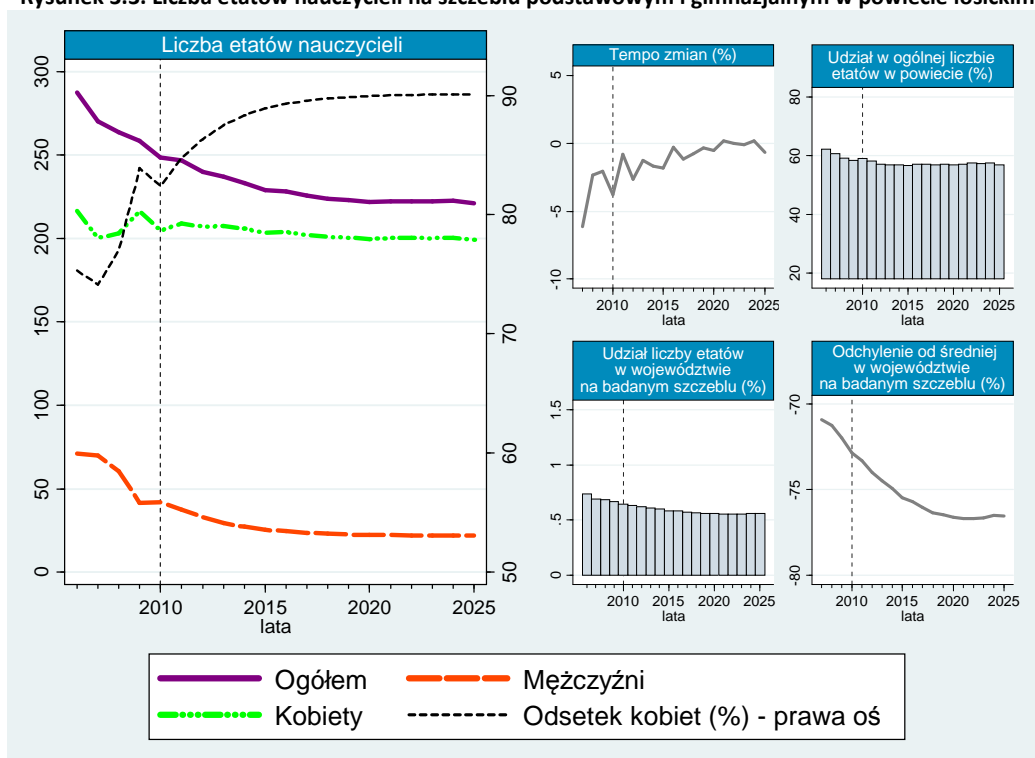

Analiza prognoz poziomu zatrudnienia nauczycieli oraz liczby uczniów na szczeblu podstawowym i gimnazjalny wskazuje, iż w latach 2010–2025 podregion ostrołęcko-siedleckim będzie charakteryzował się malejącym trendem powyższych wartości. Tym samym na badanym terenie odnotowana zostanie odmienna tendencja niż w całym województwie mazowieckim.

3.1. Powiat łosicki¹³

Powiat łosicki obejmował swym zasięgiem w 2009 roku 26 szkół podstawowych oraz 10 gimnazjów. Współczynniki skolaryzacji brutto na badanym terenie osiągnęły w tym czasie poziom 99,08% dla szczebla podstawowego oraz 99,93% dla szczebla gimnazjalnego. Zatem były one niższe w porównaniu do analogicznych wskaźników w podregionie ostrołęcko-siedleckim. W przypadku wskaźnika skolaryzacji netto wartość ta ukształtowała się odpowiednio na poziomie 98,12% i 97,41%. Warto dodać, iż w przypadku wskaźnika w ujęciu netto odnotowano dla szkół podstawowych wartości mniejsze, a dla gimnazjów wartości większe, niż w całym podregionie.

Rysunek 3.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie łosickim

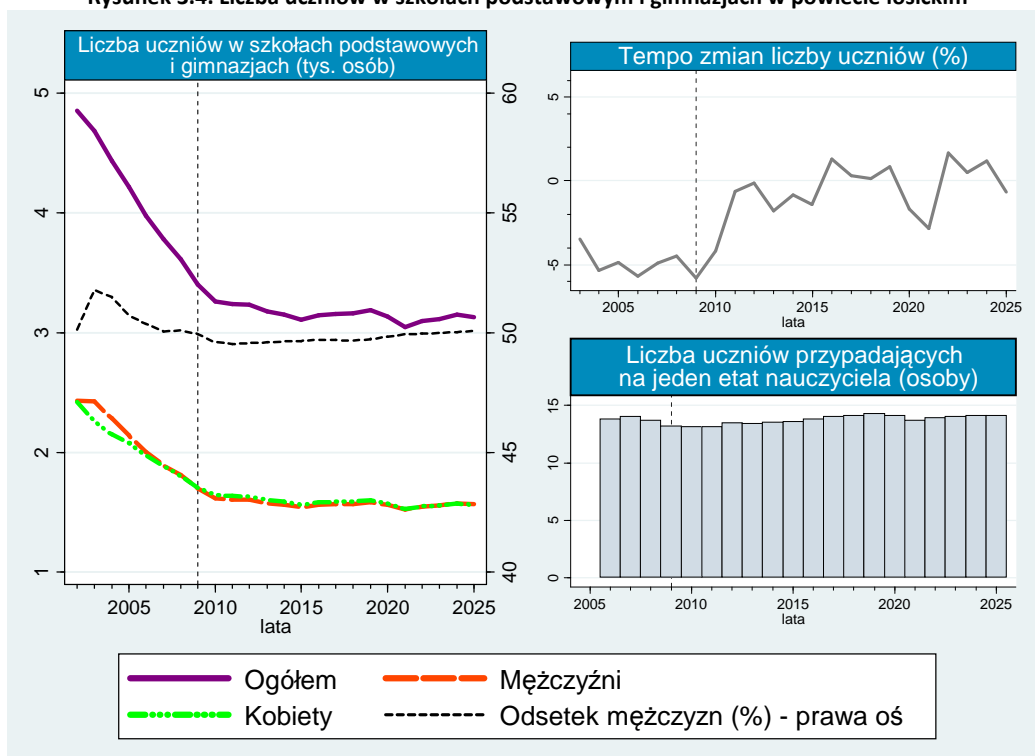

W oparciu o rysunek 3.3. można zauważyć, iż malejąca tendencja liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach na obszarze powiatu łosickiego, którą odnotowano w przeszłości, będzie kontynuowana również w latach 2010–2025, ale przy coraz mniej dynamicznych rocznych spadkach tej wielkości. Tym samym najniższego poziomu zatrudnienia w tym zawodzie, wynoszącego 221 etatów, należy spodziewać się w ostatnim roku predykcji. W tym czasie aż 199 etatów będzie przypadać kobietom, natomiast jedynie 22 będą zajmowane przez mężczyzn. Dla porównania w roku 2009 mężczyźni obejmowali 42 etaty (o 29 mniej niż 3 lata wcześniej), a kobiety 217 etatów nauczycielskich (tyle samo, co w 2006 roku). Zatem w 2009 roku udział poziomu zatrudnienia kobiet osiągnął wartość 83,90%. Zgodnie z oczekiwaniami powyższy odsetek będzie ulegać zwiększeniu, kształtując się w latach 2023–2025 na poziomie 90,07%. W okresie historycznym roczne tempo spadku poziomu zatrudnienia w analizowanym zawodzie kształtowało się w przedziale od 6,13% do 2,07%. Zgodnie z predykcją najwyższy procentowy wzrost badanej wartości wystąpi w roku 2021 i w roku 2024 – na poziomie 0,19% w każdym z nich – zaś najwyższa procentowa redukcja szacowana

¹³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

jest dla roku 2012 – na poziomie 0,78%. Poziom zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach powiatu łosickiego w roku 2009 stanowił 58,39% wszystkich etatów nauczycielskich w powiecie. Zgodnie z prognozą udział ten w latach 2010–2025 będzie kształtował się na poziomie bliskim 57,21%. W przypadku odsetka etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w omawianym powiecie w liczbie etatów nauczycieli tego samego szczebla w województwie spodziewane jest, że zapoczątkowany w okresie próby trend spadkowy utrzyma się do 2021 roku, po czym wartość ta ustabilizuje się na poziomie 0,56%. W 2025 roku poziom zatrudnienia w omawianym zawodzie będzie o 76,51% niższy od jego średniego poziomu w województwie mazowieckim. Dla porównania w 2009 roku omawiane odchylenie również było ujemne i wyniosło 72,85%.

Rysunek 3.4. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie łosickim

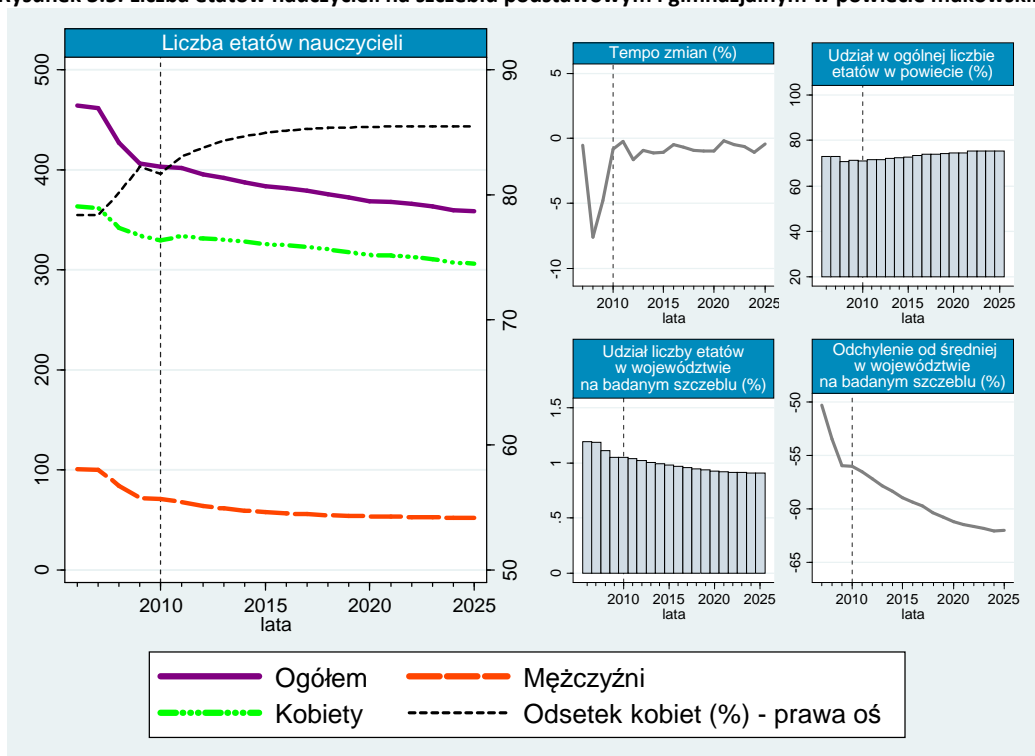
Analizując liczbę dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie powiatu łosickiego można zaobserwować wyraźną malejącą tendencję w całym okresie badania. W latach próby najczęściej dzieci uczęszczało do tego rodzaju placówek w roku 2002 – 4852 osób, w tym 2432 chłopców i 2420 dziewcząt. Do 2009 roku liczebność badanej populacji ulega zmniejszeniu do poziomu 3404 osób – 1700 chłopców i 1704 dziewcząt. Szacuje się, iż do 2023 roku w podstawówkach i gimnazjach na terenie powiatu będzie kształcić się więcej dziewcząt niż chłopców, jednakże udział obu płci będzie się stopniowo wyrównywać w tym czasie. W 2025 roku na badanym terenie będzie znajdować się 3129 uczniów na badanym szczeblu, z czego 50,07% będą stanowić chłopcy. Wyniki predykcji wskazują, iż pomimo malejącej tendencji analizowanej zmiennej, roczne tempo zmian będzie zróżnicowane w latach 2010–2025. Analiza danych za lata 2006–2009 wskazuje, że średnio na jeden etat nauczyciela przypadało w tym okresie 14 uczniów. W latach 2010-2013 ma to być już tylko 13 dzieci na etat, jednakże od 2014 roku powyższy wskaźnik powtórnie ukształtuje się na 14 uczniów na etat.

Prognozy wskazują, że spadkowi liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów towarzyszyć będzie malejąca tendencja poziomu zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu edukacji. Tym samym w badanym powiecie wystąpią podobne tendencje, co w podregionie ostrołęcko siedleckim, jednakże zmiany w powiecie łosickim będą charakteryzować się wyższą dynamiką.

3.2. Powiat makowski¹⁴

W 2009 roku na terenie powiatu makowskiego znajdowało się 29 szkół podstawowych, z czego jedna była szkołą specjalną. Ponadto na badanym terenie odnotowano w tym czasie 15 gimnazjów (w tym jedno specjalne). Współczynniki skolaryzacji brutto obliczone dla analizowanego obszaru wyniosły odpowiednio 97,65% i 100,31%. Natomiast w przypadku współczynnika skolaryzacji netto jedynie 96,59% dzieci w wieku 7–12 lat oraz 96,37% dzieci w wieku 13–15 lat kształciło się w analizowanych typach szkół. Należy dodać, że współczynniki te były nieco niższe od odpowiadających im wskaźników obliczonych dla całego podregionu.

Rysunek 3.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie makowskim

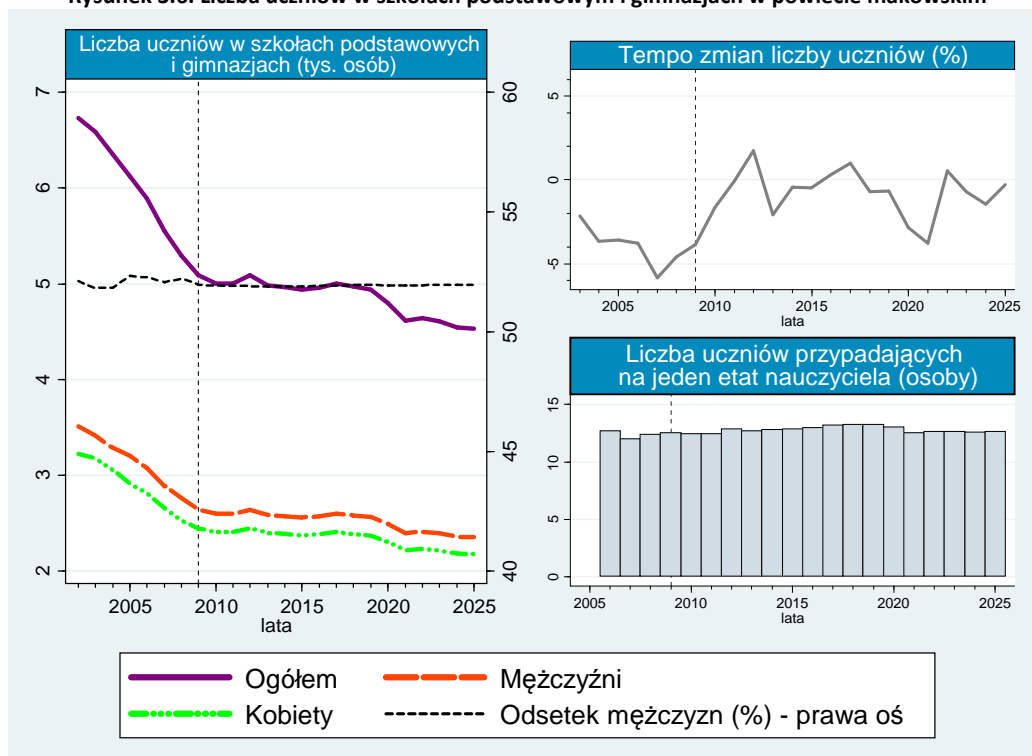

Na rysunku 3.5. zaprezentowane zostały dane historyczne i prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie makowskim, w podziale na płeć. W latach 2006–2009 poziom zatrudnienia w tym zawodzie – na badanym terenie – charakteryzował się tendencją malejącą. Odpowiadająca mu liczba etatów uległa zmniejszeniu w tym czasie z poziomu 464 etatów do poziomu 406 etatów. Oczekuje się, że w latach 2010–2025 trend ten będzie kontynuowany, jednak przy dużo niższych rocznych stopach spadku, mieszczących się w przedziale od 1,63% do 0,21%. Dla porównania w okresie historycznym roczne tempo spadku wahało się pomiędzy poziomem 7,59%, a poziomem 0,52%. W omawianym okresie historycznym liczba etatów przysługujących mężczyznom podlegała znacznie bardziej dynamicznej redukcji, niż liczba etatów zajmowanych przez kobiety. Szacuje się, iż powyższa tendencja będzie widoczna również w przedziale czasowym predykcji. W latach 2010–2025 poziom zatrudnienia kobiet w omawianym zawodzie ulegnie redukcji o 7,01%, zaś w przypadku poziomu zatrudnienia mężczyzn będzie to spadek o 26,70%. Z powyższych przyczyn udział kobiet w zawodzie nauczyciela na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym wzrośnie

¹⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

z poziomu 81,69% w 2010 roku do poziomu 85,47% w 2025 roku. W ostatnim roku predykcji badana wartość osiągnie poziom 358 etatów. Zgodnie z predykcją udział liczby nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w sumie osób wykonujących omawiany zawód na terenie powiatu płońskiego będzie podlegał tendencji rosnącej, osiągając w 2025 roku poziom 75,23%. Z kolei w przypadku udziałów liczby etatów nauczycieli badanego szczebla w liczbie etatów nauczycieli tego szczebla w województwie szacowany jest spadek z poziomu 1,05% w 2010 roku do poziomu 0,91% w 2025 roku. W ostatnim roku predykcji odchylenie liczby etatów nauczycieli w powiecie płońskim od średniej w województwie na badanym szczeblu będzie ujemne, wynosząc 61,96%.

Rysunek 3.6. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie makowskim

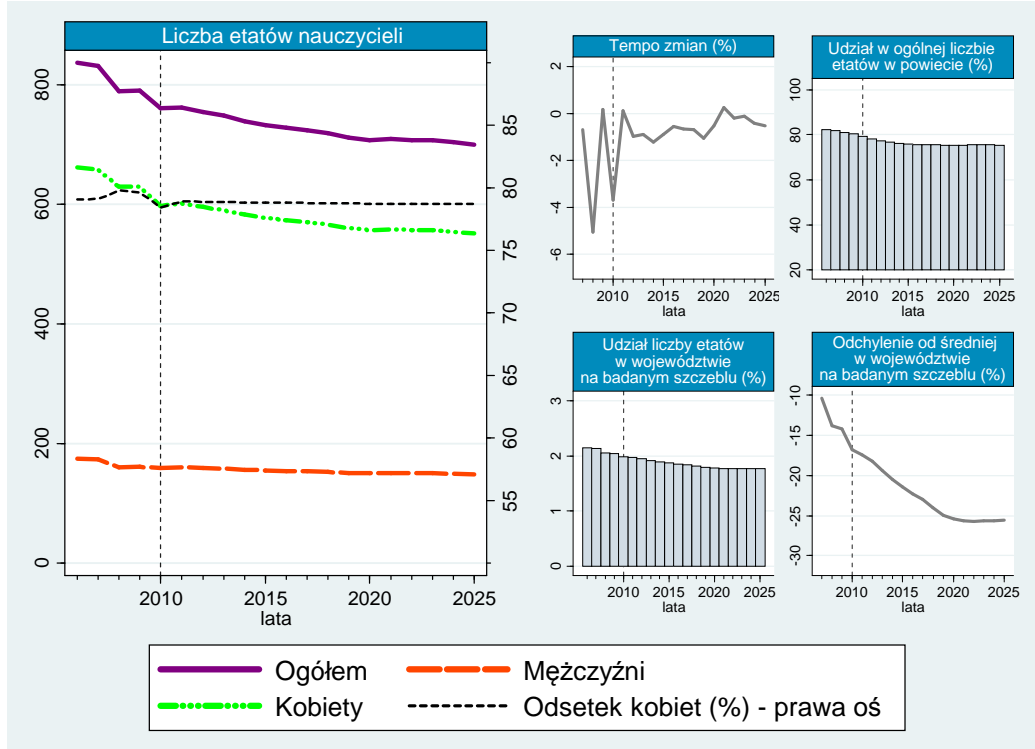
Bazując na rysunku 3.6. można stwierdzić, że w okresie historycznym miała miejsce drastyczna tendencja spadkowa liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych w powiecie makowskim. Odnotowano jej spadek z 6733 uczniów w 2002 roku do 5088 uczniów w 2009 roku. Według szacunków na lata 2010–2017 liczba uczniów omawianego szczebla na badanym terenie będzie oscylować nieznacznie wokół poziomu 4993 osób. Od 2018 roku widoczny będzie ubytek liczby dzieci w powiecie makowskim. W 2025 roku liczebność badanej populacji ukształtuje się na poziomie 4531 osób – 2355 chłopców i 2176 dziewcząt. Należy zaznaczyć, że w okresie historycznym roczne tempo zmian liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów było ujemne, znajdując się w przedziale od 5,82% –2,17%. Zgodnie z predykcją będzie ono podlegać licznym wahaniom w latach 2010–2025. Najwyższy procentowy wzrost liczby uczniów prognozowany jest na rok 2012 (o 1,74% w porównaniu z poprzednim rokiem). Przyczyn tego zjawiska należy upatrywać w obowiązku szkolnym 6-latków obowiązującym od 2012. Szacuje się, iż we wszystkich latach objętych prognozą na jeden etat nauczyciela w szkołach podstawowych i gimnazjach przypadać będzie 13 dzieci.

Prognozy na lata 2010–2025 wskazują, iż liczba etatów oferowanych nauczycielom w szkołach podstawowych i gimnazjalnych będzie podlegać bardziej dynamicznej redukcji w powiecie makowskim, niż w całym podregionie ostrołęcko-siedleckim. Ponadto w tym czasie badany teren będzie się charakteryzował większą procentową redukcją liczebności uczniów na analizowanym szczeblu.

3.3. Powiat ostrołęcki¹⁵

W 2009 roku na terenie powiatu ostrołęckiego znajdowało się 81 szkół podstawowych (w tym 1 specjalna) oraz 25 gimnazjów (w tym 1 gimnazjum specjalne). Współczynniki skolaryzacji brutto i netto dla szkół podstawowych oraz gimnazjów kształtowały się na poziomie niższym niż wskaźniki te obliczone dla podregionu i województwa. W przypadku szczebla podstawowego wskaźnik skolaryzacji brutto wyniósł 99,02% (97,53% współczynnik skolaryzacji netto). Natomiast na szczeblu gimnazjalnym ukształtował się on na poziomie 93,22% (90,43% współczynnik w ujęciu netto).

Rysunek 3.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie ostrołęckim

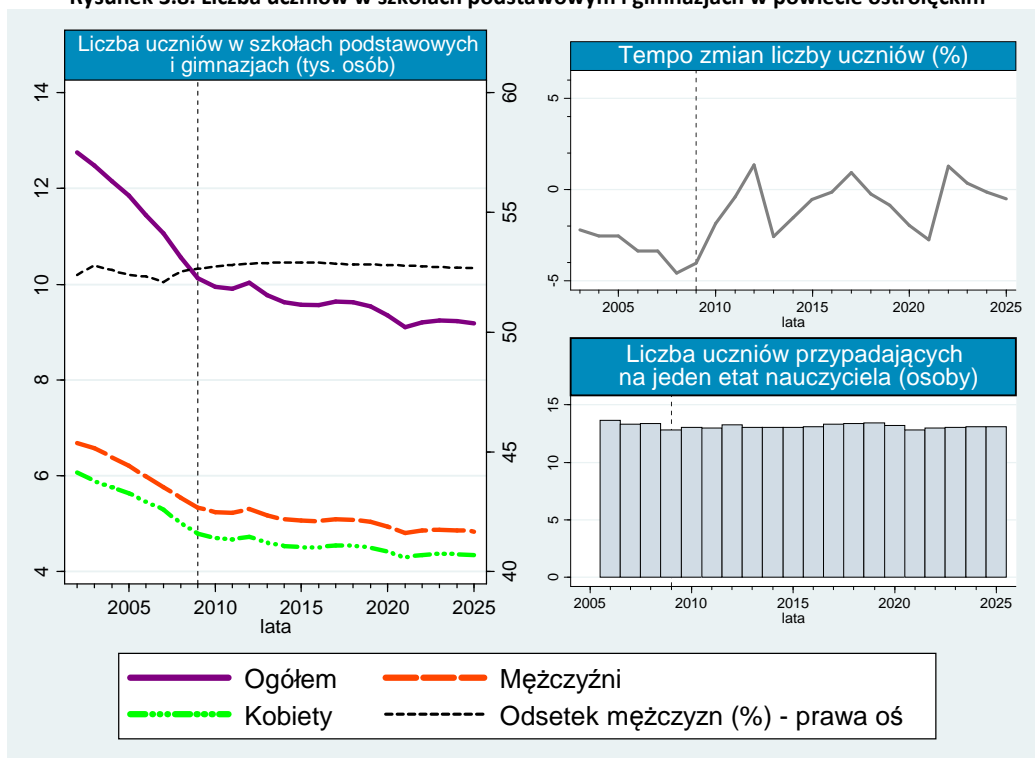

W oparciu o dane historyczne i prognozy zawarte na rysunku 3.7. można zauważyć, iż trend malejącej liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie ostrołęckim, który odnotowano w latach 2006–2009 (spadek z poziomu 837 etatów do poziomu 791 etatów), będzie również kontynuowany w przyszłości. Przewiduje się, że analizowana wartość ulegnie zmniejszeniu z poziomu 762 etatów w 2010 roku do poziomu 701 etatów w 2025 roku, z czego 552 etaty przysługiwać będą kobietom. Szacuje się, że udział poziomu zatrudnienia kobiet w całkowitym poziomie zatrudnienia nauczycieli na analizowanym szczeblu będzie względnie stabilny w latach objętych predykcją, wynosząc w 2025 roku 78,72%. Według prognozy nieregularne fluktuacje tempa zmian liczby etatów nauczycielskich, widoczne w okresie historycznym, zostaną również odnotowane w latach 2010–2025, jednakże przy mniejszej amplitudzie wahań. Analiza udziału poziomu zatrudnienia nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w sumie wszystkich etatów nauczycieli na terenie powiatu wskazuje na jego spadek w latach prognozy do poziomu 75,25% w 2025 roku. Natomiast udziały badanej grupy zawodowej w liczbie etatów nauczycieli omawianego szczebla w województwie mazowieckim ulegnie zmniejszeniu z poziomu 1,98% w 2010 roku do poziomu 1,77% w 2025

¹⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

roku, kontynuując tym samym malejącą tendencję z okresu historycznego. Należy również zaznaczyć, że odchylenie liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu w powiecie od liczby etatów nauczycieli na danym szczeblu przypadających przeciętnie na jeden powiat województwa mazowieckiego będzie ujemne. Ponadto zgodnie z prognozą powyższe dysproporcje ulegną pogłębieniu z poziomu 16,77% w 2010 roku do poziomu 25,60% w 2025 roku. Dla porównania, w 2006 roku omawiane odchylenie również było ujemne, wynosząc 9,87%.

Rysunek 3.8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie ostrołęckim

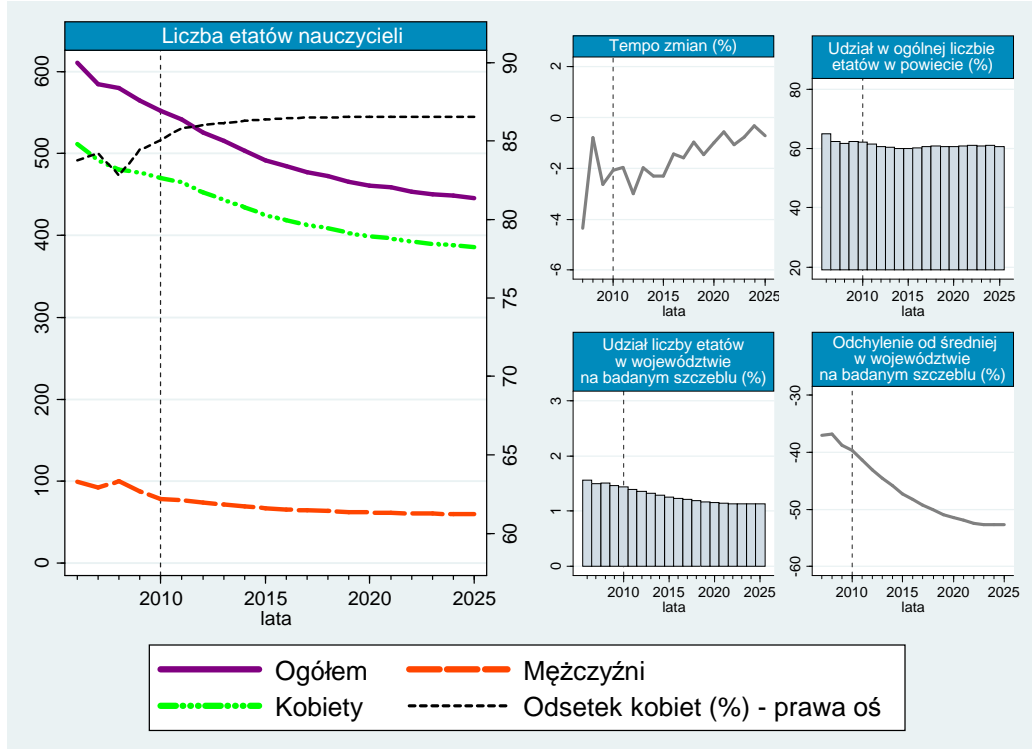
W latach 2002–2009 liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie ostrołęckim (por. rysunek 3.8.) cechowała się tendencją spadkową. W tym czasie zaobserwowano znaczny spadek liczby dzieci z 12 755 do 10 129 osób. W okresie predykcji liczebność badanej populacji ulegnie zmniejszeniu o 759 osób, podlegając w międzyczasie pewnym fluktuacjom. Szacuje się, iż w 2025 roku ukształtuje się ona na poziomie 9182 uczniów, z czego 52,67% będą stanowić chłopcy. Okres historyczny charakteryzował się ujemnym rocznym tempem zmian. Prognozy wskazują, że w latach 2010–2025 będzie się ono cechować nieregularnymi wahaniami. Najbardziej dynamiczny wzrost badanej wartości szacowany jest dla roku 2012 (o 1,35%), zaś największy procentowy spadek dla roku 2021 (o 2,75%). Na powyższe zjawiska w dużej mierze będą mieć wpływ zmiany wprowadzone na drodze reformy edukacji. Zgodnie z danymi historycznymi w powiecie ostrołęckim na jeden etat nauczyciela na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym przypadało przeciętnie 13 uczniów (wyjątek stanowi rok 2006, kiedy wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 14 dzieci). Zgodnie z szacunkami, pomimo dynamicznej redukcji liczby uczniów na badanym szczeblu edukacji, we wszystkich latach objętych prognozą omawiana relacja nie ulegnie zmianie.

Szczegółowa analiza wyników predykcji poziomu zatrudnienia na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym pozwala zauważyć, iż w latach 2010–2025 badana wartość ulegnie mniejszej procentowej redukcji na terenie powiatu ostrołęckiego, niż w podregionie ostrołęcko-siedleckim. Natomiast prognozy liczebności populacji uczniów na tym szczeblu edukacji wskazuje, iż to omawiany podregion będzie cechować się względnie mniejszym spadkiem liczby uczniów.

3.4. Powiat ostrowski¹⁶

W powiecie ostrowskim w 2009 roku znajdowało się 50 szkół podstawowych (w tym 2 szkoły specjalne) oraz 21 gimnazjów dla dzieci i młodzieży, w których skład wchodziły 2 placówki specjalne. Współczynnik skolaryzacji brutto (netto) obliczony dla szkół podstawowych był w tym czasie niższy niż wartości obliczone dla podregionu ostrołęcko-siedleckiego oraz województwa mazowieckiego i wynosił 99,52% (98,43%). Wskaźnik ten dla gimnazjów przewyższał wartości obliczone dla ww. podregionu oraz województwa i kształtował się na poziomie 102,59% (98,43%).

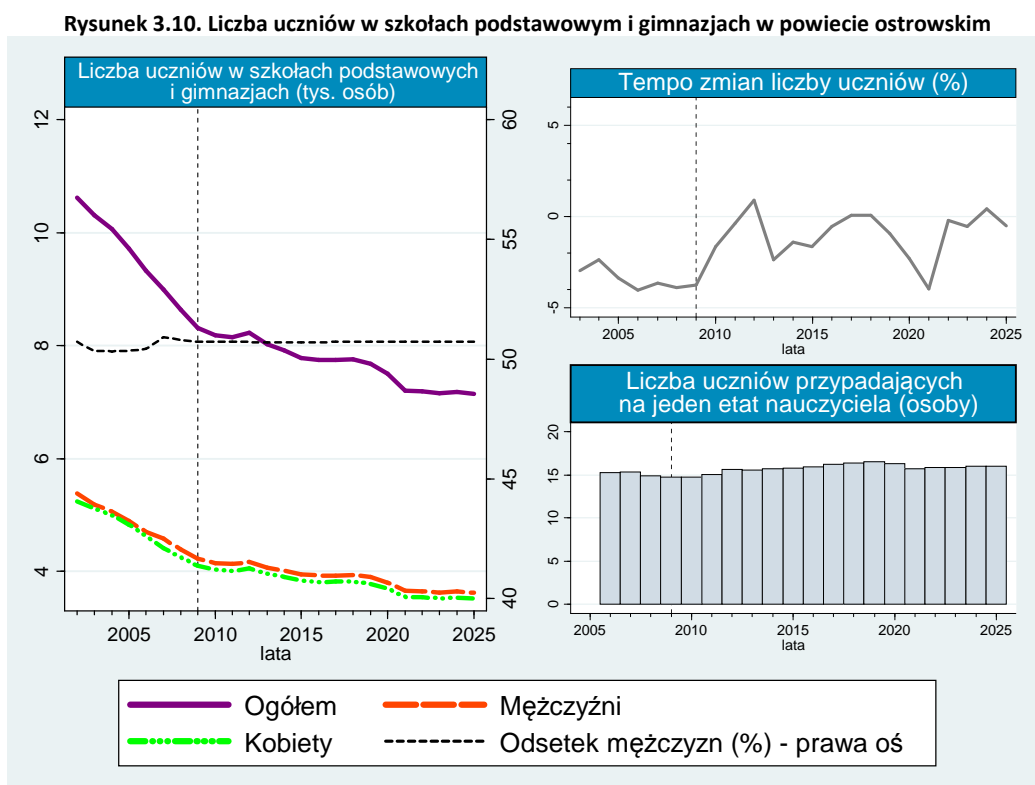
Rysunek 3.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie ostrowskim

Na podstawie rysunku 3.9, można wywnioskować, że trend malejący zaobserwowany w przeszłości (spadek z poziomu 611 etatów w 2006 roku do poziomu 565 etatów w 2009 roku) będzie kontynuowany także w przyszłości. Tym samym szacuje się, iż poziom omawianego zatrudnienia ulegnie redukcji w całym horyzoncie czasowym prognozy o 19,43%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 445 etatów. Zgodnie z predykcją udział poziomu zatrudnienia kobiet będzie stabilny w latach 2010—2025 i osiągnie on w 2025 roku poziom 86,56%. W analizowanym okresie historycznym roczne tempo zmian liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym było ujemne, znajdując się w przedziale 4,36%—0,79%. Szacuje się, iż lata 2010—2025 również będą charakteryzować się spadkowym tempem zmian. Jego wartość będzie podlegać w tym czasie oscylacjom pomiędzy poziomem 0,33%, a poziomem 2,99%. W 2009 roku nauczyciele pracujący w szkołach podstawowych i gimnazjach powiatu ostrowskiego stanowili 62,27% ogólnego poziomu zatrudnienia na badanym terenie. Udział ten najwyższe wartości przyjmował w roku 2006 (64,89%). Przewiduje się, że w okresie predykcji wartość ta osiągnie najniższy poziom w 2015 roku – na poziomie 60,01% – natomiast najwyższy poziom – wynoszący 62,04% – w 2010 roku. Analizując udział liczby etatów nauczycieli

¹⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

badanego szczebla w powiecie ostrowskim, w liczbie etatów nauczycieli tego szczebla w województwie, można zaobserwować, że tendencja malejąca, odnotowana w okresie próby – spadek z 1,57% w 2006 roku do 1,46% w 2009 roku – zostanie zachowana do 2021 roku. Zgodnie z prognozą od tego roku omawiana wartość ustabilizuje się na poziomie 1,13%. Tym samym odchylenie liczby etatów nauczycieli w powiecie ostrowskim od średniej w województwie na badanym szczeblu będzie ujemne i ulegnie zwiększeniu o 13,09 pkt. proc., kształtując się w 2025 roku na poziomie 52,70%.

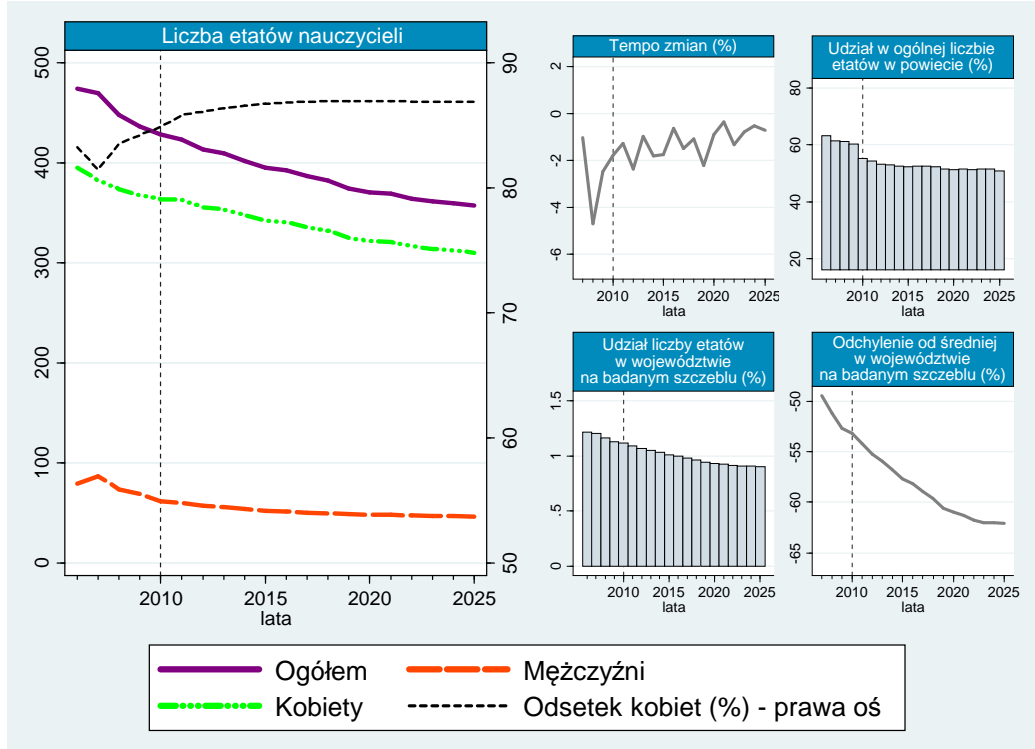
Na rysunku 3.10. przedstawiono liczbę uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalnych w powiecie ostrowskim. Widoczne jest, iż okres historyczny cechował się dynamicznym spadkiem badanej kategorii – z poziomu 10 617 dzieci w 2002 roku do poziomu 8316 dzieci w 2009 roku. Roczne tempo spadków utrzymywało się w tym czasie w przedziale 2,38%–4,02%. Zgodnie z prognozą w latach 2010–2025 tempo zmian będzie zróżnicowane. Najwyższy procentowy wzrost liczebności populacji uczniów na badanym szczeblu szacowany jest dla 2012 roku (na poziomie 0,90%), zaś najwyższe tempo spadkowe odnotowane zostanie w 2021 roku (3,97%). Przewiduje się, iż w całym horyzoncie czasowym prognozy liczba dzieci uczęszczających do szkół omawianego szczebla ulegnie redukcji o 12,68%, kształtując się w 2025 roku na poziomie 7141 osób, w tym 3623 chłopców oraz 3518 dziewcząt. W omawianym okresie historycznym na jeden etat nauczyciela na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym – w powiecie ostrowskim – przypadało przeciętnie 15 uczniów. Pomimo szacowanej redukcji liczby uczniów na badanym szczeblu, poziom powyższego wskaźnika ulegnie zwiększeniu do poziomu 16 uczniów na etat w 2012 roku i zgodnie z prognozą utrzyma się na nim do 2025 roku.

Szczegółowa analiza prognoz, które zaprezentowano powyżej, pozwala stwierdzić, iż powiat ostrowski będzie charakteryzował się w latach 2010–2025 bardziej dynamiczną redukcją zatrudnienia etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym, niż pozostałe powiaty podregionu ostrołęcko-siedleckiego. Pomimo tego, iż dla badanego podregionu szacowany jest również relatywnie wysoki spadek liczby uczniów w tym czasie, w 2025 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadać średnio więcej dzieci w powiecie ostrołęckim, niż na pozostałym terenie ww. podregionu.

3.5. Powiat przasnyski¹⁷

W roku 2009 w powiecie przasnyskim funkcjonowało 36 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 2 specjalne) oraz 14 gimnazjów, w których skład wchodziło 1 gimnazjum specjalne. Współczynnik skolaryzacji brutto dla tych placówek kształtował się na poziomie odpowiednio 101,02% i 101,14%. Z kolei współczynnik ten w ujęciu netto osiągnął poziom 99,46% w przypadku szkół podstawowych i 98,08% w przypadku gimnazjów. Ponadto wszystkie ww. wskaźniki byłyby wyższe, od analogicznych wartości obliczonych dla podregionu ostrołęcko-siedleckiego.

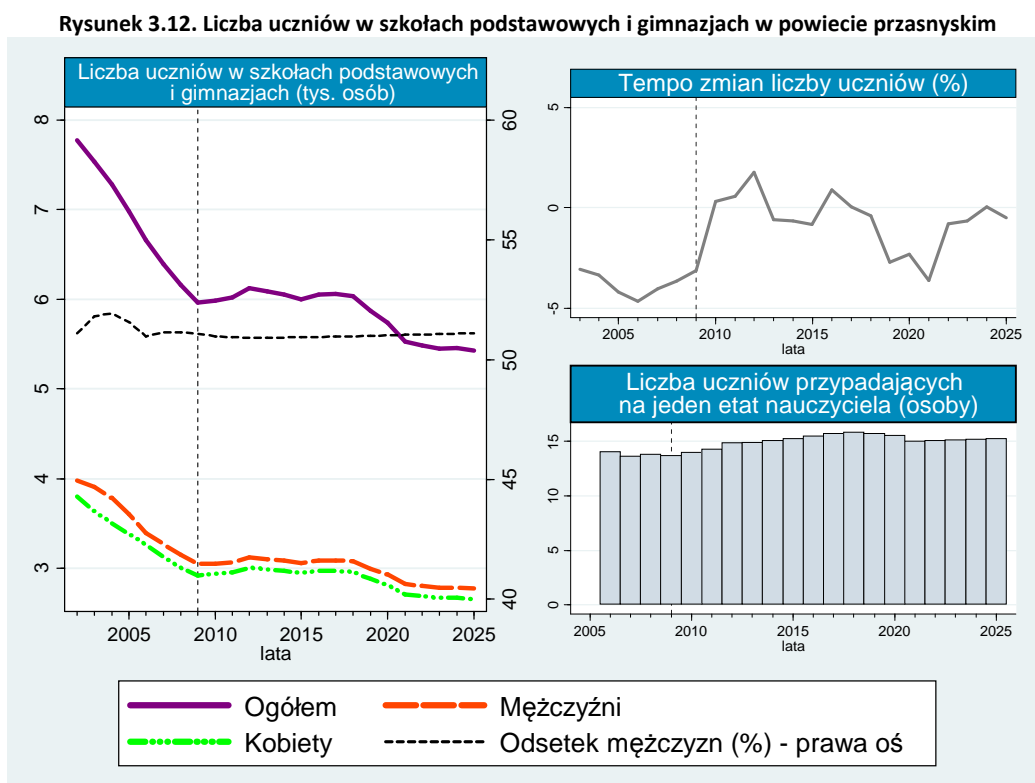
Rysunek 3.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie przasnyskim

Analiza danych historycznych i prognoz, zobrazowanych na rysunku 3.11., dotyczy liczby nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych oraz gimnazjach na terenie powiatu przasnyskiego. Zgodnie z badaniem w całym okresie próby wartość ta ulegała trendowi spadkowemu. Tym samym pomiędzy 2006 i 2009 rokiem zauważono jej obniżenie o 38 etatów, do poziomu 436 etatów (spadek o 8,02%). Trend ten będzie również utrzymywał się w latach 2010–2025, co będzie skutkowało zredukowaniem omawianego poziomu zatrudnienia o 16,67%, z poziomu 428 etatów do poziomu 357 etatów. W okresie historycznym udział kobiet w sumie nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym ulegał niewielkim fluktuacjom i przyjmował wartości od 81,46% do 84,21%. Szacuje się że w latach 2010–2018 wzrośnie on do poziomu 86,91%, po czym do ostatniego roku predykcji zmaleje nieznacznie do poziomu 86,87%. W latach próby najwyższa dynamika spadku liczby etatów w stosunku do roku poprzedniego została zaobserwowana w roku 2008 (redukcja o 4,7%). Szacuje się, iż w okresie prognozy najwyższe roczne tempo spadków osiągnie wartość 2,37%, zaś najwyższy procentowy wzrost względem roku poprzedniego wynosić będzie 0,36%. W 2009 roku poziom zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach powiatu przasnyskiego stanowił

¹⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

60,31% wszystkich etatów przysługujących nauczycielom na terenie omawianej jednostki administracyjnej. Zgodnie z prognozą udział ten w latach 2010–2025 będzie kształtował się średnio na poziomie 52,3%. W przypadku odsetka etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w powiecie przasnyskim w liczbie etatów nauczycieli tego samego szczebla w województwie mazowieckim, przewidywane jest, że zapoczątkowany w okresie próby trend spadkowy utrzyma się do 2023 roku, po czym wartość ta ustabilizuje się na poziomie 0,90% w ostatnich latach predykcji. Szacuje się, iż w 2025 roku liczba etatów nauczycieli analizowanego szczebla w badanym powiecie będzie niższa o 62,08% od analogicznej wartości w województwie mazowieckim, przypadającej przeciętnie na jeden powiat. Dla porównania w roku 2009 powyższe odchylenie kształtowało się na poziomie 52,68%.

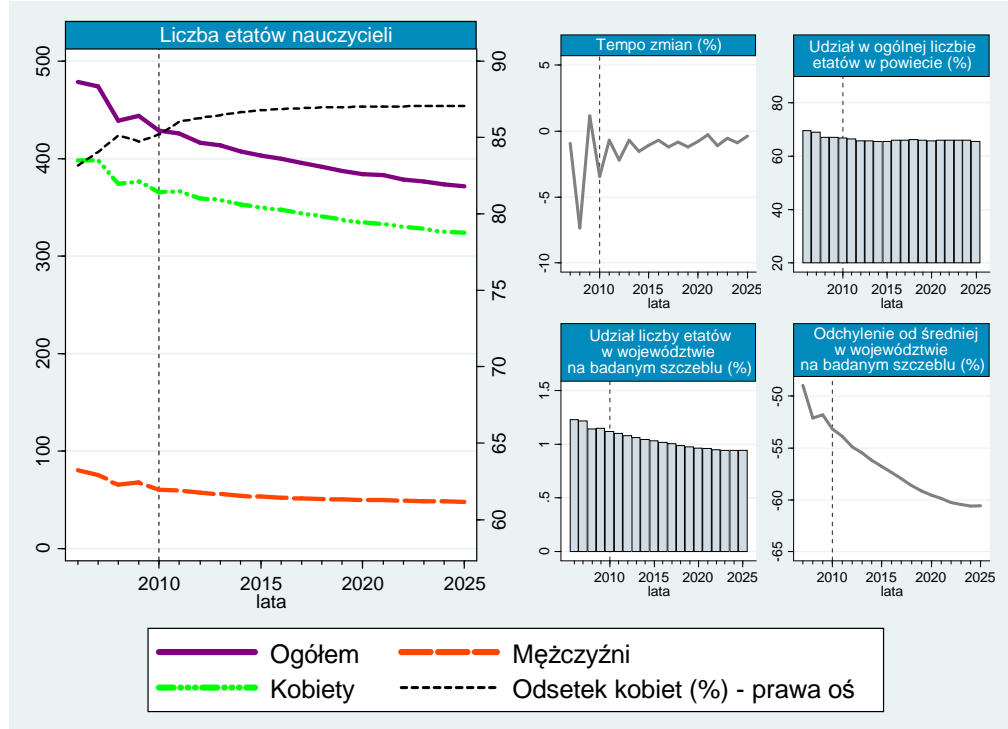
Analizując dane dotyczące liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie przasnyskim można zaobserwować ogólny trend malejący w całym okresie badania, widoczny zwłaszcza w latach próby. W tym czasie liczba dzieci omawianego szczebla edukacji zmniejszyła się z 7777 osób w 2002 roku do 5967 osób w 2009 roku. Zgodnie z oczekiwaniami w 2025 roku do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczać będzie 5428 dzieci – 2774 chłopców i 2654 dziewcząt. Szacuje się, że będzie to o 558 osób mniej niż w 2010 roku. Należy również nadmienić, że przewaga liczby chłopców nad liczbą dziewcząt będzie się nieznacznie powiększać w okresie predykcji. Najwyższy procentowy wzrost przewidywany jest na 2012 rok (o 1,76%), zaś najwyższe tempo spadkowe na 2021 rok (na poziomie 3,62%). Z kolei analiza danych za lata 2006–2009 wskazuje, że średnio na jeden etat nauczyciela przypadało w tym okresie 14 uczniów. W latach 2010–2025 spodziewane jest, że wskaźnik ten będzie kształtował się średnio na poziomie 15 osób, ale należy podkreślić, iż w okresie pomiędzy 2017 i 2020 rokiem na jeden etat przypadać będzie 16 uczniów.

Zgodnie z prognozami na terenie powiatu przasnyskiego odnotowana zostanie malejąca tendencja zarówno liczby etatów nauczycieli, jak i liczebności populacji uczniów na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym. W całym horyzoncie czasowym prognozy procentowy spadek badanych kategorii będzie zauważalnie wyższy w omawianym powiecie, niż w podregionie ostrołęcko-siedleckim.

3.6. Powiat pułtuski¹⁸

Na terenie powiatu pułtuskiego współczynnik skolaryzacji brutto w 2009 roku w szkołach podstawowych odnotowany został na poziomie 102,60%, a w gimnazjach jego wartość wyniosła 102,70%. W tym samym roku współczynnik skolaryzacji netto na omawianym terenie wyniósł 101,09% dla szkół podstawowych i 99,32% w gimnazjach. W 2009 roku w powiecie pułtuskim znajdowało się 29 szkół podstawowych i 12 gimnazjów. Uczęszczało do nich odpowiednio 3585 i 2128 uczniów.

Rysunek 3.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie pułtuskim

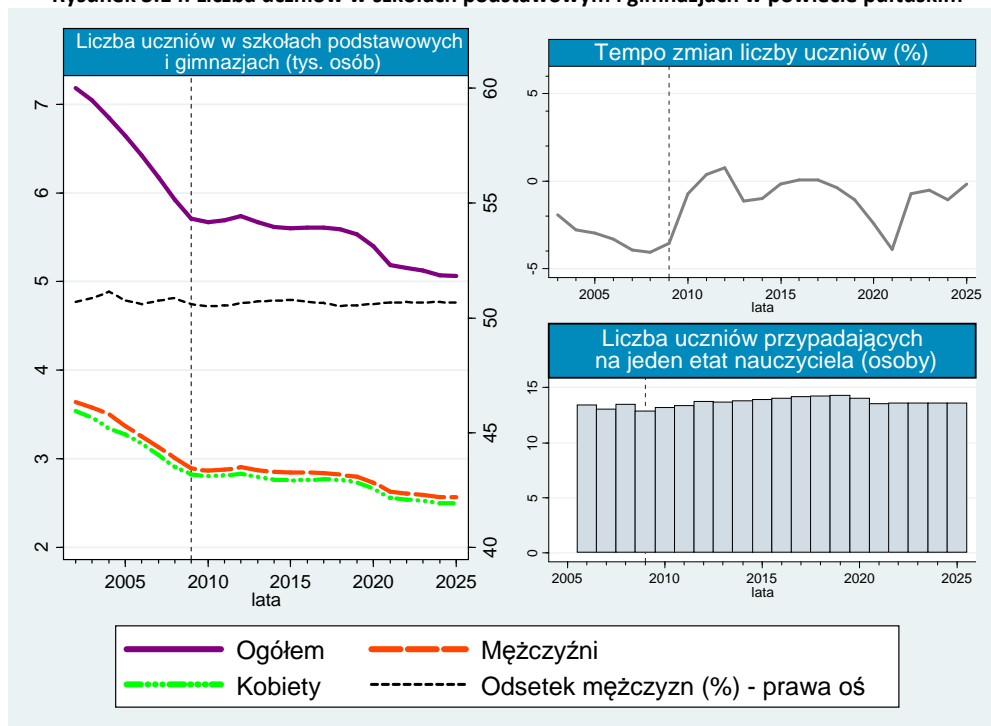

Liczba etatów nauczycieli przybrała trend spadkowy. W 2006 roku liczba etatów wyniosła 479, a w 2010 roku zmniejszyła się do 429 etatów. Prognozuje się, że w 2025 roku liczba etatów ogółem zmniejszy się o 15,32% względem 2010 roku i ukształtuje się na poziomie 372 osób. Przewiduje się, że 2025 roku w szkołach podstawowych i w gimnazjach w powiecie pułtuskim powstaną 324 etaty dla kobiety i 48 dla mężczyzn. Odsetek etatów wśród kobiet w czasie trwania prognozy przybierze trend wzrostowy z około 85,20% w 2010 roku do około 87% w 2025 roku. Tempo zmian liczby etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2006-2009 przybrało najniższą wartość w 2008 roku (-7,35%), po czym nastąpiło krótkie odwrócenie trendu na wzrostowy. Rok 2010 przyniósł powrót tendencji spadkowej, a omawiane tempo zmian wyniosło w tym roku -3,44%. Na bazie prognoz szacuje się liczne wahania omawianego wskaźnika, który w latach przyszłych oscylować będzie w granicach od -0,31% w roku 2021 do -2,21% w 2012 roku. Udział liczby etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów w powiecie pułtuskim w latach 2006–2010 zmniejszył się o niecałe 3 p.p. (z 69,53% do 66,82%). Przewiduje się, że do 2025 roku omawiany udział będzie się nadal nieznacznie pomniejszać i w ostatnim z prognozowanych lat ukształtowany zostanie na poziomie 65,55%. Udział liczby etatów nauczycieli szkół szczebla podstawowego i gimnazjalnego w województwie w całym okresie lat 2006-

¹⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

2010 podlegał trendowi spadkowemu, wynosząc odpowiednio 1,23% w 2006 roku i 1,12% w 2010 roku. Przygotowane prognozy wskazują, że w 2025 roku udział ten zmaleje i wyniesie 0,94%. Odchylenie liczby etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu w latach sprzed okresu prognozy zmniejszyło się o niecałe 5 p.p. (z -48,50% w 2006 roku do -53,15% w 2010 roku) i nadal będzie się pomniejszać aż do poziomu -60,52% w 2025 roku.

Rysunek 3.14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie pułtuskim

Rysunek 3.14. obrazuje liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie pułtuskim. Wynika z niego, że liczba uczniów ogółem będzie się zmniejszać. Na przestrzeni lat 1999-2009 zaobserwowano istotny spadek ogólnej liczby uczniów z 6768 w 1999 roku do 5713 w 2009 roku. Przewiduje się, że w ostatnim z prognozowanych lat liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów ulegnie dalszemu obniżeniu do poziomu 5062 osób. W całym analizowanym okresie liczba chłopców będzie przewyższać liczbę dziewcząt i w 2025 roku wyniesie ona odpowiednio 2565 chłopców i 2497 dziewcząt w grupie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Udział chłopców, w ostatnim roku prognozy wyniesie on 50,68%. Na bazie przygotowanych prognoz można wskazać iż tempo zmian liczby uczniów w latach przyszłych będzie oscylować w granicach od około -3,89% w 2021 roku do 0,75% w 2012 roku. Liczba uczniów przypadająca na jeden etata nauczyciela w czasie trwania całej prognozy będzie w miarę stabilna i zgodnie z predykcją wyniesie ona na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym przeciętnie około 13,8 uczniów na jeden etata nauczyciela.

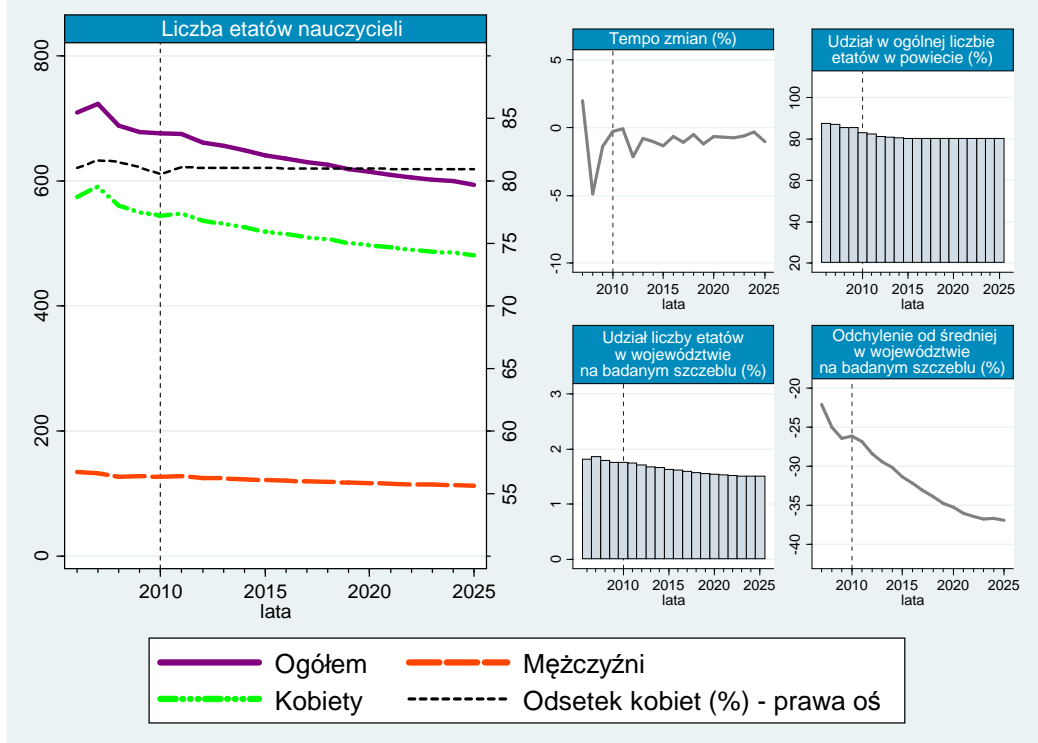
Można zatem wysnuć wniosek, że liczba etatów nauczycieli w powiecie pułtuskim będzie się zmniejszać, co oznacza, że na obszarze tym zmniejszy się zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych. Trendowi spadkowemu ulegać będzie również liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Należy jednak podkreślić, że w powiecie tym wśród nauczycieli będą przeważać kobiety.

3.7. Powiat siedlecki¹⁹

Powiat siedlecki w 2009 roku charakteryzował się współczynnikiem skolaryzacji brutto na poziomie 95,31% w szkołach podstawowych i 90,55% w gimnazjach. Współczynnik skolaryzacji netto w tym roku wyniósł 93,62% w szkołach podstawowych i 88,05% w gimnazjach. W omawianym powiecie w 2009 roku funkcjonowały 52 szkoły podstawowe oraz 31 gimnazja. Uczęszczało do nich odpowiednio 5511 i 3257 uczniów.

Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie siedleckim została przedstawiona na rysunku 3.15. Liczba etatów nauczycieli ogółem w całym okresie objętym analizą przybrała trend spadkowy. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli wyniosła 710 (w tym 575 stanowiły etaty obejmowane przez kobiety), a do 2010 roku liczba etatów zmniejszyła się do poziomu 676 (w tym 545 objęte były przez kobiety). Prognozuje się, że do 2025 roku liczba etatów nauczycieli ogółem szczebla podstawowego i gimnazjalnego ulegnie kolejnemu spadkowi i wyniesie w ostatnim roku predykcji 594 etaty, z czego 481 stanowić będą etaty obejmowane przez kobiety.

Rysunek 3.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie siedleckim

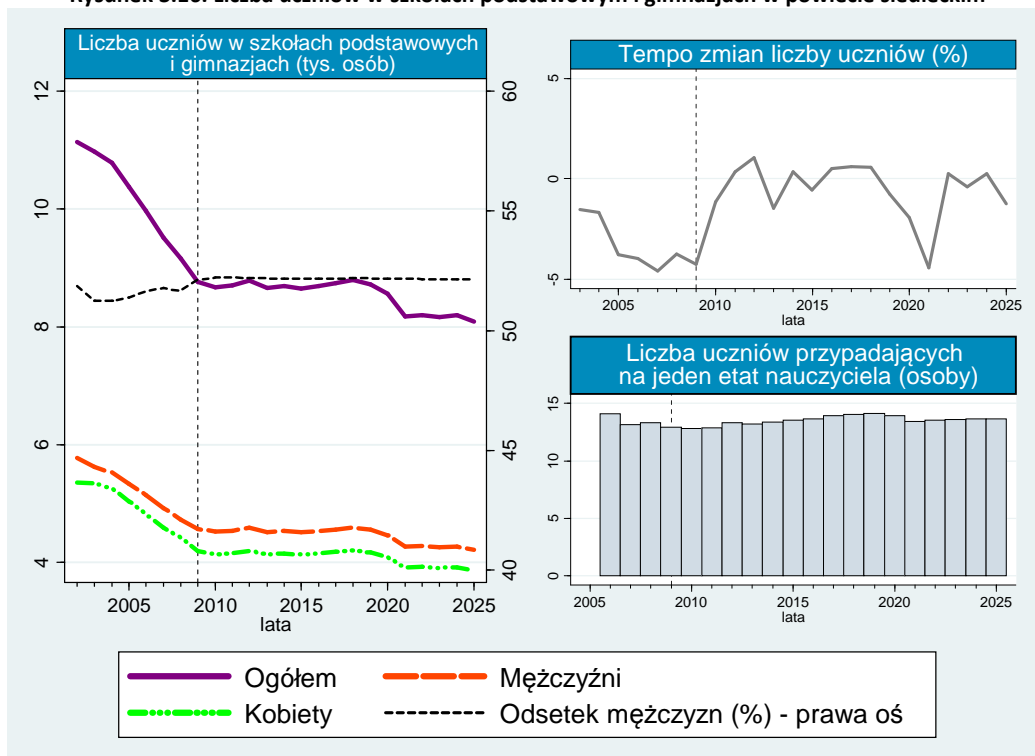
Odsetek etatów dla kobiet w latach 2010–2025 ukształtuje się na stabilnym poziomie około 81%. Tempo zmian w czasie trwania prognozy ulegnie licznym wahaniom (-0,28% w 2010 roku i -1,02% w 2025 roku). Udział liczby etatów nauczycieli omawianego szczebla w ogólnej liczbie etatów w powiecie siedleckim w latach 2006–2010 zmniejszył się o prawie 4 p.p. (z 87,65% do 83,09%). Prognozuje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika, który w czasie trwania prognozy określony został na poziomie około 80% (80,17% w 2025 roku). Z kolei udział liczby etatów nauczycieli w województwie na badanym szczeblu będzie się stopniowo zmniejszać. W 2010 roku wyniósł on 1,76%, podczas gdy w ostatnim z prognozowanych lat odnotowany zostanie na poziomie 1,50%. Odchylenie etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu kształcenia, zarówno w latach przeszłych jak

¹⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

i przyszłych ulegnie trendowi spadkowemu. W 2006 roku odchylenie to wyniosło -23,66%, a w 2010 roku wyniosło -26,12%. Prognozuje się, że w 2025 roku analizowane odchylenie wyniesie -36,96%.

Liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie siedleckim ilustruje rysunek 3.16. W latach 1999–2009 zaobserwowano gwałtowne zmniejszenie się liczby uczniów ogółem danego szczebla nauczania z 10 521 do 8768 osób. Sytuacja ta ustabilizowała się od 2010 roku. Prognozy wskazują, że do 2018 roku liczba uczniów ogółem w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie w miarę stabilna (na przykład wznieśnie ona 8795 osób w 2018 roku). Jednakże od 2019 roku obserwować będzie można istotny powrót tendencji spadkowej, a omawiana grupa uczniów w 2025 roku wyniesie 8094 osoby. Należy zaznaczyć, że zarówno w latach nieobjętych prognozą, jak i w okresie prognozy liczba uczniów płci męskiej będzie przewyższać liczbę uczniów płci żeńskiej. W 2009 roku w powiecie siedleckim do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało 4571 chłopców i 4197 dziewcząt, podczas gdy w 2025 roku liczba ta wyniesie odpowiednio 4221 chłopców i 3873 dziewcząt. Udział chłopców w czasie trwania całej prognozy będzie stabilny i wyniesie około 52%. Z kolei tempo zmian liczby uczniów ogółem w latach 2010–2025 będzie oscylować w granicach od -4,42% w roku 2021 do 1,05% w roku 2012. Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2010 zmniejszyła się z 14,1 w 2006 roku do 12,8 w 2010 roku. Prognoza przewiduje ustabilizowanie omawianego wskaźnika, którego przeciętna wartość w latach 2010–2025 wyniesie 13,5 uczniów przypadających na etat jednego nauczyciela.

Rysunek 3.16. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie siedleckim

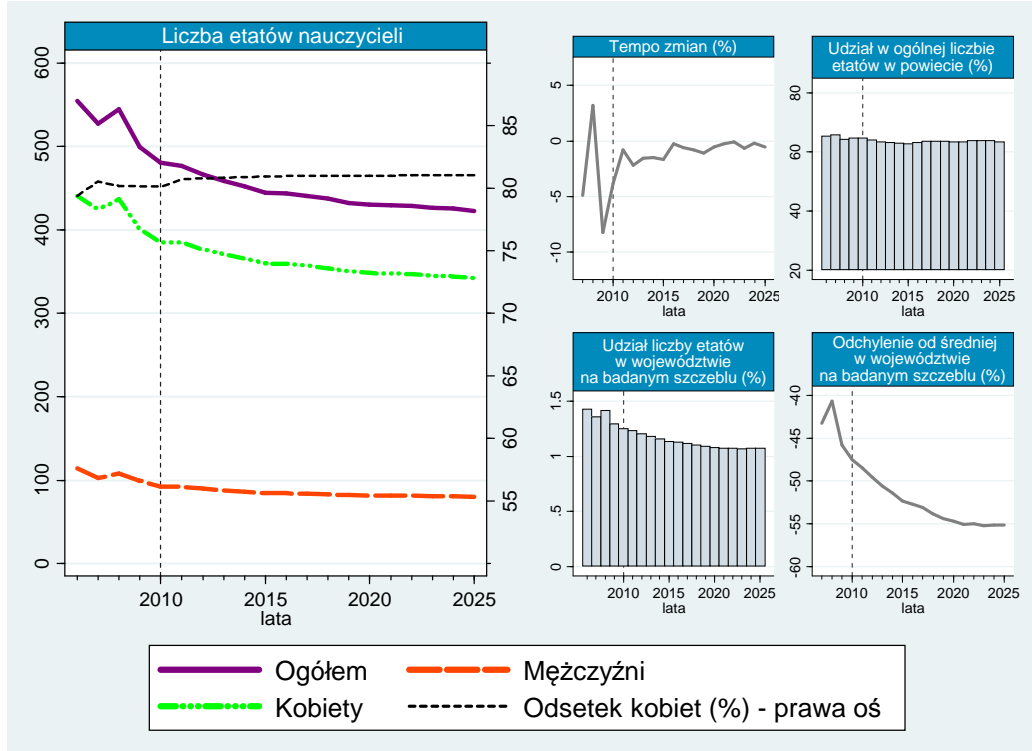
W powiecie siedleckim liczba etatów nauczycieli, jak również liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie się zmniejszać. Można więc wywnioskować, że na terenie powiatu siedleckiego będzie można spodziewać się mniejszego zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych. Wśród etatów nauczycieli będą dominowały kobiety. Wśród uczniów spodziewać się można większej liczby chłopców niż dziewcząt.

3.8. Powiat sokołowski²⁰

Współczynnik skolaryzacji brutto w 2009 roku w powiecie sokołowskim ukształtował się na poziomie 99,89% w szkołach podstawowych i 102,01% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w tym samym czasie odnotowany został na poziomie 98,80% w szkołach podstawowych i 97,90% w gimnazjach. W 2009 roku do szkół podstawowych na terenie omawianego powiatu uczęszczało 3490 uczniów, a do gimnazjów 2231 uczniów. W 2009 roku w powiecie sokołowskim odnotowano 30 szkół podstawowych i 15 gimnazjów.

Na rysunku 3.17. przedstawiono liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie sokołowskim. Liczba etatów nauczycieli przybrała trend spadkowy. W latach 2006–2010 liczba analizowanych etatów ogółem zmniejszyła się z 555 do 481. Przewiduje się, że do 2025 roku liczba ta ulegnie dalszemu obniżeniu o 12,06% względem 2010 roku i zrealizowana zostanie na poziomie 423 etatów. Mimo odnotowanego spadku, liczba etatów wśród kobiet będzie zdecydowanie przewyższać liczbę etatów wśród mężczyzn. Dla 2025 roku na bazie przeprowadzonych prognoz przewiduje się 343 etaty dla kobiet oraz 80 etatów dla mężczyzn.

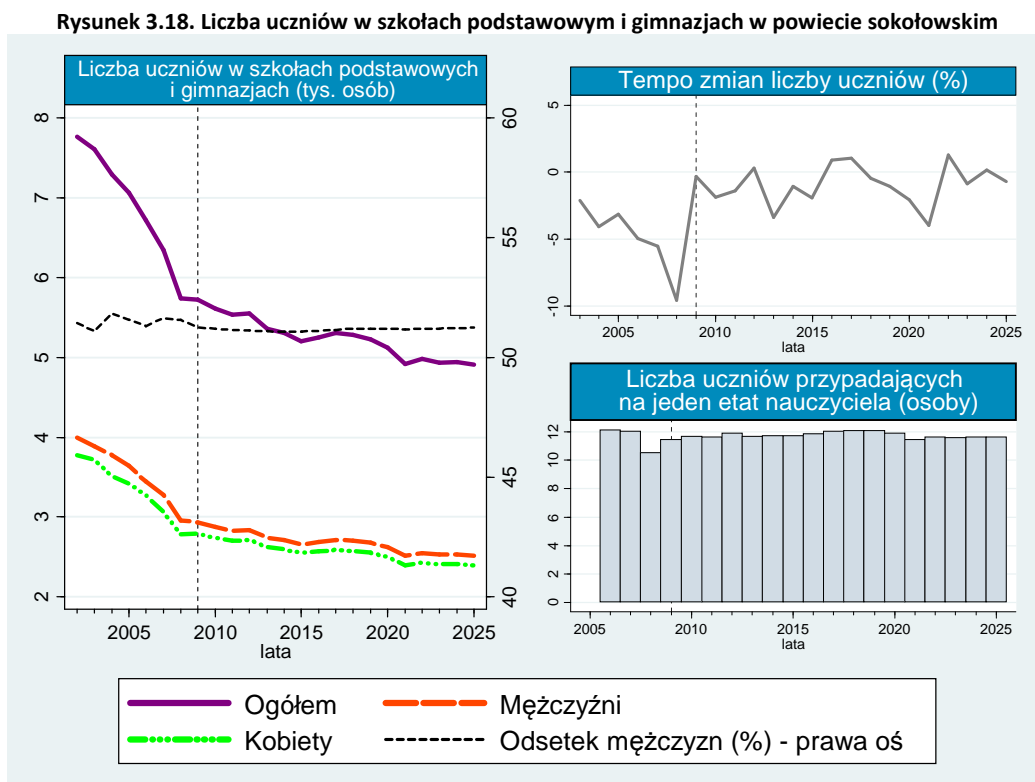
Rysunek 3.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie sokołowskim

Tempo zmian liczby etatów w szkołach podstawowych i w gimnazjach w 2007 roku wyniosło -4,90%, podczas gdy w 2010 roku ukształtowało się na poziomie -3,81%. Do 2025 roku obserwować będzie można liczne wahania omawianego wskaźnika, który zgodnie z analizami, w ostatnim z prognozowanych lat wyniesie -0,55%. Udział liczby etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach 2006–2010 był w miarę stabilny, oscylujący w granicach od 65,39% w 2006 roku do 64,80% w 2010 roku. Na bazie prognoz, przewiduje się lekki trend spadkowy wspomnianego wskaźnika, zaznaczyć jednak należy, że będzie on oscylował wokół 63% w całym okresie objętym prognozą, co uwidocznione zostało również na powyższym ry-

²⁰GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

sunku. Natomiast udział liczby etatów powiatu sokołowskiego w całym województwie w badanym okresie przybierze trend spadkowy. Wskaźnik ten wyniósł 1,42% w 2006 roku oraz 1,25% w 2010 roku. W 2025 roku przewiduje się, że ukształtuje się on na poziomie 1,07%. Odchylenie liczby etatów nauczycieli danego szczebla od średniej w województwie na danym szczeblu również będzie się zmniejszać. W latach 2006–2010 odnotowano spadek omawianego wskaźnika o ponad 7 p.p. (z -40,31% do -47,50%), a w 2025 roku odchylenie to wyniesie -55,10%, co oznacza, że w porównaniu z 2010 rokiem zmniejszy się o prawie 8 p.p.

Lata historyczne odznaczały się gwałtownym trendem spadkowym w ogólnej liczbie uczniów danego szczebla, z poziomu 7526 uczniów w 1999 roku do 5721 uczniów w 2009 roku. Prognozuje się kolejne, aczkolwiek mniej gwałtowne spadki. Przygotowane prognozy wskazują, że w 2025 roku w powiecie sokołowskim liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach wyniesie 4909 osób, co oznacza zmniejszenie liczby uczniów o 14,19% w porównaniu z 2009 rokiem. W historycznych liczba uczących się chłopców przewyższała liczbę dziewcząt (na przykład w roku 2009 do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało 2933 chłopców i 2788 dziewcząt). Prognozy wskazują na utrzymanie tego trendu. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba chłopców uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów wyniesie 2516, podczas gdy w tym samym okresie liczba dziewcząt ucząca się w tych szkołach to 2393. Udział chłopców kształtuje się na poziomie 51–52%. Tempo zmian liczby uczniów ogółem w latach objętych prognozą będzie ulegać licznym wahaniom w granicach od -4% w 2021 roku do 1,28% w roku 2022. Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela zmniejszyła się z 12,1 uczniów w 2006 roku do 11,5 uczniów w 2009 roku. Przewiduje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika, który w czasie trwania prognozy będzie stabilny i wyniesie około 12 uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela.

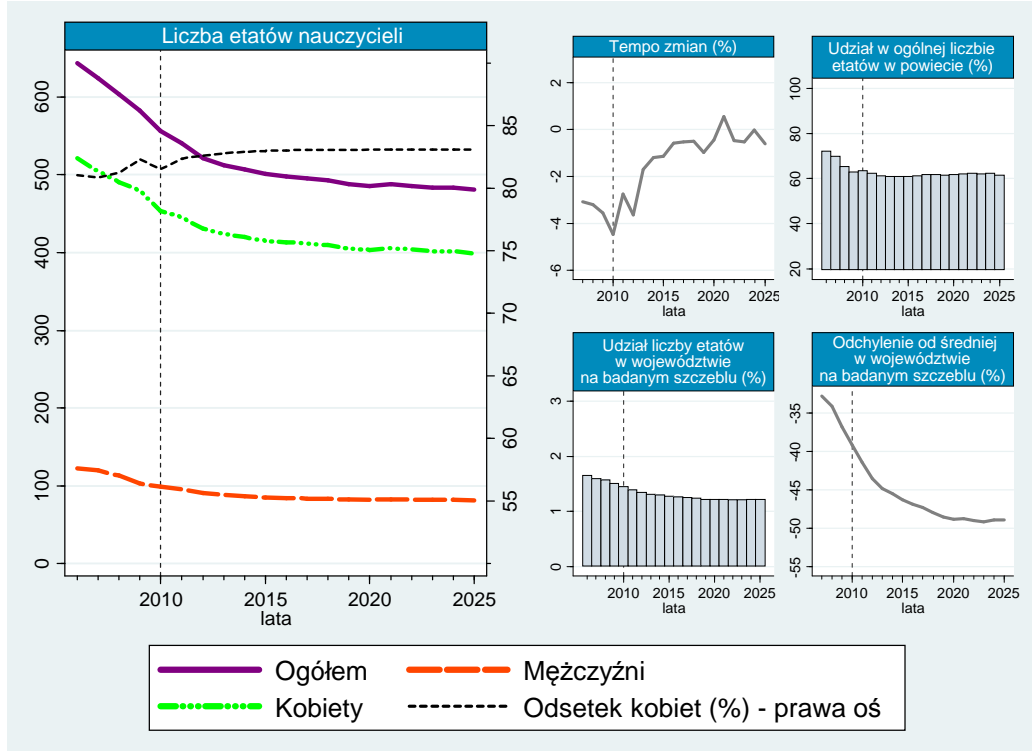
W powiecie sokołowskim liczba etatów nauczycieli jak również liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych będzie ulegać trendowi spadkowemu. Oznacza to, że na obszarze tym będzie mniejsze zapotrzebowanie na absolwentów szkół.

3.9. Powiat węgrowski²¹

Powiat węgrowski odznaczał się w 2009 roku współczynnikiem skolaryzacji brutto na poziomie 102,38% w szkołach podstawowych i 102,03% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto zrealizowany był na poziomie odpowiednio 100,32% dla szkół podstawowych i 97,31% dla gimnazjów. W 2009 roku na terenie powiatu węgrowskiego funkcjonowało 41 szkół podstawowych (do których uczęszczało 4473 uczniów) i 15 gimnazjów (w których uczyło się 2766 uczniów).

Rysunek 3.19. obrazuje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie węgrowskim. Liczba etatów nauczycieli zmniejszyła się z 644 w 2006 roku do 556 w 2010 roku. Prognozy wskazują na utrzymujący się trend spadkowy. Przewiduje się, że w 2025 roku w powiecie węgrowskim odnotowanych zostanie 481 etatów nauczycieli, co oznacza, że względem 2010 roku liczba ta zmniejszy się o 13,49%. Należy zaznaczyć jednak, że liczba kobiet wśród nauczycieli będzie zdecydowanie przewyższać liczbę mężczyzn. W 2010 roku liczba etatów kobiet wyniosła 454, a wśród płci męskiej 99. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba etatów w szkołach podstawowych oraz w gimnazjach wyniesie 400 dla kobiet i 81 mężczyzn.

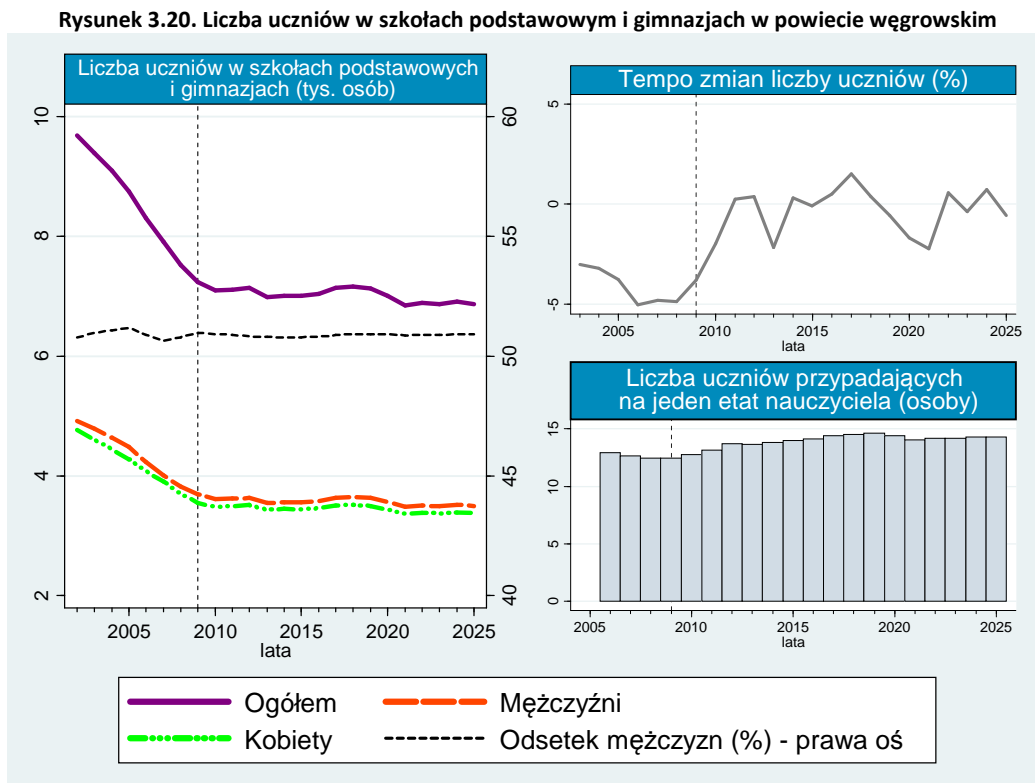
Rysunek 3.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie węgrowskim

W latach 2007-2010 tempo zmian liczby etatów na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego ulegało istotnemu obniżeniu z -3,07% w 2007 roku do -4,47% w 2010 roku. Szacuje się na przestrzeni lat 2010-2025 wzrost omawianego wskaźnika, którego wartość ulegnie zmianie z -4,47% w 2010 roku do -0,61% w 2025 roku. Udział liczby etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów w powiecie węgrowskim w okresie lat 2006–2010 zmniejszył się o 8,82 p.p. (z 72,15% do 63,33%). Przewiduje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika, który w 2025 roku, zgodnie z prognozami, wyniesie 61,64%. Natomiast udział omawianej liczby etatów powiatu węgrowskiego w skali województwa na badanym szczeblu w latach 2006–2010 zmniejszył swoją wartość z 1,65 do 1,45%.

²¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozy wskazują na ustabilizowanie się tego wskaźnika. Przewiduje się, że w 2025 roku omawiany udział odnotowany zostanie na poziomie 1,22%. Z kolei odchylenie od średniej w województwie na badanym szczeblu zarówno w latach przeszłych jak i w czasie trwania całej prognozy przybierze trend spadkowy. W 2006 roku wyniosło ono -30,70%, a do 2010 roku obniżyło swoją wartość do poziomu -39,21%. Przewiduje się, że w 2025 roku wartość omawianego wskaźnika wyniesie -48,96%.

Liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie węgrowskim ilustruje rysunek 3.20. Lata 1999–2009 odznaczały się gwałtownym zmniejszeniem ogólnej liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach odpowiednio z 9309 osób do 7239 osób. Prognozuje się utrzymanie tendencji spadkowej, jednak o mniejszej skali występowania wspomnianego zjawiska. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba uczniów na omawianym szczeblu w powiecie węgrowskim wyniesie 6873 (zmniejszenie o 5,06% względem 2009 roku). Na uwagę zasługuje fakt, że liczba uczących się chłopców przewyższa liczbę dziewcząt. Przewiduje się, że w 2025 roku w badanym powiecie do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczać będzie 3499 chłopców oraz 3374 dziewcząt. Udział chłopców w czasie trwania prognozy będzie zbliżony do 51% (50,91% w 2025 roku). Przewiduje się, że tempo będzie się wahać i w 2025 roku wyniesie około -0,57%. Największy wzrost liczby uczniów ogółem kształcących się na omawianym szczeblu prognozuje się na lata 2016-2017. W 2017 roku tempo zmian liczby uczniów wyniesie 1,50%. O ile liczba uczniów przypadająca na jeden etat w latach 2006–2009 była dość stabilna (12,9 w 2006 roku oraz 12,4 w roku 2009), to w latach objętych prognozowaniem nieco się ona powiększy, osiągając ostatecznie wielkość 14,3 uczniów w przeliczeniu na jeden etat w ostatnim roku prognozy.

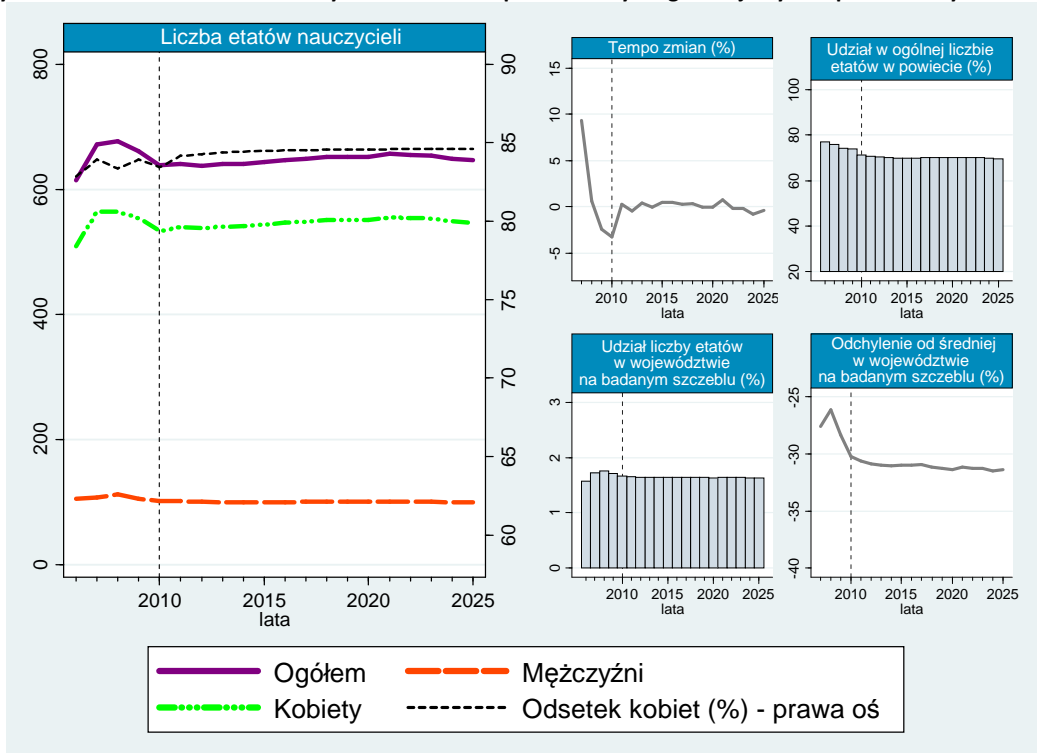
W powiecie węgrowskim liczba etatów nauczycieli będzie się zmniejszać, co oznacza, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie ulegać trendowi spadkowemu. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach również przybierze trend spadkowy. Wśród liczby etatów zdecydowana większość należeć będzie do kobiet. Wśród uczniów większość stanowić będą chłopcy.

3.10. Powiat wyszkowski²²

Współczynnik skolaryzacji brutto w powiecie wyszkowskim w 2009 roku ukształtował się na poziomie 102,29% w szkołach podstawowych i 99,29% w gimnazjach, natomiast współczynnik skolaryzacji netto zrealizowany został na poziomie 100,52% w szkołach podstawowych i 96,10% w gimnazjach. Na terenie powiatu wyszkowskiego w 2009 roku znajdowało się 48 szkół podstawowych i 15 gimnazjów. Do szkół podstawowych uczęszczało 5134 uczniów, natomiast w gimnazjach uczyło się 2956 osób.

Na rysunku 3.21. przedstawiono liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie wyszkowskim. Lata 2006-2010 charakteryzowały się trendem parabolicznym w obszarze liczby etatów nauczycieli (615 etatów w 2006 roku i 639 w 2010 roku). Przewiduje się, że omawiany wskaźnik ustabilizuje się i w 2025 roku wyniesie 646 etatów. Należy zaznaczyć jednak, że liczba pracujących kobiet na danym szczeblu wyniesie 547, natomiast liczba etatów objętych przez mężczyzn wyniesie 99. Odsetek etatów kobiet w tym czasie sięgnie około 85%. Tempo zmian liczby etatów na szczeblu szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w 2009 roku odnotowane zostało na poziomie 9,35%, a do 2010 roku zmniejszyło się aż do -3,25%. Przewiduje się wzrost omawianego wskaźnika, który, zgodnie z prognozami, ustabilizuje się i w 2025 roku wyniesie -0,41%.

Rysunek 3.21. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie wyszkowskim

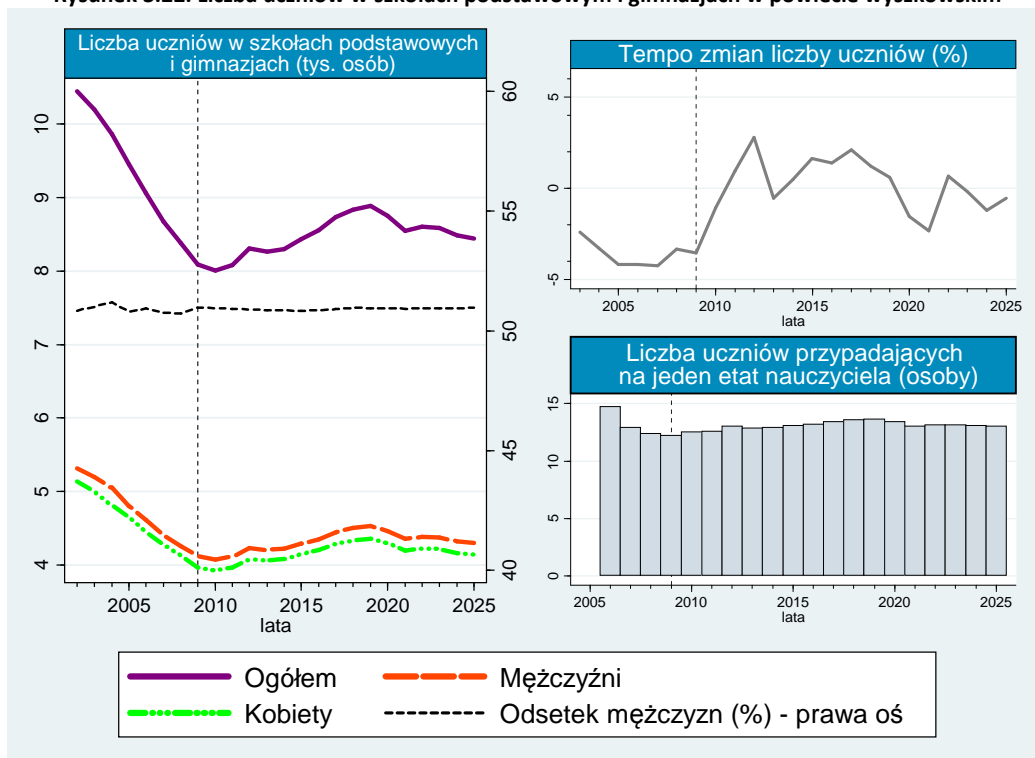

Udział liczby etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów w powiecie wyszkowskim na przestrzeni lat 2006-2010 zmniejszył się o mniej niż 6 p.p. (z 77,01% w 2006 roku do 71,16% w 2010 roku). Prognozy wskazują na ustabilizowanie się tego wskaźnika, który w 2025 roku wyniesie 69,55%. Udział liczby etatów powiatu wyszkowskiego w całym województwie mazowieckim na badanym szczeblu szkolnictwa podstawowego gimnazjalnego w latach 2006-2010 początkowo powiększył się (z 1,58% w 2006 roku do 1,76% w 2008 roku), po czym ulegał redukcji, osiągając 1,66% w 2010 roku. Prognozy

²²GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

wskazują na utrzymanie się omawianego wskaźnika na poziomie zbliżonym do 2010 roku (1,63% w 2025 roku). Odchylenie liczby etatów w powiecie od średniej w województwie na badanym szczeblu szkolnictwa w 2006 roku wyniosło -33,81%, podczas gdy w 2010 roku zmniejszyło się do -30,19%. Prognozuje się kolejne spadki, a analizowane odchylenie w 2025 roku wyniesie -31,35%.

Rysunek 3.22. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie wyszkowskim

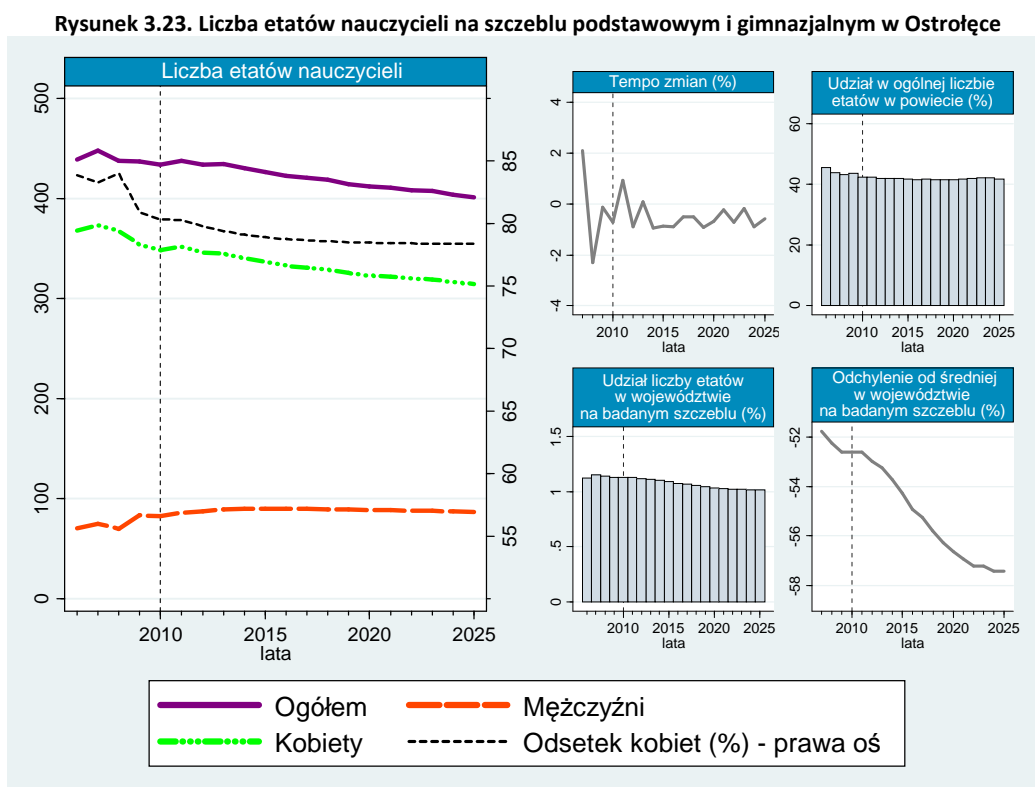
Rysunek 3.22. obrazuje liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie wyszkowskim. Lata 1999–2009 odznaczały się istotną tendencją spadkową wśród liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach z 9903 uczniów w 1999 roku do 8090 uczniów w roku 2009 (spadek aż o 18,31% w porównaniu z 1999 rokiem). Na podstawie prognoz przewiduje się wzrost omawianego wskaźnika, do 2019 roku (przewidywana realizacja na poziomie 8890 uczniów), po czym nastąpi powrót do trendu spadkowego. Ostatecznie w 2025 roku liczba uczniów na omawianym szczeblu wyniesie 8441 osób. W całym omawianym okresie liczba chłopców uczących się w szkołach podstawowych i w gimnazjach przekraczała liczbę dziewcząt (na przykład w 2009 roku na danym szczeblu uczyło się 4124 chłopców i 3966 dziewcząt). Przewiduje się, że w 2025 roku ogólna liczba uczniów rozłoży się na 4301 uczniów płci męskiej i 4139 żeńskiej. Odsetek chłopców w czasie całej analizy określony został na stabilnym poziomie wynoszącym około 51% (50,96% w 2025 roku). Tempo zmian liczby uczniów ogółem w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach prognozowanych będzie ulegać licznym wahaniom, a jego wartość będzie oscylować w granicach od 2,79% w 2012 roku do około -2,34% w 2021 roku. Liczba uczniów danego szczebla nauczania, przypadająca na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 zmniejszyła się odpowiednio z 14,7 w 2006 roku do 12,3 w roku 2009. Prognozuje się wzrost omawianego wskaźnika, który w roku 2018 oraz 2019 przyjmie wartość 13,6, po czym w 2025 roku spadnie do 13,1 uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że liczba etatów nauczycieli do 2025 roku będzie względnie stabilna. Oznacza to, że w czasie trwania prognozy zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie zbliżone w długim okresie prognozy. Z kolei liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach początkowo będzie się powiększać, po czym zacznie przybierać trend spadkowy.

3.11. Powiat m. Ostrołęka²³

Współczynnik skolaryzacji brutto w powiecie m. Ostrołęka w 2009 roku w szkołach podstawowych wyniósł 105,74%, podczas gdy w gimnazjach odnotowany został na poziomie 112,36%. Współczynnik skolaryzacji netto w tym samym czasie zrealizowany został na poziomie 104,34% w szkołach podstawowych i 106,78% w gimnazjach. Na terenie powiatu m. Ostrołęka w 2009 roku odnotowano 10 szkół podstawowych do których uczęszczało 3388 uczniów i 10 gimnazjów z łączną liczbą 2172 uczęszczających do nich uczniów.

Rysunek 3.23. ilustruje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w Ostrołęce. Lata historyczne charakteryzowały się względnie stabilną liczbą etatów nauczycieli danego szczebla. W 2006 roku ich liczba wyniosła 439 osób, a w 2010 roku zrealizowana została na poziomie 434 osób. Przewiduje się lekki trend spadkowy omawianego wskaźnika. Prognozy wskazują, że do 2025 roku liczba etatów nauczycieli zmniejszy się o 8,66% w porównaniu z 2010 rokiem i wyniesie 401 etatów. Prognozuje się utrzymanie wspomnianego trendu w okresie prognozy, a w 2025 roku omawiana tendencja, zgodnie z przewidywaniami, zrealizowana zostanie w liczbie 314 etatów objętych przez kobiety i 87 objętych przez mężczyzn. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie etatów danego szczebla w czasie trwania prognozy wyniesie w latach 2010-2025 przeciętnie 79%.

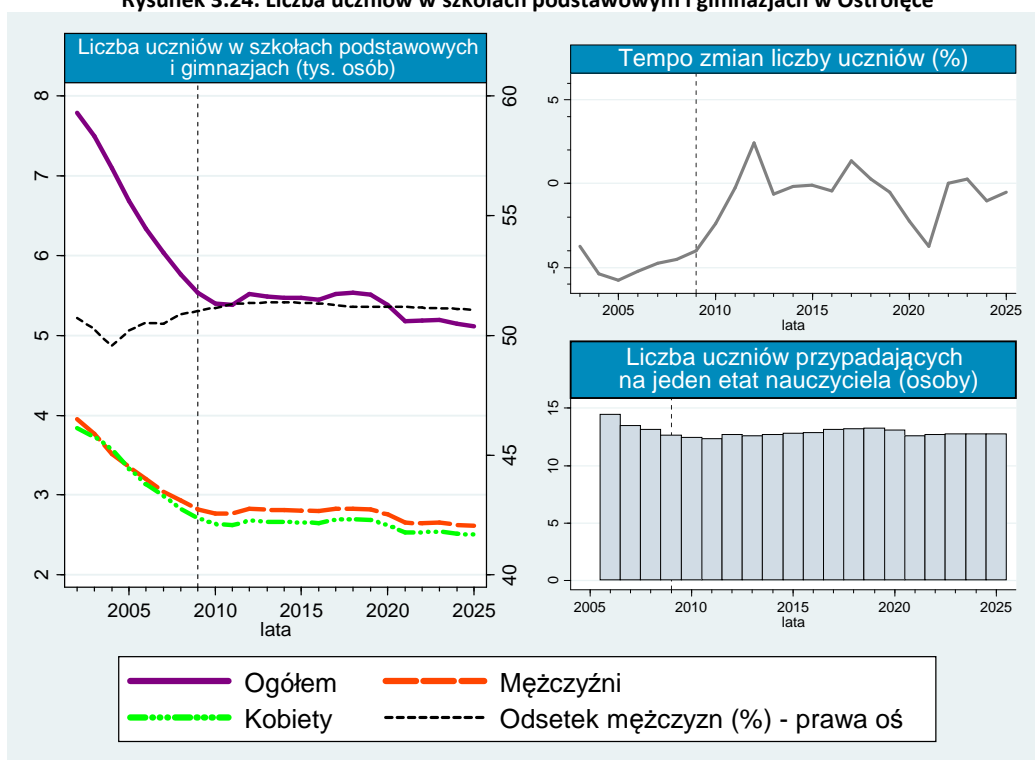

Tempo zmian liczby etatów nauczycieli na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w czasie trwania całej analizy ulegało licznym wahaniom. W 2010 roku omawiane tempo zmian wyniosło -0,72%, podczas gdy w 2025 roku odnotowane zostanie na poziomie -0,58%. Udział liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów w powiecie na przestrzeni lat 2006-2010 zmniejszył się o niecałe 3 p.p. (z 45,54% w 2006 roku do 42,43% w 2010 roku). Na bazie prognoz przewiduje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika, który w 2025 roku wyniesie w danym powie-

²³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

cie 41,75%. Z kolei udział liczby etatów nauczycieli szczebla z zakresu szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego wśród nauczycieli danego szczebla w województwie w latach 2006–2010 był stabilny i odnotowany został na poziomie odpowiednio 1,12% dla 2006 roku i 1,13% w roku 2010. Prognozuje się trend spadkowy omawianego wskaźnika, który w 2025 roku wyniesie 1,01%. Odchylenie analizowanej liczby etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu, zarówno w latach przeszłych jak i w czasie trwania prognozy, stopniowo zmniejszało się. W 2006 roku wyniosło ono -52,79%, w 2010 roku -52,61%, a w 2025 roku jego realizacja jest przewidywana na poziomie -57,41%.

Rysunek 3.24. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w Ostrołęce

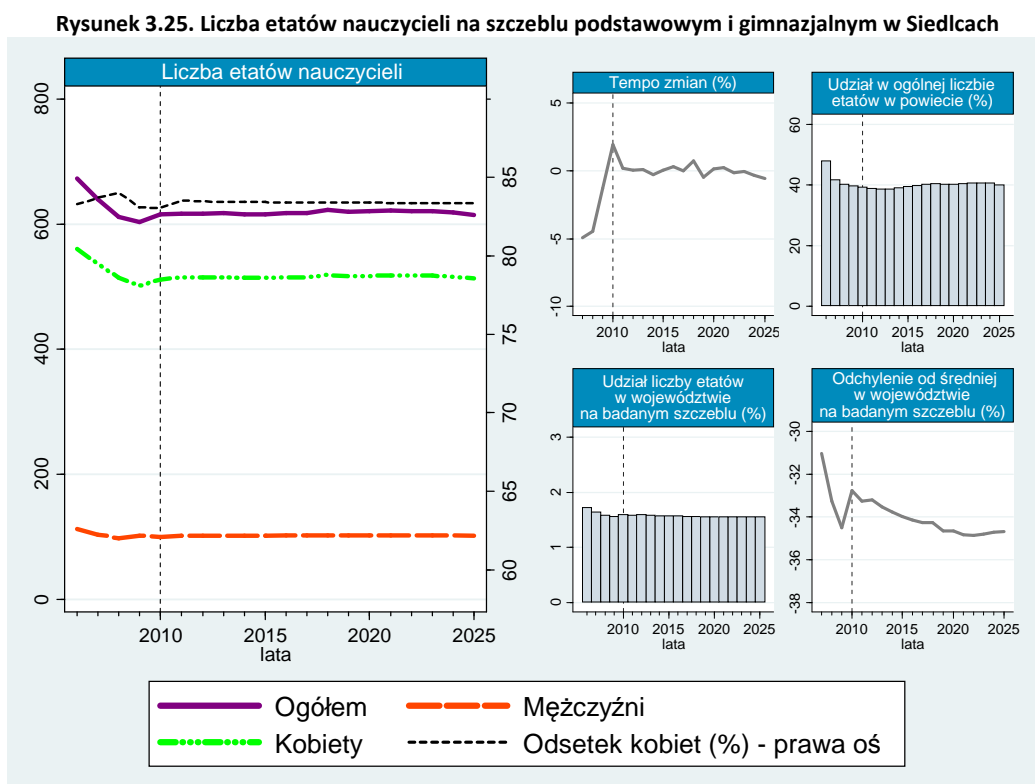
Rysunek 3.24. ilustruje liczbę uczniów w szkołach podstawowych i w gimnazjach na terenie miasta Ostrołęka. Wynika z niego, że liczba uczniów ogółem w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 1999-2009 zmniejszyła się z 7737 osób w 1999 roku do 5533 osób w 2009 roku. Przewiduje się, że liczba uczniów szkół tego szczebla nadal będzie ulegać obniżeniu, aczkolwiek proces ten będzie przebiegał bardziej łagodnie. W ostatnim z prognozowanych lat przewidywana liczba uczniów wyniesie 5117, co oznacza, że względem 2009 roku zmniejszy swoją wartość o 6,43%. Liczba uczniów płci męskiej w latach 1999–2009 była zbliżona do liczby uczniów płci żeńskiej (w 1999 roku 3917 mężczyzn i 3820 kobiet, natomiast w 2009 roku 2822 mężczyzn i 2711 kobiet). Prognozy wskazują jednak, że w 2025 roku liczba uczniów płci męskiej dość znacznie przekroczy liczbę uczniów płci żeńskiej (2613 mężczyzn i 2503 kobiet). Udział mężczyzn w tym czasie wyniesie około 51%. Tempo zmian liczby uczniów ogółem w latach przeszłych początkowo zmniejszało się, po czym od 2005 roku przybrało trend wzrostowy (około -4,01% w 2009 roku). Przewiduje się, że do 2025 roku omawiane tempo zmian będzie ulegać licznym wahaniom i w 2025 roku będzie zbliżać się do 0. Liczba uczniów ogółem przypadających na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 zmniejszyła się z 14,4 w 2006 roku do 12,5 w roku 2010. Prognozuje się, że w 2025 roku liczba uczniów szkół szczebla podstawowego i gimnazjalnego w przeliczeniu na jeden etat nauczyciela danego szczebla wyniesie 12,8.

Reasumując, należy stwierdzić, że liczba etatów nauczycieli w Ostrołęce przybierze lekki trend spadkowy, a więc zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych nieznacznie się zmniejszy.

3.12. Powiat m. Siedlce²⁴

W powiecie m. Siedlce w 2009 roku współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych ukształtował się na poziomie 104,40%, a w gimnazjach wyniósł on 112,82%. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w 2009 roku w szkołach podstawowych wyniósł 102,9%, a w gimnazjach 105,51%. W tym czasie w powiecie m. Siedlce odnotowano 10 szkół podstawowych, w których uczyło się 4675 uczniów oraz 10 gimnazjów z łączną liczbą uczniów wnoszącą 2869.

Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie m. Siedlce została zobrazowana na rysunku 3.25. Liczba etatów nauczycieli na przestrzeni lat 2006–2010 zmniejszyła się odpowiednio z 673 do 615 osób. Jednakże należy podkreślić, że w czasie trwania prognozy omawiany wskaźnik ustabilizuje się i w 2025 roku ukształtuje się na poziomie 615 etatów w odniesieniu do omawianego szczebla nauczania. Wśród omawianej liczby etatów większość należeć będzie do kobiet. W 2010 roku w powiecie m. Siedlce na badanym szczeblu pracowało 511 kobiet i 100 mężczyzn, a według predykcji w 2025 roku liczba ta wzrośnie odpowiednio do 513 etatów w przypadku kobiet oraz 102 etatów w przypadku mężczyzn. Odsetek kobiet w czasie trwania prognozy wyniesie przeciętnie 83,4% i utrzyma się na zbliżonym poziomie aż do 2025 roku.

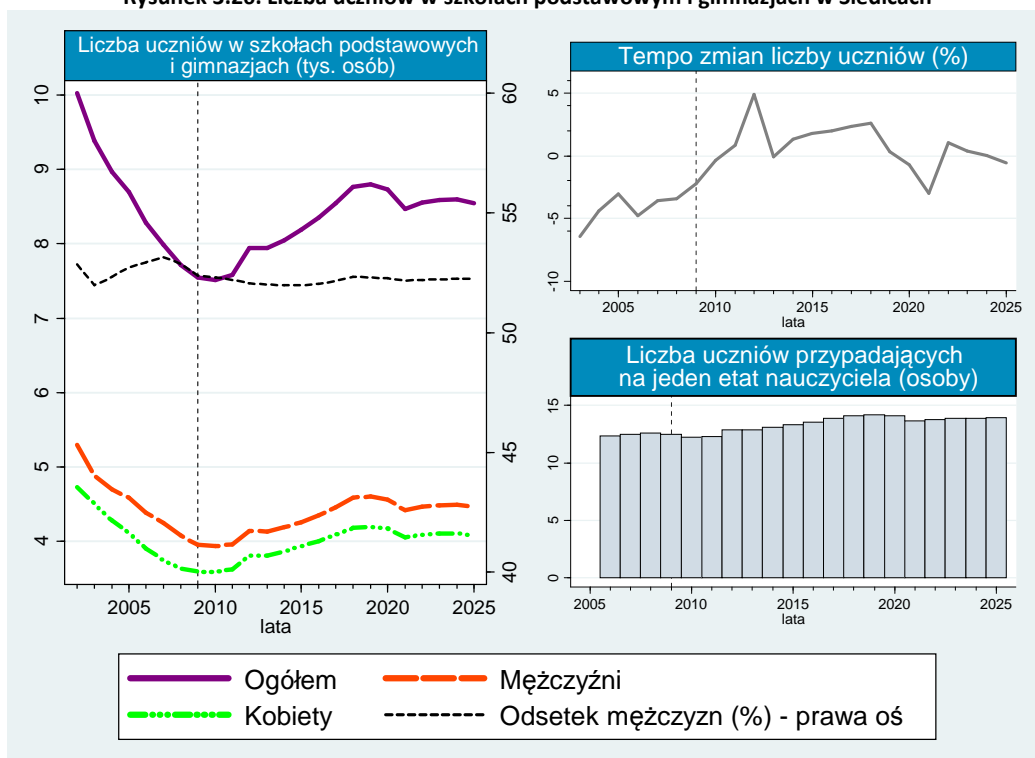
Tempo zmian liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i w gimnazjach w latach 2007–2010 uległo trendowi wzrostowemu z -4,91% w 2007 roku do 1,93% w 2010 roku. Przewiduje się, że omawiane tempo zmian zacznie się zmniejszać i ostatecznie odnotowane zostanie na poziomie -0,58% w ostatnim z prognozowanych lat. Udział liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach 2006–2010 zmniejszył się o prawie 8 p.p. (z 47,99% do 39,14%). Prognozy wskazują na niewielki trend wzrostowy do 40,14% w 2025 roku. Udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu w latach przeszłych również się zmniejszył z 1,73% w 2006

²⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

roku do 1,60% w 2010 roku. Jednakże do 2025 roku analizowany udział ustabilizuje się i zgodnie z prognozami zrealizowany zostanie na poziomie 1,56% w ostatnim z szacowanych lat. Analizując odchylenie liczby etatów od średniej ich liczby w województwie w odniesieniu do badanego szeregu, można stwierdzić, że na przestrzeni lat 2006–2010 początkowo obniżyło ono swoją wartość z -27,53% do -34,50% w 2009 roku, po czym zaczęło się powiększać (-32,76% w 2010 roku). W długim okresie prognozuje się tendencję spadkową omawianego wskaźnika, zgodnie z którą analizowane odchylenie w 2025 roku wyniesie -34,68%.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie m. Siedlce przedstawiona została na rysunku 3.26. Wynika z niego, że w latach sprzed okresu prognozy liczba uczniów ogółem przybrała trend spadkowy z 9988 w 1999 roku do 7544 w 2009 roku. Jednakże należy podkreślić, że w czasie trwania prognozy sytuacja ta zmieni swój bieg, a liczba uczniów ogółem zacznie się powiększać i ostatecznie w 2025 roku zrealizowana zostanie na poziomie 8546 osób. Na uwagę zasługuje fakt, że w całym okresie objętym analizą liczba chłopców będzie przewyższać liczbę dziewcząt, a odsetek chłopców w 2025 roku ukształtuje się na poziomie 52,26%. W ostatnim z prognozowanych lat liczba uczniów płci żeńskiej w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie m. Siedlce wyniesie 4080 osób, a płci męskiej 4466 osób. Tempo zmian liczby uczniów będzie ulegać licznym wahaniom i w 2025 roku ukształtuje się na poziomie nieco niższym niż 0 (-0,56% w porównaniu do roku poprzedniego).

Rysunek 3.26. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w Siedlcach

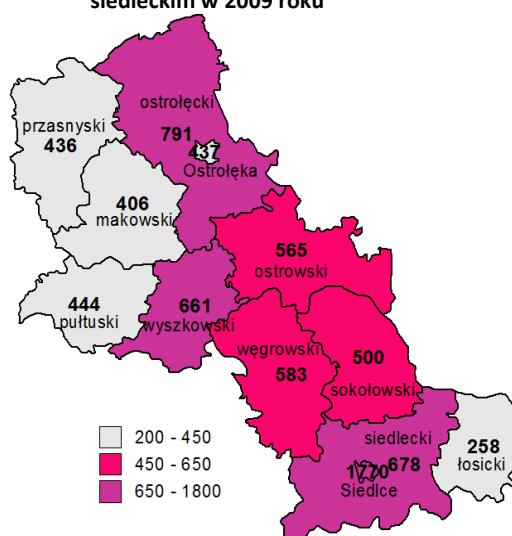
Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w latach 2006-2010 była względnie stała i wyniosła 12,3 w 2006 roku oraz 12,5 w 2010 roku. Sytuacja ta zmienia się w okresie prognozy. Przewiduje się, że zaobserwowany zostanie wzrost liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela i w ostatnim z prognozowanych lat, analizowany wskaźnik wyniesie około 13,9 uczniów na jeden etat.

Reasumując, należy stwierdzić, że w powiecie m. Siedlce liczba etatów nauczycieli będzie stabilna, co oznacza, że w jego granicach nie zmieni się w istotnym zakresie zapotrzebowanie na absol-

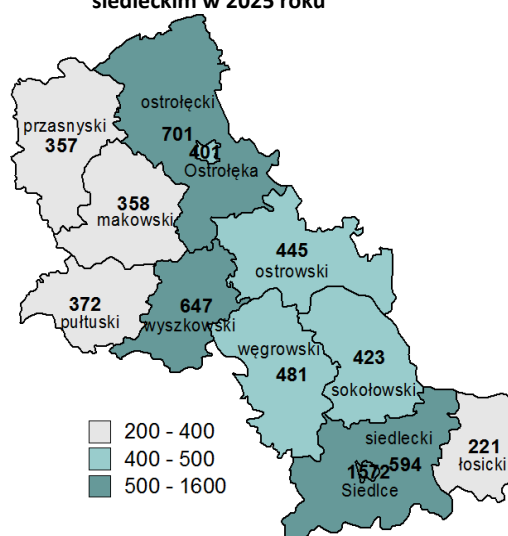
wentów szkół pedagogicznych. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach ulegnie trendowi wzrostowemu w trakcie trwania prognozy. Wśród nauczycieli przeważać będą kobiety, natomiast wśród uczniów można spodziewać się większego odsetka chłopców.

Na rysunku 3.27. przedstawiono liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2009 roku. Jak wynika z analizowanego rysunku, największa liczba etatów nauczycieli na omawianym szczeblu odnotowana została w powiatach: ostrołęckim, wyszkowskim, siedleckim i m. Siedlce i wyniosła ona odpowiednio 791, 661, 678 i 1770 etatów. Z kolei najmniejsza liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowy i gimnazjalnym zanotowana została w powiatach: przasnyskim (436 etatów), makowskim (406 etatów), pułtuskim (444 etatów) oraz łosickim (258 etatów).

Rysunek 3.27. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2009 roku

Rysunek 3.28. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2025 roku

Rysunek 3.28. ilustruje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie ostrołęcko-siedleckim w 2025 roku. Przeprowadzone prognozy wskazują, że największej liczby etatów nauczycieli na omawianym szczeblu będzie można spodziewać się w powiatach ostrołęckim (701 etatów), wyszkowskim (647 etatów), m. Siedlce (1572 etatów) oraz siedleckim (594 etatów). Natomiast najniższa liczba etatów nauczycieli na analizowanych szczeblach będzie widoczna w powiatach przasnyskim (357 etaty), makowskim (358 etatów), pułtuskim (372 etaty) oraz łosickim (221 etatów).

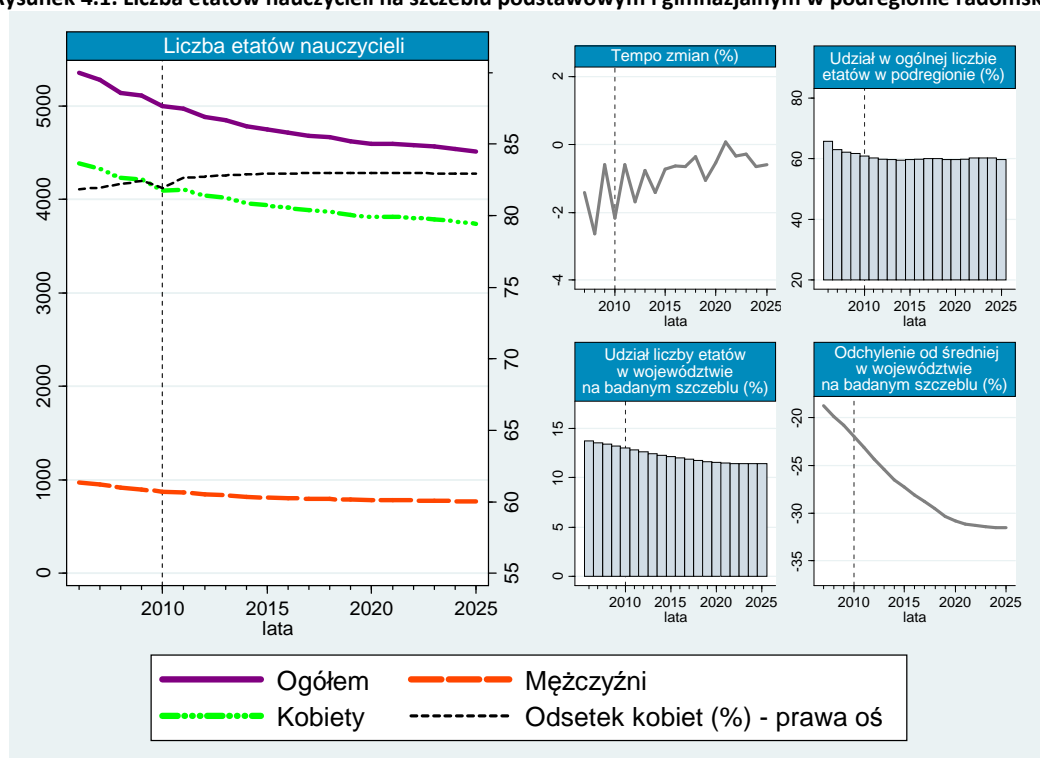
Na bazie poczynionych analiz można zatem stwierdzić, że w poszczególnych powiatach podregionu ostrołęcko-siedleckiego w całym okresie prognozy, a więc do 2025 roku, liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym będzie charakteryzować się trendem spadkowym. Należy podkreślić, że zarówno w początkowym, jak i końcowym okresie prognozy w podregionie ostrołęcko-siedleckim zachowana została tendencja, zgodnie z którą najwyższa i najniższa liczba etatów nauczycieli szkół szczebla podstawowego i gimnazjalnego występować będzie w 2025 roku w tych samych powiatach, w których występowała w 2009 roku. Co więcej, zebrane na bazie prognozy informacje wskazują, iż w podregionie ostrołęcko-siedleckim nastąpi istotny spadek zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych.

4. Podregion radomski²⁵

W podregionie radomskim współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowym w 2009 roku wyniósł 99,69%, a w gimnazjach 101,39%. Współczynnik skolaryzacji netto ukształtował się w tym podregionie na poziomie 98,52% w szkołach podstawowych i 97,06% w gimnazjach. W 2009 roku w podregionie radomskim było 268 szkół podstawowych, do których uczęszczało 39 369 uczniów oraz 111 gimnazjów, w których uczyło się 24 125 uczniów.

Liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim zobrazowano na rysunku 4.1. Lata historyczne jak również prognozowane odznaczały się ogólnym trendem spadkowym liczby etatów nauczycieli danego szczebla. W 2006 roku odnotowano 5359 etatów, podczas gdy w 2010 roku ich liczba zmniejszyła się do 5002. Prognozuje się, że do 2025 roku liczba etatów zmniejszy się o 9,79% względem 2010 roku i wyniesie 4512 etaty. Większość z utworzonych etatów należeć będzie do kobiet. W 2010 roku na 5002 etaty 4099 objętych było przez kobiety, natomiast zgodnie z prognozami w 2025 roku na 4512 utworzone etaty 3744 obejmą kobiety, co oznacza, że odsetek kobiet w ostatnim z prognozowanych lat wyniesie około 83%.

Rysunek 4.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim

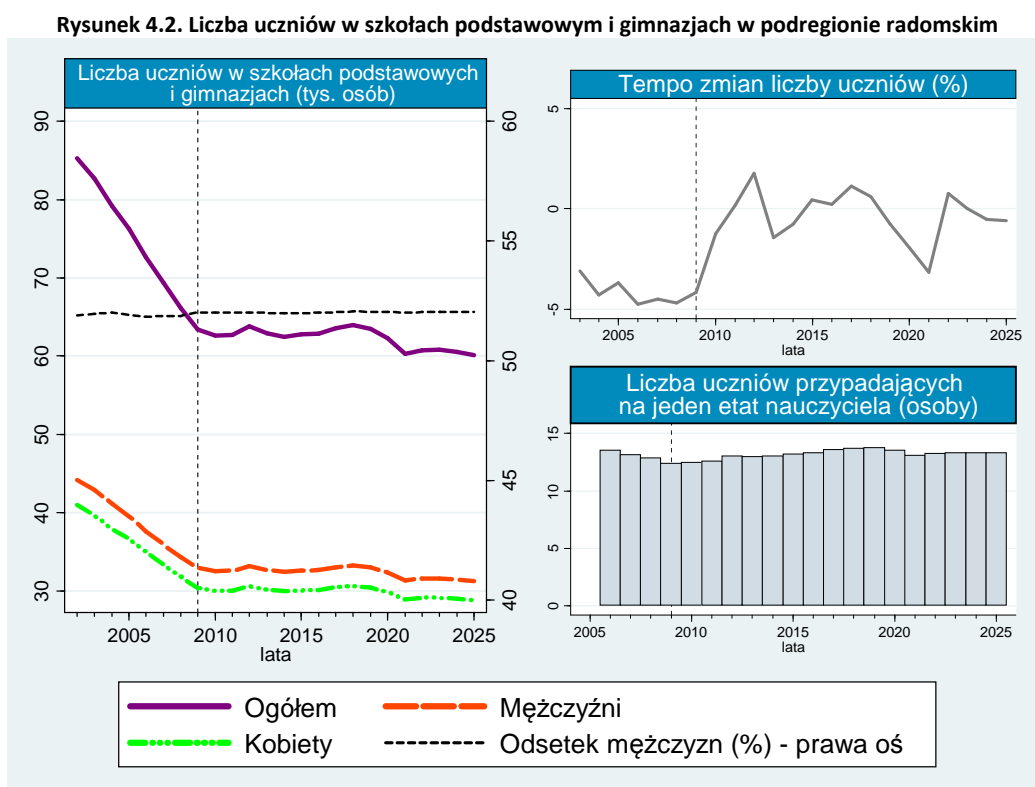

Tempo zmian liczby etatów ogółem nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach zarówno w latach przeszłych i przyszłych ulegało licznym wahaniom. W 2007 roku wyniosło ono -1,42%, podczas gdy w 2010 roku ukształtowało się na poziomie -2,18%. Prognozy wskazują, że do 2025 roku analizowane tempo zmian przybierze trend wzrostowy, powiększając się do -0,61%. Udział liczby etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów w podregionie radomskim w latach 2006–2010 uległ trendowi spadkowemu odpowiednio z 65,69% do 60,84%. Przewiduje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika udziału, który w 2025 roku wyniesie 59,71%. Udział analizowanej

²⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

liczby etatów w województwie na badanym szczeblu, zarówno w latach poprzedzających prognozę jak i w czasie trwania prognozy, przybrał trend spadkowy. W latach 2006–2010 analizowany udział zmniejszył swoją wartość z 13,74% do 13,01%. Przewiduje się, że do 2025 roku udział ten zmniejszy się o kolejne 2 p.p. i ostatecznie w 2025 roku wyniesie 11,41%. Odchylenie liczby etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu w całym okresie objętym badaniem zmniejszało się. W 2006 roku wyniosło -17,59%, a w 2010 roku -21,94%. W 2025 roku odchylenie to wyniesie -31,55%.

Liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w podregionie radomskim zilustrowano na rysunku 4.2.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach poprzedzających prognozę gwałtownie się zmniejszyła z 83 085 w 1999 roku do 63 404 w 2009 roku. Prognozuje się kolejne zmniejszenia. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba uczniów na omawianym szczeblu wyniesie 60 156 osób (spadek o 5,12% w porównaniu z 2010 rokiem). Należy zaznaczyć, że w całym analizowanym okresie liczba chłopców będzie przewyższać liczbę dziewcząt, a odsetek chłopców w czasie trwania prognozy będzie utrzymywać się na poziomie zbliżonym do 52%. W 2009 roku wśród uczniów w podregionie radomskim odnotowano 32 986 chłopców i 30 418 dziewcząt. Do 2025 roku liczba ta nieco się zmniejszy do 31 301 uczniów i 28 855 uczennic. Tempo zmian liczby uczniów w latach 2009–2025 będzie ulegać licznym wahaniom, jednakże w ostatnich latach prognozy ukształtuje się na poziomie około -0,50%. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela na przestrzeni lat 2006–2009 nieznacznie się zmniejszyła z 13,6 do 12,4 uczniów. Prognozy wskazują na zwiększenie się tego wskaźnika do 13,3 uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w 2025 roku.

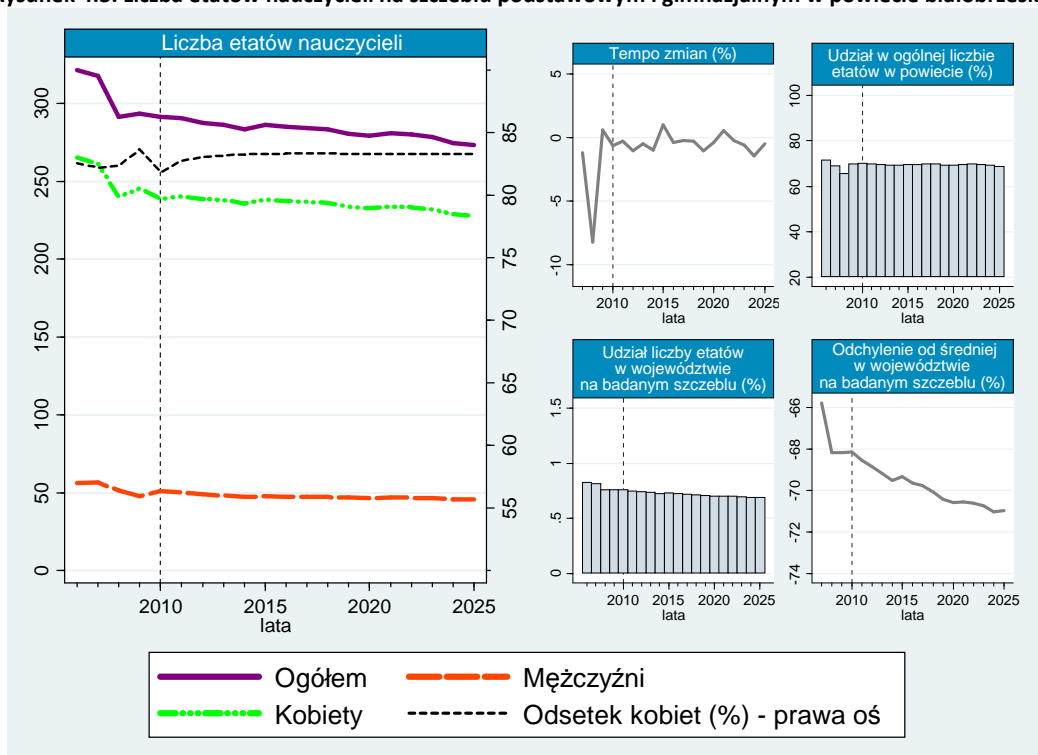
Podregion radomski będzie się odznaczał spadkowym trendem liczby etatów nauczycieli jak również liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach. Można więc wywnioskować, że w podregionie tym zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych w długim okresie zmniejszy się. Wśród etatów nauczycieli większość będzie należała do kobiet, z kolei wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przeważać będą chłopcy.

4.1. Powiat białobrzegi²⁶

W powiecie białobrzegim współczynnik skolaryzacji brutto w 2009 roku zrealizował się na poziomie 100,17% w szkołach podstawowych i 98,06% w gimnazjach, natomiast współczynnik skolaryzacji netto na terenie omawianego powiatu w 2009 roku wyniósł 99,63% w szkołach podstawowych i 95,90% w gimnazjach. W 2009 roku w powiecie funkcjonowały 23 szkoły podstawowe, do których uczęszczało 2428 uczniów i 8 gimnazjów, w których uczyło się 1412 osób.

Rysunek 4.3. ilustruje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie białobrzegim. W latach 2006–2010 zauważyć można trend spadkowy wśród liczby etatów nauczycieli. W 2006 roku omawiana liczba etatów wyniosła 322, podczas gdy w 2010 roku obniżyła się do 292 etatów. Przewiduje się dalszy trend spadkowy, a omawiany wskaźnik w 2025 roku wyniesie 273 etaty. W 2010 roku w ogólnej liczbie etatów nauczycieli omawianego szczebla 239 należało do kobiet, natomiast 51 do mężczyzn. W ostatnim z prognozowanych lat liczba ta odnotowana zostanie na poziomie 228 etatów dla kobiet i 45 dla mężczyzn. Tempo zmian liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2006-2010 najniższe było w 2008 roku (-8,21%), po czym zwiększyło swoją wartość do -0,64% w 2010 roku.

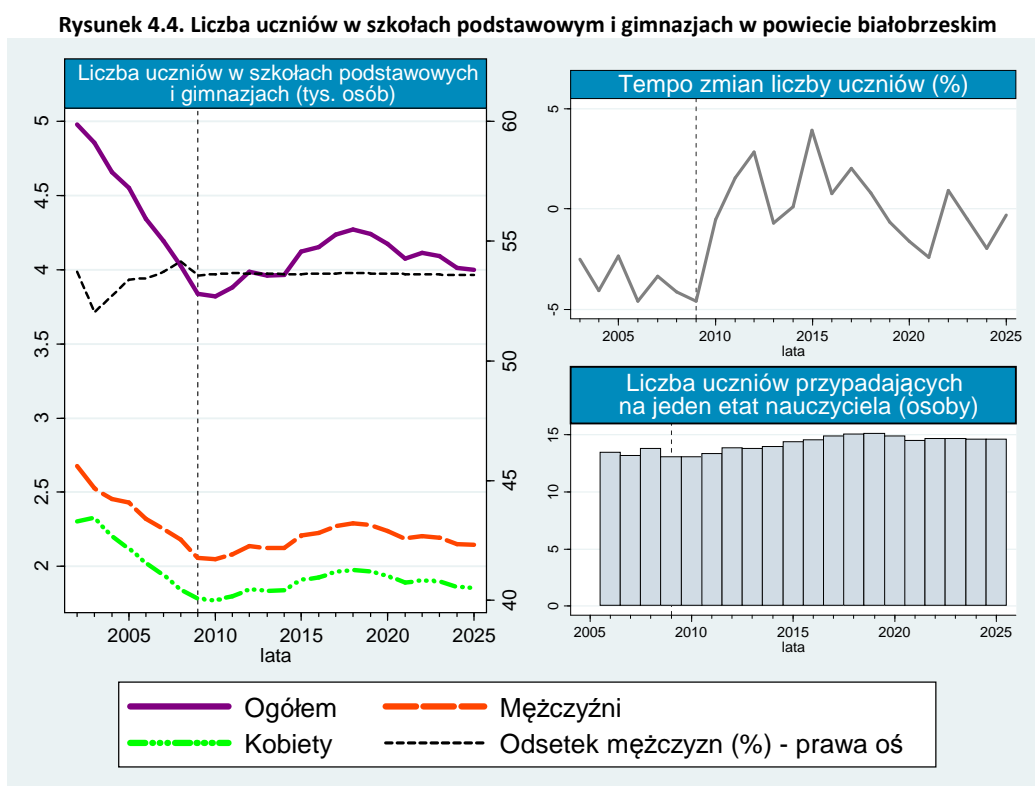
Rysunek 4.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie białobrzegim

Przewiduje się, że w 2025 roku tempo zmian omawianego wskaźnika ukształtuje się na poziomie -0,48%. Udział w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach przeszłych oscylował w granicach 65,73% w roku 2008 do 71,62% w roku 2006 (w roku 2010 wartość wskaźnika wyniosła 70,20%). Prognozy wskazują na ustabilizowanie się tego udziału, który w latach 2011–2025 będzie utrzymywać się na poziomie około 69% (przy czym wyniesie on 68,84% w 2025 roku). Z kolei udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu zarówno w latach 2006-2009 jak i prognozowanych będzie się zmniejszać. W 2006 roku wskaźnik ten wyniósł 0,82%, w 2010 roku 0,76%, a do 2025 roku odnot-

²⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

wany zostanie jego spadek do 0,69%. Odchylenie od średniej w województwie również będzie ulegać trendowi spadkowemu. W latach 2006–2010 zmniejszy się odpowiednio z -65,39% do -68,15%. W ostatnim z prognozowanych lat wyniesie ono -70,98%, co oznacza, że w porównaniu z 2010 rokiem odnotowany zostanie spadek analizowanego odchylenia o około 2 p.p.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie białobrzeskim została przedstawiona na rysunku 4.4. Jak wynika z powyższego rysunku, lata 1999–2009 przyniosły spadek liczby uczniów na badanym szczeblu nauczania, odpowiednio z 4611 do 3840 osób na przestrzeni wspomnianych lat. Prognozuje się początkowy wzrost omawianego wskaźnika, trwający jednak tylko do 2018 roku. Następnie będzie miał miejsce powrót do trendu spadkowego, w efekcie którego liczba uczniów w ostatnim z prognozowanych lat przewidywana jest na poziomie 4001. W całym badanym okresie wśród uczniów przeważać będą chłopcy, a ich liczba w 2025 roku wyniesie 2144, podczas gdy liczbę uczennic w tym roku określono na 1857. Odsetek uczniów płci męskiej w czasie trwania prognozy będzie stabilny i ukształtuje się na poziomie około 53,63% (53,59% w 2025 roku). Tempo zmian liczby uczniów ogółem w szkołach podstawowych i gimnazjach zarówno w latach sprzed prognozy jak i w jej trakcie, ulegało licznym wahaniom. Najwyższa wartość wskaźnika będzie miała miejsce w 2015 roku (3,93%), z kolei najniższej spodziewać się można w 2021 roku (około -2,38%). W latach 2006–2009 liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela była względnie stała i wyniosła od 13,5 w 2006 roku do 13,1 w roku 2009. Prognozuje się jednak zwiększenie omawianego wskaźnika do liczby 14,6 uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w 2025 roku.

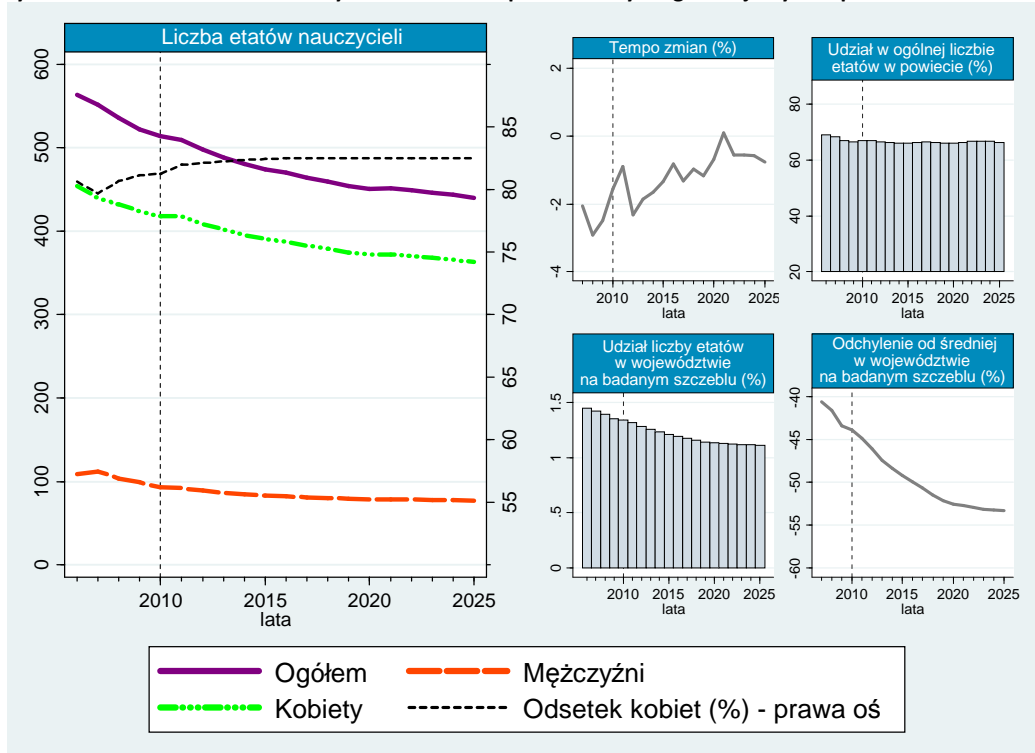
Reasumując można stwierdzić, że w powiecie białobrzeskim liczba etatów nauczycieli będzie się zmniejszać, a więc zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych przybierze trend spadkowy. Podobnie liczba uczniów początkowo przybierze trend wzrostowy, po czym nastąpi powrót do tendencji spadkowej. Wśród nauczycieli będą przeważać kobiety, natomiast wśród uczniów chłopcy.

4.2. Powiat kozienicki²⁷

W powiecie kozienickim w 2009 roku współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych odnotowany został na poziomie 100,77%, a w gimnazjach wyniósł on 103,07%. W tym samym czasie współczynnik skolaryzacji netto zapisany został na poziomie 99,46% w szkołach podstawowych i 98,76% w gimnazjach. Na terenie powiatu kozienickiego w 2009 roku znajdowało się 14 gimnazjów, do których uczęszczało 2418 uczniów oraz 34 szkoły podstawowe, w których uczyło się 3936 uczniów.

Rysunek 4.5. ilustruje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie kozienickim. Liczba etatów nauczycieli, zarówno w latach historycznych, jak i w czasie trwania całej prognozy, przybrała trend spadkowy. W 2006 roku utworzono 563 etaty, podczas gdy do 2010 roku liczba ta zmniejszyła się do 514 etatów. Do 2025 roku prognozowany spadek wyniesie 14,83% w porównaniu z 2010 rokiem, w ostateczności realizując się na poziomie 440 etatów. W 2010 roku w powiecie kozienickim wśród nauczycieli zatrudnionych było 418 kobiet i 93 mężczyźn. W 2025 roku liczba ta wyniesie 363 kobiety i 77 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2007–2010 tempo zmian liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym zwiększyło swoją wartość z -2,07% do -1,56%. Prognozy wskazują występowanie wahań omawianego wskaźnika, jednakże w ostateczności będzie on się powiększać i w 2025 roku zrealizowany zostanie na poziomie -0,76%.

Rysunek 4.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie kozienickim

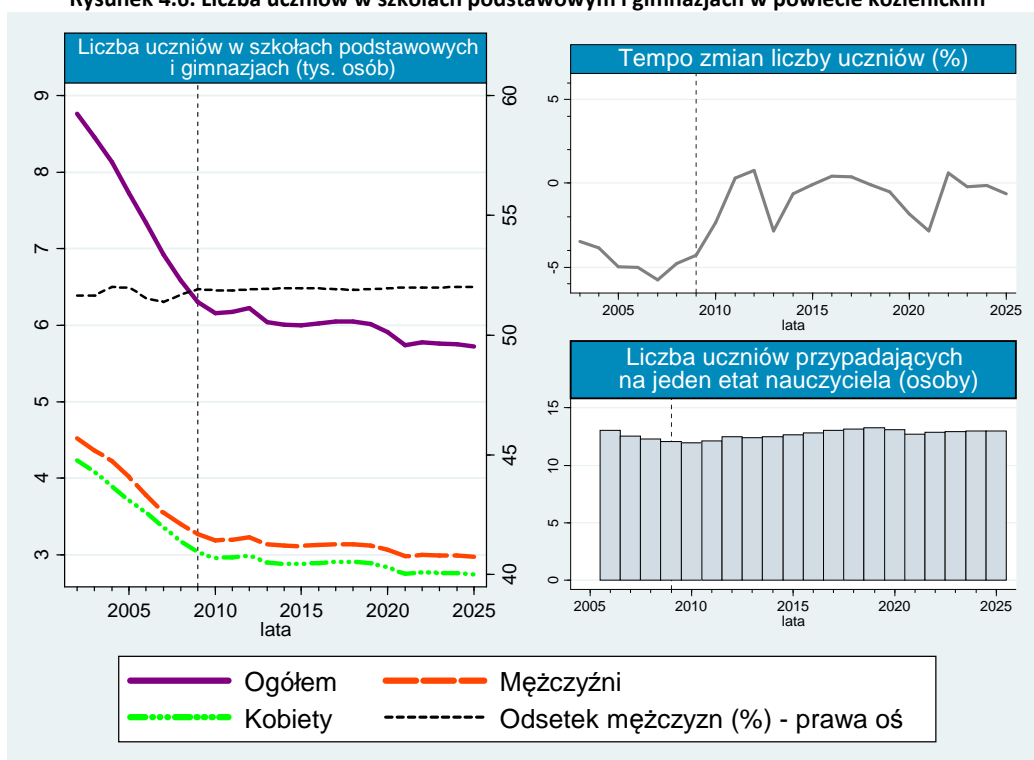
Udział etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów w powiecie zmniejszył się o około 2 p.p. z 68,87% w 2006 roku do 66,97% w 2010 roku. Przewiduje się, że będzie on utrzymywać się na stabilnym poziomie w czasie trwania całej prognozy, osiągając wartość 66,19% w 2025 roku. Natomiast udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu, zarówno w latach poprzedzających prognozę, jak i prognozowanych, ulegnie trendowi spadkowemu. W latach 2006–2010 zmniejszy on swoją wartość odpowiednio z 1,44% do 1,34%. W 2025 roku odnotowany zostanie spadek omawianego

²⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

udziału o 0,23% względem 2010 roku, i w ostateczności wyniesie on 1,11%. Z kolei odchylenie liczby etatów nauczycieli od średniej w województwie na badanym szczeblu również w czasie całej analizy będzie się zmniejszać. W latach 2006–2010 odnotowano spadek wspomnianego wskaźnika o około 4 p.p. (odpowiednio z -39,37% do -43,84%). W 2025 roku odchylenie to ukształtuje się na poziomie -53,26% (spadek o 10 p.p. względem 2010 roku).

Na rysunku 4.6. zilustrowano liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie kozienickim. Lata 1999–2009 charakteryzowały się gwałtownym trendem spadkowym liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach z 8561 osób w 1999 roku do 6303 osób w 2009 roku (spadek o 26,38%). Prognozuje się dalszy trend spadkowy, mający jednak charakter mniej gwałtowny. W całym analizowanym okresie liczba uczniów płci męskiej przekraczała liczbę uczniów płci żeńskiej. W 2009 roku w powiecie kozienickim do szkół uczęszczało 3272 chłopców i 3031 dziewcząt. W ostatnim z prognozowanych lat liczba ta wyniesie 2974 chłopców i 2745 dziewczęta. Tempo zmian liczby uczniów w czasie trwania prognozy będzie się wahać w granicach od około -2,83% w 2021 roku do 0,76% w roku 2012. W latach 2006–2009 liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela zmniejszyła się odpowiednio z 13,0 do 12,1 uczniów. Przewiduje się utrzymanie omawianego wskaźnika na poziomie 13,0 uczniów na jeden etat nauczyciela w ostatnich latach trwania prognozy.

Rysunek 4.6. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie kozienickim

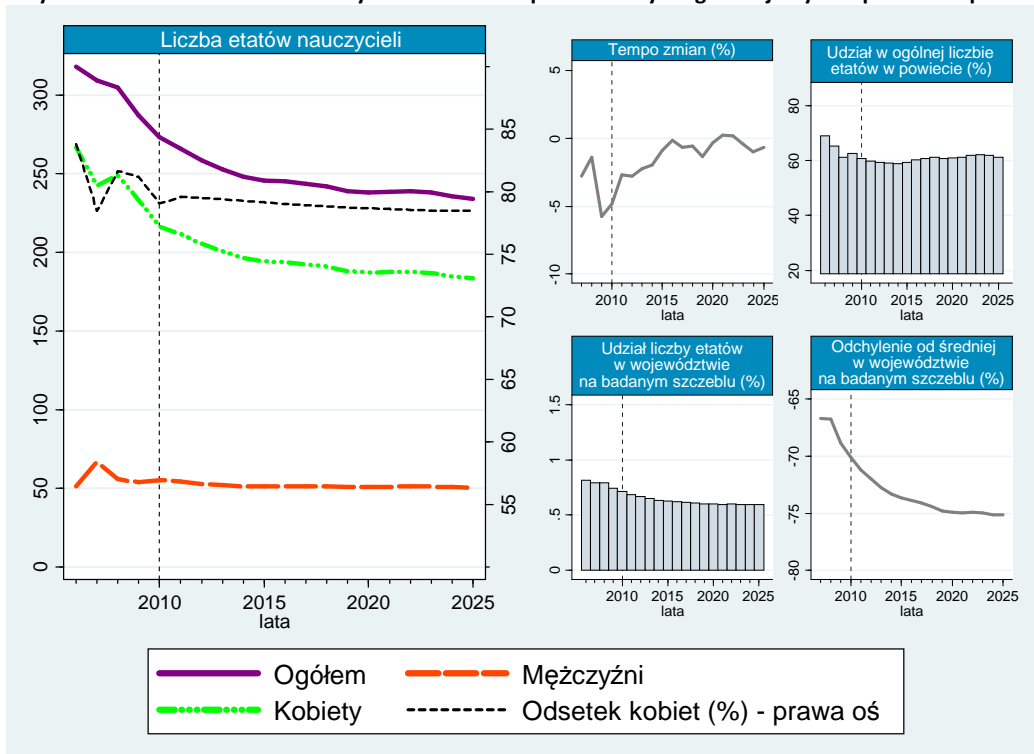
Powiat kozienicki będzie odznaczał się trendem spadkowym wśród liczby etatów nauczycieli. Oznacza to, że w powiecie tym zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie się zmniejszać. Trend spadkowy obserwowany będzie również wśród liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach. Wśród nauczycieli większość stanowić będą kobiety. Podobnie jak w dotychczas analizowanych powiatach w grupie uczniów dominować będą chłopcy.

4.3. Powiat lipski²⁸

Powiat lipski w 2009 roku charakteryzował się współczynnikiem skolaryzacji brutto na poziomie 100,75% w szkołach podstawowych i 98,87% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto w tym samym roku ukształtował się na poziomie 99,30% dla szkół podstawowych i 96,75% dla gimnazjów. W 2009 roku na terenie powiatu lipskiego odnotowano 22 szkoły podstawowe i 10 gimnazjów. Do szkół podstawowych uczęszczało 2028 uczniów, natomiast w gimnazjach uczyło się 1308 osób.

Rysunek 4.7. obrazuje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie lipskim. Omawiany wskaźnik charakteryzował się trendem spadkowym z 318 etatów w roku 2006 do 273 etatów w roku 2010 (spadek o 14,07%). Przewiduje się, że sytuacja ta się nie zmieni, w konsekwencji w 2025 roku liczba etatów nauczycieli wyniesie 234, co oznacza, że w porównaniu do 2010 roku zmniejszy się ona o 14,36%. Odsetek etatów, które obejmować będą kobiety, będzie w czasie trwania prognozy stabilny i wyniesie przeciętnie około 78,92%. W 2010 roku wśród nauczycieli analizowanego szczebla w powiecie lipskim zatrudnionych było 217 kobiet i 56 mężczyzn. W ostatnim roku prognozy pracować na etacie będzie 184 kobiet i 50 mężczyzn. Tempo zmian liczby etatów na szczeblu podstawowym gimnazjalnym na przestrzeni lat 2007–2010 zmniejszyło się w powiecie lipskim z -2,81% do -4,85%. Prognozuje się wzrost omawianego wskaźnika, który w 2025 roku zrealizuje się na poziomie -0,67%.

Rysunek 4.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie lipskim

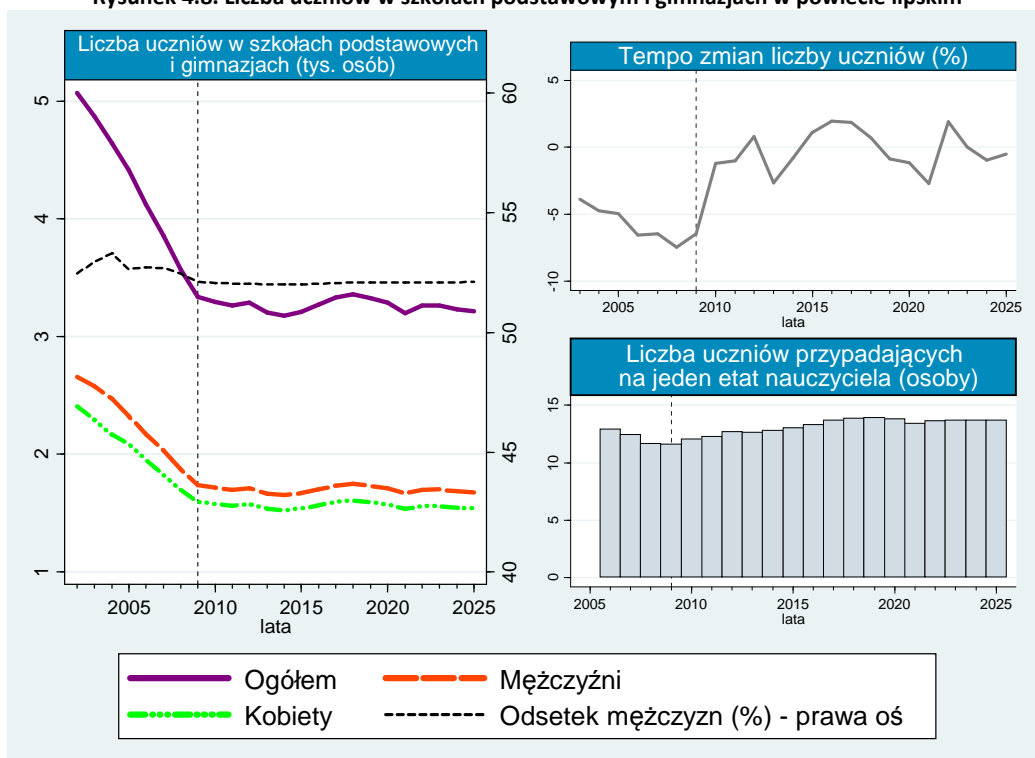
Udział etatów nauczycieli danego szczebla w ogólnej liczbie etatów w powiecie zmniejszył swoją wartość o około 9 p.p. z 69,02% w 2006 roku do 60,90% w 2010 roku. Prognozy wskazują na trend wzrostowy omawianego wskaźnika, który w ostatnim z prognozowanych lat odnotowany zostanie na poziomie 61,36%, a więc wzrośnie on o prawie 1 p.p. względem 2010 roku. Udział liczby

²⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

etatów w województwie na badanym szczeblu w czasie trwania całej analizy uległ trendowi spadkowemu. W latach przeszłych pomniejszył się o z 0,82% w 2006 roku do 0,71% w 2010 roku, natomiast w 2025 roku wyniesie on 0,59%. Odchylenie liczby etatów nauczycieli analizowanego szczebla w powiecie lipskim do liczby etatów danego szczebla, przeciętnie przypadających na ten powiat na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w czasie całego badania będzie przybierać trend spadkowy. Zmniejszyło się ono z -65,75% w 2006 roku do -70,13% w 2010 roku, zaś 2025 roku wyniesie -75,13%.

W latach 1999–2009 obserwowano gwałtowne zmniejszenie się liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów z 5038 osób w 1999 roku do 3336 osób w 2009 roku. Przewiduje się, że do 2025 roku liczba uczniów zmniejszy swoją wartość o około 123 osoby w porównaniu z 2009 rokiem i wyniesie 3213 osób w 2025 roku. W 2009 roku w powiecie lipskim w szkołach podstawowych uczyło się 1739 chłopców i 1597 dziewcząt. W 2025 roku liczba ta zmniejszy się do 1674 chłopców i 1539 dziewcząt. Odsetek chłopców w czasie trwania prognozy będzie stabilny i zgodnie z predykcją zrealizowany zostanie na poziomie około 52% (w tym 52,11% w 2025 roku).

Rysunek 4.8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie lipskim

Tempo zmian liczby uczniów ogółem danego szczebla w powiecie lipskim uległo redukcji z -3,16% w roku 2000 do około -7,45% w roku 2008. W czasie trwania prognozy tempo zmian liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów będzie ulegać licznym wahaniom osiągając w 2025 roku -0,52%. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w powiecie lipskim w latach 2006–2009 uległa trendowi spadkowemu z 13,0 do 11,6 uczniów. Przewiduje się, że w latach przyszłych liczba ta zacznie się powiększać i ostatecznie w 2025 roku wyniesie 13,7 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadających na jeden etat nauczyciela zatrudnianego na danym szczeblu nauczania.

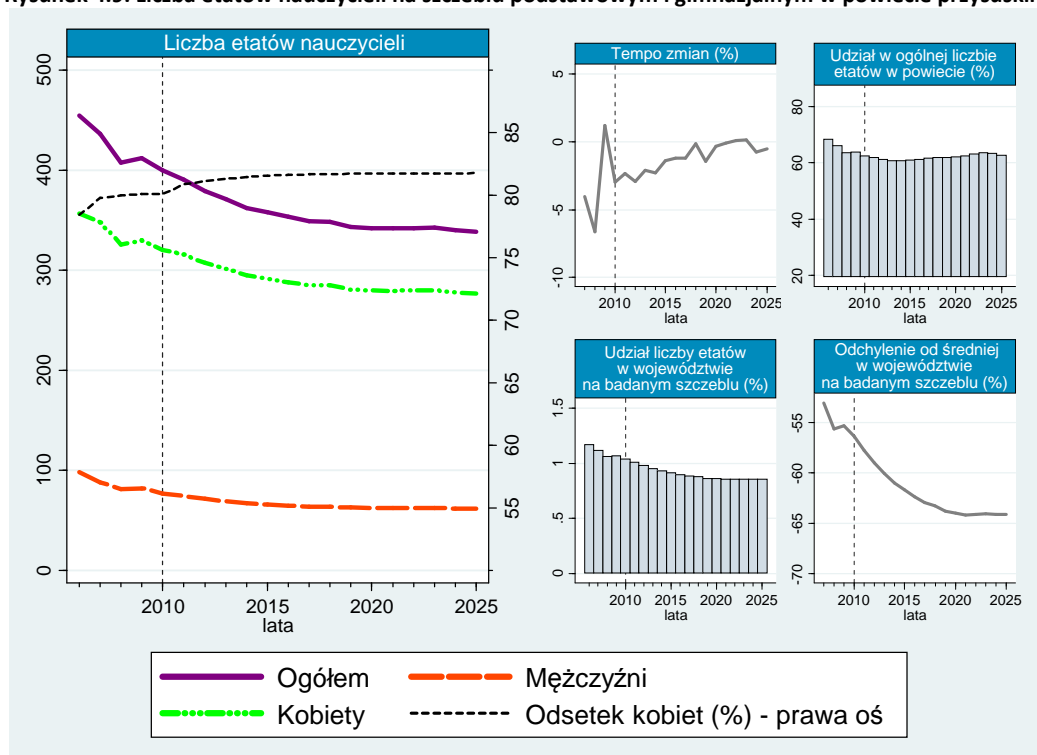
W powiecie lipskim obserwować będzie można zmniejszenie się liczby etatów nauczycieli i liczby uczniów w szkołach podstawowych i w gimnazjach. Wnioskując, należy stwierdzić, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych również i w tym powiecie będzie ulegać trendowi spadkowemu. Wśród nauczycieli większość stanowić będą kobiety, wśród uczniów z kolei dominować będą chłopcy.

4.4. Powiat przysuski²⁹

W powiecie przysuskim w 2009 roku współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych odnotowany został na poziomie 99,93%, podczas gdy w gimnazjach jego wartość wyniosła 111,88%. Współczynnik skolaryzacji netto w tym samym czasie w analizowanym powiecie w szkołach podstawowych wyniósł 99,04%, a w gimnazjach 101,77%. W powiecie przysuskim w 2009 roku znajdowało się 29 szkół podstawowych, do których uczęszczało 2815 uczniów oraz 15 gimnazjów z łączną liczbą uczniów wynoszącą 2025.

Na rysunku 4.9. zilustrowano liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie przysuskim. Zarówno lata sprzed prognozy, jak i prognozowane, odznaczają się trendem spadkowym w odniesieniu do liczby etatów nauczycieli. W 2006 roku liczba etatów na omawianym szczeblu sięgnęła 455, podczas gdy do 2010 roku obniżyła swoją wartość do 400 etatów. Przewiduje się, że w 2025 roku liczba etatów nauczycieli wyniesie 338, co oznacza, że w porównaniu do 2010 roku zmniejszy się o 15,50%. Wśród nauczycieli w całym badanym okresie dominowały kobiety. W 2010 roku wśród analizowanego wskaźnika obserwowano 320 kobiet i 77 mężczyzn. W ostatnim z prognozowanych lat liczba ta wyniesie 276 kobiet i 62 mężczyzn.

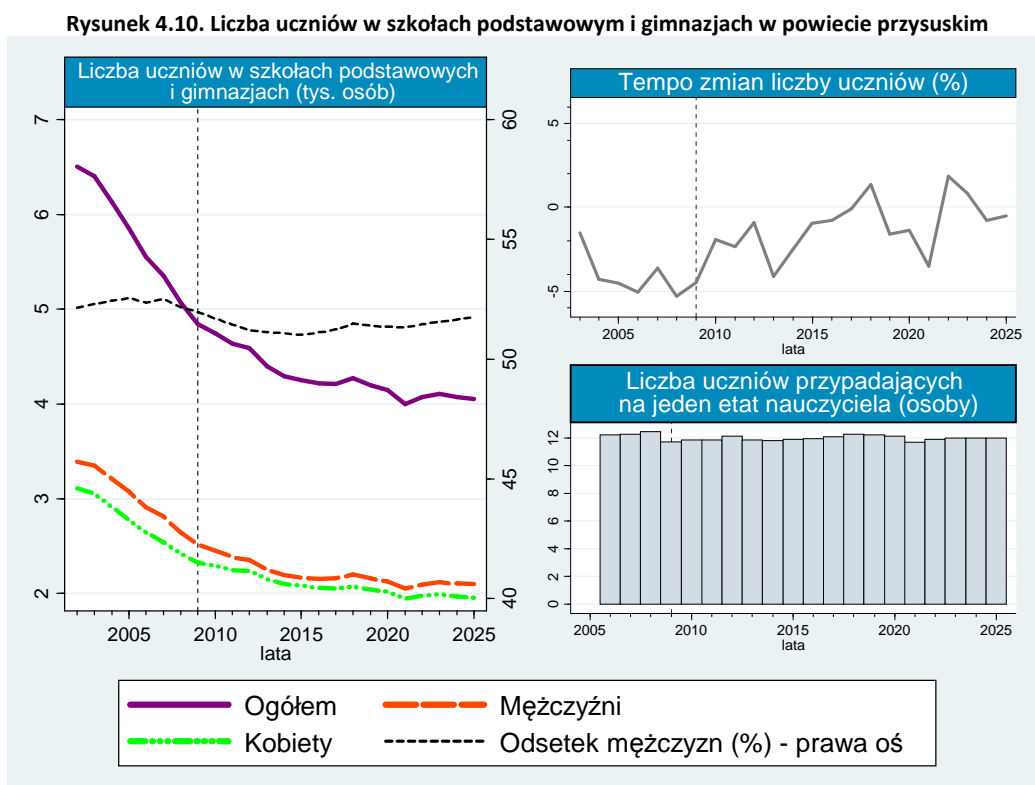
Rysunek 4.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie przysuskim

W latach 2007-2010 najwyższe tempo zmian liczby etatów na szczeblu szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego odnotowano w 2009 roku (1,18%), z kolei najniższe było w 2008 roku (-6,66%). Przewiduje się, że tempo zmian przybierze trend wzrostowy, jednakże jego wartości będą się nieznacznie wahać (por. rysunek 4.9.), osiągając w 2025 roku wartość -0,51%. Udział liczby etatów nauczycieli szczebla szkół podstawowych i gimnazjów w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach 2006–2010 zmniejszył swoją wartość odpowiednio z 68,39% do 62,45%. Przewiduje się ustabilizowanie omawianego wskaźnika udziału, który w 2025 roku wyniesie 62,84%. Z kolei udział liczby etatów

²⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

w województwie na badanym szczeblu zarówno w latach 2006–2009 jak i prognozowanych przybrał trend spadkowy. W latach 2006–2010 odnotowano zmniejszenie uprzednio wspomnianego wskaźnika z 1,17% do 1,04%. Prognozuje się, że w 2025 roku udział ten wyniesie 0,86%. Odchylenie od średniej również uległo trendowi spadkowemu w analizowanym okresie. Na przestrzeni lat 2006–2010 zmniejszyło się ono o około 5 p.p. (z -51,07% do -56,35%), a w 2025 roku odnotowane zostanie na poziomie -64,09%.

Rysunek 4.10. ilustruje liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie przysuskim. W czasie całej prognozy, jak również na przestrzeni lat ją poprzedzających, zaobserwować można trend spadkowy wśród liczby uczniów na omawianym szczeblu kształcenia. W latach 1999–2009 liczba uczniów zmniejszyła się odpowiednio z 6215 do 4840 (spadek o 22,12%). W ostatnim z prognozowanych lat określono liczbę 4055 uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem ich liczba zmniejszy się o ponad 16%. Wśród uczniów w całym analizowanym okresie dominować będą chłopcy. Przewiduje się, że w ostatnim z prognozowanych lat na omawianym szczeblu uczyć się będzie 2098 chłopców i 1957 dziewcząt. Odsetek chłopców w czasie trwania prognozy będzie stabilny i odnotowany zostanie na średnim poziomie wynoszącym około 51,37% (51,74% w 2025 roku). W latach 2006–2009 liczba uczniów na jeden etat nauczyciela spadła z 12,2 w 2006 roku do 11,8 w roku 2009. Przewiduje się, że w trzech końcowych latach prognoz (lata 2023–2025) liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadająca na jeden etat nauczyciela omawianego szczebla wzniesie 12,0.

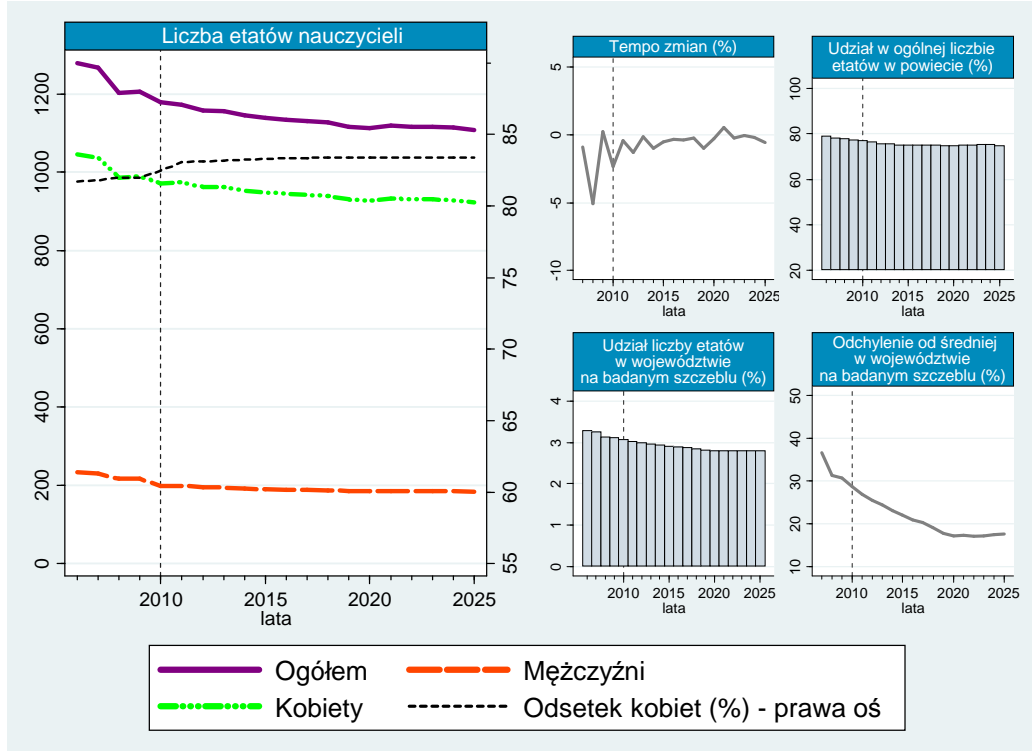
Podsumowując, można stwierdzić, że w powiecie przysuskim liczba etatów nauczycieli, jak również liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie się zmniejszać. Oznacza to, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych ulegać będzie trendowi spadkowemu. Dużo większa część etatów nauczycieli należeć będzie do kobiet. Wśród uczniów uczących się na danym szczeblu dominować będą chłopcy.

4.5. Powiat radomski³⁰

Powiat radomski w 2009 roku charakteryzował się współczynnikiem skolaryzacji brutto na poziomie 95,48% w szkołach podstawowych i 92,80% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w tym powiecie ukształtował się na poziomie 94,45% w szkołach podstawowych i 90,96% w gimnazjach. Na obszarze powiatu radomskiego w 2009 roku znajdowało się 78 szkół podstawowych i 22 gimnazjów. W szkołach podstawowych uczyło się 10 273 uczniów, natomiast w gimnazjach ich liczba wyniosła 5891 osób.

Rysunek 4.11. obrazuje liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie radomskim. Liczba etatów nauczycieli zmniejszyła się o około 100 etatów z 1279 w 2006 roku do 1178 w 2010 roku. Przewiduje się dalszy trend spadkowy omawianego wskaźnika. Prognozy wskazują, że w 2025 roku liczba etatów nauczycieli na badanym szczeblu wyniesie 1108, co oznacza, że względem 2010 roku zmniejszy się ich liczba o 5,94%. Wśród nauczycieli dominować będą kobiety, a ich liczba w ostatnim z prognozowanych lat wyniesie 924, podczas gdy w tym samym czasie liczba mężczyzn ustalona została na poziomie 184.

Rysunek 4.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie radomskim

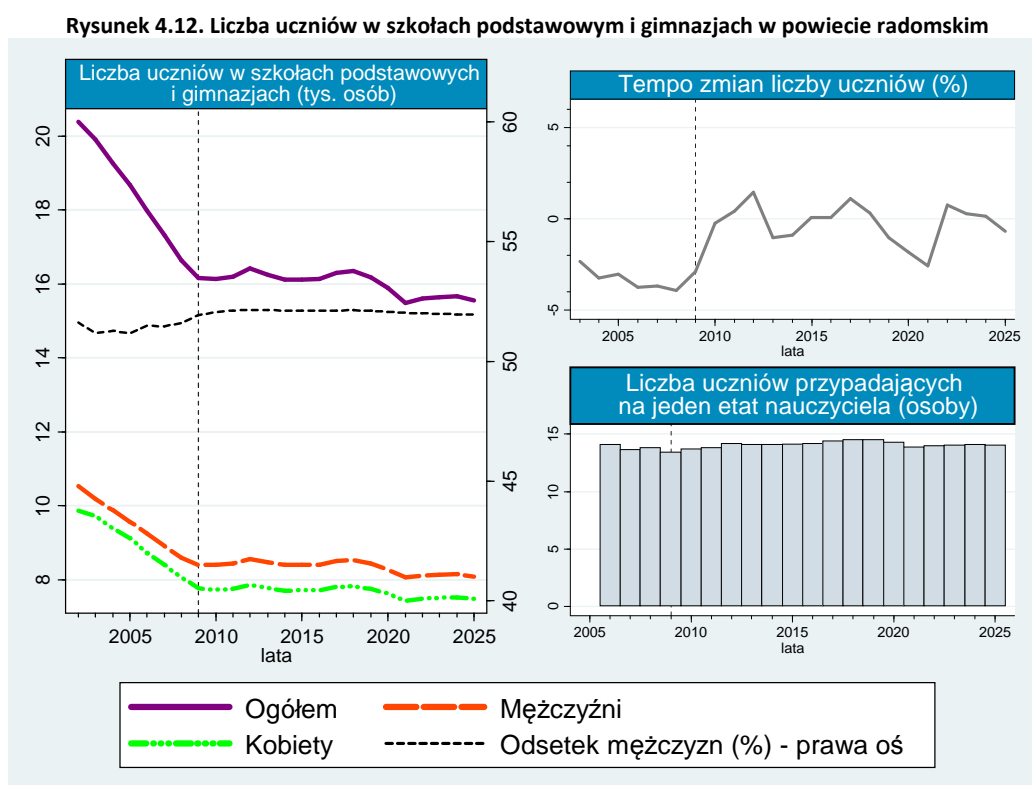

Tempo zmian liczby etatów nauczycieli omawianego szczebla w całym analizowanym okresie ulegało licznym wahaniom. W 2007 roku wyniosło ono -0,87%, w 2010 roku odnotowane zostało na poziomie -2,32%, a w 2025 roku wyniesie -0,56%. Udział liczby etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach 2006–2010 zmniejszył się o prawie 2 p.p. (z 78,87% do 76,97%). Przewiduje się, że do 2025 roku udział ten ulegnie kolejnemu trendowi spadkowemu o 2 p.p. względem 2010 roku i wyniesie 74,93%. Udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu w latach 2006-2010 był stabilny i wyniósł około 3% (3,28% w 2006 roku i 3,06% w 2010 roku). Prognozuje się trwałe w czasie zmniejszenie tego udziału do 2,80% w 2025 roku. Odchylenie liczby etatów danego

³⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

szczebla powiecie radomskim od średniej w czasie trwania całej analizy uległo trendowi spadkowemu. W latach 2006–2010 zmniejszyło swoją wartość o około 9 p.p. (z 37,69% do 28,73%), natomiast do 2025 roku obniży się do poziomu 17,65%.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie radomskim została przedstawiona na rysunku 4.12. Lata 1999-2009 charakteryzowały się gwałtownym trendem spadkowym wśród liczby uczniów na badanym szczeblu. Spadek ten wyniósł 16,22% (z 19 293 uczniów w 1999 roku do 16 164 uczniów w 2009 roku). Prognozy wskazują na dalszy trend spadkowy, jednakże już nie tak silny. Przewiduje się, że w 2025 roku w powiecie radomskim liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach wyniesie 15 559 osób, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem liczba ta zmniejszy się o 3,74%. Odsetek uczniów płci męskiej w czasie trwania całej prognozy oscylować będzie wokół 52%. W ostatnim z prognozowanych lat do szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie radomskim uczęszczać będzie 8083 chłopców i 7476 dziewcząt. Tempo zmian liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjów będzie się wahać, a jego wartości graniczne w latach 2009–2025 będą oscylować w obszarze -2,87% w roku 2009 do 1,43% w roku 2012. Zarówno w latach historycznych, jak i prognozowanych, liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela będzie w miarę stabilna. Przewiduje się, że w 2025 roku w powiecie radomskim na jeden etat nauczyciela przypadac będzie 14,0 uczniów (por. rysunek 4.12.).

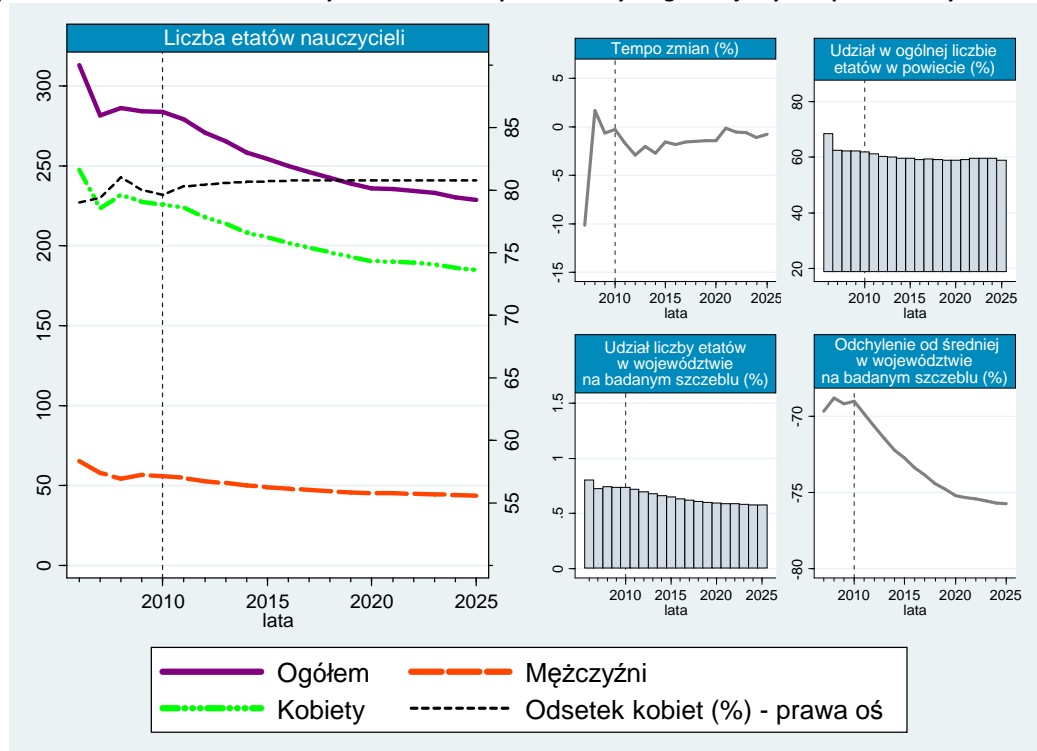
W powiecie radomskim liczba etatów nauczycieli jak również liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie się zmniejszać. Reasumując można stwierdzić, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie ulegać trendowi spadkowemu. Wśród nauczycieli większość etatów należeć będzie do kobiet, wśród uczniów dominować będą chłopcy.

4.6. Powiat szydlowiecki³¹

W powiecie szydlowieckim współczynnik skolaryzacji brutto w 2009 roku w szkołach podstawowych wyniósł 97,97%, natomiast w gimnazjach 96,35%. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w tym czasie w szkołach podstawowych zapisany został na poziomie 96,88%, a w gimnazjach wyniósł 95,05%. W omawianym powiecie w 2009 roku odnotowano 27 szkół podstawowych, do których uczęszczało 2699 osób i 7 gimnazjów z łączną liczbą uczniów 1556.

Liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie szydlowieckim zilustrowano na rysunku 4.13. Przeprowadzona analiza ujawniła trend spadkowy w odniesieniu do liczby etatów nauczycieli szkół podstawowych oraz gimnazjów. Na przestrzeni lat 2006-2010 omawiany wskaźnik zmniejszył się z 313 etatów w 2006 roku do 284 etatów w roku 2010. Przewiduje się, że do 2025 roku ulegnie on kolejnemu zmniejszeniu do 229 etatów (spadek o 19,37% względem 2010 roku). Odsetek kobiet w czasie trwania całej prognozy będzie stabilny i zrealizowany zostanie na średnim poziomie 80,64%. W 2025 roku na omawianym szczeblu pracować będzie 185 kobiet i 44 mężczyźn.

Rysunek 4.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie szydlowieckim

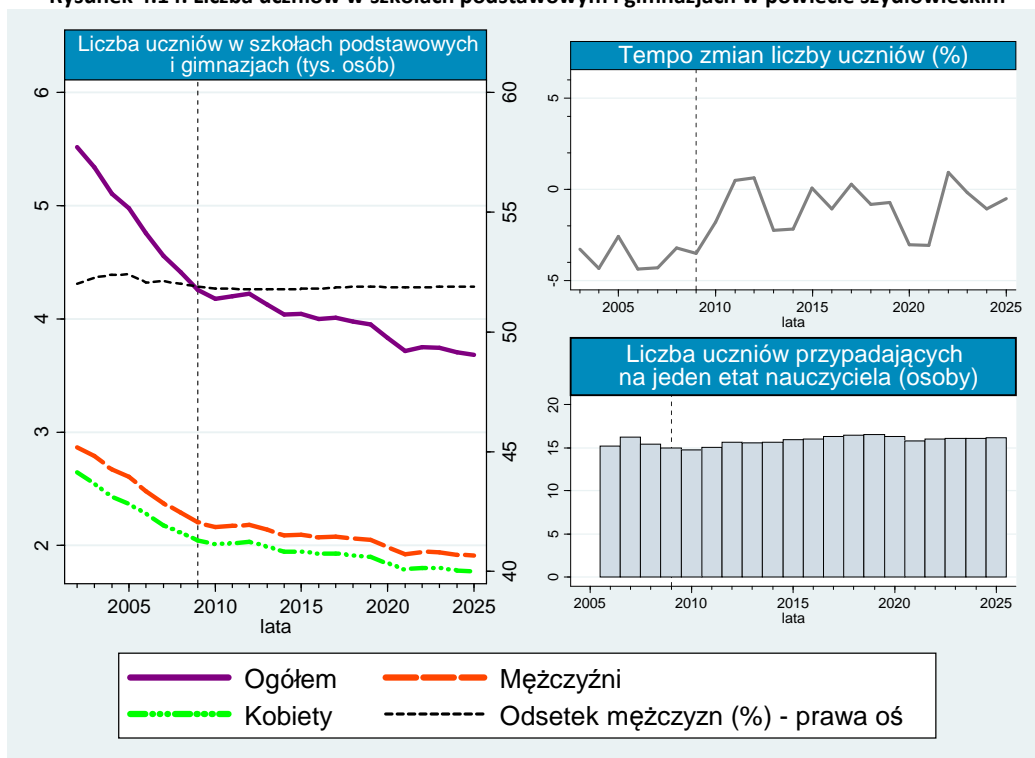
Tempo zmian liczby etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w 2007 roku wyniosło -10,08%, po czym zaczęło zwiększać swoją wartość do -0,25% w 2010 roku. Przewiduje się, że w 2025 roku ukształtuje się on na poziomie -0,73%. Udział w ogólnej liczbie etatów w powiecie zmniejszył się z 68,48% w 2006 roku do 61,84% w 2010 roku. Prognozuje się kolejne zmniejszenia, a omawiany udział w 2025 roku, zgodnie z predykcją, zrealizowany zostanie na poziomie 58,87%, a więc zmniejszy swoją wartość o około 3 p.p. względem 2010 roku. Udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu w całym analizowanym okresie przybrał trend spadkowy. W latach 2006-2010 zmniejszył się z 0,80% do 0,74%, z kolei w 2025 roku ukształtuje się na poziomie 0,58%.

³¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Odchylenie od średniej również będzie się zmniejszać. W latach 2006–2010 uległo ono trendowi spadkowemu odpowiednio z -66,32% do -69,02%. Przewiduje się, że w 2025 roku wyniesie -75,72% (spadek o około 6 p.p. względem 2010 roku).

Na rysunku 4.14. przedstawiono liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie szydłowieckim. Cały analizowany okres, a więc zarówno lata nie objęte prognozą jak i ją obejmujące, charakteryzowały się trendem spadkowym ogólnej liczby uczniów na badanym szczeblu nauczania. W latach 1999–2009 ich liczba zmniejszyła się o około 1500 osób (odpowiednio z 5721 uczniów do 4255 uczniów). Przewiduje się, że do 2025 roku liczba ta zmniejszy swoją wartość o 13,35% w porównaniu z 2009 rokiem i odnotowana zostanie na poziomie 3687 uczniów. W całym badanym okresie odsetek chłopców był względnie stabilny i ukształtował się na średnim poziomie wynoszącym około 52% (wyniósł on 51,89% w 2025 roku). W 2009 roku w powiecie szydłowieckim do szkół uczęszczało 2208 chłopców i 2047 dziewcząt. Prognozuje się, że do 2025 roku liczba ta zmniejszy się do 1913 chłopców i 1774 dziewcząt. Tempo zmian liczby uczniów omawianego szczebla będzie ulegać licznym wahaniom, a jego wartość oscylować będzie w granicach od -3,05% w roku 2021 (w porównaniu do roku 2010) do 0,93% w roku 2022 (w porównaniu do roku 2021). Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w latach przeszłych zmniejszyła się z 16,2 uczniów w 2007 roku do 15,0 uczniów w 2009 roku. Prognozy wskazują na wzrost omawianego wskaźnika. Przewiduje się, że w 2025 roku na jeden etat nauczyciela omawianego szczebla w powiecie szydłowieckim przypadać będzie 16,1 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem liczba ta wzrośnie o 1,1 ucznia w przeliczeniu na jeden etat.

Rysunek 4.14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie szydłowieckim

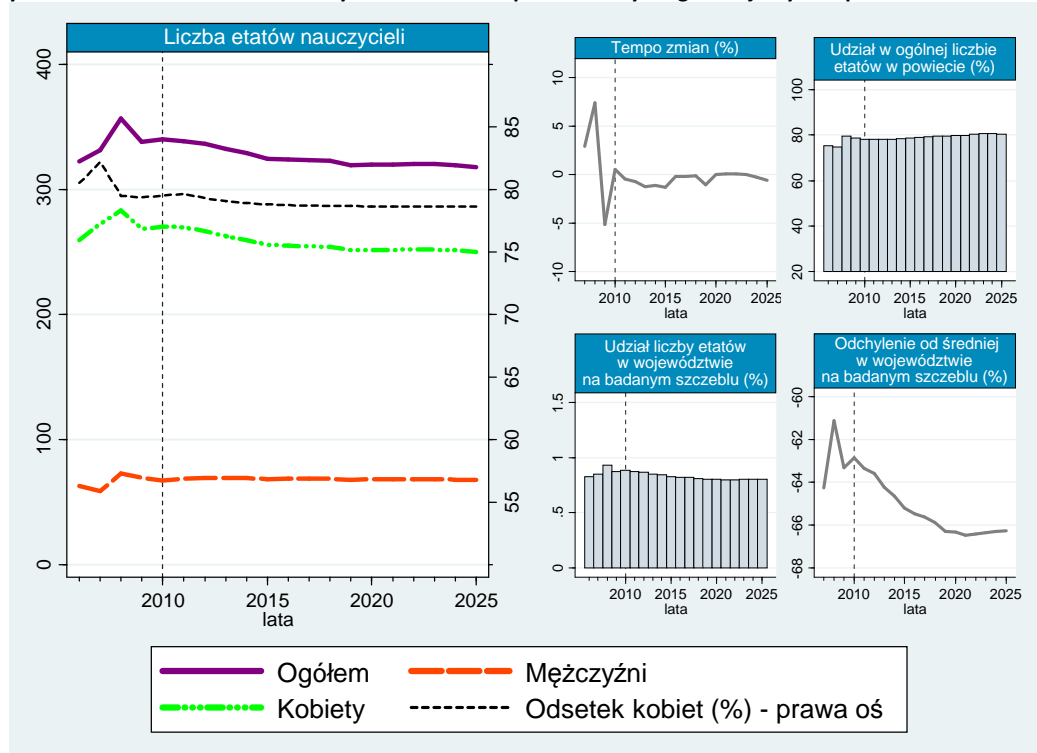
Powiat szydłowiecki odznaczać się będzie trendem spadkowym wśród liczby etatów nauczycieli i liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach, co oznacza, że zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie się zmniejszać. Przewiduje się, że wśród nauczycieli znaczą większość stanowić będą kobiety. W stosunku do uczniów, można stwierdzić, że dominować będą chłopcy.

4.7. Powiat zwoleński³²

W 2009 roku w powiecie zwoleńskim współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wyniósł 98,75%, a w gimnazjach 101,15%. Współczynnik skolaryzacji netto w tym samym czasie ukształtował się na poziomie 97,78% w szkołach podstawowych i 95,70% w gimnazjach. Na terenie powiatu zwoleńskiego w 2009 roku znajdowało się 19 szkół podstawowych i 9 gimnazjów. W szkołach podstawowych uczyło się 2451 uczniów, natomiast do gimnazjów uczęszczało 1577 osób.

Liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie zwoleńskim zobrazowano na rysunku 4.15. Lata 2006–2010 charakteryzowały się początkowym trendem wzrostowym wśród liczby etatów nauczycieli, wyhamowanym w 2008 roku (323 etaty w 2006 roku i 356 w 2008 roku). Na przestrzeni kolejnych dwóch lat liczba tworzonych etatów zaczęła się zmniejszać i w 2010 roku wyniosła 340. Przewiduje się kontynuację trendu spadkowego aż do 2025 roku, w którym to liczba etatów nauczycieli wyniesie 318 (spadek o 6,47% w porównaniu z 2010 rokiem). W czasie trwania całej analizy liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn. Prognozy wskazują, że w 2025 roku 250 etatów należeć będzie do płci żeńskiej, a jedynie 68 do płci męskiej. Odsetek kobiet w latach przyszłych będzie stabilny i zgodnie z predykcją zrealizowany zostanie na średnim poziomie wynoszącym około 78,87%.

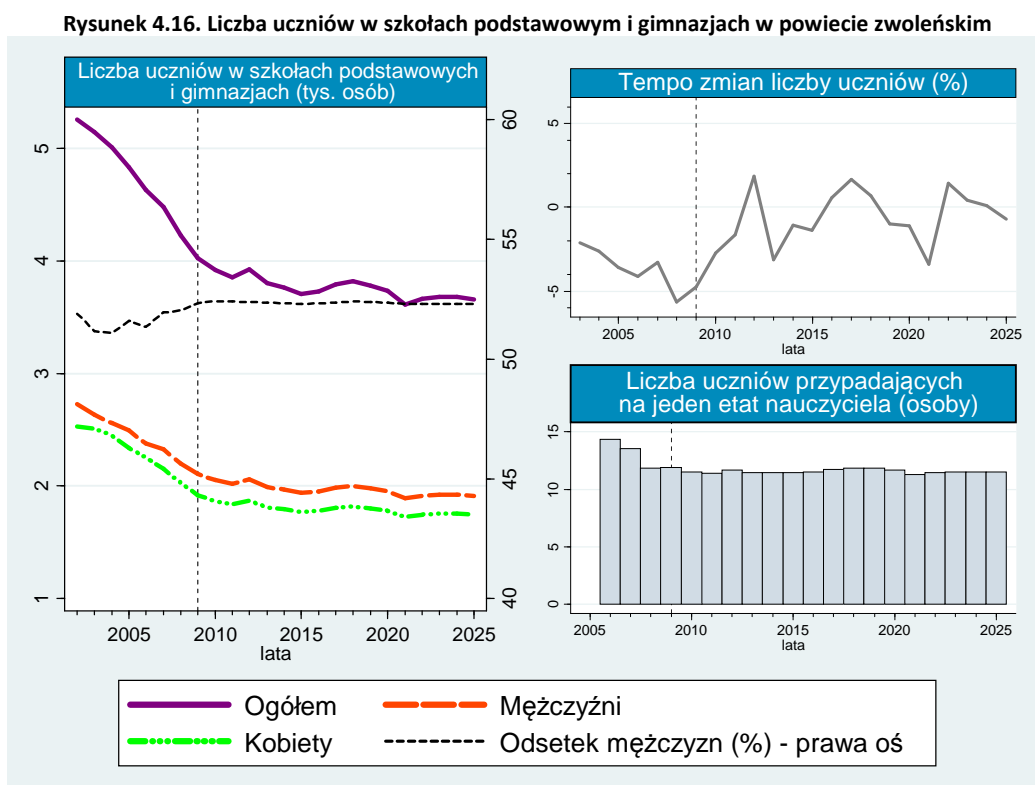
Rysunek 4.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie zwoleńskim

Tempo zmian liczby etatów nauczycieli szczebla szkół podstawowych i gimnazjów w 2007 roku wyniosło 2,93% i do 2010 roku obniżyło się, osiągając 0,56%. W ostatnim z prognozowanych lat wskaźnik znów się obniży i wyniesie -0,58%. Udział w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach historycznych zwiększył swoją wartość o niecałe 3 p.p. (z 75,24% w 2006 roku do 78,09% w 2010 roku). Przewiduje się, że w czasie trwania prognozy udział ten ulegnie trendowi wzrostowemu o nieco ponad 2 p.p. i w 2025 roku wyniesie 80,37%. Z kolei udział liczby etatów w województwie na badanym

³² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

szczeblu w latach 2006–2010 przybrał lekki trend paraboliczny i ukształtował się na poziomie odpowiednio 0,83% w 2006 roku i 0,88% w roku 2010. Prognozy wskazują na zmniejszenie się analizowanego udziału do poziomu 0,80% w 2025 roku. Odchylenie liczby etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu w latach 2006–2010 początkowo wzrastało z -65,32% w 2006 roku do -61,11% w 2008 roku, po czym zaczęło się obniżać do -62,85% w 2010 roku. Trend malejący zostanie utrzymany w prognozowanym okresie, a omawiane odchylenie w 2025 roku wyniesie -66,27%.

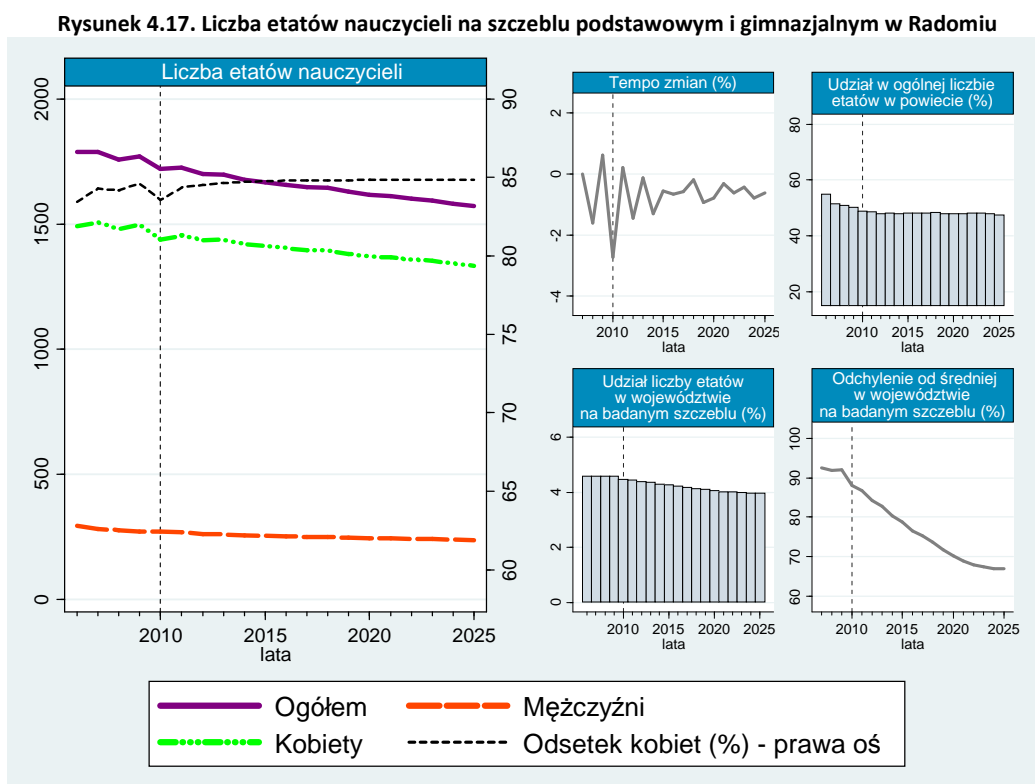
Na rysunku 4.16. zilustrowano liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie zwoleńskim. W latach 1999–2009 liczba uczniów na badanym szczeblu zmniejszyła się odpowiednio z 5022 osób do 4028 osób. Prognozy wskazują na utrzymanie trendu spadkowego aż do 2025 roku, w którym to liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie zwoleńskim wyniesie 3658 osób, co oznacza, że względem 2009 roku ich liczba zmniejszy się o 9,19%. Liczba chłopców należących do danej grupy w całym badanym przedziale czasowym będzie przewyższać liczbę dziewcząt. W 2009 roku do szkół podstawowych i gimnazjów na omawianym terenie uczęszczało 2108 chłopców i 1920 dziewcząt. W czasie trwania prognozy liczba ta będzie się zmniejszać i w ostatnim z prognozowanych lat wyniesie 1913 chłopców i 1745 dziewcząt. Na przestrzeni analizowanych lat odsetek chłopców utrzymywał się na stabilnym poziomie, wynosząc przeciętnie 52,35% (52,30% w 2025 roku). Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 zmniejszyła się z 14,4 do 11,9. Prognozy wskazują na ustabilizowanie się omawianego wskaźnika, a w 2025 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadać 11,5 uczniów.

Podsumowując można stwierdzić, że w powiecie zwoleńskim liczba etatów nauczycieli będzie ulegać trendowi spadkowemu, a więc w powiecie tym zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych będzie się zmniejszać. Taką samą sytuację obserwować będzie można wśród liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach – ich liczba również będzie się zmniejszać. Wśród liczby etatów nauczycieli większość należeć będzie do kobiet, zaś w grupie uczniów przeważać będzie liczba chłopców nad dziewczętami.

4.8. Powiat m. Radom ³³

W powiecie m. Radom w 2009 roku współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych kształtował się na poziomie 103,28%, a w gimnazjach wyniósł 107,96%. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w tym czasie osiągnął poziom 101,82% dla szkół podstawowych i 101,65% dla gimnazjów. W omawianym powiecie w 2009 roku liczba szkół podstawowych odnotowana została na poziomie 36, a liczba uczniów uczęszczających do nich wyniosła 12 739 osób. Na terenie powiatu m. Radom było 26 gimnazjów, w których uczyło się 7938 uczniów.

Rysunek 4.17. przedstawia liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie m. Radom. W całym analizowanym okresie liczba etatów nauczycieli przybrała trend spadkowy. W 2006 roku kształtowała się ona na poziomie 1787 etatów, a do 2010 roku obniżyła swoją wartość o do 1721 etatów. Prognozuje się, że w 2025 roku liczba ta sięgnie 1573 etatów nauczycieli, a więc zmniejszy się o 8,60% względem 2010 roku. Odsetek kobiet wśród omawianego wskaźnika w długim okresie będzie stabilny i odnotowany zostanie na średnim poziomie wynoszącym około 84,7%. W 2010 roku 1438 etatów należało do kobiet, a 271 do mężczyzn. Do 2025 roku liczba ta zmniejszy się do 1335 etatów wśród kobiet i 238 wśród mężczyzn.

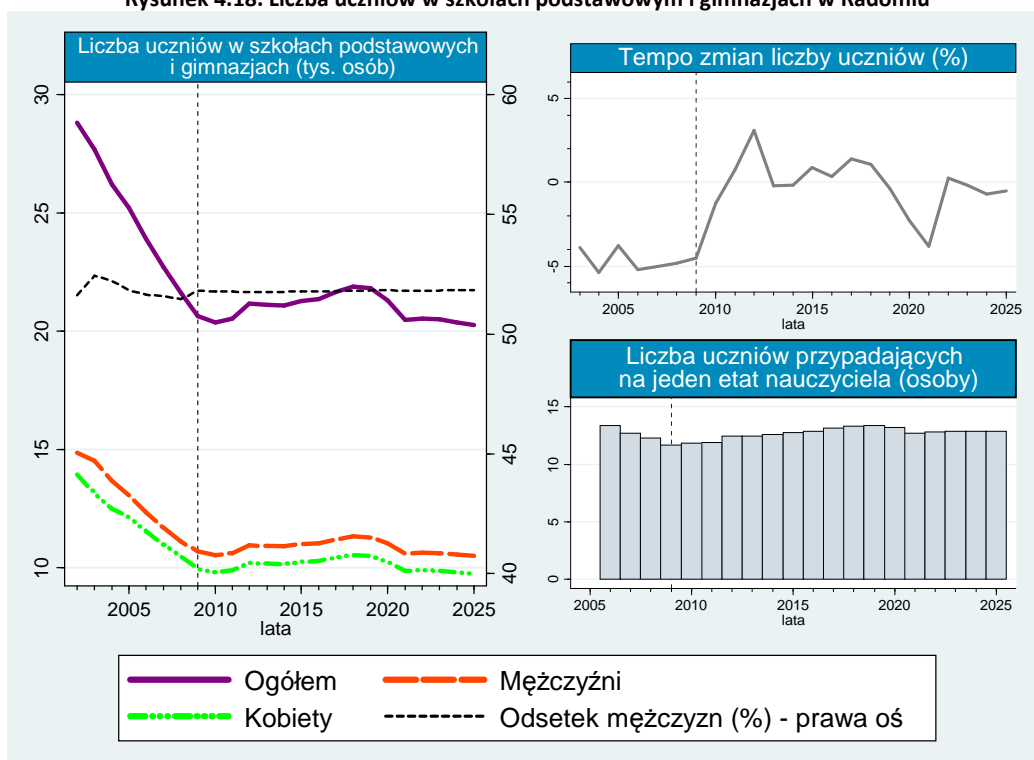

Tempo zmian liczby etatów nauczycieli omawianego szczebla w długim okresie ulegało licznym wahaniom. W 2007 roku wyniosło 0%, co oznacza, że kształtowało się na poziomie z roku 2006. Do roku 2010 liczba etatów ulegała obniżeniu, co obrazuje spadający wskaźnik tempa zmian, wynoszący w roku 2010 -2,73%. W okresie prognozy omawiany wskaźnik uległ wahaniom, przy czym w ostatnim z prognozowanych lat kształtuje się na poziomie -0,62%. Udział liczby etatów nauczycieli szczebla podstawowego i gimnazjalnego w ogólnej liczbie etatów w powiecie w latach sprzed prognozy obniżył się z 54,85% w 2006 roku do 48,83% w 2010 roku. Prognozuje się dalszy trend spadkowy.

³³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

wy, a omawiany wskaźnik udziału w 2025 roku wyniesie 47,47% (spadek o nieco ponad 1 p.p. względem 2010 roku). Udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu w latach 2006–2010 był dość stabilny (4,58% w 2006 roku i 4,48% w 2010 roku). Przewiduje się lekki trend spadkowy analizowanego udziału do 3,97% w 2025 roku. Odchylenie od średniej w latach przeszłych zmniejszyło się z 92,35% w 2006 roku do 88,04% w 2010 roku. Prognozuje się dalszy trend spadkowy o do 66,95% w 2025 roku.

Rysunek 4.18. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w Radomiu

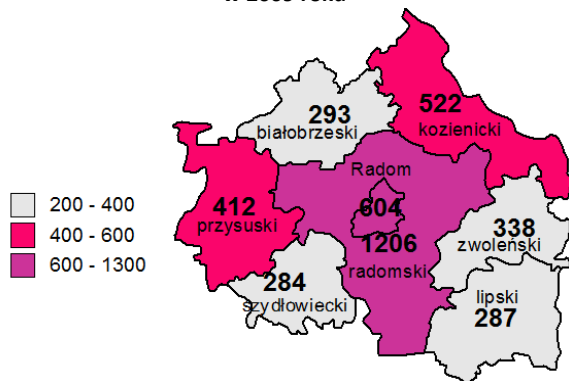

Rysunek 4.18. obrazuje liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie m. Radom. Lata 1999–2009 odznaczały się istotnym trendem spadkowym wśród liczby uczniów na omawianym szczeblu. W powiecie m. Radom w 1999 roku uczyło się 28 624 uczniów, a do 2009 roku liczba ta zmniejszyła się o 2,79%, osiągając 20 638 uczniów. W czasie trwania prognozy analizowany wskaźnik będzie się wahać i ostatecznie odnotowany zostanie na poziomie 20 266 uczniów w 2025 roku. W czasie trwania całej analizy liczba chłopców uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów przewyższała liczbę dziewcząt. W 2009 roku w powiecie m. Radom na omawianym szczeblu uczyło się 10 692 chłopców i 9946 dziewcząt. W 2025 roku liczba ta wyniesie 10 503 chłopców i 9763 dziewcząt. Tempo zmian liczby uczniów w całym analizowanym okresie, czyli zarówno w latach nieobjętych predykcją jak i prognozowanych, uległo licznym wahaniom, a jego wartość w latach prognozowanych oscylować będzie w granicach od -3,83% w 2021 roku do 3,09% w roku 2012. Liczba uczniów przypadających na jeden etata nauczyciela obniżyła się z 13,4 w 2006 roku do 11,7 w 2009 roku. Prognozuje się zwiększenia omawianego wskaźnika, a liczba uczniów przypadających na jeden etata nauczyciela w 2025 roku wyniesie 12,9, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem obciążenie etatu zwiększy się o co najmniej 1 ucznia.

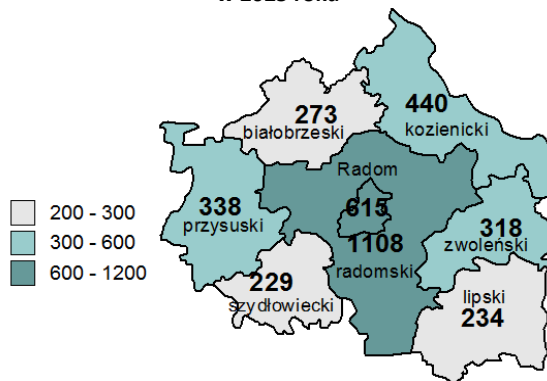
W powiecie m. Radom liczba etatów nauczycieli będzie się zmniejszać. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów również przybierze trend spadkowy, jednakże nie tak duży jak liczba etatów nauczycieli. Wśród nauczycieli przeważać będą kobiety, a wśród grupy uczniów większość stanowić będą chłopcy.

Rysunek 4.19. przedstawia liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim w 2009 roku. Jak wynika z omawianego rysunku, największa liczba etatów obserwowana była w powiatach radomskim (1206) i m. Radom (604). Natomiast najmniejsza liczba etatów nauczycieli w tym czasie obserwowana była w powiatach białobrzesckim (293 etatów), szydłowieckim (284 etatów), zwolenckim (338 etatów) i lipskim (287 etatów).

Rysunek 4.19. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim w 2009 roku

Rysunek 4.20. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim w 2025 roku

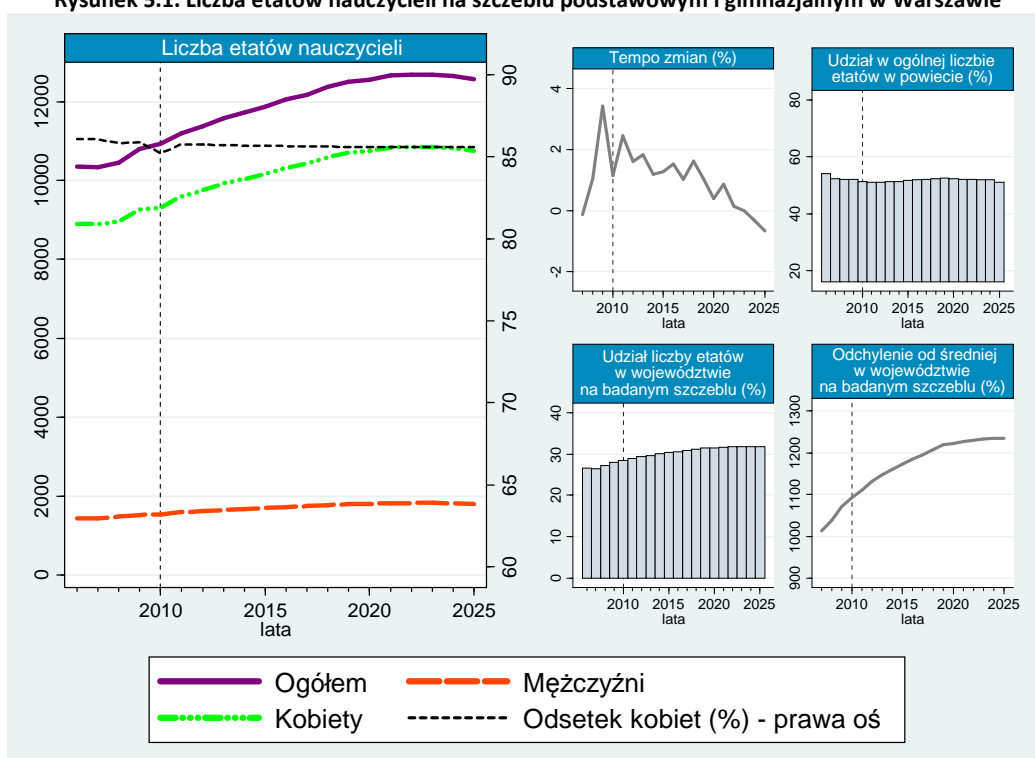
Na rysunku 4.20. zobrazowano liczbę etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie radomskim w 2025 roku. Prognozy wskazują, że największej liczby etatów nauczycieli spodziewać się można w powiatach radomskim (1108) i m. Radom (615). Najniższą liczbę etatów nauczycieli będzie można obserwować w powiatach białobrzesckim (273), szydłowieckim (229) i lipskim (234).

Podsumowując można stwierdzić, że na przestrzeni prognozowanych lat w podregionie radomskim największa liczba etatów nauczycieli obserwowana będzie w tych samych powiatach w których występowała w latach poprzedzających prognozę, natomiast najniższa liczba etatów obserwowana będzie tylko w trzech powiatach, podczas gdy w latach przeszłych występowała w czterech powiatach należących do podregionu radomskiego. Pozyskane dane pozwalają stwierdzić, że również w podregionie radomskim nastąpi istotny spadek zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych, co potwierdzają zarówno prognozy etatów dla szczebla podstawowego i gimnazjalnego, jak i prognozy liczby uczniów.

5. Podregion m. Warszawa³⁴

Warszawa w 2009 roku charakteryzowała się współczynnikiem skolaryzacji brutto na poziomie 104,21% w szkołach podstawowych i 107,28% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto w 2009 roku w omawianym podregionie odnotowany został na poziomie 100,42% w szkołach podstawowych i 97,97% w gimnazjach. Na terenie Warszawy w 2009 roku znajdowało się 285 szkół podstawowych i 230 gimnazjów. W szkołach podstawowych uczyło się 77 344 uczniów, a do gimnazjów uczęszczało 42 002 uczniów.

Rysunek 5.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w Warszawie

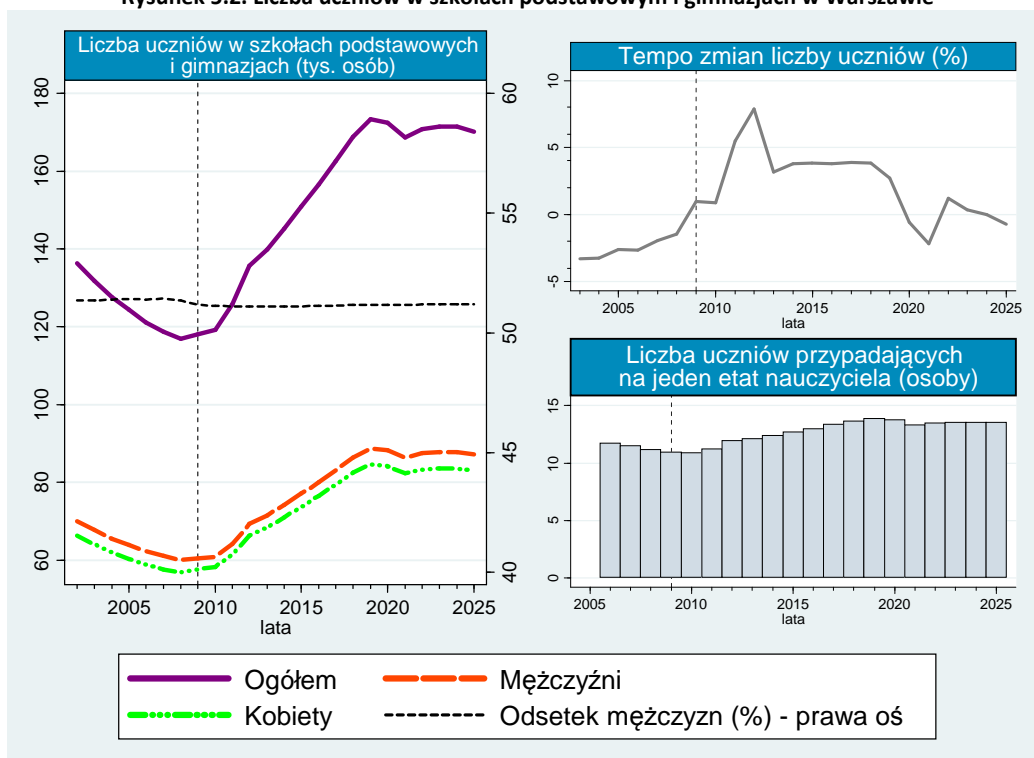

Na rysunku 5.1. przedstawiona została liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w Warszawie. W latach 2006–2010 liczba etatów wzrosła z 10 346 do 10 922 (wzrost o 5,57%). Przewiduje się, że do 2025 roku liczba etatów nauczycieli będzie się powiększać, osiągając ostatecznie liczbę 12 563 etatów, co stanowi wzrost o 15,02%. Odsetek kobiet w długim okresie będzie stabilny i wyniesie 85,6%. W 2010 roku w ramach utworzonych etatów dla nauczycieli danego szczebla pracowało 9306 kobiet i 1541 mężczyźni. Według prognozy, w 2025 roku 10 750 etatów obejmą kobiety, zaś 1813 mężczyzn. Tempo zmian liczby etatów nauczycieli szczebla szkół podstawowych i gimnazjów w 2007 roku ukształtowało się na poziomie -0,13%, natomiast w 2010 roku wyniosło 1,15%. Prognozy wskazują, że w 2025 roku wyniesie ono -0,65%. Udział liczby etatów nauczycieli w ogólnej liczbie etatów na terenie miasta w latach 2006–2010 uległ trendowi spadkowemu o niecałe 3 p.p. (odpowiednio z 54,02% do 51,18%). Przewiduje się utrzymanie analizowanego wskaźnika na średnim poziomie wynoszącym około 51,7% w czasie trwania całej prognozy (51,09% w 2025 roku). Udział liczby etatów w województwie na badanym szczeblu w całym analizowanym okresie powiększał się i wzrósł z 26,51% w 2006 roku do 28,41% w 2010 roku (zwiększenie o 1,9 p.p.).

³⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkół. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Przewiduje się, że do 2025 roku udział wzrośnie do 31,76% w 2025 roku. Odchylenie liczby etatów od średniej w województwie na badanym szczeblu również będzie się powiększać. Na przestrzeni lat 2006–2010 uległo ono trendowi wzrostowemu odpowiednio z 1013,55 do 1093,12%. Przewiduje się, że w 2025 roku odchylenie to wyniesie 1234%.

Rysunek 5.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w Warszawie

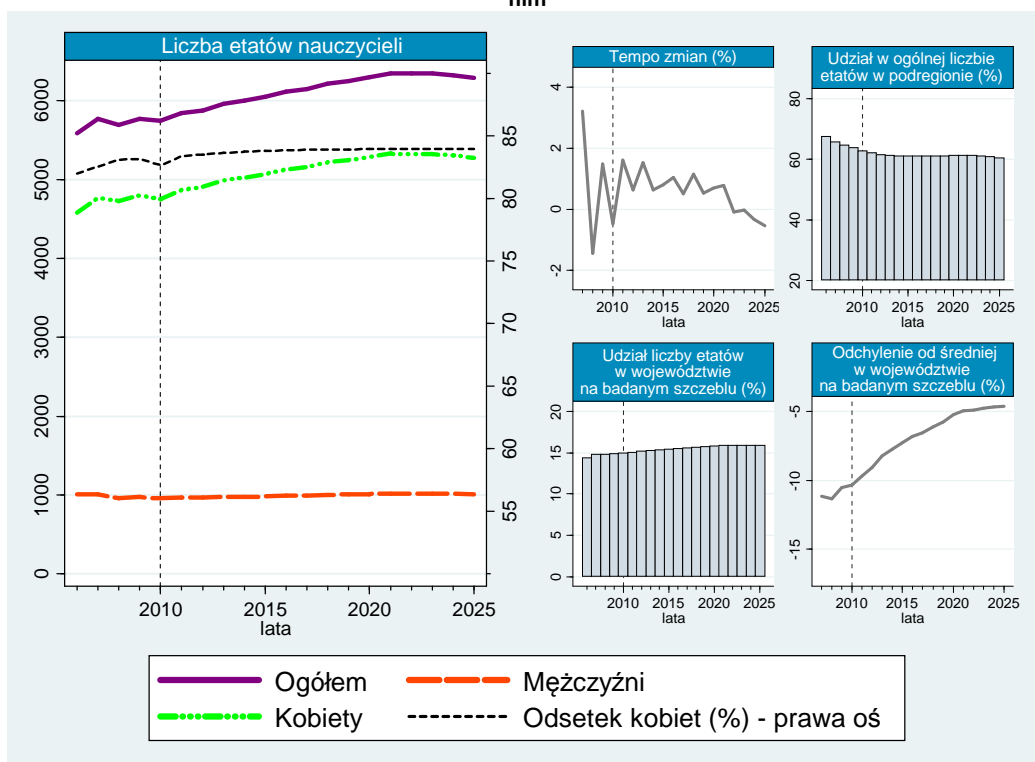
W latach 1999–2009 widoczny był trend spadkowy wśród liczby uczniów na omawianym szczeblu (odpowiednio z 134 434 do 118 149 uczniów). Prognozy wskazują, że liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach zacznie się zwiększać. Przewiduje się, że w 2025 roku na omawianym szczeblu uczyć się będzie 170 177 uczniów, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem liczba ta wzrośnie o 44,04%. Odsetek uczących się chłopców utrzymywał się na stabilnym poziomie około 51% (51,18% w 2009 roku i 51,21% w 2025 roku). Tempo zmian liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach przeszłych przybrało trend wzrostowy z około -4,89% w 2000 roku do około 1% w 2009 roku. Prognozy wskazują, że w latach 2010–2025 wskaźnik ten będzie oscylował w granicach od -2,15% w roku 2021 do 7,88% w roku 2012, a w 2025 roku, na bazie prognozy, zrealizowany zostanie na poziomie około -0,71%. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w latach 2006–2009 zmniejszyła się z 11,7 do 10,9 uczniów. Przewiduje się jednak trend wzrostowy dla omawianego wskaźnika, a w 2025 roku liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela wyniesie 13,6, co oznacza, że w porównaniu z 2009 rokiem zwiększy się obciążenie pojedynczego etatu na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym o prawie 3 uczniów.

Reasumując można stwierdzić, że w Warszawie liczba etatów nauczycieli będzie się zwiększać, co oznacza, że na obszarze tym będzie można obserwować większe zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach również przybierze trend wzrostowy. Wśród liczby etatów nauczycieli większość należeć będzie do kobiet. Na omawianym szczeblu nauczania wśród uczniów można będzie zaobserwować liczniejszą grupę chłopców niż dziewcząt.

6. Podregion warszawski wschodni³⁵

W 2009 roku w podregionie funkcjonowało 291 szkół podstawowych oraz 167 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto przyjmował wartość 99,15% w szkołach podstawowych i 98,08% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 97,5% w szkołach podstawowych oraz 94,14% w gimnazjach. Na rysunku 6.1. przedstawiono dane historyczne dotyczące ilości nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym zatrudnionych w podregionie warszawskim wschodnim w latach 2006–2009, jak i prognozy wskazujące kierunki zmian liczby etatów nauczycieli do 2025 roku. Uwzględniono również udział liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w podregionie oraz udział liczby etatów na szczeblu szkół podstawowych i gimnazjów w podregionie w ogólnej liczbie etatów tego szczebla w województwie.

Rysunek 6.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim wschodnim

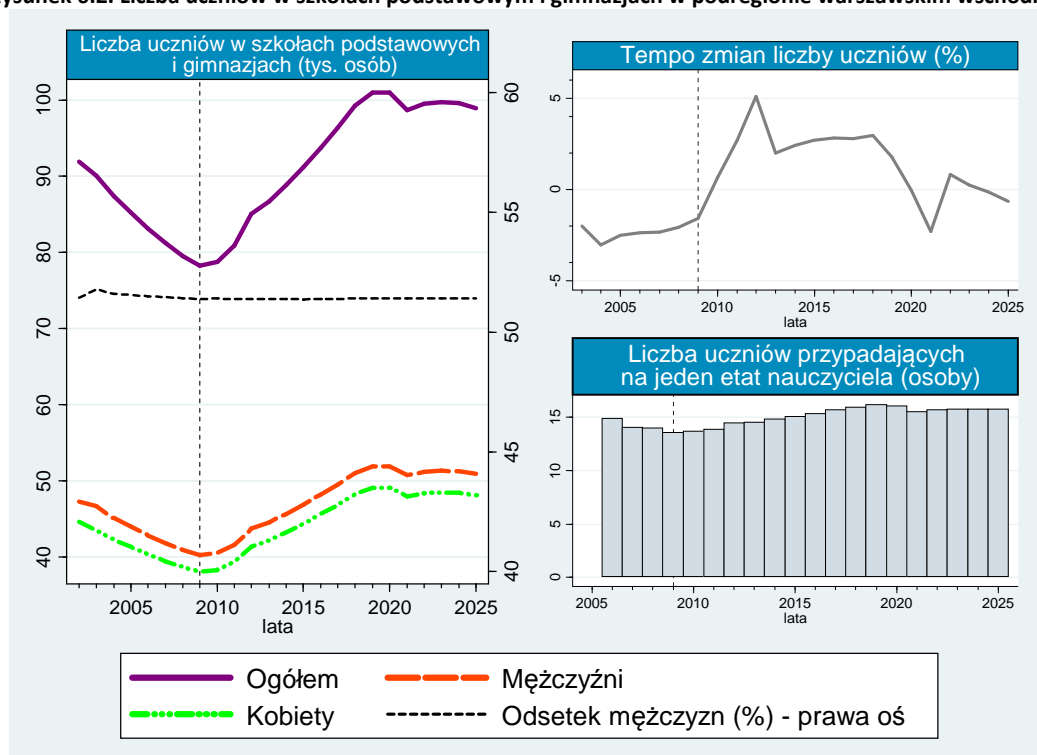
W podregionie w ciągu ostatnich lat odnotowano systematyczny wzrost liczby etatów. W latach 2006–2009, liczba zatrudnionych nauczycieli wzrosła z 5591 do 5774, czyli o 3,26%. Średnio z roku na rok liczba etatów rosła o 0,81%. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet stanowiła średnio 83% wszystkich etatów. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach innych szczebli. W 2006 roku 67,58% nauczycieli zatrudnionych w podregionie, pracowało w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 3,83 pkt. proc. niższy. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w podregionie, stanowiła 14,03% wszystkich etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. Natomiast w 2009 roku wzrosła do 15,24% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie.

³⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się wzrost liczby nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów zatrudnionych w podregionie warszawskim wschodnim. Już w 2014 roku liczba etatów przekroczy 6 tys. Tendencja ta utrzyma się do 2021 roku. Wówczas będzie zatrudnionych aż 6348 nauczycieli. W kolejnych latach należy spodziewać się stopniowej likwidacji etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach. Zgodnie z prognozami, średnio 83% zatrudnionych nauczycieli będzie płci żeńskiej. Należy spodziewać się, że liczba etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych placówkach oświatowych. Liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w 2025 roku będzie stanowiła już tylko 60,39% wszystkich etatów nauczycieli w podregionie.

W latach 1999–2009 następował wyraźny spadek liczby uczniów w podregionie z 88 625 w 1999 roku do 78 259 w 2009 roku. Tendencja ta dotyczyła zarówno uczniów płci żeńskiej oraz płci męskiej. Proporcje udziału obu płci w szkołach podstawowych i gimnazjach w badanym okresie nie ulegały istotnym zmianom. Do szkół uczęszczało więcej chłopców niż dziewcząt. Średnio, w badanym okresie 51,5% uczniów podstawówek i gimnazjów w podregionie stanowili chłopcy. W okresie 2006–2009, liczba uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela zmniejszyła się z 15 osób w 2006 roku do 14 osób w 2009 roku.

Rysunek 6.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w podregionie warszawskim wschodnim

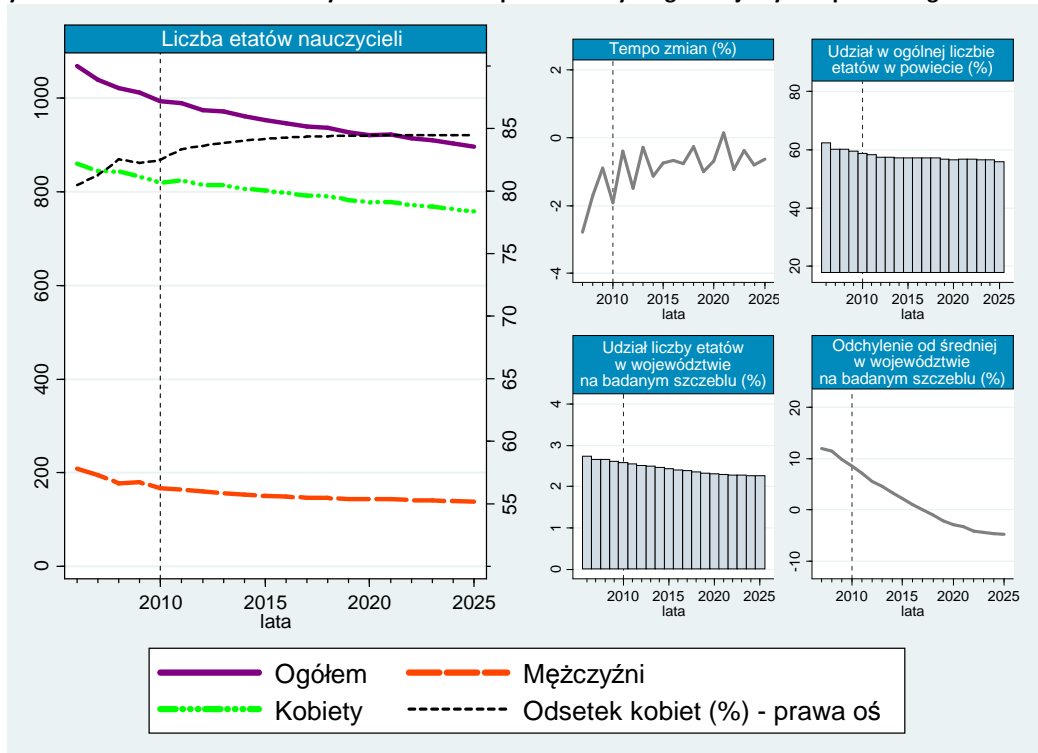

Zgodnie z prognozami, liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie stopniowo wzrastać. W 2011 roku, do szkół na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym będzie uczęszczało 80 uczniów. Natomiast w 2015 roku, ich liczba wyniesie 91 166. W okresie prognozy największej liczby uczniów należy spodziewać się w 2019 roku. Będzie ich wówczas aż 100 981. W badanym okresie wzrośnie zarówno liczba dziewcząt, jak i liczba chłopców uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Niemniej jednak proporcje płci nie ulegną istotnym zmianom. W okresie prognozy, średnio w grupie 100 uczniów, będzie 51 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli. Jeszcze w 2011 rok na jednego nauczyciela będzie przypadało 14 uczniów, a w 2025 roku 16 uczniów.

6.1. Powiat garwoliński³⁶

W 2009 roku w podregionie funkcjonowały 72 szkoły podstawowe oraz 39 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto przyjmował wartość 99,99% w szkołach podstawowych oraz 101,63% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 99,12% w szkołach podstawowych i 98,57% w gimnazjach. Na rysunku 6.3. zostały zamieszczone dane dotyczące liczby nauczycieli w powiecie garwolińskim w latach 2006–2009, a także prognozy zmian ich liczby do 2025 roku. W opracowaniu uwzględnione zostało tempo zmian liczby etatów, struktura płci nauczycieli, udział liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział liczby etatów nauczycieli w województwie na badanym szczeblu.

Rysunek 6.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie garwolińskim

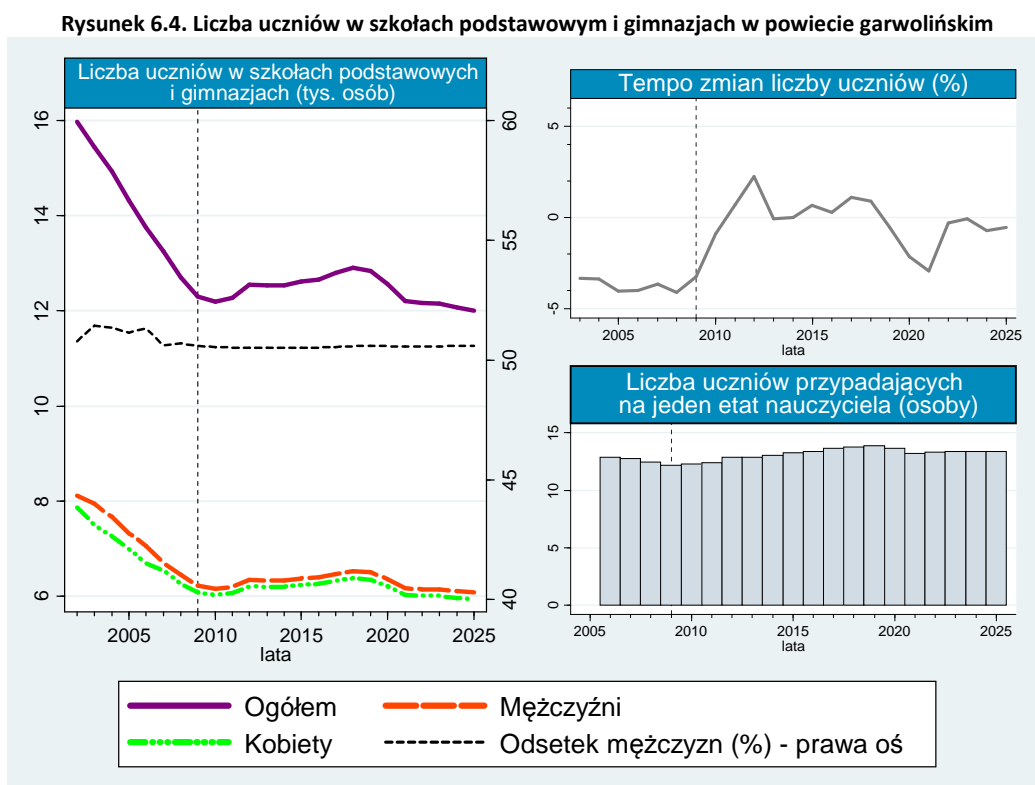

W latach 2006–2009 liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach spadła z 1069 w 2006 roku do 1012 w 2009 roku. Średnio z roku na rok liczba etatów zmniejszała się o 1,35%. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009, udział etatów kobiet w ogólnej liczbie etatów nauczycieli tego szczebla wzrósł z 81% w 2006 roku do 82% w 2009 roku. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, zdecydowanie przewyższała liczbę etatów nauczycieli w pozostałych szkołach. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało aż 62,26% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 2,79 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w powiecie garwolińskim stanowiła 2,72% ogólnej liczby etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. W latach 2006–2009 odsetek ten zmniejszył się o 0,12 pkt. proc. i w 2009 roku już tylko 2,61% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie, stanowili nauczyciele tego szczebla zatrudnieni w powiecie garwolińskim.

³⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się spadek liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie garwolińskim z 993 etatów w 2010 roku do 897 etatów w 2025 roku. Natomiast odsetek zatrudnionych kobiet w zawodzie nauczyciela będzie wzrastał z 82,23% w 2010 roku do 84,47% w 2025 roku. Zgodnie z prognozą należy spodziewać się, że liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych placówkach oświatowych w powiecie. W 2010 roku 58,65% nauczycieli zatrudnionych w powiecie, będzie pracowało w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, a w 2025 roku w tych placówkach będzie pracowało już tylko 55,79% nauczycieli zatrudnionych w całym powiecie. Ponadto liczba etatów nauczycieli tego szczebla w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim zmniejszy się z 2,58% w 2010 roku do 2,26% w 2025 roku.

Zgodnie z obserwacjami w latach 1999–2009 następował wyraźny spadek liczby uczniów w powiecie z 15 248 w 1999 roku do 12 297 w 2009 roku. Udział uczniów obu płci w szkołach podstawowych i gimnazjach w badanym okresie kształtował się na podobnym poziomie. Średnio w badanym okresie 51% uczniów podstawówek i gimnazjów w podregionie stanowi chłopcy. W okresie 2006–2009 liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli. Jeszcze w 2006 roku na 100 nauczycieli, przypadało 1286 uczniów, a w 2009 roku przypadało 1215 uczniów.

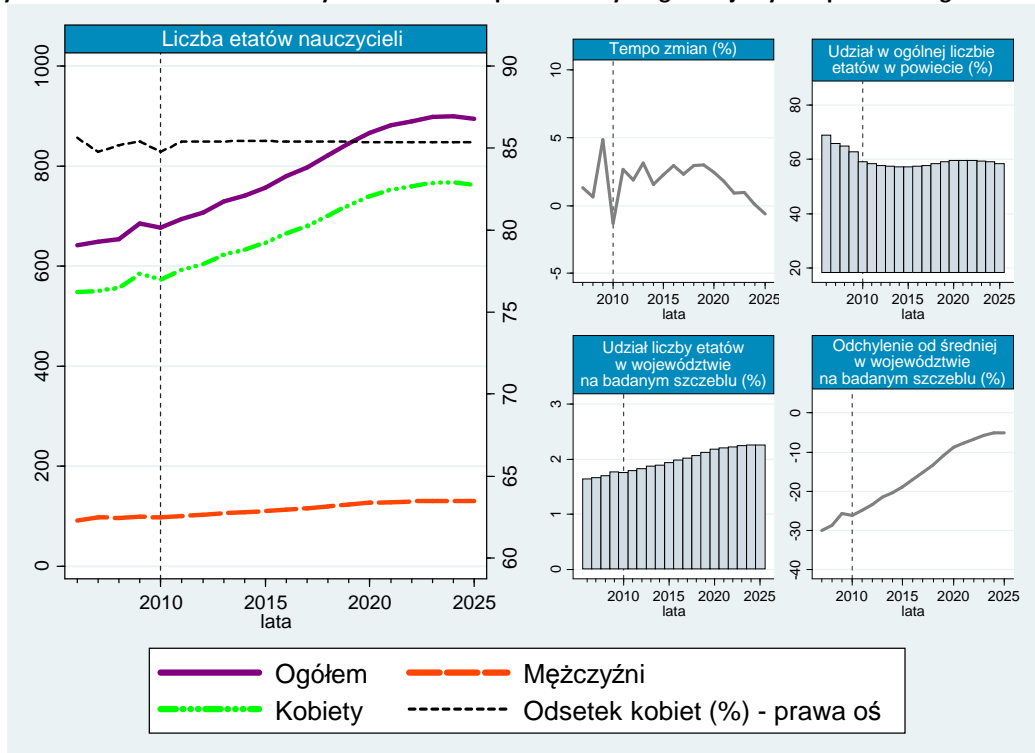

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2018 będzie stopniowo wzrastać. W 2018 roku do szkół tego typu w powiecie będzie uczęszczało blisko 12 909 uczniów. Niemniej jednak, w kolejnych latach należy spodziewać się spadku ilości uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie garwolińskim. W ostatnim roku prognozy, ich liczba wyniesie 12 002 uczniów. Zakłada się, że proporcje płci w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegną znacznym zmianom. W okresie prognozy, średnio w grupie 100 uczniów będzie 51 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli. Liczba uczniów przypadających na 100 nauczycieli zwiększy się z 1227 w 2010 roku do 1338 w 2025 roku.

6.2. Powiat legionowski³⁷

W 2009 roku w powiecie znajdowało się 25 szkół podstawowych oraz 13 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 97,12% w szkołach podstawowych i 95,38% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 95,53% w szkołach podstawowych oraz 91,85% w gimnazjach. Na rysunku 6.5. przedstawiono dane dotyczące liczby nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2006–2009 w powiecie legionowskim oraz prognozę zmian w zatrudnieniu nauczycieli do 2025 roku. W opracowaniu uwzględnione zostało tempo zmian liczby etatów, struktura płci nauczycieli, udział liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział liczby etatów tego szczebla w całym województwie.

Rysunek 6.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie legionowskim

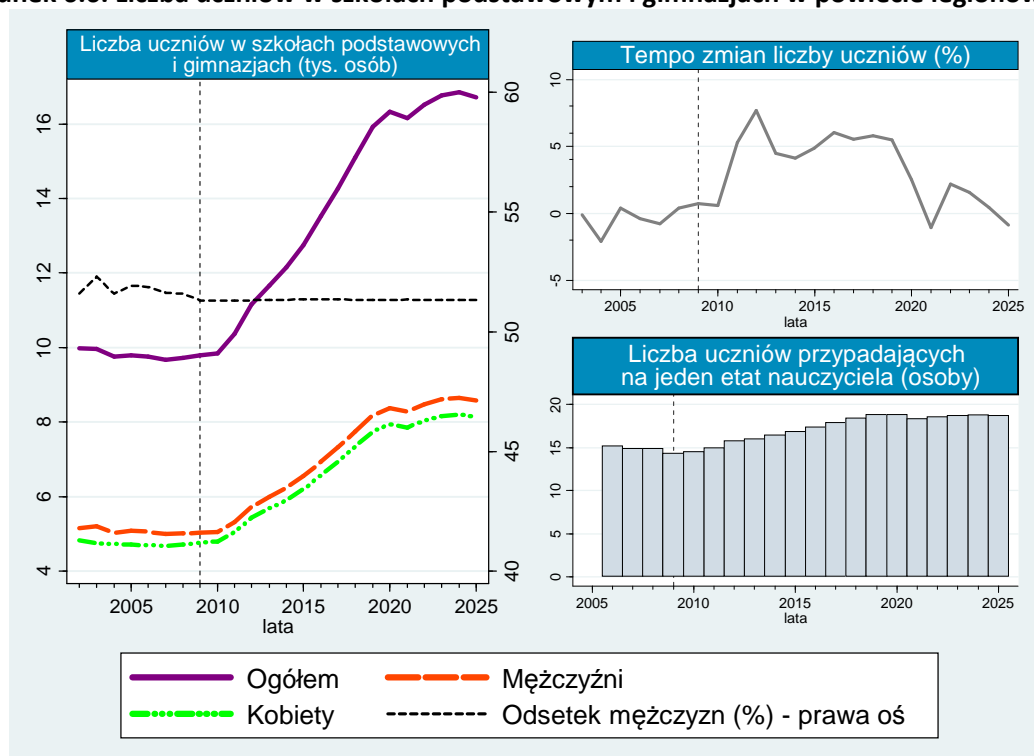
W powiecie w ciągu ostatnich lat odnotowano wzrost liczby etatów nauczycieli z 641 etatów w 2006 roku do 685 etatów w 2009 roku, czyli o 6,86%. Średnio z roku na rok liczba etatów rosła o 1,68%. Wśród nauczycieli przeważały kobiety. W latach 2006–2009, liczba etatów kobiet stanowiła średnio 85% wszystkich etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w powiecie. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w pozostałych szkołach. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało 68,94% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie, a w 2009 roku, odsetek ten był o 6 pkt. proc. mniejszy i ukształtował się na poziomie 62,94%. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w powiecie, stanowiła 1,64% wszystkich etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. W latach 2006–2009 odsetek ten podwyższył się o 0,13 pkt. proc., a w 2009 roku 1,77% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie, stanowili nauczyciele zatrudnieni w powiecie legionowskim.

³⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się dalszy wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie legionowskim. Już w 2012 roku należy spodziewać się 707 etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. A w roku 2018 roku, wielkość zatrudnienia przekroczy 800 etatów. W okresie prognozy, najwięcej etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach, bo aż 899 będzie w 2024 roku. W 2025 roku zgodnie z prognozami w powiecie będzie pracowało 893 nauczycieli. W okresie prognozy, średnio 85% grona pedagogicznego w szkołach podstawowych i gimnazjach będą stanowiły nauczycielki. Zgodnie z prognozą, liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w stosunku do ogólnej liczby etatów w powiecie będzie się zmniejszać. W 2015 roku, liczba nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych i gimnazjach, będzie stanowiła zaledwie 57,29% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Ponadto stopniowo będzie zwiększać się liczba etatów nauczycieli w powiecie w stosunku do liczby etatów w pozostałych powiatach województwa mazowieckiego. W 2025 roku odsetek ten wyniesie 2,26%.

Rysunek 6.6. przedstawia zmiany liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów w powiecie legionowskim. W latach 2001–2009 odnotowano powolny spadek liczby uczniów w powiecie z 10 201 w 2001 roku do 9794 w 2009 roku. W okresie 2006–2009, liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli. W 2006 roku na 100 nauczycieli przypadało 1522 uczniów, a w 2009 roku na 100 nauczycieli przypadało zaledwie 1429 uczniów.

Rysunek 6.6. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie legionowskim

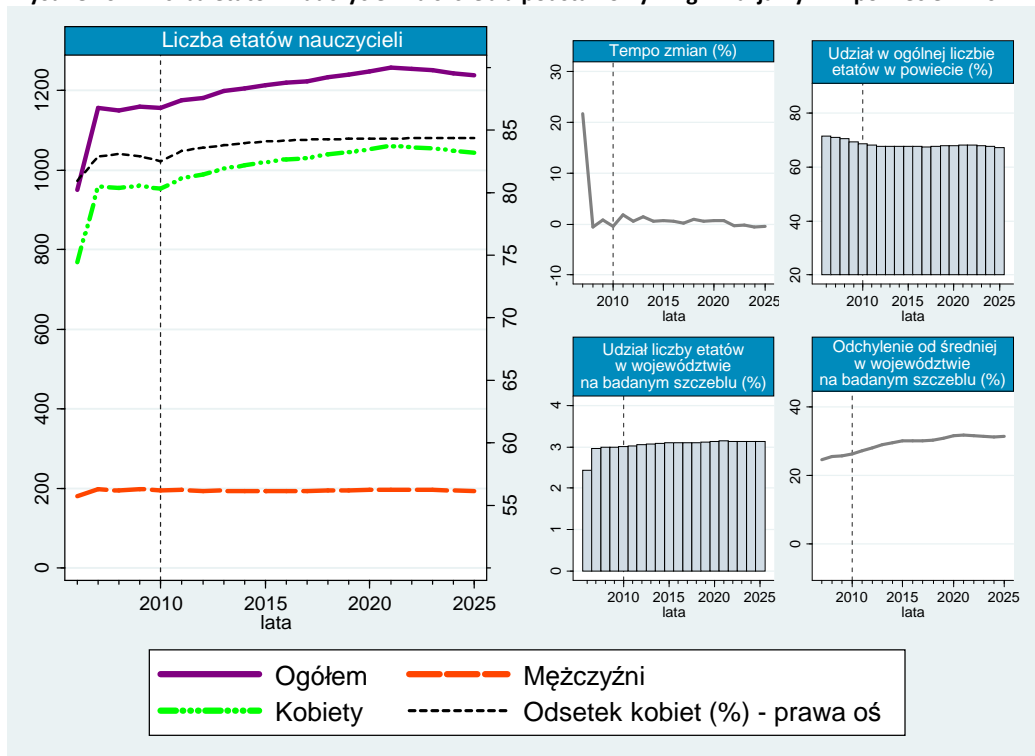
Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2018 będzie wyraźnie wzrastać. Już w 2011 roku do szkół podstawowych i gimnazjów będzie uczęszczać ponad 10 376 uczniów, a w 2025 roku w szkołach należy spodziewać się aż 16 711 uczniów. Zakłada się, że proporcje płci w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegną znacznym zmianom. W okresie prognozy, średnio w grupie 100 uczniów, będzie 51 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli uczących w powiecie legionowskim. Liczba ta będzie systematycznie wzrastać z 1457 uczniów na 100 etatów w 2010 roku do 1870 uczniów na 100 etatów w 2025 roku.

6.3. Powiat miński³⁸

W 2009 roku w powiecie mińskim funkcjonowało 61 szkół podstawowych oraz 31 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto osiągnął wartość 101,76% w szkołach podstawowych oraz 101,79% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 100,31% w szkołach podstawowych i 97,12% w gimnazjach.

Na rysunku 6.7. przedstawiono dane dotyczące liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w powiecie mińskim w latach 2006–2009, a także prognozy dotyczące kształtowania się wielkości zatrudnienia nauczycieli do 2025 roku. Uwzględniono także strukturę płci wśród nauczycieli, odsetek nauczycieli zatrudnionych w podstawówkach oraz gimnazjach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie mińskim oraz udział liczby etatów nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie w ogólnej licznie etatów w województwie.

Rysunek 6.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie mińskim

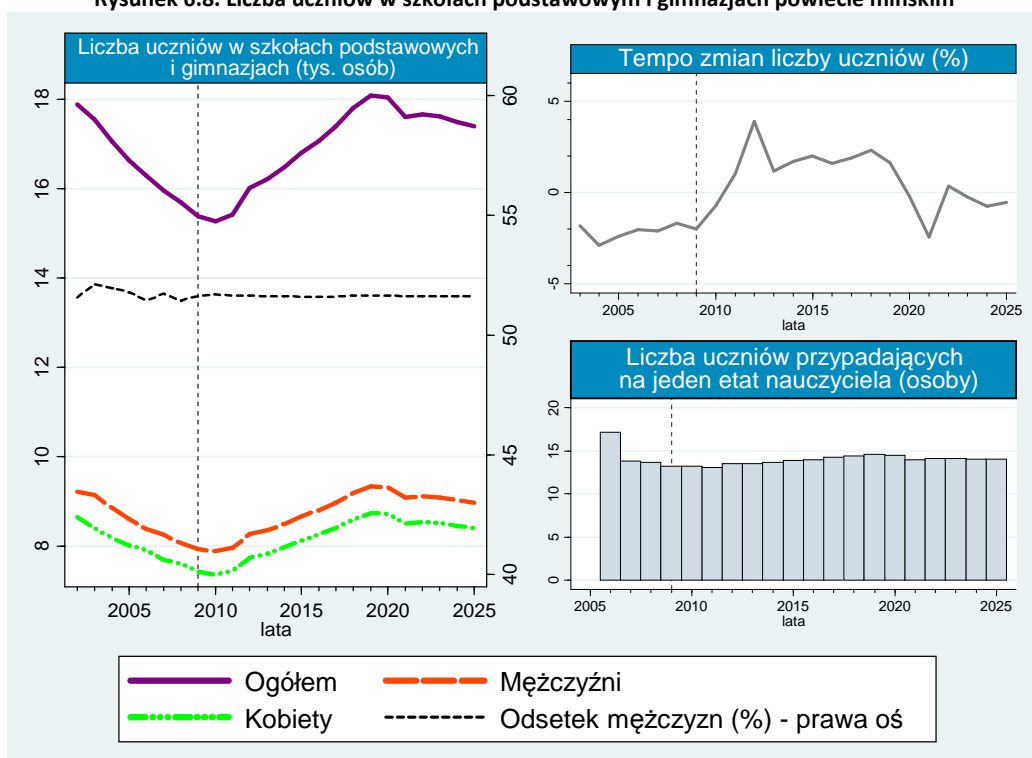
W powiecie mińskim w ciągu ostatnich lat odnotowano wzrost liczby etatów nauczycieli podstawówkach i gimnazjach z 950 etatów w 2006 roku do 1160 etatów w 2009 roku. Średnio z roku na rok liczba etatów rosła o 5,12%. Odsetek nauczycielek zatrudnionych w zawodzie wzrastał z 81% w 2006 roku do 83% w 2009 roku. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało aż 71,5% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 2,07 pkt. proc. mniejszy i ukształtował się na poziomie 69,43% etatów nauczycieli wszystkich typów szkół w powiecie. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w powiecie, stanowiła 2,43% wszystkich etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. W latach 2006–2009 odsetek etatów podwyższył się o 0,57 pkt. proc. i w 2009 roku 3% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie, stanowili nauczyciele

³⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

zatrudnieni w powiecie mińskim. Prognozuje się dalszy wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie. Już w 2014 należy spodziewać się 1205 etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Tendencja wzrostowa będzie utrzymywać się do 2021 roku, kiedy będzie pracowało 1257 nauczycieli. W kolejnych latach wielkość zatrudnienia zmniejszy się do 1238 etatów w 2025 roku. Zgodnie z prognozami, odsetek zatrudnionych kobiet wzrośnie z 82% w 2010 roku do 84% w 2025 roku, czyli o 2 pkt. proc. Według prognoz w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, należy spodziewać się, że liczba etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach, nie będzie ulegać znaczącym zmianom w stosunku do liczby ogółu nauczycieli uczących w powiecie. Średnio 68% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie, będzie pracowało w podstawówkach oraz gimnazjach. Ponadto stopniowo będzie zwiększać się liczba etatów w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2025 roku odsetek ten wyniesie 3,13%, czyli o 0,12 pkt. proc. więcej niż w 2010 roku.

W latach 1999–2009 odnotowano powolny spadek liczby uczniów w powiecie z 18 546 w 1999 roku do 15 371 w 2009 roku. Średnio 52% uczniów podstawówek i gimnazjów w powiecie stanowili chłopcy. W okresie 2006–2009 liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli. W 2006 roku na 100 nauczycieli przypadało 1715 uczniów, a w 2009 roku tylko 1325 uczniów.

Rysunek 6.8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach powiecie mińskim

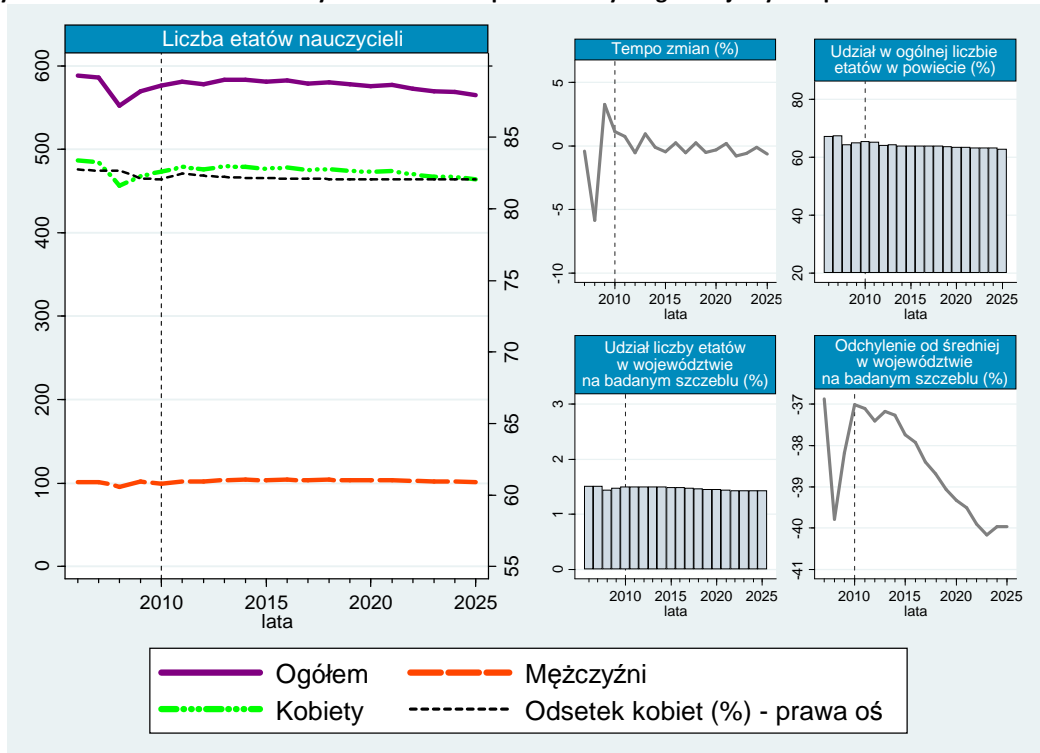

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2025 będzie wyraźnie wzrastać z 15 258 uczniów w 2010 roku do 17 391 uczniów w 2025 roku. W okresie prognozy w powiecie przybędzie zatem 2133 uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów. Zakłada się, że proporcje płci w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegną znaczącym zmianom. W okresie prognozy średnio w grupie 100 uczniów będzie 52 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w stosunku do liczby nauczycieli tego szczebla uczących w powiecie mińskim. Liczba ta będzie systematycznie wzrastać z 1321 uczniów na 100 nauczycieli w 2010 roku, do 1405 uczniów na 100 etatów w 2025 roku.

6.4. Powiat nowodworski³⁹

W 2009 roku w powiecie nowodworskim znajdowało się 27 szkół podstawowych i 19 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wyniósł 98,32% w szkołach podstawowych i 99,46% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto osiągnął wartość 96,69% w szkołach podstawowych i 94,50% w gimnazjach. Rysunek 6.9. pokazuje, jak zmieniała się wielkość zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w powiecie nowodworskim w latach 2006–2009, oraz prognozy zmian do 2025. Obserwacji poddano strukturę płci wśród nauczycieli, udział etatów nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział etatów nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w liczbie etatów w województwie mazowieckim.

Rysunek 6.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie nowodworskim

W powiecie w latach 2006–2008 odnotowywano systematyczny spadek liczby etatów nauczycieli. Liczba etatów w tym okresie zmniejszyła się z 588 do 552. Dopiero w 2009 roku miał miejsce niewielki wzrost liczby zatrudnionych nauczycieli, a liczba etatów ukształtowała się na poziomie 570. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet ukształtowana była na wyrównanym poziomie i stanowiła średnio 83% wszystkich etatów. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w pozostałych szkołach. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało aż 67% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku odsetek ten był o 2,1 pkt. proc. mniejszy.

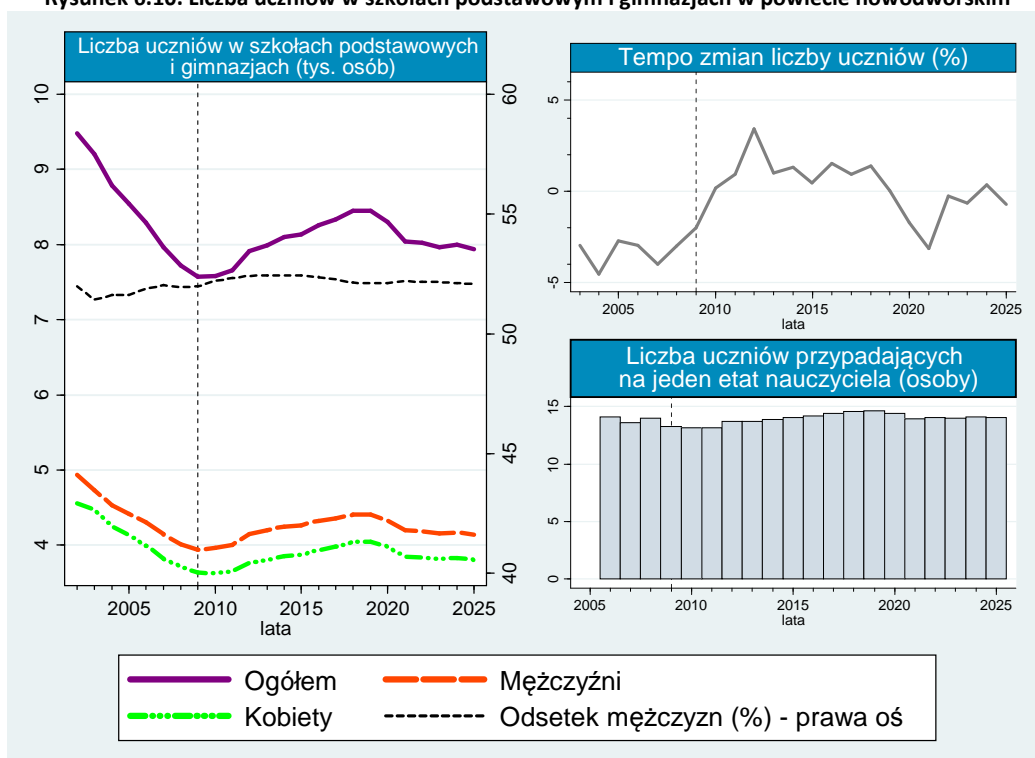
Prognozuje się dalszy, powolny spadek liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie. W okresie 2010–2025 liczba etatów nauczycieli podstawówek i gimnazjów zmniejszy się o 11 stanowisk, czyli zaledwie o 0,02%. W 2025 roku, zgod-

³⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

nie z prognozami w powiecie będzie pracowało 565 nauczycieli. W okresie prognozy należy spodziewać się, że odsetek liczby kobiet zatrudnionych w zawodzie nauczyciela w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie wyrównany i kształtuje się średnio na poziomie 82%. Zgodnie z prognozą liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych placówkach oświatowych. W 2010 roku 65,5% nauczycieli zatrudnionych w powiecie, będzie uczyło w szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast w 2025 roku już tylko 62,8% nauczycieli zatrudnionych w całym powiecie, będzie pracowało w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Ponadto stopniowo będzie zmniejszać się liczba etatów w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W roku 2025 odsetek ten wyniesie 1,43%.

W latach 2001–2009 następował wyraźny spadek liczby uczniów w powiecie z 9752 w 2001 roku do 7568 w 2009 roku. Tendencja ta dotyczyła zarówno uczniów płci żeńskiej, jak i płci męskiej. Proporcja obu płci w szkołach podstawowych i gimnazjach była w badanym okresie wyrównana. Średnio w badanym okresie 51,82% uczniów podstawówek i gimnazjów stanowili chłopcy. W okresie 2006–2009 liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli.

Rysunek 6.10. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie nowodworskim

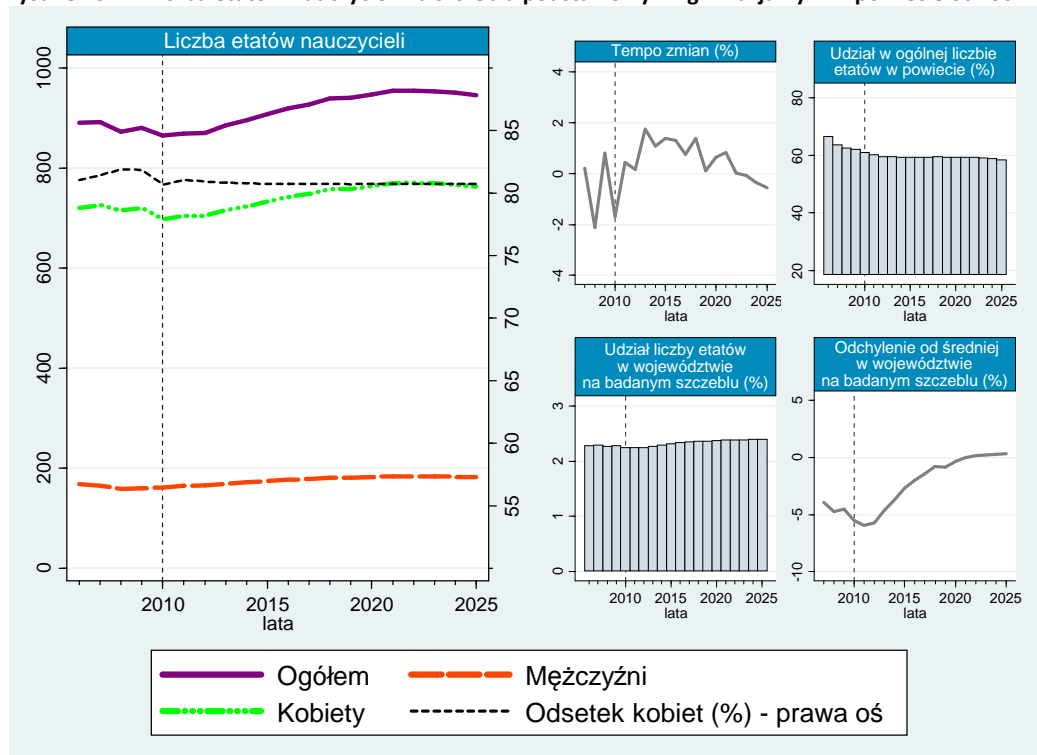

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2019 będzie wyraźnie wzrastać z 7582 uczniów w 2010 roku do 8499 uczniów w 2019 roku. Następnie, przewiduje się spadek liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów do poziomu 7939 uczniów w 2025 roku. Zakłada się, że proporcje płci w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegną znacznym zmianom. W okresie prognozy, średnio w grupie 100 uczniów, będzie 52 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli uczących w powiecie nowodworskim. Proporcje te będą systematycznie wzrastać z 1315 uczniów na 100 nauczycieli w 2010 roku do 1404 uczniów na 100 etatów w 2025 roku.

6.5. Powiat otwocki⁴⁰

W 2009 roku w powiecie otwockim funkcjonowało 38 szkół podstawowych oraz 25 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto osiągnął wartość 95,11% w szkołach podstawowych i 97,42% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 93,28% w szkołach podstawowych oraz 92,50% w gimnazjach. Rysunek 6.11. ilustruje, jak kształtowała się wielkość zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie w latach 2006–2009 oraz prognozy wielkości zatrudnienia do 2025 roku. Uwzględniono podział nauczycieli ze względu na płeć, udział etatów nauczycieli podstawówek i gimnazjów w całkowitej liczbie etatów w powiecie oraz udział etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie w ogólnej liczbie etatów w województwie.

Rysunek 6.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie otwockim

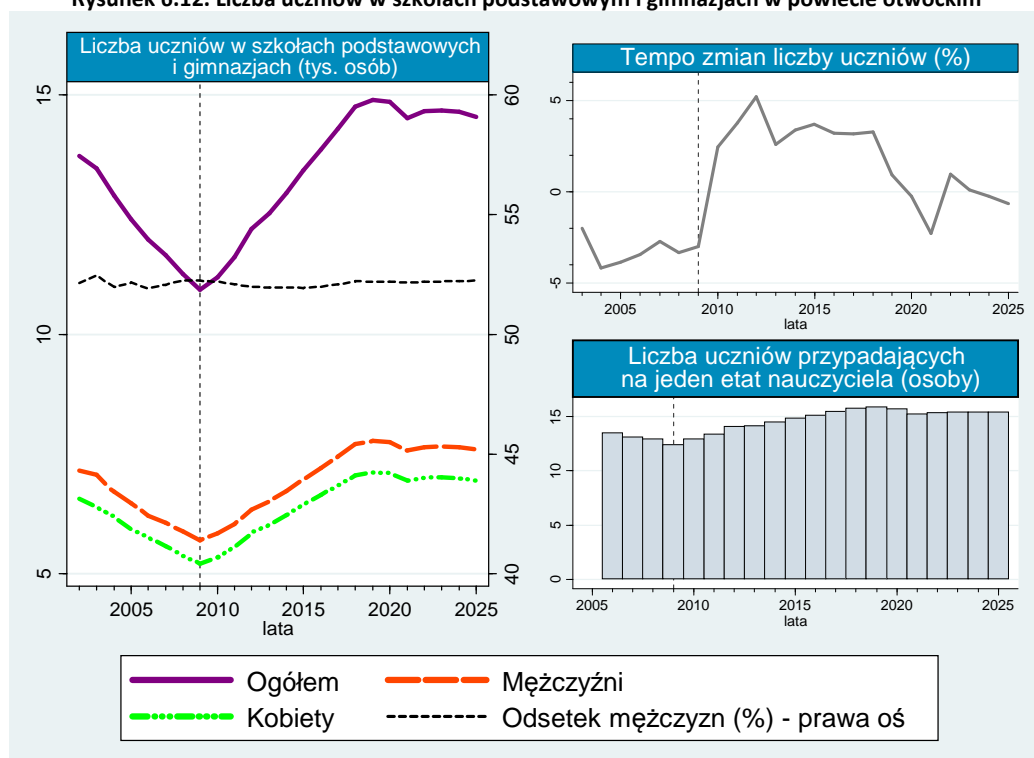
W powiecie otwockim w latach 2006–2009 odnotowano systematyczny spadek liczby etatów nauczycieli. Liczba etatów zmniejszyła się z 890 w 2006 roku do 880 w 2009. Średnio z roku na rok liczba etatów zmniejszała się o 0,28%. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009, odsetek etatów kobiet wzrósł z 81% w 2006 roku do 82% w 2009 roku. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało aż 66,49% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku odsetek ten był o 4,44 pkt. proc. mniejszy, a zatem 62,05% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie, pracowało w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w powiecie, stanowiła 2,28% wszystkich etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. W latach 2006–2009 odsetek ten kształtował się na wyrównanym poziomie. W tym okresie średnio 2,28% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie pracowało w powiecie otwockim.

⁴⁰ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się powolny wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie otwockim. W latach 2010–2021 liczba etatów nauczycieli wzrośnie z 865 w 2010 roku do 954 w 2021 roku. Następnie należy spodziewać się zmniejszenia liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie do 945 etatów w 2025 roku. Zgodnie z prognozami utrzyma się stała proporcja obu płci. Wśród stu zatrudnionych nauczycieli należy spodziewać się średnio 81 kobiet. Zgodnie z prognozą liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych placówkach oświatowych. W 2010 roku 61,07% nauczycieli zatrudnionych w powiecie, będzie uczyło w szkołach podstawowych i gimnazjach. Natomiast w 2025 roku liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, będzie stanowiła już tylko 58,32% wszystkich etatów nauczycieli w całym powiecie. Ponadto stopniowo będzie wzrastać liczba etatów w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim, a w 2025 roku udział ten wyniesie 2,39%.

W latach 2001–2009 następował wyraźny spadek liczby uczniów w powiecie z 14 101 w 2001 roku do 10 922 w 2009 roku, czyli o 22,54%. Średnio, w badanym okresie 52,18% uczniów podstawówek i gimnazjów stanowili chłopcy. W okresie 2006–2009, liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli. Jeszcze w 2006 roku na 100 nauczycieli przypadało 1346 uczniów, a w już w 2009 roku, na 100 nauczycieli przypadało zaledwie 1241 uczniów.

Rysunek 6.12. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie otwockim

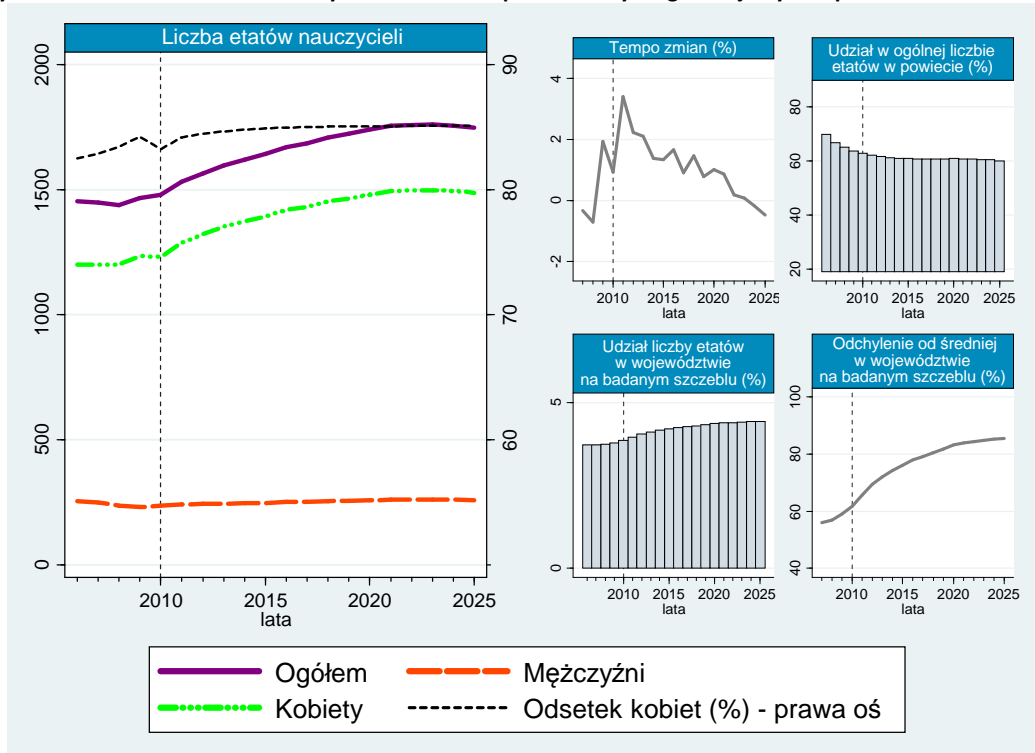

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2019 będzie wyraźnie wzrastać z 11 187 uczniów w 2010 roku do 14 891 uczniów w 2019 roku. W okresie tym liczba uczniów zwiększy się o 33,11%. Następnie przewiduje się spadek liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów do poziomu 14 545 uczniów w 2025 roku. Zakłada się, że proporcje płci uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegną znacznym zmianom. W okresie prognozy, średnio w grupie 100 uczniów, będzie 52 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli uczących w powiecie z 1315 uczniów na 100 nauczycieli w 2010 roku, do 1404 uczniów na 100 etatów w 2025 roku.

6.6. Powiat wołomiński⁴¹

W 2009 roku w powiecie wołomińskim znajdowało się 68 szkół podstawowych oraz 40 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wyniósł 100,17% w szkołach podstawowych i 94,56% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto osiągnął wartość 98,04% w szkołach podstawowych i 91,30% w gimnazjach. Na rysunku 6.13. zamieszczono obserwacje dotyczące liczby nauczycieli pracujących w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie wołomińskim w latach 2006–2009 oraz prognozy dotyczące zatrudnienia nauczycieli do 2025 roku. Obserwacji została poddana także struktura zatrudnienia ze względu na płeć nauczycieli, udział liczby etatów nauczycieli uczących w podstawówkach i gimnazjach w wielkości zatrudnienia nauczycieli na wszystkich szczeblach edukacji w powiecie oraz udział liczby etatów w całkowitej liczbie etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim.

Rysunek 6.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie wołomińskim

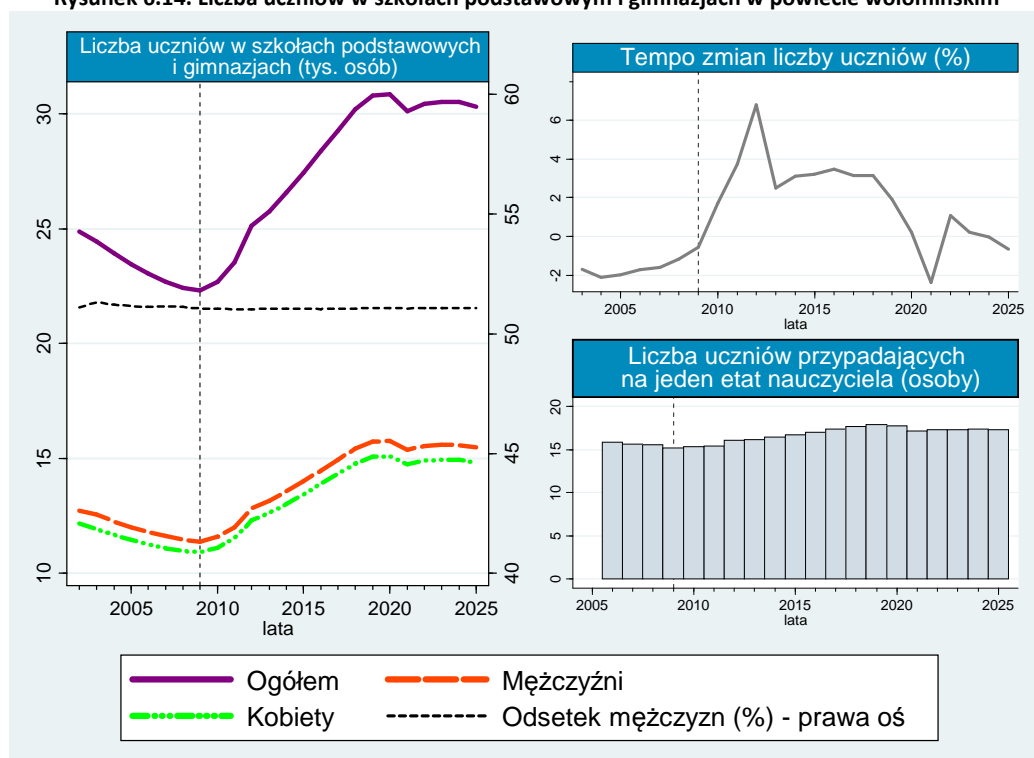

W powiecie wołomińskim w latach 2006–2008 odnotowywano systematyczny spadek poziomu zatrudnienia nauczycieli z 1453 etatów w 2006 roku do 1438 etatów w 2008. Wielkość zatrudnienia wzrosła dopiero w 2009 roku i wyniosła 1466 etatów. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet w stosunku do etatów mężczyzn powoli wzrastała. W 2006 roku 82,48% zatrudnionych nauczycieli stanowiły kobiety, a w 2009 roku odsetek zatrudnionych kobiet był o 1,72 pkt. proc. wyższy i ukształtował się na poziomie 84,2%. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w pozostałych szkołach. W 2006 roku w podstawówkach i gimnazjach pracowało aż 69,76% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Natomiast w 2009 roku odsetek ten był o 5,98 pkt. proc. mniejszy i tylko 63,78% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie, pracowało w szkołach pod-

⁴¹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

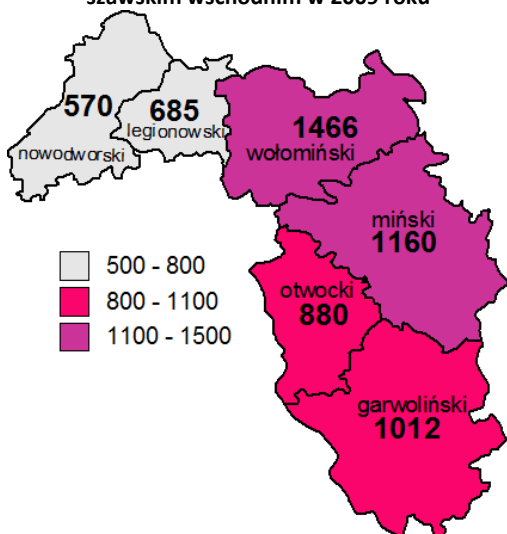
stawowych oraz gimnazjach. W 2006 roku liczba etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie stanowiła 3,72% wszystkich etatów nauczycieli tego szczebla w województwie. W latach 2006–2009 średnio 3,74% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie, było zatrudnionych w powiecie wołomińskim. Prognozuje się wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie wołomińskim z 1480 w 2010 roku do 1759 w 2023 roku. Następnie należy spodziewać się zmniejszenia liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie do 1748 etatów w 2025 roku. Odsetek zatrudnionych kobiet wzrośnie z 83% w 2020 roku do 85% w 2025 roku. Zgodnie z prognozą liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych placówkach oświatowych. W 2010 roku 62,84% nauczycieli zatrudnionych w powiecie, będzie uczyło w szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast w 2025 roku, tylko 60,05% nauczycieli w powiecie, będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Ponadto stopniowo będzie wzrastać liczba etatów w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim, a w 2025 roku udział ten wyniesie 4,42%.

Rysunek 6.14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie wołomińskim

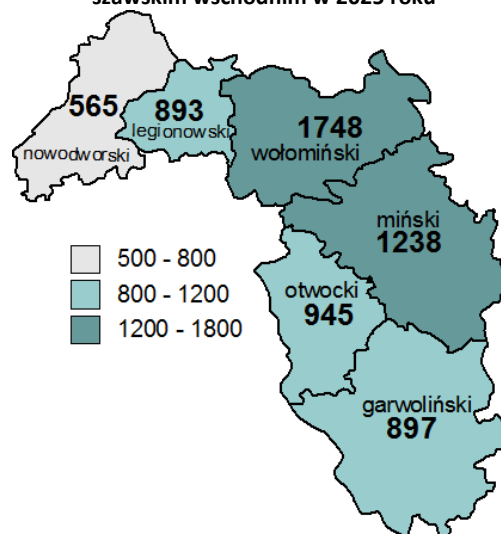

Na rysunku 6.14. można zaobserwować, że w latach 2001–2009 następował wyraźny spadek liczby uczniów w powiecie z 25 285 w 2001 roku do 22 307 w 2009 roku, czyli o 11,78%. Tendencja ta dotyczyła zarówno uczniów płci żeńskiej oraz płci męskiej. Średnio w badanym okresie 51% uczniów podstawówek i gimnazjów stanowili chłopcy. W latach 2006–2009 liczba uczniów zmniejszała się w stosunku do liczby nauczycieli. W 2006 roku na 100 nauczycieli, przypadało 1587 uczniów. Natomiast w 2009 roku na 100 nauczycieli przypadało zaledwie 1521 uczniów. Liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2024 będzie wyraźnie wzrastać z 22 695 uczniów w 2010 roku do 30 520 uczniów w 2024 roku. W okresie tym liczba uczniów zwiększy się o 34,48%. W ciągu ostatniego roku prognozy przewiduje się, że do szkół podstawowych i gimnazjów będzie uczęszczało 30 322 uczniów. W 2010 roku w grupie 100 uczniów będzie 51 chłopców, a w 2025 roku odsetek chłopców sięgnie 52%.

Rysunek 6.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim wschodnim w 2009 roku

Rysunek 6.16. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim wschodnim w 2025 roku

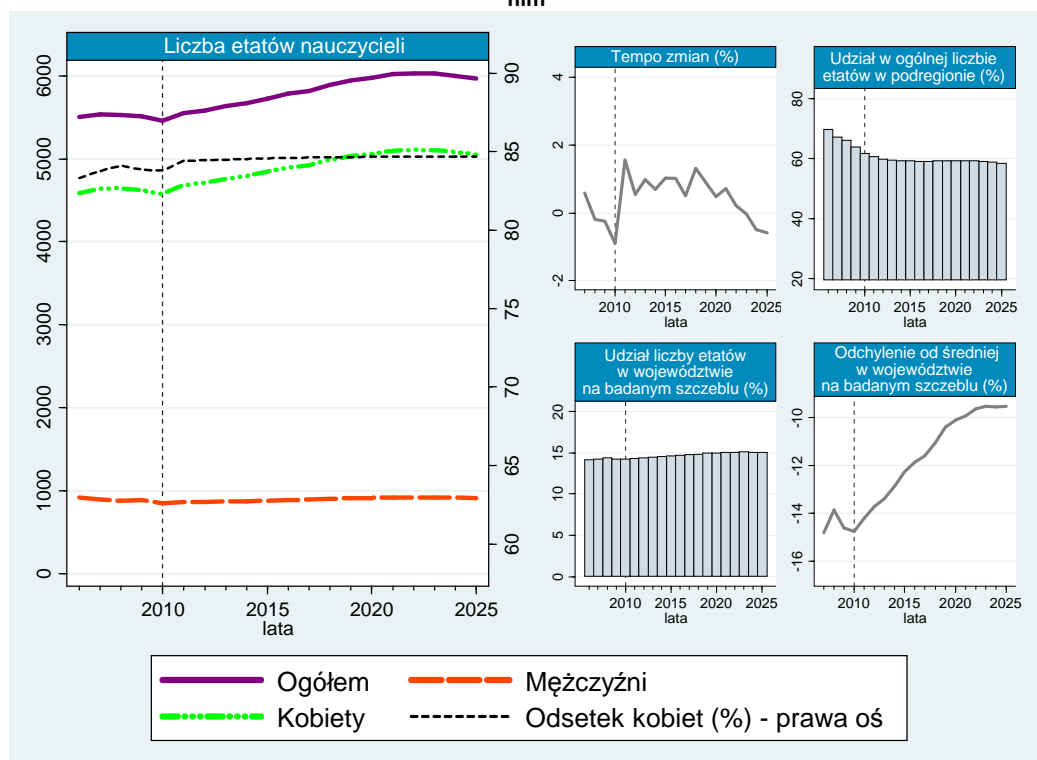

Obserwując wielkość zatrudnienia nauczycieli szkół podstawowych oraz gimnazjów w poszczególnych powiatach podregionu warszawskiego wschodniego, można zauważyć wyraźne różnice między powiatami. W 2009 roku najmniej etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym było w powiecie nowodworskim oraz w powiecie legionowskim (por. rysunek 6.15.). W przypadku powiatu nowodworskiego, przewidywane jest ciągłe zmniejszanie się wielkości zatrudnienia nauczycieli. Z kolei powiat legionowski będzie charakteryzował się wzrostem zatrudnienia wśród omawianej grupy zawodowej. Spowoduje to zwiększenie zróżnicowania w zatrudnieniu pomiędzy oboma powiatami. Powiat nowodworski nie jest jedynym, w którym należy spodziewać się mniejszej liczby etatów w 2025 roku (por. rysunek 6.16.). W powiecie garwolińskim, w którym w 2009 roku zatrudnionych było ponad 1 tys. nauczycieli, liczba pracujących nauczycieli w 2025 roku zmniejszy się do 897 etatów. Wciąż najwyższym poziomem zatrudnienia w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie charakteryzował się powiat wołomiński. W 2009 roku odnotowano w nim 1466 etatów. Należy się jednak spodziewać dynamicznego wzrostu zatrudnienia do 1748 etatów w 2025 roku. Pozwoli to sklasyfikować powiat na pierwszej pozycji ze względu na wielkość zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. We wszystkich powiatach, wśród zatrudnionych nauczycieli przeważają kobiety. W powiecie garwolińskim, mińskim oraz wołomińskim, odsetek kobiet zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach w 2025 roku będzie wyższy niż w 2009 roku. Zmniejszy się on jedynie w powiecie otwockim, a w pozostałych powiatach nie ulegnie znacznym zmianom. Z punktu widzenia liczby uczniów, jedynie w powiecie garwolińskim prognozowany jest spadek liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych oraz gimnazjów. Największej zmiany liczby uczniów należy spodziewać się w powiecie legionowskim, gdzie w okresie prognozy zwiększy się ona o 70%. We wszystkich powiatach do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało więcej chłopców niż dziewcząt. Największy udział chłopców w 2009 roku było w powiecie otwockim. Również w 2025 roku, chłopcy w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie otwockim będą mieli największą przewagę liczebną. W 2009 roku największą liczbę uczniów przypadających na jednego nauczyciela odnotowano w powiecie wołomińskim, a najmniej uczniów w stosunku do nauczyciela było w powiecie otwockim. Jednak w 2025 roku największą liczbą uczniów przypadających na jednego nauczyciela będzie charakteryzował się powiat garwoliński, a najmniejszą powiat nowodworski.

7. Podregion warszawski zachodni⁴²

W 2009 roku w podregionie warszawskim zachodnim funkcjonowało 231 szkół podstawowych oraz 139 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto kształtował się na poziomie 99,16% w szkołach podstawowych i 96,85% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 97,10% w szkołach podstawowych oraz 92,26% w gimnazjach. Na rysunku 7.1. przedstawiono zmiany liczba nauczycieli zatrudnionych w podregionie warszawskim zachodnim w latach 2006–2009, a także prognozy dotyczące zmian liczby etatów nauczycieli do 2025 roku. Uwzględniono również strukturę płci nauczycieli, udział liczby etatów nauczycieli szkół podstawowych oraz gimnazjów w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w podregionie oraz udział liczby etatów w podregionie w ogólnej liczbie etatów w województwie na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym.

Rysunek 7.1. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim zachodnim

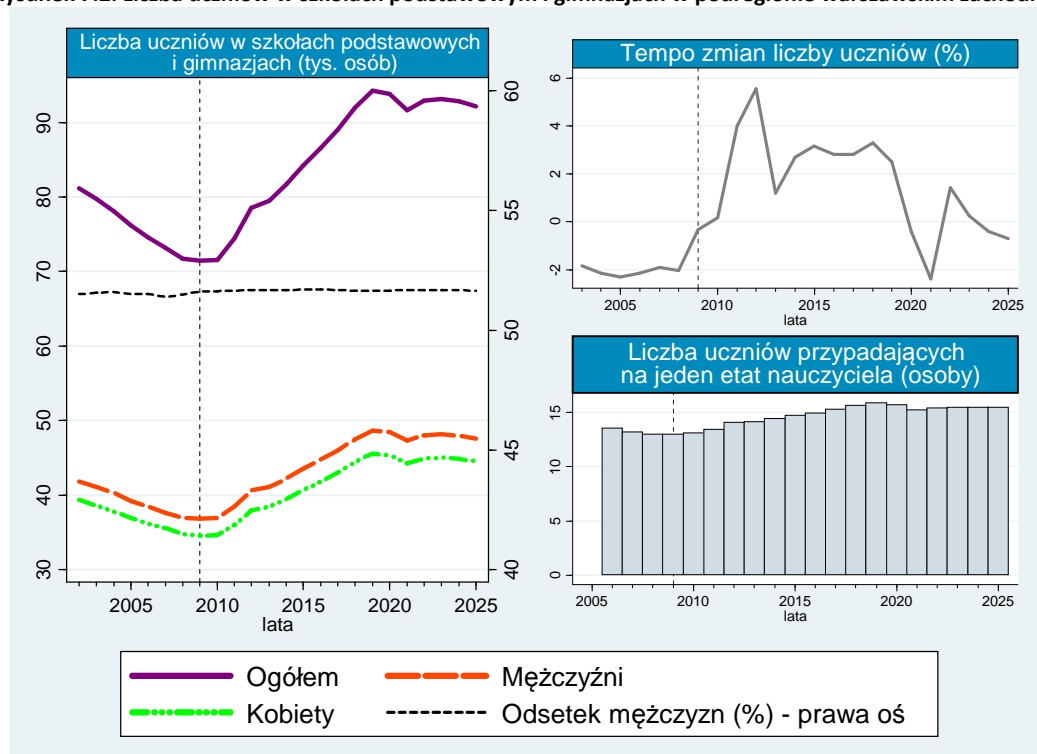

W podregionie warszawskim zachodnim w ciągu ostatnich lat liczba etatów nauczycieli kształtowała się na wyrównanym poziomie. W latach 2006–2007 liczba zatrudnionych nauczycieli wzrosła z 5503 etatów do 5536 etatów w 2007 roku. W kolejnych latach odnotowano spadek liczby zatrudnionych nauczycieli do 5511 etatów w 2009 roku. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet stanowiła średnio 84% wszystkich etatów. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach przewyższała liczbę etatów w pozostałych szkołach. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 69,64% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w podregionie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 5,87 pkt. proc. niższy. W 2006 roku 14,1% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w podregionie warszawskim zachodnim. Natomiast odsetek ten zwiększył się do 14,23% w 2009 roku.

⁴² GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w podregionie warszawskim zachodnim. Tendencja ta utrzyma się do 2021 roku. Wówczas będzie zatrudnionych aż 6029 nauczycieli. W kolejnych latach przewiduje się likwidację etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach do 5963 etatów w 2025 roku. Zgodnie z prognozami, odsetek zatrudnionych kobiet będzie powoli wzrastał z 84% w 2010 roku do 85% w 2025 roku. Należy spodziewać się, że liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół. W 2010 roku 61,71% nauczycieli w podregionie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Odsetek ten zmniejszy się do 58,29% w 2025. Ponadto zwiększy się liczba etatów w podregionie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2010 roku 14,21% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w podregionie warszawskim zachodnim, a w 2025 roku odsetek ten wyniesie 15,08%.

Rysunek 7.2. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w podregionie warszawskim zachodnim

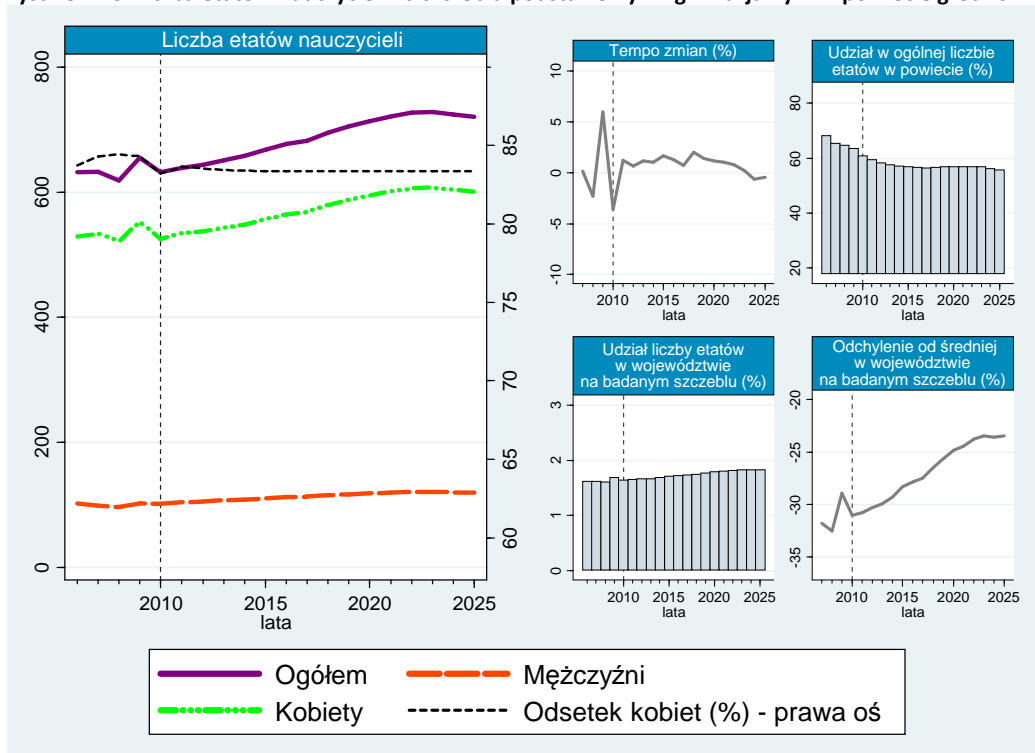

Mimo, iż w latach 1999–2001 następował wyraźny wzrost liczby uczniów w podregionie z 76 324 w 1999 roku do 82 897 w 2001 roku, to w kolejnych latach odnotowano powolny spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Do szkół uczęszczało więcej chłopców niż dziewcząt. W badanym okresie średnio 52% uczniów podstawówek i gimnazjów w podregionie było płci męskiej. W latach 2006–2009 liczba uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela zmniejszyła się z 14 osób w 2006 roku, do 13 osób w 2009 roku. Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie stopniowo wzrastać. W 2014 roku do szkół będzie uczęszczało ponad 80 tys. uczniów, a w 2018 roku, ich liczba przekroczy 90 tys. Największej liczby uczniów należy spodziewać się w 2019 roku. Będzie ich wówczas aż 94 300. W kolejnych latach liczba uczniów zmniejszy. W 2025 roku do szkół podstawowych oraz gimnazjów będzie uczęszczało 92 200 uczniów. W badanym okresie wzrośnie zarówno liczba dziewcząt jak i liczba chłopców uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Niemniej jednak proporcje płci nie ulegną znacznym zmianom. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli z 13 uczniów na jeden etat do 14 uczniów na jeden etat nauczyciela.

7.1. Powiat grodziski⁴³

W 2009 roku w powiecie grodziskim znajdowało się 25 szkół podstawowych oraz 16 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 107,54% w szkołach podstawowych i 106,84% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto osiągnął poziom 105,18% w szkołach podstawowych oraz 102,77% w gimnazjach.

Rysunek 7.3. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie grodziskim

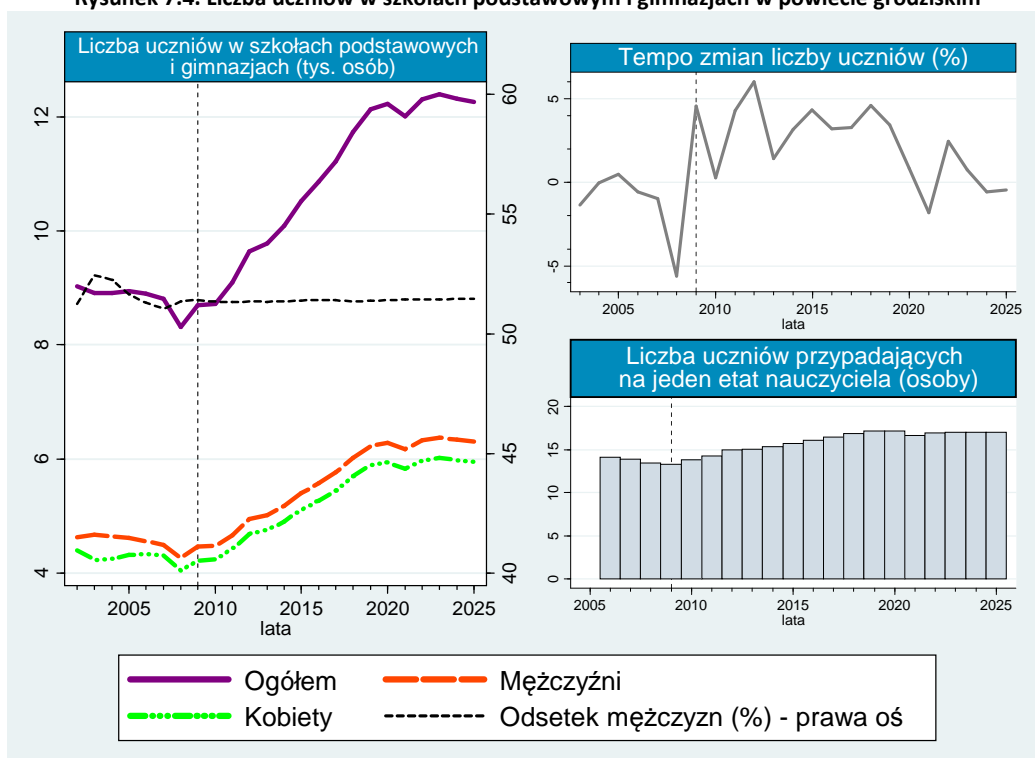
Na rysunku 7.3. przedstawiono zmiany wielkości zatrudnienia nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie grodziskim oraz prognozy dotyczące przewidywanej liczby etatów nauczycieli do 2025 roku. Analiza uwzględnia zmiany liczby etatów ze względu na płeć nauczyciela, udział liczby nauczycieli szczebla podstawowego oraz gimnazjalnego w całkowitej liczbie etatów nauczycieli w powiecie, a także udział liczby etatów w całkowitej wielkości zatrudnienia w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim. W powiecie w ciągu ostatnich lat liczba zatrudnionych nauczycieli wzrosła z 632 w 2006 roku do 655 w 2009 roku. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet stanowiła średnio 84% wszystkich etatów. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach na innych szczeblach. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 68,15% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 4,48 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 1,62% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w powiecie grodziskim. Natomiast w 2009 roku już 1,7% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w omawianym powiecie. Prognozuje się wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie z 633

⁴³ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

etatów w 2010 roku do 729 etatów w 2023 roku, a następnie zmniejszy się do 721 etatów w 2025 roku. W latach 2010–2025 liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie zwiększała się średnio o 0,83% rocznie. Zgodnie z prognozami, każdego roku, w grupie 100 nauczycieli będą zatrudnione średnio 83 kobiety. W 2010 roku 60,88% nauczycieli w podregionie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Natomiast w 2025 roku odsetek ten przyjmie wartość jedynie 55,68%. Ponadto zwiększy się liczba etatów w podregionie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2010 roku 1,64% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w powiecie grodzkim, a w 2025 roku odsetek ten wyniesie 1,82%.

Zgodnie z obserwacjami, w latach 1999–2009, liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach nie ulegała wyraźnym zmianom. W 2009 roku do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało 8463 uczniów, z czego 51% stanowiła grupa chłopców. Natomiast w 2009 roku do tego typu szkół w powiecie grodzkim uczęszczało 8695 uczniów, w tym 52% stanowili chłopcy. Proporcje udziału obu płci były niezmiennie w czasie. W okresie 2006–2009, liczba uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela zmniejszyła się z 14 osób w 2006 roku do 13 osób w 2009 roku.

Rysunek 7.4. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie grodzkim

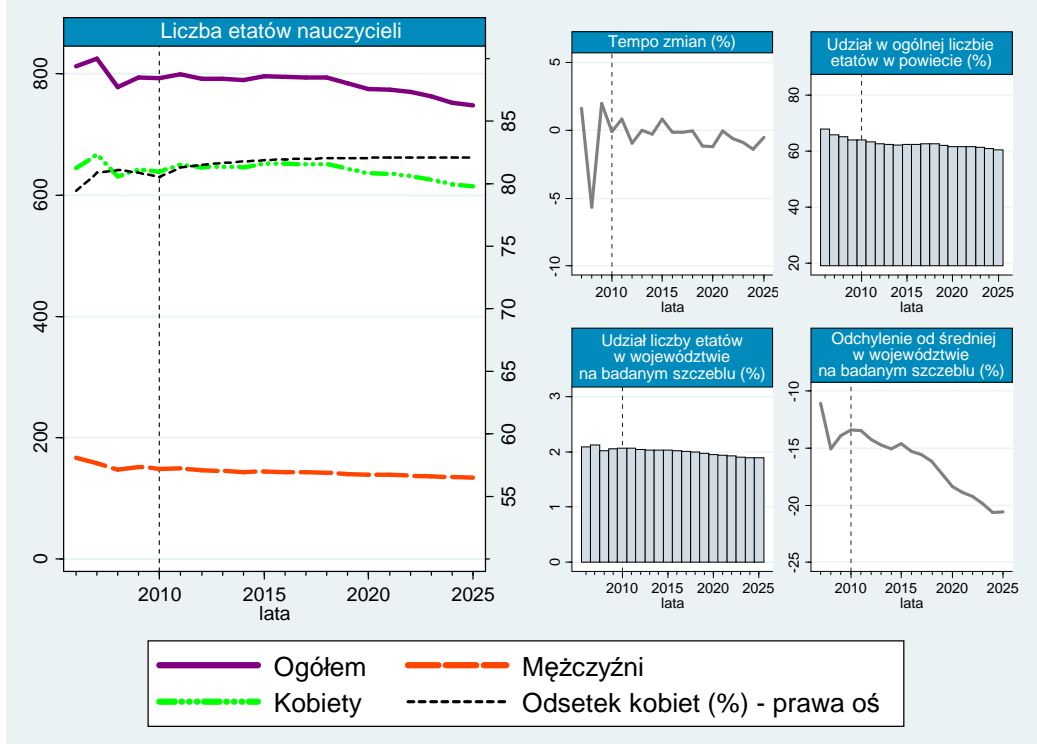

Zgodnie z prognozami, liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach będzie wyraźnie wzrastać. W 2014 roku do szkół będzie uczęszczało 10 083 uczniów. W 2020 roku liczba uczniów wyniesie 12 227 osób. W kolejnych latach należy spodziewać się powolnej stabilizacji liczby dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach. W ostatnim roku prognozy do szkół podstawowych oraz gimnazjów będzie uczęszczało 12 262 uczniów. W okresie prognozy liczba uczniów wzrośnie o 41%. W badanym okresie wzrośnie zarówno liczba dziewcząt, jak i liczba chłopców uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Niemniej jednak proporcje płci nie ulegną znacznym zmianom. W okresie prognozy średnio w grupie 100 uczniów, będzie 51 chłopców. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby uczniów w stosunku do liczby nauczycieli w powiecie grodzkim z 13 uczniów na jeden etat nauczyciela w 2010 roku do 14 uczniów na etat w 2025 roku.

7.2. Powiat grójecki⁴⁴

W 2009 roku w powiecie grójeckim funkcjonowało 50 szkół podstawowych oraz 16 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto osiągnął wartość 103,32% w szkołach podstawowych i 100,34% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 101,85% w szkołach podstawowych i 96,70% w gimnazjach. Na rysunku 7.5. przedstawiono, jak kształtowała się liczba nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie grójeckim w latach 2006–2009, a także prognozy zmian liczby etatów do 2025 roku. W badaniu uwzględniono strukturę nauczycieli w podziale na płeć. Ponadto obserwacji poddano udział liczby etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział etatów nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w ogólnej liczbie etatów nauczycieli na tym szczeblu w województwie mazowieckim.

Rysunek 7.5. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie grójeckim

W powiecie w ciągu ostatnich lat liczba zatrudnionych nauczycieli zmniejszyła się z 812 w 2006 roku do 794 w 2009 roku. Wśród nauczycieli przeważały kobiety. W latach 2006–2009 liczba etatów kobiet stanowiła średnio 81% wszystkich etatów. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 67,81% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 3,82 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 2,08% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w powiecie grójeckim. Natomiast w 2009 roku 5,05% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w powiecie grójeckim.

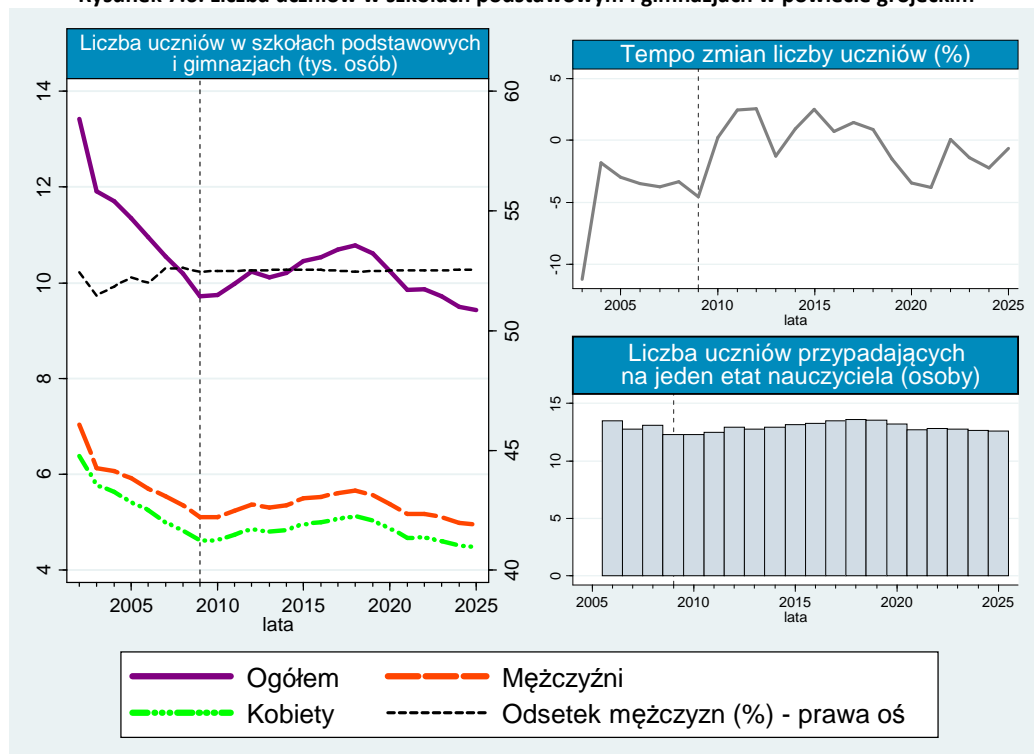
Prognozuję się powolny spadek liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie z 793 etatów w 2010 roku do 748 etatów w 2025 roku. Średnio, z roku na rok liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach będzie zmniejszała się o 0,36%. Zgodnie z prognozami odsetek zatrudnionych kobiet będzie powoli wzrastał. Jeszcze w 2010 roku w grupie 100 nauczycieli będzie pracowało 81 kobiet,

⁴⁴ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

a w 2025 roku w grupie 100 nauczycieli będą 82 nauczycielki. Mimo przewidywanego wzrostu liczby nauczycieli w badanym okresie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach należy spodziewać się, że liczba etatów w tych placówkach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół. W 2010 roku 63,94% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast w 2025 roku odsetek ten ukształtuje się na poziomie zaledwie 60,33%. Ponadto zmniejszy się liczba etatów nauczycieli w podstawówkach i gimnazjach w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2010 roku 2,06% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w powiecie grójeckim, a w 2025 roku odsetek ten wyniesie 1,89%.

Na rysunku 7.6. przedstawiono liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie grójeckim w latach 2006–2009 oraz prognozy zmian liczby uczniów do 2025 roku. Mimo, iż w latach 1999–2001, następował wyraźny wzrost liczby uczniów w powiecie z 12 801 w 1999 roku do 13 860 w 2001 roku. W kolejnych latach odnotowano powolny spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. W 2009 roku do szkół podstawowych i gimnazjów uczęszczało łącznie 9723 uczniów. Tendencja ta dotyczyła zarówno uczniów płci żeńskiej, jak i płci męskiej. Do szkół uczęszczało więcej chłopców niż dziewcząt. W badanym okresie, średnio 52% uczniów podstawówek i gimnazjów w powiecie było płci męskiej. W okresie 2006–2009 liczba uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela zmniejszyła się z 13 osób w 2006 roku do 12 osób w 2009 roku.

Rysunek 7.6. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie grójeckim

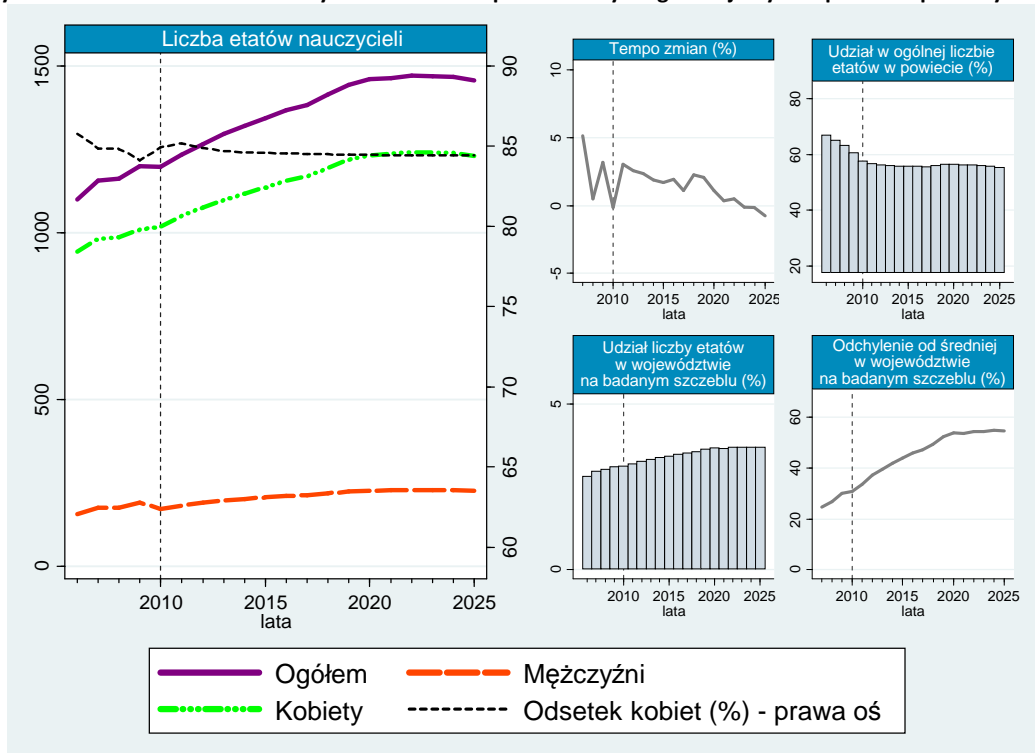

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w kolejnych latach będzie wzrastać. W 2012 roku do szkół podstawowych i gimnazjów będzie uczęszczało 10 234 uczniów, a w 2018 roku – 10 776 uczniów. Natomiast w kolejnych latach należy spodziewać się zmniejszeniu liczby dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjach. W 2025 roku do szkół podstawowych oraz gimnazjów będzie uczęszczało 9435 uczniów. Każdego roku w grupie 100 uczniów będzie średnio 53 chłopców. Średnio, w latach 2010–2025 na jednego nauczyciela zatrudnionego w powiecie będzie przypadało 13 uczniów.

7.3. Powiat piaseczyński⁴⁵

W 2009 roku w powiecie piaseczyńskim funkcjonowało 46 szkół podstawowych oraz 35 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 97,55% w szkołach podstawowych i 95,28% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 94,94% w szkołach podstawowych i 90,49% w gimnazjach. Na rysunku 7.7. zostały przedstawione wykresy obrazujące zmiany liczby nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie piaseczyńskim w latach 2006–2009 oraz prognozy dotyczące zmian liczby etatów do 2025 roku. Uwzględniono zmiany w strukturze kadry nauczycielskiej ze względu na płeć, udział liczby nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w ogólnej liczbie nauczycieli zatrudnionych w powiecie oraz liczbę etatów nauczycieli w powiecie na tle województwa.

Rysunek 7.7. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie piaseczyńskim

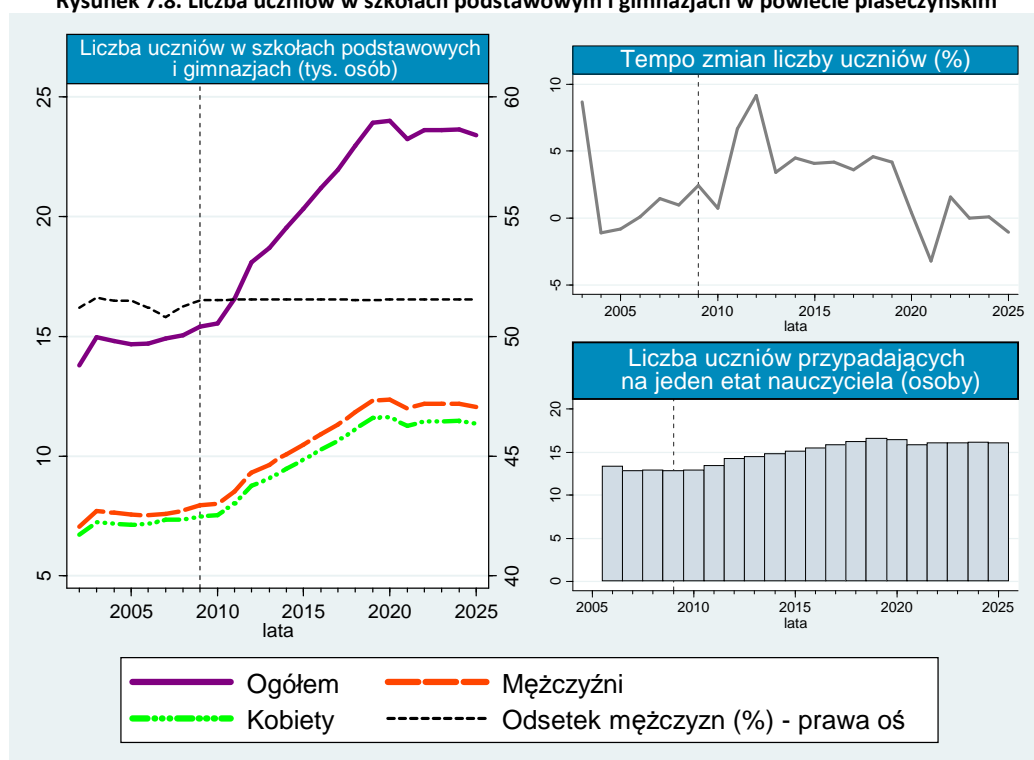
W powiecie w ciągu ostatnich lat liczba zatrudnionych nauczycieli wzrosła z 1101 etatów w 2006 roku do 1200 etatów w 2009 roku. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009, liczba etatów nauczycielek zmniejszyła się z 86% w 2006 roku do poziomu 84% wszystkich etatów w 2009 roku. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach na innych szczeblach. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 67,02% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 6,53 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 2,82% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim pracowało w powiecie piaseczyńskim. Natomiast w 2009 roku 3,1% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie pracowało w powiecie piaseczyńskim.

⁴⁵ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

Prognozuje się systematyczny wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w powiecie z 1198 etatów w 2010 roku do 1471 etatów w 2022 roku. W ostatnim roku prognozy, należy spodziewać się, że liczba zatrudnionych nauczycieli ukształtuje się na poziomie 1456 etatów. W okresie prognozy średnio, z roku na rok liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach będzie wzrastać o 1,23%. Zgodnie z prognozami odsetek zatrudnionych kobiet zmniejszy się z 85% w 2010 roku do 84,4% w 2025 roku. Mimo przewidywanego wzrostu liczby nauczycieli w badanym okresie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, należy spodziewać się, że liczba etatów w tych placówkach zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół. W 2010 roku 57,65% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast w 2025 roku odsetek ten ukształtuje się na poziomie zaledwie 55,34%. Ponadto zwiększy się liczba etatów w podregionie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2010 roku 3,12% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w powiecie, a w 2025 roku, odsetek ten wyniesie 3,68%.

W latach 1999–2009 zaobserwowano wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach. W 1999 roku do szkół uczęszczało 12 428 uczniów, z czego 51% stanowili chłopcy. Natomiast już w 2009 roku w szkołach uczyło się 15 419 uczniów, z czego 52% stanowili chłopcy. Średnio, w badanym okresie 51% uczniów podstawówek i gimnazjów w powiecie stanowili chłopcy. W okresie 2006–2009 liczba uczniów przypadających na 1 nauczyciela kształtowała się na poziomie 13 uczniów.

Rysunek 7.8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie piaseczyńskim

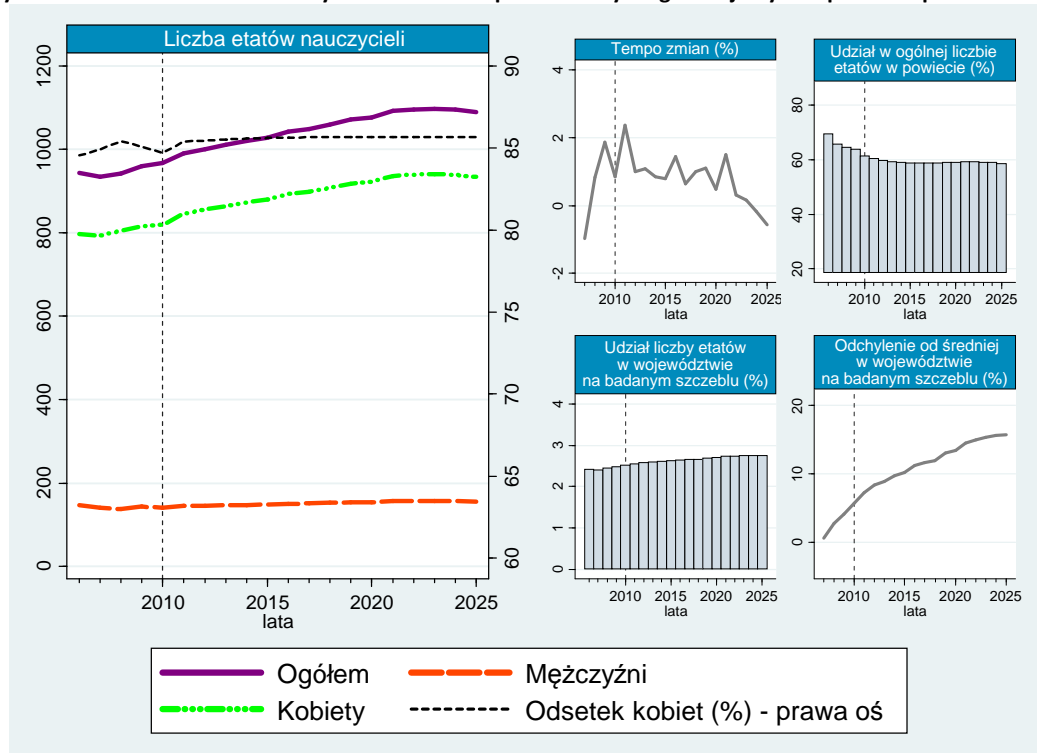

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2020 będzie wzrastać od 15 536 uczniów w 2010 roku do 24 016 uczniów w 2020 roku. Jednak w kolejnych latach liczba uczniów ulegnie zmniejszeniu. A w 2025 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie uczyło się 23 401 uczniów. Każdego roku w grupie 100 uczniów, będzie średnio 52 chłopców. Ponadto należy spodziewać się, że w latach 2010–2019 będzie zwiększać się liczba uczniów w stosunku do liczby zatrudnionych nauczycieli. W 2010 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadało 13 uczniów, natomiast w 2019 roku na jeden etat będzie przypadało 17 uczniów. W ostatnim roku prognozy liczba uczniów przypadających na jeden etat wyniesie 16 osób.

7.4. Powiat pruszkowski⁴⁶

W 2009 roku w powiecie pruszkowskim było 29 szkół podstawowych oraz 20 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto osiągnął wartość 98,6% w szkołach podstawowych i 89,47% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 96,92% w szkołach podstawowych oraz 85,94% w gimnazjach. Na rysunku 7.9. zostały zamieszczone dane dotyczące liczby etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie pruszkowskim w latach 2006–2009 oraz prognozy do 2025 roku. Obserwacji poddano także strukturę zatrudnionych nauczycieli ze względu na płeć, udział liczby etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w całkowitej liczbie etatów w powiecie oraz zmiany liczby zatrudnionych nauczycieli w powiecie na tle województwa mazowieckiego.

Rysunek 7.9. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie pruszkowskim

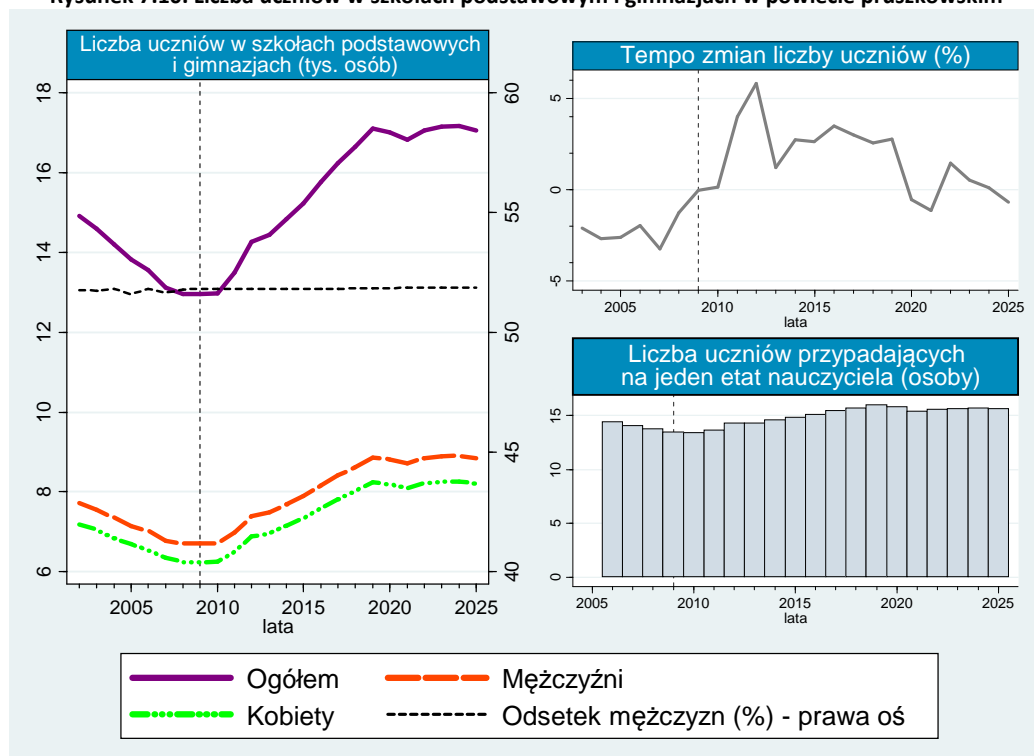

W powiecie pruszkowskim w latach 2006–2007 liczba etatów nauczycieli zmniejszyła się z 943 w 2006 roku do 934 etatów w 2007 roku. W kolejnych latach ich liczba wzrastała, a w 2009 roku w szkołach podstawowych oraz gimnazjach było zatrudnionych 960 nauczycieli. W latach 2006–2009 średnio w gronie 100 nauczycieli, znajdowało się 85 nauczycielek. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach innych szczebli. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 69,39% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 5,39 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 2,42% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w powiecie pruszkowskim. Natomiast w 2009 roku 2,48% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w omawianym powiecie. Prognozuje się systematyczny wzrost liczby etatów nauczycieli w powiecie z 968 w 2010 roku do 1098 etatów w 2022 roku. W ostatnim

⁴⁶ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

roku prognozy należy spodziewać się, że liczba zatrudnionych nauczycieli kształtuje się na poziomie 1090 etatów. W okresie prognozy średnio, z roku na rok liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach będzie wzrastać o 0,74%. Zgodnie z prognozami odsetek zatrudnionych kobiet zwiększy się nieznacznie z 85% w 2010 roku do 86% w 2025 roku. W badanym okresie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach należy spodziewać się, że liczba etatów zmniejszy się w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół w powiecie. W 2010 roku 61,36% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast w 2025 roku odsetek ten kształtuje się na poziomie zaledwie 58,5%. Ponadto zwiększy się liczba etatów w szkołach podstawowych i gimnazjach w podregionie w stosunku do liczby etatów tego szczebla w województwie mazowieckim. W 2010 roku 2,52% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w powiecie, natomiast w 2025 roku odsetek ten osiągnie wartość 2,75%.

Rysunek 7.10. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie przuskowskim

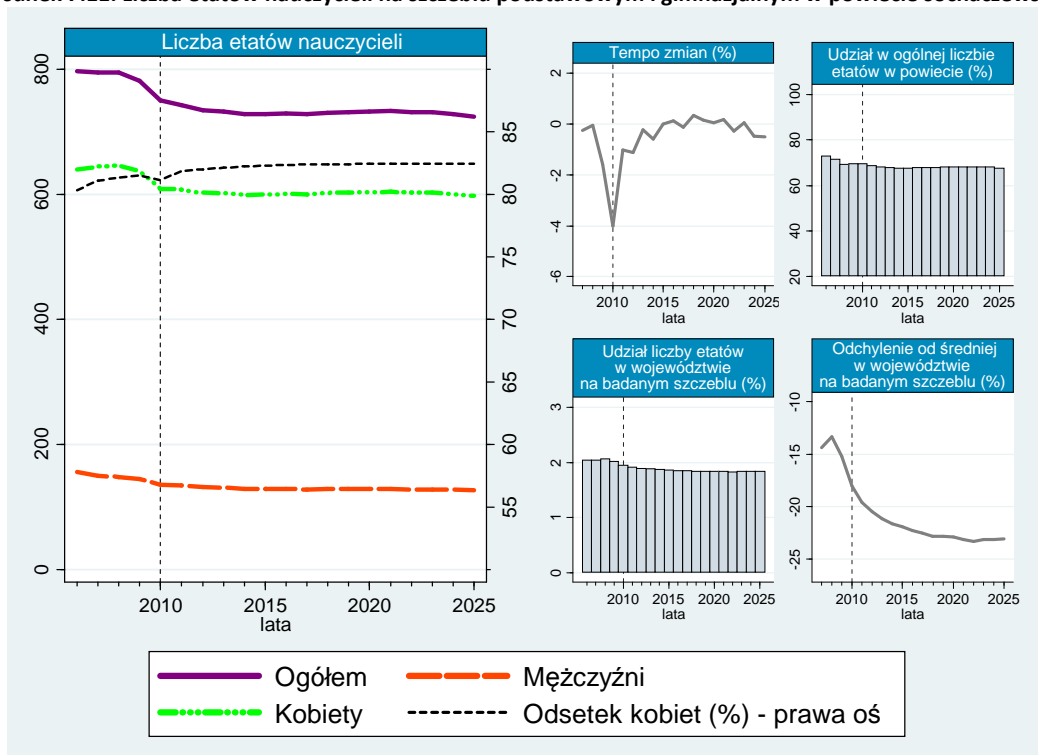
W latach 2001–2009 zaobserwowano systematyczny spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Jeszcze w 1999 roku do szkół uczęszczało 15 227 uczniów, z czego 52% stanowili chłopcy. Natomiast już w 2009 roku, w szkołach uczyło się 12 949 uczniów. W badanym okresie, średnio 51% uczniów podstawówek i gimnazjów w powiecie stanowiły osoby płci męskiej. W okresie 2006–2009 następował powolny spadek liczby uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela. W 2006 roku na 100 etatów nauczycieli przypadało 1437 uczniów, natomiast w 2009 roku na 100 zatrudnionych nauczycieli przypadało 1294 uczniów.

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2019 będzie wzrastać z 12 967 uczniów w 2010 roku, do 17 101 uczniów w 2019 roku. W kolejnych latach liczba uczniów ulegnie zmniejszeniu. W 2025 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie będzie uczyło się 17 051 uczniów. Ponadto należy spodziewać się, że w latach 2010–2019, będzie zwiększać się liczba uczniów w stosunku do liczby zatrudnionych nauczycieli. W 2010 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadało 14 uczniów, natomiast od 2019 roku do końca okresu prognozy, na jeden etat będzie średnio przypadało 16 uczniów.

7.5. Powiat sochaczewski⁴⁷

W 2009 roku w powiecie sochaczewskim funkcjonowało 31 szkół podstawowych oraz 19 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto kształtował się na poziomie 103,14% w szkołach podstawowych i 103,44% w gimnazjach. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 101,20% w szkołach podstawowych i 98,47% w gimnazjach. Na rysunku 7.11. przedstawiono, jak kształtowała się liczba nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w powiecie sochaczewskim w ciągu ostatnich lat oraz prognoza dotycząca liczby etatów nauczycieli do 2025 roku. Obserwacji poddano dane dotyczące zmiany struktury zatrudnienia nauczycieli w podziale na płeć. Przeanalizowano również jak kształtowała się wielkość zatrudnienia w szkołach podstawowych i gimnazjach na tle pozostałych szczebli edukacyjnych w powiecie oraz jak zmieniała się liczba etatów na tle całego województwa.

Rysunek 7.11. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie sochaczewskim

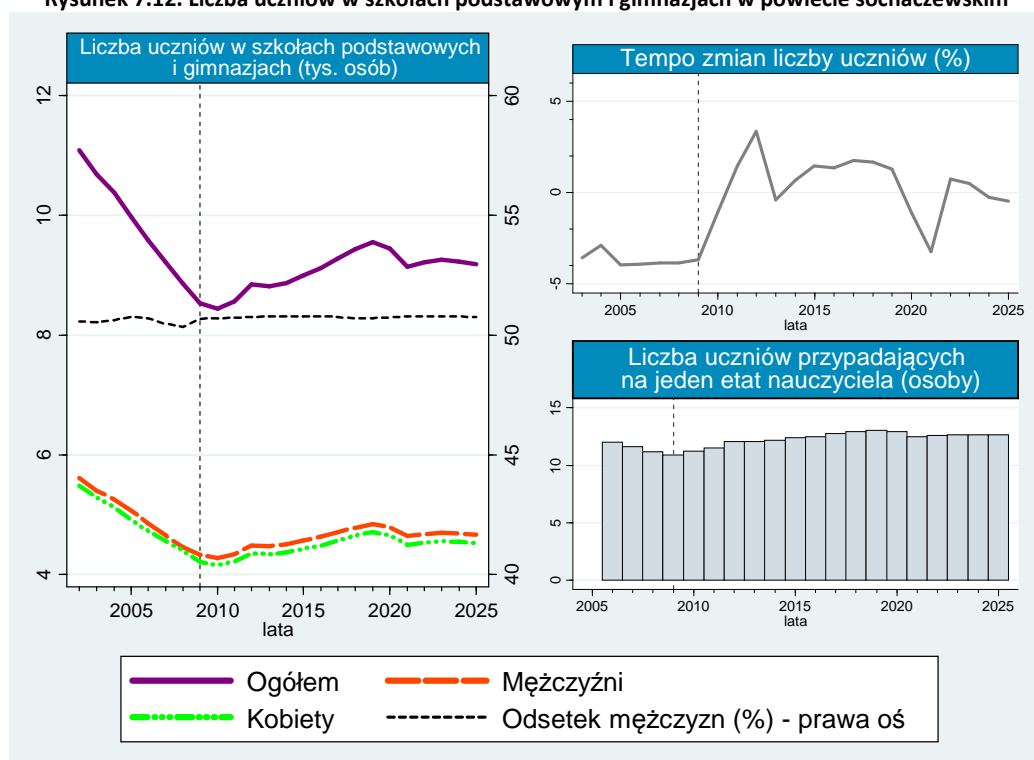
W latach 2006–2009 w powiecie sochaczewskim liczba etatów nauczycieli zmniejszyła się z 797 w 2006 roku do 782 etatów w 2009 roku. Każdego roku liczba etatów zmniejszała się średnio o 0,48%. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 w gronie 100 nauczycieli, znajdowało się średnio 81 nauczycielek. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach na innych szczeblach edukacji. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 72,97% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Niemniej jednak już w 2009 roku, odsetek ten był o 3,43 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 2,04% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w powiecie sochaczewskim. Natomiast w 2009 roku 2,02% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w tym powiecie. Prognozuje się powolny spadek liczby nauczycieli zatrudnionych

⁴⁷ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

w powiecie z 750 etatów w 2010 roku do 724 etatów w 2025 roku. W okresie prognozy, z roku na rok liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach będzie zmniejszała się średnio o 0,22%. Odsetek zatrudnionych kobiet będzie powoli wzrastał. W 2010 roku w grupie 100 nauczycieli będzie pracowało 81 kobiet, natomiast w 2025 roku wśród 100 nauczycieli, zatrudnione będą 82 nauczycielki. Należy spodziewać się, że liczba etatów w tych placówkach nie ulegnie znaczącym zmianom w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół. Średnio, każdego roku 68% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Ponadto zmniejszy się liczba etatów nauczycieli w powiecie w stosunku do liczby etatów w województwie mazowieckim. W 2010 roku 1,95% nauczycieli zatrudnionych w województwie, będzie pracowało w powiecie sochaczewskim. Natomiast w 2025 roku odsetek ten wyniesie 1,83%.

W latach 2002–2009 zaobserwowano spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. W 2002 roku do szkół uczęszczało 11 088 uczniów, z czego 50,76% z nich stanowili chłopcy. Natomiast w 2009 roku, w szkołach podstawowych i gimnazjach uczyło się 8532 uczniów, wśród których 50,68% stanowili chłopcy. W latach 2006–2009 następował powolny spadek liczby uczniów przypadających na jednego nauczyciela. W 2006 roku na 100 etatów nauczycieli przypadało 1203 uczniów, natomiast w 2009 roku – 1092 uczniów na 100 zatrudnionych nauczycieli.

Rysunek 7.12. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie sochaczewskim

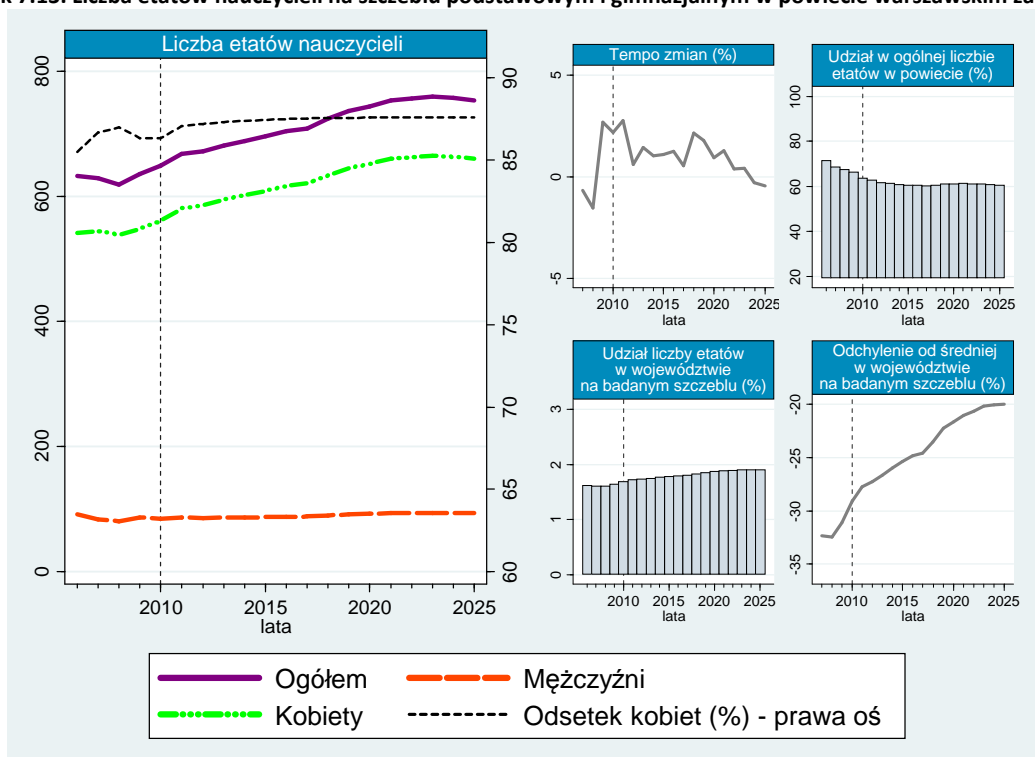
Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2019 będzie wzrastać z 8440 uczniów w 2010 roku, do 9554 uczniów w 2019 roku. W kolejnych latach liczba uczniów ulegnie zmniejszeniu. W 2025 roku szkoły podstawowe i gimnazja będą kształciły 9187 uczniów. W okresie prognozy liczba dziewcząt i chłopców będzie zmieniała się w jednakowym tempie. Każdego roku w grupie 100 uczniów, będzie średnio 51 chłopców. Ponadto należy spodziewać się, że w latach 2010–2019 będzie zwiększać się liczba uczniów w stosunku do liczby zatrudnionych nauczycieli. W 2010 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadało 11 uczniów, natomiast od 2019 roku do końca okresu prognozy, na jeden etat będzie średnio przypadało 13 uczniów.

7.6. Powiat warszawski zachodni⁴⁸

W 2009 roku w powiecie warszawskim zachodnim znajdowały się 22 szkoły podstawowe oraz 18 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 87,81% w szkołach podstawowych i 88,69% w gimnazjach.

Na rysunku 7.13. zamieszczono wykresy obrazujące, jak zmieniała się wielkość zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2006–2009, a także prognozy wielkość zatrudnienia nauczycieli w powiecie do 2025 roku, uwzględniając odsetek zatrudnionych kobiet w zawodzie. Przedstawiono także udział etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w całkowitej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział liczby etatów nauczycieli na badanym szczeblu w ogólnej liczbie etatów w województwie mazowieckim.

Rysunek 7.13. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie warszawskim zachodnim

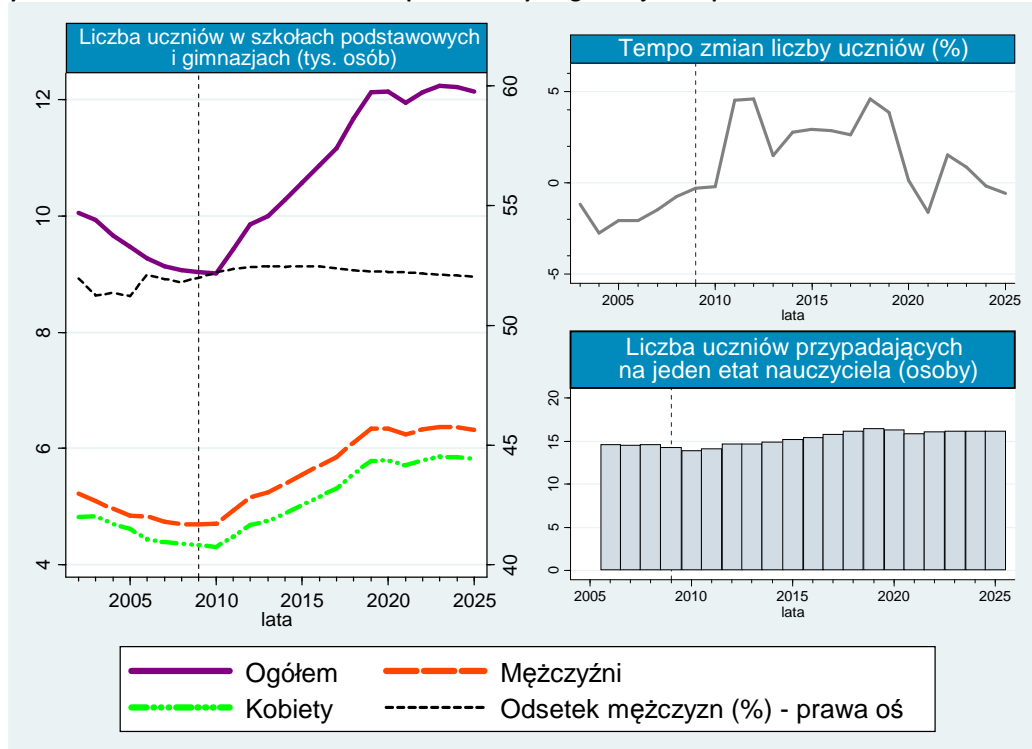
W latach 2006–2009 w powiecie warszawskim zachodnim liczba etatów nauczycieli wzrosła z 633 w 2006 roku do 635 etatów w 2009 roku. Każdego roku liczba etatów zwiększała się o 0,11%. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 średnio w gronie 100 nauczycieli, znajdowało się 86 nauczycielek. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach zdecydowanie przewyższała liczbę etatów w szkołach na innych szczeblach. W 2006 roku, w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 71,52% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. Jednak w 2009 roku odsetek ten był o 5,15 pkt. proc. mniejszy. W 2006 roku 1,62% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim, pracowało w powiecie warszawskim zachodnim. Natomiast w 2009 roku 1,64% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w omawianym powiecie. Prognozuje się powolny wzrost liczby etatów nauczycieli

⁴⁸ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

w powiecie z 649 etatów w 2010 roku do 759 etatów w 2023 roku, a następnie spadek tej liczby do poziomu 754 etatów w 2025 roku. Zgodnie z prognozami odsetek zatrudnionych nauczycielek będzie wzrastał. W 2010 roku w grupie 100 nauczycieli będzie średnio pracowało 86 kobiet, natomiast w 2025 roku wśród 100 nauczycieli znajdzie się 88 nauczycielek. W badanym okresie należy spodziewać się, że liczba etatów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach nie ulegnie znaczącym zmianom w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół. Średnio, każdego roku 61% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Ponadto zwiększy się liczba etatów na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie w stosunku do liczby etatów tego szczebla w województwie mazowieckim. W 2010 roku 1,69% nauczycieli podstawówek i gimnazjów zatrudnionych w województwie, będzie pracowało w powiecie, natomiast w 2025 roku odsetek ten wyniesie 1,91%.

W latach 2001–2009 miał miejsce spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. W 2001 roku do szkół uczęszczało 10 072 uczniów, z czego 51% stanowili chłopcy. W 2009 roku, w szkołach uczyło się 9035 uczniów, wśród których 52% stanowili chłopcy. W latach 2006–2009 następował powolny spadek liczby uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela. W 2006 roku na 100 etatów nauczycieli przypadało 1752 uczniów, natomiast w 2009 roku na 100 zatrudnionych nauczycieli przypadało 1483 uczniów.

Rysunek 7.14. Liczba uczniów w szkołach podstawowym i gimnazjach w powiecie warszawskim zachodnim

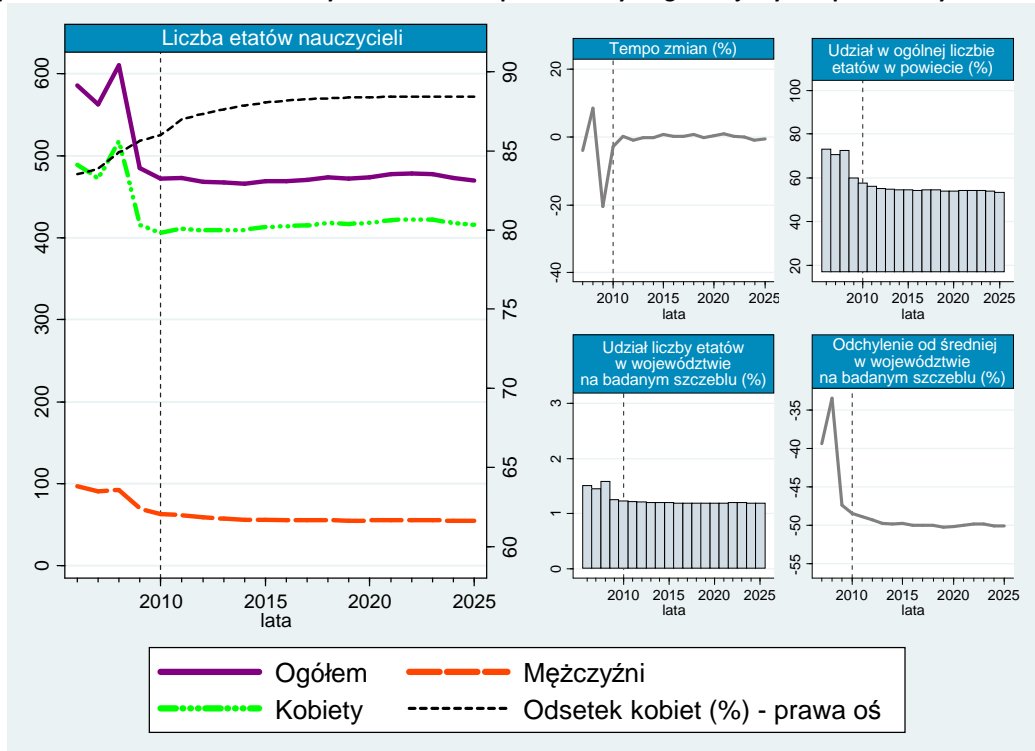

Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2023 będzie wzrastać z 9016 uczniów w 2010 roku do 12 236 uczniów w 2023 roku. W ostatnich latach prognozy liczba uczniów ulegnie zmniejszeniu. W 2025 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie uczyło się 12 143 uczniów. Ponadto należy spodziewać się, że w latach 2010–2019 będzie zwiększać się liczba uczniów w stosunku do liczby zatrudnionych nauczycieli. W 2010 roku, na jeden etat nauczyciela będzie przypadało 14 uczniów. Natomiast od 2019 roku do końca okresu prognozy, każdego roku na jeden etat będzie średnio przypadało 16 uczniów.

7.7. Powiat żyrardowski⁴⁹

W 2009 roku w powiecie żyrardowskim znajdowało się 28 szkół podstawowych oraz 15 gimnazjów. Współczynnik skolaryzacji brutto kształtował się na poziomie 101,09% w szkołach podstawowych i 100,9% w gimnazjach. Z kolei współczynnik skolaryzacji netto wyniósł 99,35% w szkołach podstawowych oraz 94,59% w gimnazjach. Na rysunku 7.15. przedstawiono, jak w ciągu minionych lat zmieniała się wielkość zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie żyrardowskim oraz prognozę zmian liczby etatów nauczycieli w tego typu placówkach do 2025 roku, uwzględniając strukturę zatrudnienia w podziale na płeć nauczycieli. Analizie poddano także udział liczby etatów na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w całkowitej liczbie etatów nauczycieli w powiecie oraz udział liczby etatów badanego szczebla na tle województwa mazowieckiego.

Rysunek 7.15. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w powiecie żyrardowskim

W powiecie żyrardowskim w latach 2006–2009, liczba etatów nauczycieli zmniejszyła się z 586 w 2006 roku do 485 etatów w 2009 roku. Wśród nauczycieli dominowały kobiety. W latach 2006–2009 odsetek kobiet zatrudnionych na stanowisku nauczycielskim wzrastał z 84% w 2006 roku do 86% w 2009 roku. W 2006 roku w szkołach podstawowych i gimnazjach pracowało 73,31% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w powiecie. W 2009 roku odsetek ten był o 13,28 pkt. proc. niższy. W 2006 roku 1,5% wszystkich nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w województwie mazowieckim pracowało w powiecie żyrardowskim. Natomiast w 2009 roku 1,25% wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w województwie było zatrudnionych w obserwowanym powiecie.

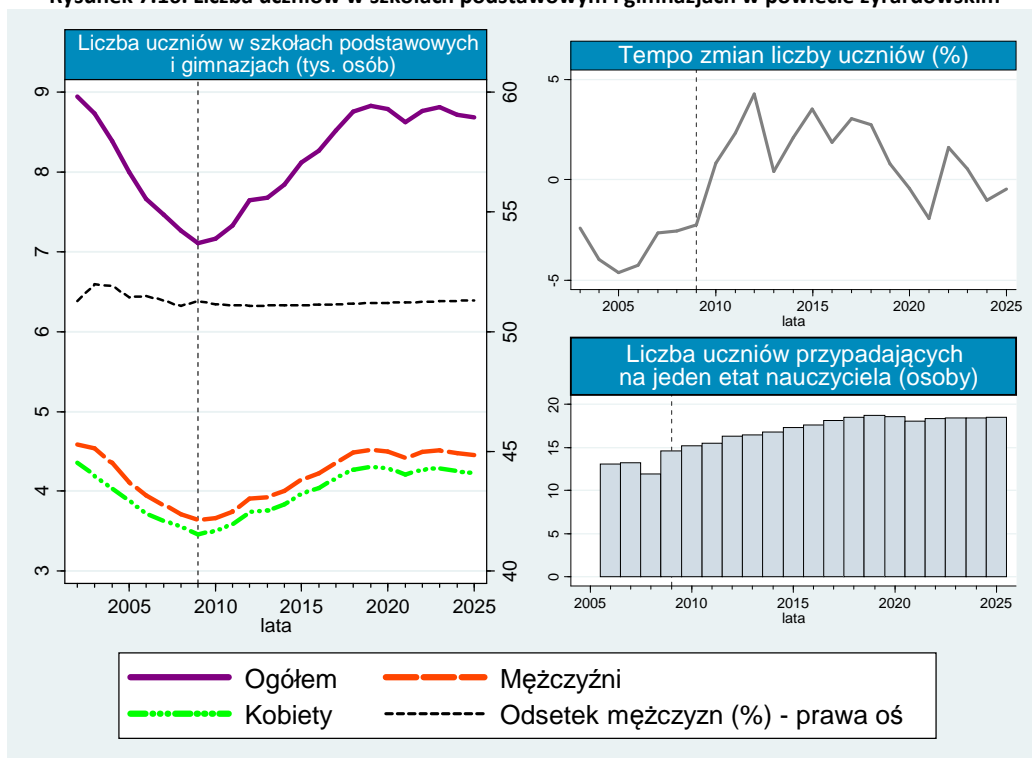
W prognozowanym okresie liczba nauczycieli w powiecie utrzyma się na wyrównanym poziomie. W 2025 roku będzie 470 etatów nauczycieli, czyli o 2 etaty mniej niż w 2010 roku. Zgodnie

⁴⁹ GUS, BDR, www.stat.gov.pl; dane dot. szkol. podstawowego i gimnazjalnego [data dostępu: 16.07.2011].

z prognozami odsetek zatrudnionych kobiet będzie się zwiększał. W 2010 roku w grupie 100 nauczycieli będzie pracowało średnio 86 kobiet, a w 2025 roku wśród 100 nauczycieli zatrudnionych będzie 88 nauczycielek. Mimo przewidywanego wzrostu liczby nauczycieli w badanym okresie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach należy spodziewać się, że liczba etatów w tych placówkach ulegnie zmniejszeniu w stosunku do liczby etatów nauczycieli w pozostałych typach szkół w powiecie. W 2010 roku 57,5% nauczycieli w powiecie będzie zatrudnionych w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, a w 2025 roku odsetek ten będzie o 4,3 pkt. proc. niższy. Ponadto zmniejszy się liczba etatów nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie w stosunku do liczby etatów na tym szczeblu w województwie mazowieckim. W 2010 roku 1,23% nauczycieli zatrudnionych w województwie będzie pracowało w powiecie żyrardowskim, a w 2025 roku odsetek ten wyniesie 1,19%.

Na rysunku 7.16. zostały przedstawione dane dotyczące liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów w powiecie żyrardowskim w latach 1999–2009 oraz prognozy dotyczące zmiany liczby uczniów w szkołach do 2025 roku. W latach 2001–2009 zaobserwowano spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach z 9191 uczniów w 2001 roku do 7108 uczniów w 2009 roku. W badanym okresie, średnio 51% uczniów podstawówek i gimnazjów w powiecie stanowiły osoby płci męskiej. W latach 2006–2009 liczba uczniów przypadających na jednego zatrudnionego nauczyciela wzrosła. W 2006 roku na 100 etatów nauczycieli przypadało 1309 uczniów. Natomiast w 2009 roku wielkość ta wyniosła 1465 uczniów na 100 zatrudnionych nauczycieli.

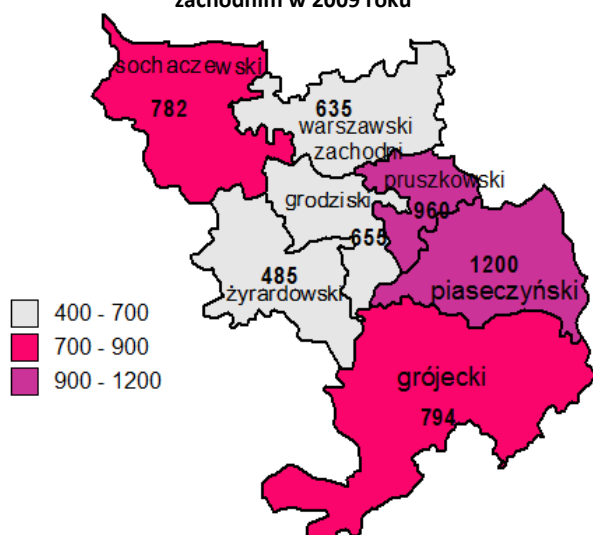
Rysunek 7.16. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w powiecie żyrardowskim

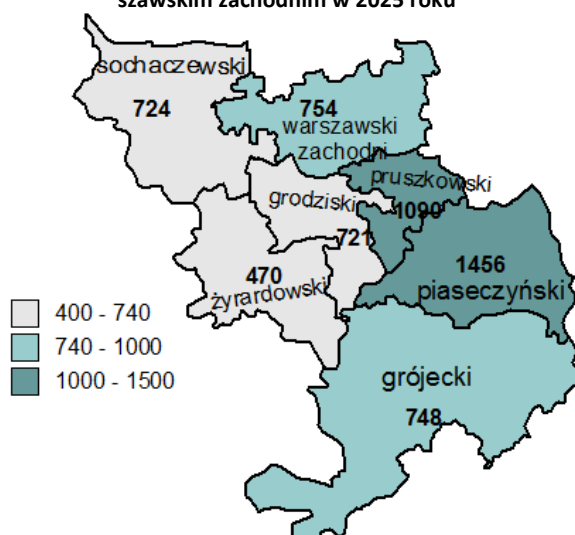
Zgodnie z prognozami liczba uczniów w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w latach 2010–2019 będzie wzrastać z 7166 uczniów w 2010 roku do 8825 uczniów w 2019 roku. W kolejnych latach liczba uczniów będzie utrzymywała się na wyrównanym poziomie. Średnio każdego roku do szkół podstawowych oraz gimnazjów w powiecie będzie uczęszczało 8730 uczniów, a w 2025 roku w szkołach tego typu będzie uczyło się 8682 uczniów. W okresie prognozy liczba dziewcząt i chłopców będzie zmieniała się w jednakowym tempie. Każdego roku w grupie 100 uczniów będzie średnio 51

chłopców. Ponadto należy spodziewać się, że w latach 2010–2025, liczba uczniów w stosunku do liczby zatrudnionych nauczycieli będzie ulegać zwiększeniu. W 2010 roku na jeden etat nauczyciela będzie przypadało 15 uczniów. Natomiast w 2025 na jeden etat będzie średnio przypadało 18 uczniów.

Rysunek 7.17. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim zachodnim w 2009 roku

Rysunek 7.18. Liczba etatów nauczycieli na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w podregionie warszawskim zachodnim w 2025 roku

W 2009 roku najwięcej nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w podregionie warszawskim zachodnim zatrudnionych było w powiecie piaseczyńskim (por. rysunek 7.17.) Był to jedyny powiat, w którym liczba etatów nauczycieli wynosiła powyżej 1 tys. Natomiast najmniejszym poziomem zatrudnienia nauczycieli odznaczał się powiat żyrardowski. Zgodnie z prognozami w latach 2010–2025 należy spodziewać się spadku poziomu zatrudnienia w szkołach podstawowych i gimnazjach znajdujących się w powiecie sochaczewskim, żyrardowskim oraz grójeckim (por. rysunek 7.18.). Największy spadek liczby nauczycieli zostanie odnotowany w powiecie sochaczewskim, gdzie w 2025 roku będzie zatrudnionych o 7,32% mniej nauczycieli niż w 2009 roku. W pozostałych powiatach w podregionie, prognozowany jest wzrost wielkości zatrudnienia nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjach. Największego wzrostu liczby etatów nauczycieli należy spodziewać się w powiecie piaseczyńskim, gdzie liczba zatrudnionych nauczycieli w 2025 roku będzie o 21,56% wyższa niż w 2009 roku. We wszystkich powiatach należy spodziewać się przewagi liczebnej kobiet wśród zatrudnionych nauczycieli. Jedynie w powiecie grodziskim przewidywany jest spadek odsetka zatrudnionych kobiet wśród nauczycieli. W pozostałych powiatach udział etatów nauczycielek w badanym okresie zwiększy się. Tylko w powiecie pruszkowskim w badanym okresie zwiększy się udział etatów na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w ogólnej liczbie etatów nauczycieli w powiecie. W pozostałych powiatach odsetek ten w 2025 roku będzie mniejszy w porównaniu z 2009 rokiem. Zgodnie z wynikami prognozy, we wszystkich powiatach z wyjątkiem powiatu grójeckiego, nastąpi wzrost liczby uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów. Największego wzrostu liczby uczniów należy spodziewać się w powiecie piaseczyńskim, gdzie liczba uczniów na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym w 2025 roku będzie o 52% wyższa niż w 2009 roku. W prognozowanym okresie struktura płci uczniów we wszystkich powiatach nie ulegnie zmianom. Najwięcej chłopców w stosunku do dziewcząt będzie w powiecie pruszkowskim, gdzie w gronie 100 uczniów będzie średnio 53 chłopców. We wszystkich powiatach zwiększy się liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela. Wzrost ten będzie najbardziej zauważalny w powiecie żyrardowskim, piaseczyńskim oraz grodziskim.

Podsumowanie

W celu dokonania lepszej analizy zapotrzebowania w szkołach podstawowych i gimnazjach na nauczycieli, w tym absolwentów szkół pedagogicznych przygotowujących do pracy na tym szczeblu edukacyjnym, zbudowano prognozy zmian liczby uczniów oraz nauczycieli w poszczególnych powiatach oraz podregionach województwa mazowieckiego. Opracowanie pozwoliło na pokazanie zmian, jakie zgodnie z predykcją będą zachodzić w ciągu kolejnych lat, do 2025 roku. Przeprowadzone analizy i prognozy dotyczące zmian liczby nauczycieli zatrudnionych w sześciu podregionach województwa mazowieckiego pozwoliły na wysnucie wniosków dotyczących zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych, przygotowujących do pracy w placówkach na szczeblu podstawowym oraz gimnazjalnym.

W obliczu rosnącej liczby dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych oraz gimnazjów w województwie mazowieckim, zgodnie ze sporządzonymi prognozami należy spodziewać się dość nieznacznego wzrostu zapotrzebowania na nauczycieli. Z biegiem lat w okresie prognozy, przewiduje się powolny wzrost liczby zatrudnionych na badanym szczeblu nauczycieli w powiecie mazowieckim. W prognozowanym okresie w skali województwa liczba ich etatów zwiększy się o 1104. W całym okresie prognozy będzie utrzymywała się przewaga płci żeńskiej w zawodzie nauczyciela na badanym szczeblu.

Województwo mazowieckie charakteryzuje się silnym zróżnicowaniem liczby zatrudnianych nauczycieli wśród podregionów oraz należących do nich powiatów. Wzrostu liczby stanowisk nauczycieli można spodziewać się jedynie w trzech podregionach należących do województwa mazowieckiego – podregionie warszawskim zachodnim, podregionie warszawskim wschodnim oraz w podregionie m. Warszawa. Tam też będzie następował systematyczny wzrost liczby uczniów. Jednak wzrost zatrudnienia w tych podregionach będzie następował wolniej niż wzrost liczby uczniów. Z roku na rok, będzie zwiększać się ilość uczniów przypadających na jeden etat, a zatem szkoły niechętnie będą zatrudniały nowych nauczycieli, a dodatkowe etaty będą powstawały sporadycznie. Natomiast w podregionie ciechanowsko-płockim, ostrołęcko siedleckim oraz radomskim liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach będzie spadać, co spowoduje także zmniejszanie się liczby etatów nauczycieli w tych podregionach. W podregionach tych spodziewana jest redukcja etatów nauczycieli, co w konsekwencji w znacznym stopniu ogranicza szanse absolwentów szkół na znalezienie pracy w zawodzie.

Analizując dane dotyczące podregionu ciechanowsko-płockiego, prognozowany jest spadek liczby nauczycieli we wszystkich znajdujących się w nim powiatach. Absolwenci będą mieli małe szanse na znalezienie zatrudnienia w którymkolwiek z powiatów tworzących omawiany podregion. W podregionie ostrołęcko-siedleckim, w powiecie siedleckim absolwenci powinni mieć większą szansę na zatrudnienie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach niż w innych powiatach tego podregionu. Tylko w tym powiecie przewidywany jest wzrost liczby nauczycieli w badanym okresie. Analizując dane dotyczące podregionu radomskiego, można zauważyć, że w żadnym z tworzących go powiatów, nie należy spodziewać się wzrostu zatrudnienia nauczycieli na badanym szczeblu edukacji. Zatem absolwenci szkół pedagogicznych, mogą mieć problemy z uzyskaniem zatrudnienia w powiatach wchodzącym w skład podregionu radomskiego. Wśród powiatów należących do podregionu warszawskiego zachodniego, wzrostu zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych należy spodziewać się w powiatach legionowskim, mińskim, otwockim oraz wołomińskim. W pozostałych

powiatach należących do tego podregionu, prognozuje się zmniejszenie liczby etatów nauczycieli, co obniża szanse absolwentów na znalezienie zatrudnienia w tamtejszych szkołach podstawowych i gimnazjach. Obserwując sytuację w podregionie warszawskim zachodnim, wzrostu szans na zatrudnienie absolwentów należy spodziewać się w powiecie grodziskim, piaseczyńskim, pruszkowskim oraz warszawskim zachodnim. Natomiast w pozostałych powiatach, zmniejszająca się liczba etatów spowoduje, że trudniej będzie znaleźć absolwentom pracę w zawodzie nauczyciela na szczeblu podstawowym oraz gimnazjalnym. Istotne znaczenie dla szans absolwentów na znalezienie pracy w zawodzie odgrywa prognozowany wzrost zatrudnienia w Warszawie.

Metodologia

Metodologia opracowania prognoz uwzględniła znaczenie przewidywanych trendów demograficznych oraz zmian sytuacji gospodarczej w województwie mazowieckim i w poszczególnych powiatach. W celu przeprowadzenia szczegółowych analiz i prognoz zmiennych charakteryzujących zapotrzebowanie na absolwentów szkół pedagogicznych na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym zastosowano zaawansowane narzędzia statystyczno-ekonometryczne oraz profesjonalne oprogramowanie ekonometryczne STATA.

Opracowana metodologia została oparta na Systemie Badań i Prognoz Regionalnych Regionstat. Prognozy sytuacji na rynku pracy bazowały na technikach modelowania i prognozowania szeregów czasowych, m.in.: VAR, VEqCM, ARIMA, ARIMAX. W celu określenia przyszłych tendencji na rynku pracy wykorzystano dodatkowo metodę długookresowego prognozowania na podstawie ultrakrótkich szeregów czasowych⁵⁰. Metoda zaproponowana na potrzeby prognoz czerpała ze znanych sposobów analizy szeregów czasowych, takich jak: wygładzanie wykładnicze, metoda średniej ruchomej, modele trendu czy model autoregresyjny. Przygotowanie prognoz zapotrzebowania na absolwentów szkół pedagogicznych poprzedzone zostało wielowymiarową, szczegółową analizą trendów charakteryzujących szeregi czasowe, opisane m.in. przez poziomy bezwzględne zmiennych, tempa wzrostu oraz zróżnicowane wskaźniki struktury. Celem tego rodzaju analizy było wyodrębnienie charakterystyk danych o największej stabilności, które zminimalizują błędy prognozy.

Na podstawie otrzymanych charakterystyk stworzony został system prognostyczny składający się z bilansujących się wskaźników, charakteryzujących kategorie rynku pracy oraz koniunktury na szczeblu ogólnopolskim oraz regionalnym. Aby zapewnić spójność prognoz w ramach systemu, prognozy wykonano na kilku powiązanych ze sobą poziomach szczegółowości. W ramach każdego z nich zastosowano metodę prognozowania długookresowego na podstawie szeregów ultrakrótkich. Pierwszy poziom systemu prognostycznego wiązał się z opracowaniem prognoz wielkości w najszerszym ujęciu (np. liczby nauczycieli w województwie). Kolejne poziomy tworzyły predykcje sytuacji w poszczególnych podgrupach danej zmiennej (np. liczba nauczycieli w poszczególnych powiatach). Spójność wykonanych na tym etapie predykcji uzyskano za pomocą bilansujących się wskaźników, z których każdy wyrażał udział zmiennej szczegółowej w wartości ogólnej. Oprócz specjalnie przygotowanej metody prognozowania wszystkie wykonane na tym poziomie predykcje poddane zostały korektom eksperckim. Efektem końcowym systemu prognostycznego było uzyskanie długookresowych prognoz dla każdej zmiennej z uwzględnieniem podziału geograficznego i przedmiotowego.

Prognozy mają charakter bazowy, czyli zakładają wydłużenie w czasie istniejących tendencji panujących w gospodarce regionu. Bazowy typ przygotowywanych prognoz oznacza m.in., że prognozowane wartości zmiennych nie uwzględniają nadzwyczajnych, dotychczas nie podejmowanych działań ukierunkowanych na kształtowanie sytuacji ekonomicznej podmiotów. Takie podejście podyktowane jest niedostępnością informacji dotyczących zestawu działań wybranych przez decydentów z rekomendowanej palety możliwych narzędzi, jak również trudnością odpowiednio wiarygodnego, spełniającego standardy naukowe oszacowania ilościowych skutków poszczególnych rozwiązań.

⁵⁰ Opracowana metoda zaprezentowana została w czasopiśmie Głównego Urzędu Statystycznego i Polskiego Towarzystwa Statystycznego (Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, Wiadomości Statystyczne, Nr 9/2009, s. 33-41.

Bibliografia

- Abelson P.W., Joyeux R., *Economic Forecasting*, Allen & Unwin, 2000.
- Barreto H., Howland F.M., *Introductory econometrics*, Cambridge University Press, 2006
- Barro R., *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 1997.
- Barteczko K., Bocian A., *Modele prognozowania i symulacji gospodarczych*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2006.
- Bartosiewicz S., *Estymacja modeli ekonometrycznych*, PWE, Warszawa 1990.
- Bielińska E., *Metody prognozowania*, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2003.
- Charemza W., Deadman D., Syczewska E.M., *Nowa ekonometria*, PWE, Warszawa 1997
- Chatfield C., *Time-series forecasting*, Chapman & Hall/CRC, 2000.
- Cieślak M. (red.), *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*, PWN, Warszawa 2005.
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Economic Time Series*, Cambridge University Press, 1988.
- Clements M. P., Hendry D. F., *Forecasting Non-stationary Economic Time Series*, Zeuthen Lecture Book Series, 2001.
- Diebold F. X., Mariano R. S., *Comparing Predictive Accuracy*, [w:] „Journal of Business & Economic Statistics”, 1995.
- Gajda J., *Ekonometria praktyczna*, Przedsiębiorstwo Specjalistyczne "Absolwent", Łódź 2002.
- Gajda J., *Prognozowanie i symulacja a decyzje gospodarcze*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2001.
- Ghysels E., Osborn D.R., *The econometric analysis of seasonal time series*, Cambridge University Press, 2001.
- Granger C. W. J., Newbold P., *Spurious Regression in Econometrics*, [w:] „Journal of Econometrics”, 1974.
- Grudkowska S., Pańnicka E., *X-12-ARIMA i TRAMO/SEATS : empiryczne porównanie metod wyrównania sezonowego w kontekście długości próby*, NBP Departament Komunikacji Społecznej, Warszawa 2007.
- Guzik B., Jurek W., *Podstawowe metody ekonometrii*, Wydawnictwa AE w Poznaniu, Poznań 2003.
- Hall R., Taylor J., *Makroekonomia*, PWN, Warszawa 2005.
- Hendry D. F., *Dynamic Econometrics*, Oxford University Press, 1995.
- Hozer J., *Metody ilościowe w ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007.
- Jajuga K., *Ekonometryczna analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1994.
- Jajuga K., Kowalewski G., *Ekonometria : metody i analiza problemów ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1998.
- Krajewski S., Kaczorowski P., *Wzrost gospodarczy, restrukturyzacja i rynek pracy w Polsce : ujęcie teoretyczne i empiryczne*, WUŁ, Łódź 2006.
- Kryńska E., *Dylematy polskiego rynku pracy*, IPISS, Warszawa 2001.
- Kryńska E., *Wybrane teorie rynku pracy o prognozowaniu*, [w:] Kryńska E.,

Suchecka J., Suchecki B, *Prognoza podaży i popytu na pracę w Polsce do roku 2010*, IPISS, Warszawa 1998.

- Kupczyk T. (red.), *Prognozy rynku pracy i zapotrzebowania na kwalifikacje*, Politechnika Wroclawska – Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wrocław 2005.
- Kwiatkowska W., *Zmiany strukturalne na rynku pracy w Polsce*, WUŁ, Łódź 2007.
- Li W.K., *Diagnostic checks in time series*, Chapman & Hall/CRC, 2004.
- Llewellyn G.E., Samuelson S.P., *Economic Forecasting and Policy. The international dimension*, Routledge & Kegan Paul plc, 1985.
- Lütkepohl H., Kräzig M., *Applied time series econometrics*, Cambridge University Press, 2004.
- Lütkepohl H., *New introduction to multiple time series analysis*, Springer, 2005
- Mackiewicz M., Krajewski P., Kuchta Z., Mazurek M., Nowakowski M., *Długookresowe prognozowanie zmiennych ekonomicznych na podstawie bardzo krótkich szeregów czasowych*, [w:] "Wiadomości Statystyczne" nr 9, 2009.
- Maddala G.S., Kim I.M., *Unit roots, cointegration and structural change*, Cambridge University Press, 1998.
- Maddala, G. S., *Ekonometria*, PWN, Warszawa 2008.
- Majsterek M., *Wielowymiarowa analiza kointegracyjna w ekonomii*, WUŁ, Łódź 2008.
- Makać W., *Podstawowe metody statystyczne w analizie rynku pracy*, Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 1996.
- Michie J., Smith J.G., *Employment and economic performance. Jobs, inflation and growth*, Oxford University Press, 1997.
- Milo W., *Prognozowanie i symulacja*, WUŁ, Łódź 2002.
- Miszczak W., *Wielowymiarowe szeregi czasowe*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2006.
- Nowiński M., *Nieliniowa dynamika szeregów czasowych w badaniach ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 2007.
- Staszewska-Bystrova A., *Wektorowe modele autoregresyjne w analizie makroekonomicznych szeregów czasowych*, TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2009.
- Tokarski T., *Statystyczna analiza regionalnego różnicowania wydajności pracy, zatrudnienia i bezrobocia w Polsce*, PTE, Warszawa 2005.
- Unolt J., *Ekonomiczne problemy rynku pracy*, BPS, Katowice 1999.
- Verbeek M., *A Guide to Modern Econometrics*, John Wiley & Sons, New Jersey 2008.
- Welfe A., *Ekonometria : metody i ich zastosowanie*, PWE, Warszawa 2003.
- Welfe A., *Gospodarka Polski w okresie transformacji: zasady modelowania ekonometrycznego*, PWE, Warszawa 2000.
- Welfe W., *Ekonometria stosowana*, PWE, Warszawa 2004.
- Welfe W., *Ekonometryczne modele gospodarki narodowej Polski*, PWE, Warszawa 1992.
- Zeliaś A., Pawełek B., Wanat S., *Prognozowanie ekonomiczne. Teoria, przykłady, zadania*, PWN, Warszawa 2004.